

AHMED ŞAHİN

sözüm genclere

20.
BASKI

SÖZÜM GENÇLERE

AHMED ŞAHİN

Ahmed Şahin
Web: www.ahmetsahin.org
Email : mail@ahmetsahin.org

Sözüm Gençlere

Türdav Yayın Grubu

Adına Editör
Baskıya Hazırlık
Baskı

Mehmet Dikmen
Türdav Ajans
Çevik Matbaacılık
Davutpaşa Cad. Besler İş Merkezi
No: 20/18-19 Topkapı/İstanbul
Tel: (0212) 501 30 19
Cilt Savaş Mücellit - (0212) 501 99 42

İstanbul / 2010
ISBN 978-975-6476-35-2

Yayıncı Sertifika No: 0107-34-006351

TÜRDAY YAYIN GRUBU

Göztepe Mh. Mahmutbey Yolu Orhangazi Cd. No:16 Bağcılar / İSTANBUL
Tel: (0212) 446 08 08 (pbx) Fax: (0212) 446 00 15 - 90
www.cihanyay.com • bilgi@cihanyay.com • www.kitapkutusu.com

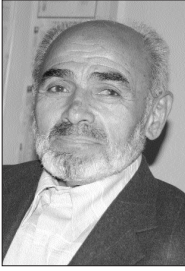
"Cihan" markası ile üretilen bu eserin basım ve yayın hakları
© **Türdav Basım ve Yayımlar Ticaret ve Sanayi A.Ş.**'ye aittir.

SÖZÜM GENÇLERE

AHMED ŞAHİN

Cihan
Yayınları

AHMED ŞAHİN

1935 yılında Yozgat'ın Çayıralan ilçesinin Yahya Sarayı köyünde dünyaya geldi.

Köy hayatının gereği olarak çocukluk devresinde kırlarda hayvan otlatıp, koyun keçi çobanlığı yaptığı sıralarda eline geçen elif cüzüyle başladığı Kur'an öğrenimini 1950'de Kayseri'de aldığı hafızlık diplomasıyla tamamladı. Tahsiline devam etmek için Kayseri'den İstanbul'a giderek okumak isteyen öğrencilere sahip çıkışıyla bilinen meşhur Gönenli Hoca efendinin

talebesi oldu.

İstanbul'da 1950-60 arası Osmanlı ulemasının son halkasını teşkil eden alimlerden tefsir, hadis, fıkıh ve kelim dersleri okuyarak çok ilgi duyduğu dini ilimlerde mesafe aldı.

Cami odalarında geçen bu on senelik ilahiyat öğrenciliği devresinde İstanbul'da ilk islami yayın olarak çıkan haftalık *Hür Adam* gazetesinin, cuma günleri İstanbul'u bir uçdan bir uca dolaşarak, Anadolu satışına denk düşecek miktarda satışını yaptı. İlk yazılarını da satışını yaptığı bu *Hür Adam* gazetesinde yazmaya başladı. Okuyucuların dini sorularına cevap veren bu yazılar o günlerde kitapçık halinde yayınlandı. Gazete ise 27 Mayıs 1960 ihtilalinde kapatıldı. Bu tarihte girdiği imtihandan sonra Süleymaniye camiine din görevlisi olarak atandı. On sene süren bu cami görevi sırasında yayına giren haftalık *İttihad* gazetesinde İslam Alemleri sayfasını hazırladı. Tarihin Şeref Levhaları yazı dizisi de resimli tefrika halinde *İttihad*'da yayınlandı. İlk kitabı da *Tarihin Şeref Levhaları* oldu.

1970'de yayın hayatına giren günlük *Yeni Asya* gazetesinde köşe yazılarına başladı. On iki sene süren bu yazılarını tek hafta izin kullanmadan, tek gün ara vermeden 1982 yılına kadar sürdürdü.

1982'den itibaren mesaisini tamamen kitap hazırlamaya teksif etti. Altı sene süren bu kitap hazırlama devresinde arkadaşlarıyla Cihan Yayınevi'ni kurup kitaplarının basımını burada topladı.

1988'de *Zaman* gazetesinde tekrar günlük yazılarına başladı. 2003'te köşe yazılarını sürdürürken yayınlanan kitaplarının sayısı otuz'a ulaştı.

Moral FM radyosunda 1994'te başlayan Cuma konuşmalarını halen sürdürmektedir.

Bir oğlu ve bir kızı olan yazar, ikamet ettiği İstanbul'da çalışmalarına devam etmektedir.

İÇİNDEKİLER

GENÇLİKTE DUYGU FIRTINALARI	11
Ateşlediğiniz duygularınız, her türlü yanlış göze aldırır!	11
Gözle bakıştan kendinizi korumaya alıyor musunuz?	14
Gençler! Fotoğraf makinenize dikkat ediyor musunuz?	16
Parmağını ateşe tutan genç!	19
Kendinizi mevsimlik fitnedan korumaya alıyor musunuz?	22
Cinsel öfkeden de kendinizi korumaya alın!	25
Evlenmeyi kolaylaştırın, yıkıcı hale getirmeyin	28
Tahrik zemininden uzak durun!	31
Nefsi ve şeytanı mı, aklı ve imanı mı besliyorsunuz?	34
Dinin koyduğu ölçüler, dünyamızı da kurtarır, ahiretimizi de... ..	38
Gizli nikahla ilgili acil bir telefon sohbeti	40
Erkeğin yabancı bir kızla irşad niyetiyle meşgul olması	42
Eşinizi haram hayallere itmeyin!	45
Gençler nişanlı iken dinî nikâh yapılmalı mı?	47
Gençlerde mahremiyet sınırlarını yıkmamanın sonu	49
İnsan, yuva yıkıcı, ocak söndürücü olmamalı	52
Gençliğinde ailesini dinlemeyen bir kızcağızın yaşlılıktaki feryadı! ..	55
Kızını serbest yetiştirmek isteyen akıllı (!)annenin feryadı	60
Evlenmeyi düşünen gençler, hayata pembe gözlüklerle bakar	62
Açık saçıklık zihinsel hayatımıza neler getirir?	65
O, takvayı terketti Hz. Kur'an da onu terketti	67
Kadın erkek her cins kendi özelliklerini korumalıdır!	70
Giyim kuşamda kadın neden erkekten farklı?	73
Gençlerde duygu sapması, eşcinsellik	76
Gençlik hislerinin baskısından bunalan gence, Allah resûlü nasıl davrandı? ..	78
Kim, kimin kadınıyla, kızıyla eğleniyor?	81
Ateşte yanmayan gençler	84
Gençler günahın avukatı olmamalı	88
Yaptığınız iyiliği başa kakmayın!	91
Gençlerde estetik ameliyat ne zaman ihtiyaç haline gelebilir?	94
Saç ektirmek, gusle engel olur mu?	96
Hangi akıntı abdesti, hangisi guslü gerektirir?	99
Gençlerin soruları	102

İnsanın dengesini bozan benlik duygusuna dikkat!.....	106
Kimse hakkında ön yargılı olmayın	108
Kibir ile alçalmak mı, tevazu ile yükselmek mi?	111
GENÇLİK VE EVLİLİK	115
Evlenmek isteyen gençlere.....	115
Dine lakayt bir kızla evlenen dindar bir gencin feryadı!	117
Eş seçmede gençlerin düştükleri bir hata üzerine.....	120
Evlilik adayı gençler birbirlerini iyi araştırmalı	122
Evlenen gençleri bekleyen tehlike nedir?	125
Evlenecek genç kızda dindarlık yeterli mi?	130
Sünni-alevi evliliğinde mutluluk nasıl sağlanabilir?.....	133
Kaynanasından ayrı oturmak isteyen gelinin sorusu.....	136
Kızın evleneceği genci seçme hakkı yok mu?	139
Büyükler beklerken küçükler evlendirilemez mi?	141
Gençleri günaha giden yollardan uzak tutmak	144
Gençleri günahlardan korumanın önemi	144
Gençleri şeytanın tuzağına düşmekten kurtarıcı düşünce nedir?.....	147
Bilmemek, günahı işlemek için özür sayılır mı?	150
Kalplerin kararmaması için ne yapmalıyız?.....	152
Gençler! Yaşlanınca yaparım düşüncesiyle tövbenizi tehir etmeyin	155
Ne zamana kadar tövbe?.....	158
Böyle gençler varken, kıyamet bize hâlâ uzak!	162
GENÇLERİN ÇEVRELERİYLE DOSTLUK İLİŞKİLERİ	165
Sadece iyi gün dostu olmayın.....	165
Dost seçilen kişinin özellikleri.....	167
Sevdiklerinizin dikenlerine katlanmaya var mısınız?	170
Gençlerde dostluğu bir anda silme yanılsı.....	172
Yardımcılarınızı kimlerden seçiyorsunuz?	176
Gençler! Çevrenizle iyi münasebetler kurmalısınız.....	178
Sevgi ve nefrette ölçümüz nasıl olmalı?.....	181
Ana - baba hakkı.....	185
Gençlerde anne-babaya saygı	185
Huysuz anne babanın vefalı evladı	187
Bu mektubu okuyun ve dua edin	190
İslami kimliğime karşı çıkan ebeveynime nasıl davranayım?	192
Kimin ibadeti daha makbul?.....	195
GENÇLİKTE ÇALIŞMA VE BAŞARI	198
Başarı verilmez, alınır.....	198
Kazananlar şımarmasın, kaybedenler de üzülmesin!	200
Allah boş duran genci sevmez.....	203
Başarının yolu sıkıntıları göğüslemekten geçer.....	205

Çalışan gence Resûlullah ne dedi?.....	211
Gençler! Doğru söz acı olur	212
Öğrenci nasıl düşünür?	214
'Ben bu işi yaparım!' azmini kaybetmeyin!	219
Gençlerinize Çanakkale'yi gezdirin!	221
Fetih, kendini yetiştiren gençlerin hakkıdır!	224
Toplum hayatında salâhat mı, yoksa maharet mi önemli?	226
Allah'ın kainata koyduğu kanunlara itaat ediyor muyuz?	228
Gençler! İyi niyetli olmak yeterli değildir	231
Başarı yolunda kaliteli adam ihtiyacı... ..	234
Gençler nerede sebat etmeli?.....	237
Hangi meslek iyidir?	240
Davranışlarımızda his mi, akıl mı rol oynamalı?.....	246
Düşüncede farklılık, fikirde ayrılık, insan olmamızın icabıdır	248
Birlikten kuvvet doğar... ..	250
Üst basamaktakine danışmaktan geri durmayın	252
GENÇLERİN HAYATA BAKIŞI	255
Gençler! Hayata bakışınız nasıl olmalı?.....	255
Gençler! Herşeyin iyi tarafına bakın!	258
İnsan nesi ile değer kazanır?	260
Bazı nimetlere sahip olamadığınıza, sakın üzülmeyin!.....	263
Gençler! Kendinizi bunalıma itmeyin, tevekkül edin	266
Hayatın iyi-kötü günlerini karşılamaya hazır mısınız?.....	268
Sonunda ah dediren lezzetlere mi talipsiniz, oh çektiren zorluklara mı?	270
Hayatın imtihanlarına karşı "bu da geçer yahu" diyebilmek.....	273
Haksızlıklar karşısında dindar bir genç nasıl düşünür?.....	275
İntihardan kurtaran bir yazı.....	278
Kazançlarımız bizi nereye götürüyor?.....	281
Zengin müflislerden olmayın!	284
Gençler! Dünyayı nasıl bilirsiniz?.....	287
Siz de çevreye göre mi yaşıyorsunuz?	290
Gençlerde lüks hayat özentsi	293
Sıkıntılara iman kuvvetiyle karşı konur!.....	296
Genciyle, yaşlısıyla insanlığı mutlu kılan düşünce, sadece imandır.....	299
Dünya denizinde iyi bir yüzücü olmalısınız	302
Gençler! Maddiyatta kendinizden aşağıya maneviyatta kendinizden yukarıya bakın!	304
GENÇLERDE SORUMLULUK BİLİNCİ	306
Kul hakkından korkmalısınız!.....	306
Gençler, ifratlardan uzak kalmalısınız!	309
Gençler, kıymeti bilinmeyen iki nimete dikkat edin!.....	311
Hayata lüks ile başlanmaz	314

Gençlerde köşe dönmeçilik fikri.....	316
Zengin olma tutkusunun gençleri mutsuz etmesi nasıl önlenir?.....	319
Gençler! Üzerinizdeki nimetlerin farkında mısınız?	322
Gençler! Makama göre mes'uliyetin arttığını unutmayın!.....	325
Hayatta tenkidçi ve yerici olmayın doğruyu gösterici ve düzeltici olun!.....	327
Borçlanmada iyi niyetli olmanın önemi	333
Şakalar alaycı ve incitici değil, düşündürücü olmalı	336
Söz verirken, "Allah'ın izni olursa" demeyi unutmayın!	339
GENÇLİKTE İMAN, İBADET VE HİZMET BİLİNCİ	342
Gençliğimizin inancını nasıl bozdular?	342
İslâm'a geri dönmek isteyen türk genci Davut'un Avrupa'dan feryadı!.....	346
Hac görevini gençken mi yapmak gerek?.....	348
Gençler ibadetlerini ne niyetle yapmalı?	350
İmanlı insanın kabir hayatı korkulu olmayacaktır!	353
Gençlikte kılmadığımız namazlarımız şimdi ne olacak?..	356
Gençler, aklınızın değerini bilin!	358
İslâm'da 'ya hep ya hiç'çilik yoktur!.....	360
Sizin yokluğunuz hangi hayırlı hizmeti aksatır?.....	363
İman, akıldan haya da imandan ayrılmaz	365
Akıl, ilim ve sıhhatin tartışması, şuurun hakemliği.....	368
Gençler! Hizmette ümitsizliğe kapılmayın!.....	372
Ümidini kaybeden her şeyini kaybeder!	375
Gençler! Dindarlık derecenizi öğrenmek ister misiniz?.....	377
Bugünün müslümanlığı niçin daha değerli?.....	379
Gücünüzün yettiğini yapın, yeter.....	382
GENÇLERLE BAŞBAŞA (Nefis muhasebesi)	385
Bizi çürütemeyecekler.....	385
Yılbaşında ne yapmalıyız?.....	387
Haliniz ne ise lâıyınız odur!	390
Gaflet, geleceğimizi düşünmeye fırsat vermiyor mu?.....	393
Doğru düşünabiliyor musunuz?.....	398
Yalnız kalmayın!	401
Ne ile meşgulüz?.....	403
Nasılsınız, iyi misiniz?.....	406
Ölüm var ve bir gün sıra bize de gelecek	408
Gençler! Kiminle kavgalısınız?	411
Kendinize böyle bir soru sordunuz mu hiç?.....	413
Bu da geçer yahu!.....	415
Peygamberimizin bize örnek duası	418
Tv'de seyrettikleri programlar, gençleri nasıl etkiliyor?.....	421

TAKDİM

“Gençlerin, aynada gördüklerini, yaşlılar tuğla parçasında bile görürler.” diye bir söz vardır. Çok doğrudur. Şüphesiz ki, gençlerin hayatla ilgili pek çok istek ve beklentileri vardır. Arzularını elde etme konusunda şevk ve enerji doludurlar. Buna karşın; yaşlıların hayatın imbiklerinden damıtılarak geçmiş, ince eleklerinden elenmiş, yaşamın gerçekleriyle bütün çıplaklığıyla yüzleşmiş, yaşadıkları zamanın her anına, her karesine pek çok tecrübeyi sığdırmış oldukları unutulmamalıdır.

Evet, güngörmüş, hayat mektebinden diploma almış, bilge yaşlıların, hayat sahnesine yeni adım atmış gençlere elbette söyleyecek pek çok sözü vardır. Bu sözler sebebiyle, yaşlıları gençler karşısında mürşid pozu takındıkları, gençleri irşada muhtaç biçareler olarak gördükleri şeklinde değerlendirmek doğru olmaz. Bu, bir bilgi ve tecrübe paylaşımıdır. Fert, aile ve toplum ilişkilerinde uzmanlaşmış bir yetişkinin ve ehliyetli eğitimcinin, gençleri hayata hazırlama, mutlu ve başarılı birer birey olmalarını sağlama faaliyetidir.

* * *

Ahmed Şahin hocamız, yıllardır sürdürdüğü, kalemiyle insanlara faydalı olma, bilhassa yeni nesillere mâneviyat eğitimi verme hizmetine, “Sözüm Gençlere” adlı eseriyle, yeni bir halka daha ekledi. Yurarıda yaptığım genel değerlendirme, muhterem Hocamızın bu yeni kitabı hakkında, bütünüyle geçerli bir yargıdır.

Hocamız, bu kitabıyla kendini gençlerin mürşidi pozisyonuna koymayı değil; onların samimi ve candan bir arkadaşları ve ağabeyleri olarak, bugüne kadar elde ettiğı tecrübeleri kendilerine aktarmayı, tesbitlerini onlarla paylaşmayı düşünmüştür.

Kitabın gençlere yönelik olması, genç olmayanların kitaptan faydalanamayacağı şeklinde bir düşünceye de yol açmamalıdır. Kitapta işlenen konular, her yaş grubunu ilgilendiren konulardır. Gençlerin dünyasında daha güncel bir yeri vardır. Kaldı ki insan, hangi yaşta

olursa olsun kendini genç hisseder. Bedenen yaşlansa bile, ruhen gençtir. Bu sebeple gençler ifadesiyle, hem yaşça hem de ruhça genç olanların, yani herkesin kapsam içine alındığını söyleyebiliriz.

* * *

Elinizdeki kitap, 10 ayrı bölümden meydana gelmiş ve gençler için büyük önem taşıyan konular biraraya getirilmiştir.

“Gençlikte Duygu Fırtınaları” başlıklı birinci bölüm; eserin en güncel kısmını teşkil etmektedir. Gençlerin duygusal yönden maruz kaldıkları fırtınalara işaret edilmektedir. Gençleri bekleyen mevsimsel fitneler, göz ve bakışla gelen tahrikler, iki cinsin başbaşa kalmasındaki tehlikeler, aileden habersiz gizli evlenmeler, nişanlı iken dini nikah yaptırmanın riskleri bu bölümde detaylı şekilde işlenmekte; gereken uyarılar açık bir dille yapılmaktadır.

“Gençlik ve Evlilik” başlıklı ikinci bölüm; evlilik niyetinde ve hazırlık içinde olan gençlerin en çok düştükleri hatalara dikkatleri çekmekte, gençlere mutlu ve huzurlu bir yuva kurmanın ölçülerini hatırlatmaktadır.

“Gençleri Günaha Giden Yollardan Uzak Tutmak”, “Gençlerin Çevreleriyle Dostluk İlişkileri” ve **“Gençlerde Ana-Babaya Saygı”** başlıklarını taşıyan 3., 4. ve 5. bölümlerde de gençlere çok değerli ölçüler verilmekte, uyarıcı telkinler yapılmaktadır.

“Gençlerde Çalışma ve Başarı” başlıklı 6. bölümde; gençleri başarıya motive edici yazılara, örnek olaylara yer verilmektedir. **“Gençlerin Hayata Bakışı”** ve **“Gençlerde Sorumluluk Duygusu”** başlıklı 7. ve 8. bölümler ise gençler için çok değerli tesbitleri ihtiva etmektedir. **“Gençlikte İman, İbadet ve Hizmet Bilinci”** başlıklı 9. bölüm; gençlere, manevi ihtiyaç ve sorumluluklarını hatırlatmaktadır. **“Gençlerle Başbaşa”** başlıklı son bölümde de gençler adına bir çeşit Nefis muhasebesi yapılmaktadır.

* * *

“Sözüm Gençlere”, titiz bir çalışma ile yayına hazırlanmış olup gençlere dünyada ve ahirette bir mutluluk el kitabı ve başucu rehberi olması temennisiyle, siz okurlarımızın istifadesine sunulmuştur.

Mehmet DİKMEN

Aralık 2007

Bahçelievler/İstanbul

GENÇLİKTE DUYGU FIRTINALARI

Duygu ateşine benzin dökme etkisi yapan tenhalarda yüz yüze, göz göze buluşmayı sürdürürseniz, bu ateş geleceğinizi de yakar. Derslerinize kilitlenmesi gereken zihininiz, birbirinize duyduğunuz ilgiye kilitlenir, başarısız gençler damgasını yemeye mahkum hale gelebilirsiniz...

ATEŞLEDİĞİNİZ DUYGULARINIZ, HER TÜRLÜ YANLIŞI GÖZE ALDIRIR!..

Ziyaretime gelen masum bir genç, hem heyecanlı, hem de aceleciydi. Önce iki yanına baktı, kimsenin olmadığını görünce, “Mahrem sorumu hemen sorayım” diyerek gençlik sorusunu sordu:

– Ben dedi, henüz okulumu bitirmedim, ilgi duyduğum kız da bitirmedi. İkimiz de birbirimize yakın yerlerde kalıyor, duygularımızın da birleştiğini görüyoruz. Hiç olmazsa telefonla konuşalım, dedik. Ancak bu konuşmalar o kadar fazla oldu ki, masrafımızı ödeyemeyecek hale geldik. Telefonu bırakıp da masrafsız yüz yüze konuşalım, dedik. Bu defa da mahremiyet engeli çıktı karşımıza. Bu mahremiyet engelini kaldırmak için ailelerimizden habersiz dinî nîkah yaptırmayı düşünüyoruz, bu caiz olur mu?..

– Bence, caiz olur mu? diye sormayın da, caiz olsa dahi isabetli olur mu? diye sorun. Böyle bir teşebbüs bize fayda getirir mi, sonunda başımıza büyük bir dert çıkarır mı diye sorun. Şimdi bunun zamanı mıdır? diye sorun.

– İkimiz de şimdi bunun zamanıdır diye düşünüyor, çok istiyoruz yüz yüze konuşmayı.

– Elbette çok isteyeceksiniz. **Telefon görüşmeleriyle ateşlediğiniz duyguların sahibi iki gencin yüz yüze, göz göze buluşmaktan başka akıllarına ne gelebilir?..** Sonunda bu görüşme ve konuşmaları da kâfi bulmayıp bir de gizli nikâhla aradan mahremiyeti de kaldırmaktan başka ne çare düşünebilirler?.. Ama, siz şu anda bundan başka bir şey düşünemez olsanız da, tecrübeli yaşlılar sizin ne kadar zamansız ve yararsız bir yanlışla yönlendiğinizi görür ve istikbalinize mal olacak bu hatanızın size maliyetini söyleyebilirler. Siz bu ikazlara razı olur musunuz onu bilemem.

– Razı olacağımdan dolayı size geldim, buyurun siz cevabınızı verin, ikazınızı yapın...

– Öyle ise hoşuna gitmeyecek bir cevap dinlemeye kendini hazırla!.. diyerek acı söyleyen dost edasıyla sıralıyorum gencin geleceğine mal olacak olumsuzluklarını:

– Henüz okul bitmemiş, diploma alınmamış, bir eklemek sahibi olacak işe, mesleğe girilmemiş, mutlu olmanın vazgeçilmez şartı olan ekonomik imkanlar hazırlanmamış, ailelerin bu konudaki izni ve desteği sağlanmamış, yani bütün şartlar aleyhte, tam manasıyla ortalık kış! Siz bütün bu olumsuz şartlara rağmen çiçek dikmek istiyorsunuz.

Kış çiçeğinizi soldurur, soğuklar da yaprak açtırmaz dondurur. Eninde sonunda duyacak olan aileleriniz de bu hevesinizi söndürür.. Ne olacak sizin haliniz bunca olumsuzluklar karşısında?..

Bunları hiç düşünmediniz değil mi?.. Neden düşünmediniz? Çünkü bir araya gelerek ateşlediğiniz duygularınız, karşılaşacağınız bu dağ gibi engelleri düşündürmez!.. Şunu bir daha açıkça ifade edeyim ki, duygu ateşine benzin dökme etkisi yapan tenhalarda yüz yüze, göz göze

buluşmayı sürdürürseniz, bu ateş geleceğinizi de yakar; derslerinize kilitlenmesi gereken zihniniz, birbirinize duyduğunuz ilgiye kilitlenir, başarısız gençler damgasını yemeye mahkum hale gelebilirsiniz...

– Ne zaman konuşacağız öyle ise?.. Biz çok istiyoruz baş başa buluşmayı?..

– Önce okulunuzu bitirin, halk tabiriyle **ekmeğinizi elinize alın**, mutlu olmanın ekonomik şartlarını elde edin, yani bir işe, bir göreve atanacak vasfa sahip olun. Daha açık ifadesiyle **bir baltaya sap olun**. Kapanın elinde kalmayacak kadar değer kazanın. Hayatınızın zekatı sayılan hizmet borcunuzu da hatırlayın!.. Aileleriniz o zaman sizi kendi halinize bırakmaz, sizden önce bu konuyu gündeme getirirler...

Şunu da ilave etmeliyim ki, benim bu sözlerim ameliyat haberi vermek gibi baştan dayanılması güç acılar verir; ama sonunda ikinize de şifalı olur. İstikbalinizi kazanır, başarılı bir geleceğe kanat çırparsınız. Şartlarını yerine getirdiğiniz mutluluğu o zaman hem de ailecek yaşarsınız. Çünkü o zaman kışınız bitmiş baharınız başlamış olur. Açılan çiçekler solmaz...

Derin bir sessizlik içinde dinleyen masum gencimiz, ben bunları hiç düşünmemiştim, diye söylenerek ayağa kalktı:

– **Gerçekten de acı bir ameliyat haberi gibi geldi bana. Bakalım ben bu ameliyata dayanabilecek miyim? Bana dua edin...** diyerek vedalaşıp ayrıldı.

*Bilmem siz nasıl bakıyorsunuz benim bu yaşlı bakışıma?
- ‘Dağ meyvesi acıdır fakat şifalıdır!’ diyerek bana hak mı veriyorsunuz, yoksa, ‘bırakın gençleri, alevlenen duygularının gereğini yaşasınlar. Okulları, gelecekleri, ana babaları çok mühim değil mi diyorsunuz?*

*İnanmış erkek ve kadınlar gözlerini hara-
ma bakmaktan kapasınlar!*

GÖZLE BAKIŞTAN KENDİNİZİ KORUMAYA ALİYOR MUSUNUZ?

Geçmişte sokak bozulmamış, toplum hayatında kötü-
lükler kol gezer hale gelmemişti.

O yüzden o günkü insanlardaki dindarlık, ahiretini
kurtarmaktan başka bir manaya gelmiyordu. İnsanlar sa-
dece ahiretini kurtarmak için dindarlaşıyor, mazbut yaşa-
ma gereği duyuyorlardı.

Ya bugün? Bugün de öyle mi?

Evet bugün öyle değil. İnsanlar ahiretlerini kurtar-
mak niyetinden önce dünyalarını kurtarmak için de din-
darlaşıyorlar; dindarlıktan faydalanıp kol gezen kötülük-
lerden kendilerini, çocuklarını korumaya çalışıyor-
lar.

İsterseniz bakın toplum hayatına. Her geçen gün bir
yenisi çıkan kötülüklerden, bağımlılık ve ahlaki sefaletten
kendilerini en çok koruyanlar, dindar olanlardır. Dinine
bağlı kalanlardır.

Çünkü dinin insanı kötülöklere iten zaafılar hakkında yasaklayıcı
hükümleri vardır. Bu hükümlere uyan dindarlar sadece ahiretleri-
ni kurtarmakla kalmıyor; dünyalarını da büyük bir tehlikeden kur-
tarıyor, gittikçe yaygınlaşan ahlakî zaafılardan kendilerini ve ço-
cuklarını muhafaza ediyorlar.

İsra Suresi'ndeki ayetin (32) ikazına bakın lütfen:

– Zinaya yaklaşmayın!

Zina yapmayın! demiyor, yaklaşmayın! diyor.

Çünkü asıl mesele yaklaşmamaktadır. Yaklaşmazsanız kurtulmanız kolay olur. Yaklaştıktan sonraki gelişmelere dayanmanız zorlaşır, ateşe yaklaşmanın içine düşmesi gibi acı bir sonuç çıkabilir.

Onun için zinaya vesile olabilecek, davetilik manasına gelebilecek **tahrikçi ve teşvikçi görüntüleri** yasaklayan dinimiz, müstehcene bakılmasını da caiz görmüyor, müstehcen dolaşılmasını da...

Hatta bu bakma konusunda bir diğerk ayetin ikazı da bir başka önem arz ediyor. İsterseniz bir de o ayetin ikazına bakalım:

– **İnanmış erkek ve kadınlar gözlerini harama bakmaktan kapasınlar!** (Nur, 29-30)

Gözleri kapamak mümkün mü?

Hayır. Ya niçin kapasınlar diyor?

Öylesine gözlerini harama bakmaktan, müstehcene nazar etmekten korusunlar ki, sanki gözleri kapalıymış da hiç görmemiş gibi hayallerini tertemiz tutsunlar, zihinlerini kirlenmekten korusunlar anlamına gelir bu ikaz.

İmam-ı Şibli bu ayeti tefsir ederken:

– **Sadece kafa gözlerini kapamakla kalmasınlar, kalb gözlerini de kapalı tutsunlar, hayallerine almasınlar haramları,** diyor. Hayali dahi korumak istiyor.

Gözle bakış konusunda neden bu kadar ısrarlı şekilde ikaz ediliyor insanlar?

Çünkü bütün günahlar, ahlaki bozulmalar, müstehcene bakışla başlar, bakışın ısrarıyla gelişir, sonra fiili günaha dönüşür.

Üstelik gözler, baktıklarının resimlerini de çeker, hayal arşivinde depo eder. Nereye gitse, nerede olsa artık çektiğı bu resimler hayal perdesinde gözlerinin önündedir.

Öğrenciyse dersine çalışamaz, işiyse mesleğine

tam yönelemez, fikir adamıysa zihnini toparlayamaz, derken her konuda gerileme ve düşüş söz konusu hale gelir.

İnsanların, bilhassa gençlerin bu duruma düşmemesi için din yasaklar koyar, inançlı mensuplarını böylesine gerilemelere düşmekten kurtarır.

Belki de bunlardan dolayı söylemiş **Söz Sultanı**, şu meşhur sözünü:

– Dünyasını kurtarmak isteyen dinine sarılsın.

Ahiretini kurtarmak isteyen dinine sarılsın.

Her ikisini de kurtarmak isteyen yine dinine sarılsın.

İnsanlar neye çok bakıyorlarsa onun fotoğrafını çekiyorlar, neyin fotoğrafını çekiyorlarsa onu seyrediyorlar demektir.

GENÇLER! FOTOĞRAF MAKİNE NİZE DİKKAT EDİYOR MUSUNUZ?

İnkâr edilmeyen gerçeklerden biri de gözlerimizin birer fotoğraf makinesi oluşudur.

Baktığı şeyin derhal fotoğrafını çeker, sonra da onu çöplüğe atıp da unutmaz. Belki en mühimi, hayal arşivine yerleştirir, oradan kalb gözüyle her an seyretmeye mecbur bırakır.

Bundan dolayı insanlar neye çok bakıyorlarsa onun fotoğrafını çekiyorlar, neyin fotoğrafını çekiyorlarsa onu seyrediyorlar demektir.

Bu açıdan şöyle serinkanlı şekilde düşünmek istiyoruz:

Hayal arşivlerimizde nelerin resimleri var, nelerin fotoğraflarını çekip istif etmişiz oraya?

Bazen bir güzel yeşillik manzarasının resmini çeker gözleriniz, onu gönderir hayal âlemlerinize.

Fırsat buldukça hep onu hayal eder, huzur duyarsınız.

Bazen de cinsî duygularınızı isyan ettirecek şeylerin resmini çeker gözleriniz...

İşte zorlanma ve bozulmalar da bundan sonra başlar insanda.

Zira sizin hayaliniz artık yeşillikler meşheri değil, cinsî duygularınızı isyan ettiren haramlar çöplüğüdür.

Huzurunuz kaçır, rahatınız uçar, oturduğunuz yerde bile haram resmi seyredersiniz, evinizin bir köşesinde bile rahat yoktur size...

Çünkü sık sık bakıyorsunuz sizi böylesine isyana yöneltten haramlara, tahrik ve teşhir unsurlarına. Artık ibadet anında karşınıza Kâbe gelme yerine, kasdi olarak bakıp da çektiğiniz haram resimleri gelir, hayali gözlerinizin önüne dikilir.

İbadet zevkiniz uçar, ruhî sükûnetiniz kaçır, rahatsız olursunuz, üzüntü duyarsınız, vicdan azabı çekersiniz.

Hatta zaman zaman da, **‘Eyvah ben bozuluyor muyum?’** diye korkuya, endişeye de kapılabilirsiniz.

İşte şeytanın beklediği en kritik andır bu. Tam zamandır.

Hemen yaklaşır size:

– **Artık senden adam olmaz. Hem öylesine çirkin ve günah şeylerin resmini çekip hayalinde seyredeceksin, hem de kendini sağlam bir Müslüman olarak düşüneceksin. Olmaz böyle riyakârlıklar... Vaz-**

geç bu sofuluktan.. zamanı değildir henüz. Gençliği-ni yaşa. Yaşlanınca yaparsın ibadetlerini, takva ti-tizliğini, İslamî hizmetlerini...

Nefsiniz, şeytanınız bunları fısıldarken; kalbiniz, vic-danınız da feryat eder, itirazı bastırırlar:

– Hayır, derler; biz bu halimizle de yine yolumu-za devam eder, daha iyiye de gidebiliriz. Tevbemiz var, istiğfarımız var. Rabb'imizin affı söz konusu. Hatta sevabımızın, hizmetimizin, ibadetimizin daha da çoğalması, artması lazımdır ki, mahşerdeki tera-zimizde ikisi de tartılırken sevabımız ağırlık kazan-sın, bizi kurtaracak fazlalığa ulaşsın!..

Evet, kalbimiz, ruhumuz, vicdanımız bizlere böyle şeyler ihtar ederken biz yine de diyoruz ki:

– Sevgili gençler! Aman fotoğraf makinenizi dikkatli kullanın. Çöplüğe yöneltmeyin, müstehcen çekmeyin. Sonra hayal ayna-nızda hep onlara takılır kalırsınız da günlük işlerinizde bile ve-riminiz düşer, başarınız duraklar; yeni şeyler düşünemez, fikir üretemez hale gelirsiniz. Bu da âhiretten önce dünyada zarar ve-rir sizlere.

YALANCI ÂŞIK

Genç bir delikanlı, saatlerdir genç kızın peşinden ayrılmadan geliyordu. Genç kız dayanamayıp arkasını döndü:

– Neden saatlerdir beni takip ediyorsunuz? diye sordu. Genç adam:
– Sizi seviyorum, hem de canımdan çok seviyorum! cevabını verdi.

Genç kız:

– Bak, benim arkamdan ablam geliyor, o benden daha güzel. Benden sana iş olmaz, sen ona git, dedi.

Delikanlı arkasını dönüp bakınca, çok çirkin bir kızın geldiğini görüp sinirlendi. Genç kıza dönerek:

– Neden bana yalan söylediniz? diye sordu. Genç kız:
– Asıl siz bana neden yalan söylediniz? diye karşılık verdi. Ve sözlerine şu cümleleri ekledi:

– Eğer beni gerçekten seviyor olsaydınız, dönüp arkanıza bakmazdınız. Çünkü gözünüz benden başkasını görmezdi.

Şeytan bana vesvese verdikçe ben de parmağımı lambanın ateşine tutuyor, 'Buna tahammül etmeyi göze alıyor musun?' diye soruyordum. İşte bu sırada parmağım yandı, sarmak zorunda kaldım!

PARMAĞINI ATEŞE TUTAN GENÇ!..

Harikzedeler sokağı.. İstanbul'da, Şehzade Camii'nden Lâleli Camii'ne doğru inerken karşılaştığım sokaklardan birinin adı bu. Harikzedeler.. Yani, yangından kurtulanlar.. İstanbul'un ahşap binalarının kim bilir kaçınıncı yangınını teşkil ediyordu buradaki son (1700) yangını. Kışın soğuğunun bile ateş gibi yaktığı bir geceydi. Sonraları ismini sokağa verecek olan müthiş yangın da işte böyle bir gecenin yarısından sonra iki katlı ahşap bir evde başlamıştı. Kısa zamanda etrafı saran alevlerin içinden sokağa fırlayan genç kızcağız da canını zor kurtaranlardan biriydi. Ne yapıp nereye gideceğini şaşırınca, Şehzade Camii'nin medreselerinden birinin camlarından görünen bir ışık ümit vermişti. Dişlerini şakırdatan bu soğuğa daha fazla dayanamayıp medresenin kapısına kadar geldi, can havliyle kapıyı itip içeri girdi. Diz çökmüş vaziyette rahle üzerinde Kur'an tefsiri mütalâa eden dalgın talebe başını kaldırıncaya, bir mana veremedi. Şaşırmış vaziyette sordu:

– İns misin, cin misin? Gecenin bu saatinde ne işin var burada?

– Ben cin, min değilim. Din kardeşlerinden biriyim. Mahallemizde çıkan yangın bizi de alevleri içine aldı, canımı zor kurtarıp, ışığını gördüğüm medresenize sığındım!

– Olmaz! Ben şu anda tefsir okuyan bir talebeyim. Şaibeli hareketlerden uzak kalmam lâzım. Seni burada görürlerse dedikodunun önü alınmaz. Hem de mahremiyet ölçülerine aykırıdır burada tek başına iki kişiye bulunman. Burasını hemen terk et!

– Gecenin bu saatinde nereye çıksam donarım!..

Tefsir talebesi düşünmeye başlar:

– Hayırdır inşallah! Her halde bir imtihana tabi tutuluyorum?... Öyleyse, der. duvarın dibindeki kilime sarıl ve orada kendini korumaya bak!.

Gözlerini tekrar kitabına dikip, Beyzâvî tefsirini mütalâaya devam eden talebe, dakikalar ilerledikçe şeytanı ile mücadeleye başlar. Bir ara:

– Hayır!, hayır!. diye haykırarak parmağını lambanın isli alevine tutar, derisi büzülünceye kadar ateşten çekmemekte de ısrar eder.. Mücadele sabaha kadar sürer. Birkaç defa ateşe tutulan parmak iyice yanar ve ucunda bir yara bile meydana gelir.

Şafak sökmek üzeredir. Sabah ezanıyla birlikte medreseyi terk edip camiye gider. Dönüşte odasında kimsenin kalmadığını görünce rahat bir nefes alır.

Ortalık aydınlanınca yangın yerine koşan kızcağız ise, babası ile anasının feryatlar içerisinde kendisini aradıklarını görünce, onlara seslenir:

– Babacağım, anneciğim, benim için asla üzülmeyin. İşte şurada, medresenin odasında, bir talebenin yanındaydım.

Ve kızcağız olanları aynen anlatır... Bu defa Osmanlı paşası baba, kızını yanına alarak Şehzade Camii'nde tefsir dersi veren hoca efendinin huzuruna çıkar ve talebelerini toplamasını rica eder.

Hoca üzgün, mollalar hayrette. Bir talebenin kızcağıza iffete aykırı davranışta bulunduğu endişesi içindeler. Toplanan mollaları bir bir gözden geçiren kızcağız, nihayet birini işaret eder:

– **İşte babacığım, parmağının ucu sarılı olan genç!** der. Tefsir hocası hayretler içerisinde sorar:

– Abdurrahman! Senden hiç beklemezdim, nasıl oldu da böyle bir şikâyetle sebebiyet verdin?

Abdurrahman başını önüne eğer ve hocasından utançından tek kelime bile söylemeye muktedir olamazken, kızın babası müdahale eder:

– Muhterem hocam, değerli talebenizi hırpalamayın lütfen!. Biz onu şikâyet için değil, takdir ve tebrik için aramaktayız. **Siz, parmağının ucunu niçin sardığını bir sorun ona!** Ve mahcup talebe ısrara dayanamaz anlatır:

– Şeytan bana vesvese verdikçe ben de parmağımı lambanın ateşine tutuyor, ‘Buna tahammül etmeyi göze alıyor musun?’ diye soruyordum. İşte bu sırada parmağım yandı, sarmak zorunda kaldım!

Bu açıklama karşısında bir Osmanlı paşası olan baba, hemen orada kararını herkese duyurur:

– Muhterem Hocam, der, bu öğrencinin mezun olunca ya kadar bütün masraflarını üstlenmekle kalmıyor, ayrıca kabul ederse kızımı kendisine verip onu damat edinme şerefine de talip bulunuyorum!.

Artık Osmanlı Paşasının ilgisiyle okuyarak büyük bir fıkıh alimi olan yaralı parmağın sahibi genç Abdurrahman, (1700) lerde İstanbul’da yazılmış bulunan Osmanlı’nın meşhur fıkıh kitabı Mülteka’ya iki ciltlik çok kıymetli şerh yazar. Ancak kitabın ismini değil de yazarın vasfını öne çıkaranlar, kitaba Damat adını koyarlar. Damat hoca diye de yad etmeyi daha değerli bulurlar. Özellikle okuyan gençlerimize örnek olan bu olay karşısında, bugün dilimizden dökülen cümle hep aynı olmuştur:

– **Zaman olur ki hayali cihan değer!.**

Cinsî hisleri alevlendirilmiş insan normal insan değildir. Tıpkı öfke seline kapılan insanın normal insan olmadığı gibi.

KENDİNİZİ MEVSİMLİK FİTNEDEN KORUMAYA ALIYOR MUSUNUZ?

Hayatını Yaratan'ın emrine uygun şekilde yaşamayı düşünmeyenlere bir diyeceğim yoktur.

Onlar kendi hayat gayelerini kendileri tespit ederler. Nefsi alışkanlıklarının önüne kutsal doğrularla, haram helal inançlarıyla çıkılmasını istemeyebilirler.

Bu sebeple bu yazıda benim asıl muhatabım, onlar değildir. Tam aksine, hayatını Yaratan'ın emrine uygun şekilde yaşamak isteyenlere seslenmek istiyorum bu yazımda.

– Her türlü giyim kuşam yozlaşmasının kol gezdiği şu karışık mevsimde ebedi hayatımızla ilgili bir konuyu konuşmak istiyorum sizinle. Bu yüzden konuya dikkatinizi şöyle çekmek istiyor ve diyorum ki:

– Bilhassa sizler dikkat ediyor, tedbirli oluyor musunuz bu sıcak yaz mevsiminde!

– Neye mi dikkat edip tedbirli olacaksınız bu sıcak yaz mevsiminde?

– Dünyevî ihtiraslarınıza, makam, mevki arzularınıza, para pul hırslarınıza.. dikkat edin demiyorum. Bunların hepsinin de imtihanını kazanabilirsiniz. Sizin dindarlığınız, haram helal inancınız sizi bu türlü hırs ve arzularınızın baskı ve tazyikinden kurtarabilir. Ama sözünü etmek istediğim mevsimlik fitnenin baskı ve tazyikinden asla!

– 'Neymiş bu mevsimlik fitnenin baskı ve tazyiki?..' diyorsunuz değil mi? Hemen arz edeyim mevsimlik fitneye neyi kastettiğimi. Hepimizin bildiği ve aynı zamanda da yaşadığı gerçek şudur:

– Benliğimize yerleştirilmiş birçok duygular, arzular vardır. Bir imtihan unsuru olan bu duyguların hepsini de meşru çizgide tutabiliriz. Ama cinsel hislere gelince, orada birazcık düşünmek ve yaşanan olayları da hatırlayarak Allah'a sığınıp kendini özel bir korumaya almak gerekmektedir. Çünkü bu duygunun tahrik edilmesi halinde karşı koyabilmek kolay değildir.

İşte bundan dolayı Allah Resulü Efendimiz:

– **'Benden sonra erkekler için kadın (cinsel teşhir) fitnesinden daha zararlı bir fitne olmayacaktır!..'** hadisiyle cinsel duygunun tahrike maruz bırakılması halinde mukavemetin güç olacağına dikkatimizi çekmiş, ikazlarda bulunmuştur...

Bir diğer hadiste de:

– **'Yabancı bir kadınla bir erkek iki ikiye, baş başa, yalnız yerlerde şaibeli şekilde kalırlarsa üçüncüleri şeytan olur!'** ikazıyla da fitnenin kendisini bırak, buna vesile olabilecek **tenha zeminlerden** dahi uzak kalınması gereğine işarette bulunmuştur.

Zaten toplumda yaşanan olaylar da gösteriyor ki, insandaki cinsi duygular tahrik edilmeden kendi haline bırakılınca zararlı olmaz. Sahibini pişman olacağı bir yanlışla zorlamaz. Ama ne zaman tahriklerle, teşhirlerle yüz yüze, göz göze gelir, işte ondan sonradır ki uyuyan yılan uyandırılmış, sahibini kısı kacına almıştır. Hiç kimse "Benim iradem kuvvetli, imanım sağlam, pişman olacağım yanlışlara düşmem, böyle görüntüler seyretmekten zarar görmem" diyemez...

Çünkü cinsî hisleri alevlendirilmiş insan normal insan değildir. Tıpkı öfke seline kapılan insanın normal insan olmadığı gibi. Bakarsınız ki, gazaba gelen akıllı adam

bir anda tetiği çekiyor, bir başka Allah binasını güm diye vurup yere serebiliyor.

Bundan sonra da başlıyor feryada. 'Ne yaptım ben?' diye. Ama faydası yok ki. Kurşun artık namludan çıkmış, bir Allah binasını cansız yere sermiştir. Akıllı insan bunu yapar mı, yapmaz; ama öfkeli insan akıllı insan değildir ki?

İşte tahrik ve teşhirle cinsel hisleri ateşlenmiş insan da aynıdır.

Ayaklanan bu duyguları onu bir şehvet delisi haline getirir.

Ne yaptığını bilemez, düşünemez, her türlü riski göze alır duruma düşürür. Neden sonra aklı başına gelir; ama iş işten geçmiş, telafisi mümkün olmayan hata işlenmiş, yanlışlara düşülmüştür. Ayıkla bakalım pirincin taşını ayıklayabilirsen...

Böylesine derin pişmanlıklara düşmemek için her türlü giyim kuşam ölçüsüzlüğü ile tahrik ve teşhirlerin kol gezdiği, mevsimlik fitnenin olanca sınırsızlığıyla yaşandığı çevrelerde, kadın erkek hemen herkes, özellikle de gençler kendini koruma ve kollamaya almalıdır.

Mevsimlik fitnenin her tarafı istila ve işgal ettiği şu devrede, başta gençler olmak üzere hemen herkes kendini ciddi şekilde korumaya almalı; iman ve ibadet zırhıyla, haram helal inancıyla, özellikle mahremiyet sınırlarını aşmama titizliğiyle tertemiz şekilde mevsimi bitirmeye çalışmalıdır.

Denebilir ki, mevsimlik fitneden kendini korumaya almayanların yaza girişleriyle çıkışları aynı olmayabilir. Tertemiz girdikleri yaz mevsiminden, bir hayli günah kirleriyle kirlenmiş halde çıkabilirler. Çıkabilirlerse tabii...

Gençliğinin baharında bir genç kızın ailesinden habersiz, gizli nikâhla hayatını baştan riske sokması, büyük ihtimalle intihar gibidir.

CİNSEL ÖFKEDEN DE KENDİNİZİ KORUMAYA ALIN!

Bir adam, Efendimiz’e gelerek, “Beni cennete götürecek bir davranış haber ver de onu yerine getirince cennete gideyim.” demiş. Efendimiz Hazretleri de adama kısaca şu tavsiyede bulunmuş: **“Seni cennete götürecek şey, öfkene uymamandır. Öfkene kapılma, öfkeni yen, gerisi sana yeter!”**

Evet, cennete gidebilmek için yenilmesi gereken ilk şey öfkedir. Ancak bu öfkenin iki çeşidi vardır. Biri (sinirsel) öfke, biri de (cinsel) öfke. Hatta (cinsel) öfke, tetiği çekip de gözünü kırpmadan adam öldürten (sinirsel) öfkeden daha kötü sonuçlara da götürebilir öfke sahibini. Bundan dolayıdır ki, Efendimiz, Hazretleri, (cinsel) öfkeye sebep olacak teşhirci, teşvikçi görüntü ve çevrelerden uzak durmayı ısrarla tembih etmiş, mahremiyet sınırları içinde kendini korumaya alıp muhafaza etmeyi tavsiye buyurduğu hatırlatmasında şu çarpıcı ikazda bulunmuştur:

– Cinsellik öfkesine kapılan adam, o halde iken aklının ya tümünü ya da üçte ikisini yitirmiş deli gibi olur! Yani her türlü hatayı göze alacak deli haline gelir alevlenen duygusunun baskısına maruz kalan adam. Artık yapmayacağı yanlış, göze almayacağı hata yoktur bu duyguya kapılan kimsenin.

Tıpkı telefondaki gencin bir dizi yanlışları çekinmeden göze alışması gibi. Duygusunun taşkınlığına maruz kalmış genç, bakın nasıl soruyor sorusunu:

– Okuldaki kız arkadaşımın aramızda gizli dinî nikâh yaptırmak istiyoruz. Ailemizin haberi olmadan yaptıracağımız bu gizli dinî nikaha nasıl bakıyorsunuz?..

Bu gibi soruların arka planındaki faciaları çok dinlediğimden dolayı uyarıcı cevabım sert oldu mecburen:

– Ben, dedim, intiharın her türlüşüne karşıyım. Hayatının baharında bir genç kızın ailesinden habersiz gizli nikâhla hayatını baştan riske sokması, büyük ihtimalle intihar gibidir. Erkek için aynı derecede olmasa da kız için sonuç başka türlü olmayabilir!

– Bir çaresi yok mu bunun? diye ısrar edince, var dedim; hem de çok kolay. Heyecanlandı: “Lütfen o kolay çareyi söyleyin” dedi.

– **Resmî nikâh yaptırmak. Böylece kendini emniyete almak, aileni de sıkıntıdan kurtarmak...**

– Ama şu anda buna imkan yoktur. Ne ailemiz buna razı olur, ne de bizim okul ve yaş durumumuz buna müsaaittir!

– Demek hem yaş hem okul hem de aile durumu müsait olmadığı halde, siz yine de gizli nikâha cesaret edebiliyorsunuz. Bu kadar olumsuzluğu göze almanın, istikbalinizi riske atmanın sebebi ne ola ki?

– Baştan mahremiyet ölçülerine dikkat etmedik. Yüz yüze göz göze geldik, birbirimize âşık olduk...

– Evet mahremiyet sınırlarını yıkıp yabancıyla yüz yüze, göz göze yaşamaktan kaçınmamak, işte böyle cinsel öfkeye kaptırır, sonucu düşünemez hale getirir tarafları!.. Ömür boyu pişmanlık duyacakları hatayı göze aldırır. Çünkü yıkmışsınız bir defa aradaki mahremiyet duvarlarını. Alevlendirmişsiniz önü alınmaz gençlik duygularını. Artık kendinizi mazur gösterecek kılıf hazır: Âşık olmak, ayrılamaz hale gelmek!.. Bu duruma gelen genç, sinirsel öfkeye kapılarak tetiği çekip de gözünü kırpmadan adam öldüren gibi tetiği çeker, hedefini vurur, sonra da ömür bo-

yu pişmanlık duyup feryat eder, ama bu feryadın hiçbir faydası olmaz. Çünkü kurşun namludan çıkmış, hedefini cansız yere sermiştir. Artık ortada sadece bir cenaze vardır. Kim üstlenecek bu cenazenin sorumluluğunu?

– Kurtuluş çaresi yok mu bunun? dedi?

“Var” dedim. **Duyguları alevlendirecek yakınlaşmalardan uzak durmak. Tek cümleyle: Kendini (mahremiyet sınırları içinde) korumaya almak! Önce okulu başarı ile bitirmek, sonra mutlu olmanın şartlarını hazırlamaya yönelmek.**

Sözün burasında konu bitmiş olduğundan ben de telefonu kapatıp yönümü gençlere dönerek diyorum ki:

– Sevgili gençler! Mahremiyet sınırlarını aşıp taşmayın, sinirsel öfkeden de tehlikeli olan cinsel öfkeye kapılıp da haddi aşmayın! Tek cümleyle, “kendinizi (mahremiyet sınırları içinde) korumaya alın”. Yoksa duygu akımı denen cinsel öfke sizi bir deli haline getirir, ömür boyu pişman olacağınız yanlış yaptırır. Ne yazık ki, işin sonu başı gibi tatlı olmaz. Zehirli bal yediğinizi fark ettirir... Ama bu fark etmenin faydası olmaz. Artık tat gitmiş, zehrin acısı vicdanınızda ömür boyu sizi takip eder olmuştur!.. Böyle dönüşü olmayan bir yola girmek için teşhirci, teşvikçi, tahrikçi ortamdan kendinizi korumaya alın... Aksi halde namludan çıkan kurşun geri dönmekte, ömür boyu duyacağınız pişmanlık da peşinizi bırakmamaktadır...

*Nikâhın ve nişanın en hayırlısı, Resulü
Ekrem Efendimizin kudsî beyanıyla:*

– En kolay olanıdır!

EVLENMEYİ KOLAYLAŞTIRIN, YIKICI HALE GETİRMEYİN

Son günlerde tek bir duası vardı:

Biricik kızına münasip bir eş bulmak, mutlu bir hayat kurmasını sağlamaktı. Bunun için gece gündüz demeden Allah’a yalvarıyor, yavrusuna dindar bir bey nasip etmesini niyaz ediyordu. Çok geçmedi.

Duası kabul olmuş gibiydi. Bir dindar genç, kızına talip olmuş, kısa zamanda mesele tatlıya da bağlanmıştı.

Dindar genç de başı örtülü, namazında, niyazında bir aile kızıyla yuva kuracağından dolayı memnundu. Aradığını bulduğu, kendini haramlardan kurturacak mutlu bir yuva kuracağı düşüncesiyle sevinçliydi.

Ancak, gencin bu masum sevinci çok sürmedi. Daha ilk çarşı pazar alış verişinde en pahalı eşarp, en pahalı ayakkabı, en pahalı çanta, en pahalı elbise... onu şaşkına döndürmüştü. Kendi kendine sualler soruyordu:

– Bunları bana dindar bir aile olarak tanıttılar. Kendilerini ölçüsüz çevrenin israflı hayatına göre değil, ölçülü Müslüman’ın israfsız sağduyusuna göre ayarlamış dindarlar şeklinde takdim ettiler... Ama daha ilk günlerin alış veriş beni yıkmaya yetti. Ben böylesine lüks ve pahalı bir hayatın masrafını, helal yoldan karşılayamam ki?..

İlk günlerin bu itimadı sarsan tatbikatı, iyiden iyiye düşündürdü masum genci.

Nişanın böylesine yüksek faturaya mal oluşu, ona nikâhın nasıl olacağı konusunu hatırlattı. Endişelerini kimselere açmadan dinî nikâha da teşebbüs ettiler. Nikâhta beklemediği bir şart daha karşısına çıktı. Bu şart mehirdi. İslâmî bir ödeme şekliydi mehir. Konuşulsa da konuşulmasa da otomatikman devreye girebilirdi. Ancak konuşulursa konuşulan sabitleşmiş olurdu. Nitekim konuştular da. Ama ne teklif ettiler? Ne kadar mehir verecekti? Çeyrek, yarım filan değil tam altın... Sayısı da iki elin on parmağını beş defa geçen miktarda bir yekûn!..

Tekrar içine döndü. Bana bunları dindar diye tanıttılar. Gerçekten de dindarlar... Tesettürü, namazı, niyazı tamam... Ama bu gösterişler, bu israflar ve helal parayla kolay kolay elde edilmeyecek masrafları üzerime yıkmaktan çekinmeyişler nasıl bir anlayış eseri?..

Düşünmeye devam etti. Hayalinde, okudukları canlanmaya başladı. Dindarların biricik örneği Allah'ın Resulü, böylesine yekûn tutan mehir almamış, vermemişti. Yi-ne böylesine israflı nişan, nikâh gösterişinde ise asla bulunmamıştı. Bunlar ise Allah'ın Resulünü örnek aldıklarını iddia eden dindarlardı. Bu nasıl bir durumdu? Bir ara bu sıkıntısını kızın annesine, yani kayınvalidesine açacak gibi oldu. Bomba gibi bir karşılık aldı:

– Bu bir defa olur. Ne kadar pahalı olsa yeridir. Hem bizi görenler, duyanlar var. Onlara karşı aşağıya düşmek olmaz!

Suskun damat düşünmeye devam etti:

– Doğrudur, bu bir defa olur. Ama bu bir defa ele geçen fırsatta beni yıkan ailenin tavrı ömür boyu unutulur mu? Sonra kime gösteriş yapıyoruz? Bizi görenler dindarlar ise, onlara karşı bu israflı ve pahalı maliyet, kötü örnek, beğenilmemesi lazım gelen tavır? Nikâhın ve nişanın en hayırlısı, Resulü Ekrem Efendimizin kudsi beyanıyla:

– En kolay olanıdır!

Halbuki bu başlangıç, en kolay şekilde değil, en pahalı ve en zor şekilde, hem de müsrif bir örnek hâlinde gerçekleşmişti.

Hayatın henüz içine girmeye başlayan masum genç, olayları düşünerek gittiği camide, itimat ettiği hoca efendiye durumu açtı ve bu çelişkinin izahını istedi. Şöyle diyordu itimat ettiği zat:

– Bir başörtüsü, bir namaz, bir niyaz artık tercih sebebi olarak kâfi gelmemektedir. Şuur mühimdir, şuur! Kendini başkalarına göre ayarlayan Müslüman'ın dindarlığı şuurulu değildir. Kendini imkânlarına ve İslâm'a göre ayarlayan dindarlık gerekmektedir. Bundan böyle evlenilecek eşlerde sadece tesettür ve namaz aranmayacak, bunları şuurulu şekilde yaşayıp yaşamadığı da tesbit edilecektir. Ayrıca her şey baştan çok açık seçik konuşulacaktır!..

Masum genç başını sallayarak tasdik etti:

– Demek bende de hata varmış... Evleneceğim eş namzedinde, islamî yaşayışı, sadece görüntüdeki tezahürlerde aramakla yetinmemeliymişim. Bu yaşayışın, ne kadar şura dayalı olduğunu da araştırmam gerekirmiş.

JİMNASTİK

Adam evde uzun uzun jimnastik yapan karısını seyretti, sonra dayanamadı ve:

— Vücudunu güzelleştirecek idman yapmayı bırak da, dedi. Biraz da huyunu güzelleştirecek idman yap, daha iyi olur!

❦

*Cinsel hisleri isyan etmiş insan, bir anda
ömür boyu utanacağı işleri işlemekten ge-
ri kalmayabilir.*

❦

TAHRİK ZEMİNİNDEN UZAK DURUN!

İbadet ile ihlas ile ilgisi bulunmayanlar, size demiyorum. Tam aksine, imanına sımsıkı bağlı, orucunu tutup namazını kılan, hacca gidip, umresini bile yapan, İslamî hizmetleri ihmal etmeyen siz muhteremlere, özellikle de gençlerinize seslenmek istiyorum:

– **Bilhassa sizler çok dikkat edin, uyanık olun!**

– Neye mi dikkat edip, uyanık olacaksınız?

– **Dünyevî ihtiraslarınıza değil, makam ve mevki arzularınıza değil, para pul isteklerinize de değil!..**

Bunların hepsinin zararından kendinizi muhafaza edebilirsiniz. Sizin dindarlığınız, takvanız, ihlasınız sizi bunların şaşırtmasından eminim kurtarır. Ama sözünü etmek istediğim büyük fitneden asla!..

İşte buna çok dikkat edin, diyorum; bu büyük fitneden korunma hususunda hatırlatmada bulunmak istiyorum.

Biliyorum sabırsızlanarak soruyorsunuz:

– **Neymiş böylesine büyük fitne, korkunç imtihan?**

Bu imtihan, para pul arzusunda değil, makam mevki ihtirasıyla ilgili olmamakta, şan ve şöhret tutkusunda da bulunmamakta? Ya nerede öyleyse?

Evet, bunlardan daha mühim ve büyük imtihan vardır.

Onun adına da açık seçik ifadesiyle cinsel his imtihanı denmektedir.

Evet, insanda birçok duygular, arzular, ihtiraslar vardır. Bir imtihan sırrı olarak benliğine bu duygular yerleştirilen insan, bunların hepsini de meşru çizgide tutabilir. Ama cinsel his elektriklenmesine gelince!.. Orada birazcık durmak, düşünmek ve yaşanan olayları da hatırlayarak Allah'a sığınıp istismara müsait ortamlardan; yilandan, akrepten kaçır gibi kaçmak gerek.

Durumun bu çarpıcılığından dolayıdır ki, Allah Resûlü:

– **Benden sonra kadın (yani cinsellik) fitnesinden daha zararlı bir fitne olmayacaktır**, buyurmuş, bu duygunun sarsıcılığını hatırlatmaktan geri kalmamıştır.

Fitneye vesile olacak zeminlerden mutlaka uzak kılınmasını emretmiştir.

Yaşanan olaylar gösteriyor ki, bu fitne ateşine, yaklaşıp da yanmamaya gayret etmek yerine, ateşin semtinden geçmemek, çevresine uğramamak gerekmektedir.

Zengin olmak, şan, şöhrat sahibi olmak, makam, mevki düşkünü bulunmak gibi dayanılması güç arzularınıza engel olabilir, bunların imtihanını verebilirsiniz. Ama isyan ettirilmiş cinsel duygunuzun imtihanını vermeye gelince orada biraz durun ve Allah'a sığının. Nâmahreme yaklaşmayın.

Kendinize güvenip de bana bir etki gelmez, diyerek tahrikçi zemine adım atıp ateşin çevresinde dolaşmayın.

Zira cinsel hisleri isyan etmiş insan bir anda ömür boyu utanacağı işleri işlemekten geri kalmayabilir.

Deliler, mecnunlar neleri kolayca yapar, neleri rahatça göze alabilirse; cinsî duygularının baskısı altına girmiş insan da aynı deliliği yapar, aynı akıl almaz ve vicdan kabul etmez yanlışla düşebilir.

Sonra mı? Ah sonrasını düşünebilse!..

Bütün mesele sonrasını düşünmemektedir. Çünkü sonrasında bir ömür boyu hep yere bakmak, utanç duymak, hatta dünyayı bırak ahirette bile bunun utancından kurtulmamak söz konusu..

Ne var ki bunu önceden değil, sonradan düşünür. O zaman da çoktan iş işten geçmiş, devası olmayan derde düşülmüştür.

Öyle ise yazımıza başlık olarak aldığımız cümleyi bir daha tekrar edelim:

– **Tahrik zemininden mutlaka uzak durun!**

Nâmahreme asla yaklaşmayın.

Program yapımcısı, televizyon müdürüne telefon ederek:

– Üst Kurul'dan aradılar efendim, dedi. Şu anda oynayan filmin son derece müstehcen olduğunu belirtip ikaz ediyorlar. Bir diyeceğiniz var mıydı?

Müdür:

– Üst Kurul'u falan bırak be kardeşim, diye gürledi. Koltuğuna kurul da filmi seyret. Kişisel haklarımıza karışmasınlar.

Program yapımcısı, filmin ortalarında tekrar telefon ederek:

– Bazı vakıflardan aradılar efendim, dedi. Oynatmakta olduğumuz filmin, gençlerin ahlâkını bozduğunu ve onları kötü yola ittiğini söylüyorlar. Bir diyeceğiniz var mıydı?

Müdür tekrar güreleyerek:

– Kişisel haklarımıza karışmasınlar yahu, diye tekrarladı. Bizim de çocuklarımız var. Hatta kızım, şu anda erkek arkadaşıyla birlikte seyrediyordur bu filmi. Öyle olsa, onlara bir şey olurdu. Biraz medenî olsunlar o seyirciler.

Adam, filmin sonunda bir daha telefon ederek:

– Karakoldan aradılar efendim, dedi. Kızınız, erkek arkadaş tarafından tecavüze uğramış. Bir diyeceğiniz var mıydı?

Ne dersiniz? Bunca tahrikten sonra, bu adamın bir diyeceği olabilir mi?

Aklın, imanın tasvip etmeyeceği yanlışlara düşmemek için nefsi ve şeytanı günahlarla, haramlarla besleyip de azgınlaştırmamak gerekmektedir.

NEFSİ VE ŞEYTANI MI, AKLI VE İMANI MI BESLİYORSUNUZ?

İnsanda hem akıl ve iman vardır, hem de nefis ve şeytan... Her ikisi de insanı yönlendirme görevini yüklenmişlerdir. Bu sebeple insan ya aklının, imanının yönetiminde kalır ya da nefsinin ve şeytanın etkisinde.

Bilinen bir gerçektir ki, kimse aklının, imanının yönetimini bırakıp da nefsinin ve şeytanının etkisine girmek istemez. Çünkü akıl ve imanda kötüye yönlendirme yoktur... Ama buna rağmen zaman zaman aklının, imanının istemediği, ama nefsinin ve şeytanının arzuladığı yanlışları da yapar insan.

Niçin yapar bu yanlışları? Çünkü nefsini ve şeytanını besleyip kuvvetlendirmiş, onun baskısı altına girmiş de onun için...

İşte hayatta bütün mesele burada. Beslenme meselesinde!..

Şayet nefsini ve şeytanını günahlarla, haramlarla besliyor, onları kuvvetlendirip azgınlaştırıyorsa, artık bu kimsenin akıllı, imanlı olması yeterli değildir. Akıl tasvip etmemesine, imanı rıza göstermemesine rağmen günahlara yönelir, yanlışları yapar. Hatta bu günahlara aklından, imanından feryatlar yüксеle yüксеle sürüklenir gider. Çünkü nefsi ve şeytanı öylesine beslenip azgınlaşmış ki, artık imanını da, aklını da dinlemez hale gelmişler. Bu yüzden sürükleye sürükleye götürür zayıf kalmış iman ve akıl sahibini.

Öyle ise aklın, imanın tasvip etmeyeceği yanlışlara düşmek için nefsi ve şeytanı günahlarla, haramlarla besleyip de azgınlaştırmamak gerekmektedir.

Sevgili gençler! Günümüzde nefsi ve şeytanı besleyen mevsimlik günah ortamları oldukça fazladır. Kendinizi korumaya almadığınız takdirde nefsin ve şeytanın beslenmesi söz konusudur. Hatta okuduğunuz bazı yayınlar, sokaktaki ve ekranlarda seyrettiğiniz bazı görüntüler nefsi ve şeytanı azgınlaştırmak için yeterlidir. Şayet kullanımda sınır koymadığınız bilgisayarınız da devreye girmişse besleme daha da korkunçlaşır...

Bir de bakarsınız ki, imanından, aklından şüphe etmediğiniz sağlam kimseler bile günahlara maruz... Direnememiş, dayanamamış, sürüklenmiş... Çünkü nefsi beslenmiş, şeytanı kuvvetlenmiş... Beslenip kuvvetlenen, zayıf kalanı elbette boğar, isyan bayrağını da çeker. Onun için söylemiş Müceddidü'z-zaman meşhur sözü:

– Her bir günah içinde küfre gidecek bir yol vardır! Tövbe, istiğfarla o günah silinmezse sonuç bağımlılık halini alır... İlerisi cehenneme varan bir yol olur...

Kuvvet meselesi bu. Hangi duygu kuvvetleniyorsa o hakimiyetini sürdürecektir, etkisini gösterecektir insanda. Akıl ve iman mı, nefis ve şeytan mı?

Demek bütün mesele, besleme meselesindedir. İman mı besleniyor helallerle, sevaplarla, ibadetlerle? Nefis mi besleniyor haramlarla, günahlarla, çığırından çıkmış görüntülerle...

– İşte bunun için arkadaş mühim, bunun için çevre mühim. Bunun için okunan gazete, kitap, dinlenen radyo, seyredilen televizyon, gidilen sohbetler mühim. Neyi besliyorlar, akli ve imanı mı, yoksa nefsi ve şeytanı mı?..

Gençler! Unutmayın, hangi duygunuzu besliyorsanız hayatınız onun yönlendirmesindedir. Hatta siz istemerseniz de...

Şimdi düşünme sırası sizde: Neyi besliyorsunuz, akli ve imanı mı, nefsi ve şeytanı mı?

Meşhur sözün ikazını unutmayasınız. Her kaidenin istisnası vardır, 'kuvvet kimde ise hakimiyet ondadır'ın istisnası yoktur!..

~~~~~  
 Genç bir kıza, yaptığı ahlaksız tekliften,  
 Allah korkusuyla vazgeçen adamın öyküsü  
 ~~~~~

"ALLAH'TAN KORK, MÜHRÜMÜ BOZMA!"

İçki içen sarhoş, alkolün yasaklanması taraftarı olmaz. Çünkü alıştığı içki, onun nazarında terkedilemez bir şeydir. Yasaklanırsa, yaşayamaz olur. Bu yüzden sarhoşlar, içkinin yasaklanmasına taraftar olmazlar. Tıpkı iffetin aleyhindekiler gibi. İffetini yitirmiş, iffetsiz kalmış kimseler de iffetin korunması lehinde olamazlar. Kaybettiklerinin başkalarında bulunmasından rahatsızlık duyarlar, herkesin de kendileri gibi olması halinde rahat edeceklerini sanarak iffetsizliği savunur, hatta iffetin mânâsızlığından, yersizliğinden, daha da ileriye giderek ilkelliğinden bile söz ederler. Tıpkı hırsızlık yapanın başkalarının da hırsızlık yapması hâlinde rahat edeceği gibi...

Sevgili gençler!

Sizlere bir iffet örneği arz etmek istiyorum. Bugün bâzılarının yersizliğinden söz ettikleri bekaret işareti hadiste mühür tabiri kullanılmakta, "İffetimi zedelemeyin!", "Namusuma dokunmayın" mânâsında "Mührümü bozmayın!" tâbiri geçmektedir. Birlikte okuyalım:

Geçmiş ümmetlerde gurbete çalışmaya giden üç arkadaş, bir ara yoğun bir yağmura mâruz kalınca yol kenarındaki bir mağara sığınır. Ne var ki, karşı dağdan, düşen yıldırım sebebiyle kopup yuvarlanarak gelen bir taş, içinde bulundukları mağaranın kapısına sıkışıp kalır.

İçeride bulunan üç arkadaş korkup düşünmeye başlarlar. Nasıl çıkacaklar kapanmış olan mağaradan?

Biri der ki:

– Bu belâdan kurtulmamızın bir çâresi olabilir. O da, Rabbimizin rızâsı için yapmış olduğumuz iyilikler. Gelin bunları şefaatçı yapıp buradan kurtulmayı Rabbimizden dileyelim.

Bu sebeple biri der ki:

– Ey Rabbim! Ben yanında işçi çalıştıran biriydim. Bir gün, çalışan genç işçim, akşam yevmiyesini almaya gelmedi. Ben de onun parasını onun adına ayırıp çalıştırdım. Seneler sonra gelin-

ce, parasını kazancıyla birlikte kendisine verdim. Şaşırdı, “bu benim hakkım olmayan bir para” diye almak istemedi. Sonra benim ciddi olduğumu anlayınca yevmiyesini kazancıyla birlikte alıp sevinerek gitti. Bunu sadece senin rızân için yaptım. Eğer senin yanında bu davranışım makbul oldu ise, bunun hürmetine şu kayayı, çıkacağımız yerden uzaklaştır!

Bu dua üzerine kaya yerinden kımıldar, ama çıkılacak kadar yer açılmaz.

İkincisi de şöyle der:

– Ey Rabbim! Ben annesine çok hizmet eden biriyim. Bir gece annem su istemiş, ben de koşup dışarıdan su getirmiştım, baktım annem tekrar uyuyakalmış. Karşısında uyanıncaya kadar bekledim. Gece yarısı uyandığında beni karşısında bekler halde görünce çok memnun olup duâ etmişti. Bu davranışım hürmetine, bu belâdan bizi kurtar.

Kaya biraz daha kımıldar, ama yine kurtuluşa kâfi değildir.

Üçüncü olarak da son arkadaşları şöyle duâ eder:

– Ey Rabbim! Memleketimizde geçmiş senelerden birinde kıtlık olmuş, bir çok âile açlık belâsına mâruz kalmıştı. Benim durumum ise iyi idi. Bir gün amcamın genç ve güzel kızı yanına gelip açlıktan ölüm tehlikesi geçirmekte olan âilesi için benden yiyecek birşeyler istemiş; ben de ona ahlaksız bir teklif yapmış, kendisini bana teslim etmesi halinde istediğini verebileceğimi söylemişim. Başka çâresinin kalmadığını anlayan kızcağız, nihayet isteğime râzı olmuş; birlikte تنها bir yere gittiğimizde, birden bana şu ikazda bulunmuştu:

– Ey elinde imkân olan adam! Allah'dan kork, benim mührümü nikâhsız bozmaktan haya edip utan. Bu namus mührü, ancak nikâhla bozulur, başka yolla değil!

Bu beklenmedik ikazdan öylesine etkilendim ki, birden Allah'tan korkup titremeye başladım. Kendimi mâsum bir kızın namus mührünü bozan iffetsiz ve şerefsiz biri durumuna düşürmekten utandım ve amcam kızına dedim ki:

– Haydi gel, istediğin kadar yiyecek al, mührünü muhafaza ederek iffetinle yaşa.

Böylece ona istediğini verdim ve namus mührünü bozmadım. Bunu, senin rızân için yaptım. Eğer kabul edildi ise, şu kayayı kapımızdan uzaklaştır da çıkıp kurtulalım artık.

Bir de baktılar ki, sıkışmış kaya paldır küldür yuvarlanıp gitti, kurtulup dışarı çıktılar.

Ateşe yaklaşanın akıbeti yanmaktır. Uzak kalanınki ise kurtulmaktır.

DİNİN KOYDUĞU ÖLÇÜLER, DÜNYAMIZI DA KURTARIR, AHİRETİMİZİ DE...

Efendim, dinimizin koyduğu bir kısım kurallar vardır ki dikkat edene âhiretteki sevabından önce dünyada koruyucu faydası vardır. Bundandır ki dinî ölçülere bağlı kalarak yaşayan gençlerde bozulmalar, ahlakî mânâda çözümler fazla olmamaktadır. Çünkü dinin emirleri onları ahiretten önce dünyada da muhafaza ediyor.

Gençler, dinin koyduğu ölçülere ehemmiyet vermez de hislerine kapılırsa ne olur? Onu da bir genç kızın mektubundaki feryadından okuyalım. Bakalım ne olurmuş:

– Ben yirmi iki yaşında bir genç kızım. piyasada adı duyulmuş bir şirkette çalışmaktayım. Tesettürüme de dikkatliyim. Kendimi korumaya da gayret gösteriyordum. Ne var ki, birlikte çalıştığımız ağabey görünümlü bir genç, zaman zaman bize arka çıkıyor, bizi himaye de ediyordu. Namazsız, niyazsız bu gence önceleri pek iltifat etmedim, uzak durdum. Ancak öyle zamanlar oldu ki birlikte gidip geldik, mesafe koymayı bıraktım. Derken bu genç kafamda yer etmeye başladı. Şimdi ise bir türlü sökemiyorum kafamdan. Halbuki ailem dindar. Benim de dindar biriyle yuva kurmamı isterler. Ben de öyle isterim. Bunun ise ne dinle, ne de imanla ilgisi yoktur. Bana münasip de değildir. Bunu bilmeme, münasip olmadığına kani olmama rağmen kafamdan sökemez oldum. Ne yapacağımı bilemiyorum. Ailem böyle birine yakınlık duyduğumu anlasa çok üzülür, bana münasip olmadığını da herkes kabul eder... Ne yazık ki kendimi ondan iyice uzak tutmayıp yakınlaşı-

cı bir tavır takınmam, benim zihnimi ona kaptırmama sebep oldu. Şimdi onu kafamdan nasıl sökeceğimi bilemez haldeyim. Keşke nâmahremlik konusuna dikkat etseydim, yabancı biridir, diyerek uzak kalmaya devam etseydim."

Evet, dinî ölçülere bağlı kalmak, hele mahremiyet hususunda çok dikkatli olmak, sadece âhirette Cennet kazandırmakla kalmaz, dünyada da zihni korur, kalbi muhafaza eder, bir yanlışlığa kapılmaktan da uzak tutar.

Mektup sahibi bu kızcağız keşke baştan hadisin ikâzını hatırlasa da, sık sık kendini kontrol etse ve deseydi ki:

– Bir genç kızla bir genç erkek (iki ikiye) تنها yerlerde kalmamalıdır. Şayet kalırsa üçüncüleri şeytan olur!

Evet, baştan bu ikâza bağlı kalmış olsaydı, şimdi zihnini böyle bir yanlışla kaptırmayacak, kendi başına kendi eliyle çorap örür duruma girmeyecekti.

Hayatın henüz en saf, en masum devrelerini yaşayan bu gibi gençlere söyleyeceğim söz, şundan ibarettir:

– Sizler masumsunuz henüz. İnsanların dış görünüşüyle iç yüzlerinin çok farklı olabileceğini bilemezsiniz. Küçük bir tebessüm, dünyanızı altüst eder; kapılır gider, kendinizi kurtarmakta zorluk çekersiniz.

Öyle ise masumiyetinizi koruyun, uzak durun böylelerin ilgisinden... Ateşe yaklaşanın akıbeti yanmaktır. Uzak kalanın ki ise kurtulmaktır. Siz tertemiz dünyaların masumusunuz, bir gülücük, bir iltifat dünyanızı altüst eder. Bunun ne kadar yapmacık, ne kadar basit bir his yanıltması olduğunu bir gün anlarsınız ama iş işten geçmiş olur.

Bu genç kızımıza tavsiyem, ilgi duyduğu genç erkeğe karşı araya mesafe koyması, ilgisiz ve uzak durması.

❦

*Nikahı ilan edin, hatta def çalarak da olsa
herkese duyurun!*

❦

GİZLİ NİKAHLA İLGİLİ ACİL BİR TELEFON SOHBETİ

Muhatabımın heyecanı sanki telefona aksetmişti. Acı acı çalınca, ahizeyi hemen kapıp cevap verdim:

- Buyurun, Ahmed Şahin.
- Hocam, Selâmün aleyküm.
- Aleyküm selâm, bir emriniz mi var?
- Estağfirullah, bir müşkülümüz var.
- Hemen anlatın, sizi dinliyorum. Telefon masraflınız çoğalmasın.

– Efendim! Size mektup da yazmıştım, faks da çekmiştim. Cevap alamayınca, aciliyetinden dolayı bir de telefonla rahatsız etmek zorunda kaldım.

- Öyle ise hemen buyurun, kulağım sizde.

– Burada bir dostumuzun kızı biriyle gizlice dini nikah yapıp evlenmiş. Babasının haberi olunca kızı çekip aldı. Bununla da kalmadı, kızı şimdi başka biriyle evlendirmek teşebbüsünde. Biz bu konuda ne kadar anlatsak da tesiri olmadı, sizin kaleminizden okusa, mesele hal olacaktır diye düşündük. Bu baba, dini nikahlı bu kızı alıp da başka biriyle evlendirebilir mi?

– Efendim, bir çırpıda söylenen bu sözlerin içinde çok konular var. Ayrı ayrı bilinmesi lazımdır. Yoksa yanlışlar olabilir. Önce bir noktaya işaret etmek isterim. O nokta şudur:

Gençlerin ana-babadan habersiz, gizli dinî nikah yaptırmaları (sahih de olsa) yanlıştır. Tecrübeli ana babanın haberi olması gerekir. Çünkü gençlerin evlenme kararlarına dayanak olan sebeple, ana-babanın kararlarına mesned olan sebepler ayırdır. Günün birinde gençler de ana-babanın temel aldığı sebebe gelip dayanırlar, ama o zaman iş işten geçer. Pişmanlık fayda vermez.

Bunun içindir ki Peygamberimiz (sav) Hazretleri:

– Nikahı ilan edin, hatta def çalarak da olsa duyurun! buyurmuştur.

Her neyse, nikah gizli de olsa yapılmış, evlilik tahakkuk etmiş. Şimdi gelelim bunun tahliline:

Şafiî mezhebinde velinin izni ve rızası olmadan yapılan nikah sahih olmaz. Baba Şafiî ise, hareketinde haklıdır.

– Hayır, baba Şafiî değil, Hanefî'dir.

– **Hanefî'de de (tarafklar denk değillerse) babanın müdahale hakkı vardır. Ayırmak için hakeme müracaat eder. Ehliyetli kimseler durumu incelerler. Şayet kızla oğlan denk değillerse kızın babası, ayırmaya teşebbüs edebilir. Denklerse, yani (küfüv) iseler, itiraza gerek yoktur, birbirine münasiptir, deyip meseleyi kapatırlar.**

– Tarafklar birbirine denktirler. Münasip değildir demek kabil değil.

– Öyle ise yapılmış olan nikahı bozması, evlenmişleri ayırıp da kızını bir başkasına nikah etmesi mümkün olmaz. Çünkü nikah üstüne nikah olmaz. Birinci nikahın hükmü devam etmekte iken üstüne ikinci nikah yapılmaz, yapılırsa geçersiz sayılır. İkinci nikahın sahih olması için birinci nikahın sahibi olan beyin hanımını boşaması lazımdır. Boşandıktan sonra da üç ay on gün kadar bir zaman (iddet) beklemesi icap eder. Birinci nikahtan bir çocuğun olmayacağı anlaşıldıktan sonradır ki ikinci nikahı

yaptırabilirler. Yoksa birinci nikah baki iken, ikinci nikah ne meşru olur, ne de makul.

– Bu konuyu gazetede yazar mısınız?

– İnşaallah, dersek yalan söylememiş oluruz. İnşallah diyorum.

– Sadece bu konuşmamızı yazsanız dahi yeterlidir. İstirham ediyorum, hemen yazın, her sabah okuma niyetiyle bekleyeceğiz.

İşte size, gizli nikahla ilgili acil bir telefon sohbeti.

Güzel ve faydalı hizmetleri, kadın ve erkeğin kendi cinslerine yaptırmak, en doğru olanıdır.

ERKEĞİN YABANCI BİR KIZLA İRŞAD NİYETİYLE MEŞGUL OLMASI

Genç okuyucum, mektubundaki selam ve hürmet kısmından sonra, esas konuyu şöyle ifade ediyor:

– Üniversiteye giderken tanıştığımız bir kızcağızı dini konularda meraklı gördüğümünden bazı konuşmalar yaptım. Dinledi, sonra tesettüre meyli arttı. Bazı dinî kitaplar da verdim kendisine. Bu sebeplerle biraz daha yakından tanıma fırsatı buldum. Şimdilerde ise bir kısım kasetler vermeyi düşünmekteyim. Ancak bazı tanıdıklarım beni ikâz ettiler:

– Sen erkeksin, yabancı bir kızla bu kadar yakından ilgilenmen, mahremiyet ölçülerine aykırı olduğu gibi, kalbinin safiliğini de bozmana sebeptir. Bu gibi masumane ilgiler sonunda masumluktan çıkar, iki tarafı da mesuliye-

te sokar, dediler.

Kendilerine itimat ettiğim bu kimselerin sözlerine uyup da onunla ilgilenmeyi bıraksam, kızcağız o halde kalacak, belki de geldiği müsbet noktadan tekrar menfiye dönecek. Birini müsbetten menfiye döndürmek günah olmaz mı? Sonra kız, çok iyi kalbli biri... İlgi de duymaktayım...

* * *

Okuyucuma hemen arzedeyim ki, birinin geldiği müsbet noktadan menfiye gitmesine sebep olmak, yahud da seyirci kalmak, elbette günahtır, mesuliyeti muciptir.

Hadiste:

- Bir kimsenin senin vasıtanla imana gelmesi, sahralar dolusu koyun sadaka etmekten hayırlıdır, buyrulmuştur.

Demek bir insanın dindarlaşmasına sebep olmak, onu imanın ışığına çıkarıp nura kavuşturmak, hiçbir hizmetle mukayese edilmez. Ancak burada dikkat edilecek bir nokta vardır. O nokta gözden kaçmamalıdır. Şöyle ki:

- Siz başkasını İslâmi ölçülere uyar hale getirmeye uğraşırken, sizin kendiniz bu ölçüleri çiğner hale düşmeyesiniz!

Esas dikkat edilecek nokta burasıdır. Dostlarınızın ikazını bu bakımdan düşünmelisiniz. Gerçekten de hizmet görüntüsü içinde bir kısım masumane hareketler, sonunda bir tarafın mağduriyetine sebep olabilir; sevap için başlayan hareket, günahlı sonuçlar da verebilir.

Bu gibi güzel ve faydalı hizmetleri, kadın ve erkeğin kendi cinslerine yaptırmak, en doğru olanıdır. Müsait görülen istidadlı kızlarımıza muhatap olacak, yine şuurlu kızlarımız, hanımlarımızdır. Bu irşadı, bu safhadan sonra onlar yapmalı, bu hizmeti onlar deruhte etmelidirler..

Şayet bir sevap kazanma niyetiyle çıkılan yerde bir kaç günaha birden maruz kalma ihtimali söz konusu ise düşünülür ve dedelerimizin söylediği gibi söylenir:

– Kaç bu sevaptan, girmemek için bu günaha!

Bu gibi yalnız başına yapılan masumca münasebetlerde, kimse kalbinin ve gönlünün saflığını muhafaza ettiğini söyleyemez. Halbuki bizde kalb ve gönül temizliği ilk hedeftir.

Bunun içindir ki Efendimiz (s.a.v.) Hazretleri:

– Bir kadınla bir erkeğin iki ikiye, başbaşa bulunduğu yerde şeytan üçüncüleri olarak bulunur, şeklinde ikazda bulunmuştur.

Şeytanın görev yerlerinden biri de, aralarında nikah bağı olmayan yabancı bir erkekle bir kadının böyle başbaşa kalış yerleridir. Kalblere, gönüllere fitne ateşi atar, masumca hizmet başlangıçlarını mağduriyetli sonuçlara sevkeder.

Bu konuda hatırlanacak bir diğer ölçü de şudur:

– Bizler hak hedefe batıl yolla gidemeyiz!

Bizim hem hedefimiz hak olacak, hem de vesilemiz..

Bir kızcağızın irşadını istemek hak bir hedeftir. Fakat bunu mahremiyet ölçülerini yıkarak yapmak, batıl bir vesiledir. Hak hedefe batıl bir vesile ile gidemeyiz.

KEŞKE

Bilge birine:

– Şeytan uyur mu? diye sormuşlar.

Bilge zat cevap vermiş:

– Keşke uyusaydı da biraz olsun rahat etseydik.

Kendini beyine karşı cazip halde tutan kadın, beyinin dikkatini kendine çekmekte, onu haramlardan korumaya yönelik bir hizmette bulunmaktadır.

EŞİNİZİ HARAM HAYALLERE İTMEYİN!

Soru: "Kadının süslenmesinde fitne vardır." denmektedir. Bunu nasıl anlamalıyız? Kadının süslenmesi gerçekten de caiz değil midir? Fitneye mi sebeptir kadının kendini cazip hale getirmesi?

Cevap: "Kadının süslenmesi caiz değildir." demek, konuyu eksik ifade etmektir.

"Kadının sadece nikahlısına karşı süslenip, kendini cazip halde tutması caizdir." demek bile yetmez, "aynı zamanda sevaptır" demek de gerekir. Çünkü kendini beyine karşı cazip halde tutan kadın, beyinin dikkatini kendine çekmekte, onu haramlardan korumaya yönelik bir hizmette bulunmaktadır.

Bu maksada yönelik süslenmede ise fitne olmaz. Aksine fitneyi önleme söz konusu olur. Çünkü **beyini kendi cazibesinde tutarak haramı hayal etmekten korumaktadır ki bu, sadece caiz değil aynı zamanda sevaptır da.** Caiz olmayan süslenme ise yabancılara karşı fitneye sebep olan süslenmedir. Yani, beyine karşı değil, yabancılara karşı, kendini teşhir eden süslenmedir.

İslam kültüründe ne kadın yabancı erkeklere karşı kendini teşhir eder, ne de erkekler yabancı kadınlara karşı zihinlere vesvese verecek şaibeli ve şımarık bir görüntüye yönelebilirler.

Çünkü zihinlere acaba dedirecek şaibeli tavırlar, karşı tarafın yanlış anlayarak fitneye düşmesine sebep olabilir.

Başka aile içinde fitneye sebep olana ise beddua edilmiş:

– Fitne uykudadır; uyandırana Allah lanet etsin! denmiştir.

Fiili fitneyi bırak, hayali fitneden bile kaçınmışlardır mübarek ve muhterem aileler.

Yeri gelmişken hayalini dahi fitnelerden koruyan aileden muhteşem bir misal arz edeyim .

Fatıma validemize hayırlı aileye ait şöyle kısa bir soru sorarlar. Derler ki:

– Hayırlı hanım nasıl olur?

Şöyle tarif eder hayırlı hanımı Fatıma validemiz:

– Hayırlı hanım, beyini üzmeyen, hayaliyle de olsa haramlarda gezmeyendir!

Aynı soruyu Hazret-i Ali efendimize de sorarlar:

– Hayırlı bey nasıl olur? derler.

O da aldığı aynı terbiyenin gereği olarak tarif eder hayırlı beyi. Der ki:

– Hayırlı bey de, hanımını üzmeyen, hayaliyle de olsa haramlarda gezmeyendir!

Evet fiilen haramı bırak, hayalini bile haramdan böylesine kaçırان muhterem büyüklerimiz, hayırlı hanımla hayırlı beyi işte böyle tarif ediyorlar:

– Eşini üzmeyen, hayaliyle de olsa haramlarda gezmeyen!

Muhafazakar bir ailede, elbette hanım sadece beyine karşı süslenir, beyinden başkasını hayalinden bile geçirmez. Beyi de aynı anlayışta olur. O da yalnız kendisi için süslenen hanımını düşünür, yabancıları hayalinden bile geçirmez, hayalini dahi korumaya alır. Bu anlayışta olan bir aileden ise, çevrede konu komşu herkes emin ve memnun olur. Bir fitne çıkması söz konusu olmaz.

❦

Nişanlılık dönemi tanışma dönemi olarak kabul edilir, taraflar birbirlerine mahremiyet ölçüleri içinde mesafeli muhatap olurlar, daha işin başında iken dinî nikâh yapıp da emrivakilerle birbirlerini zor durumda bırakmazlar..

❦

GENÇLER NİŞANLI İKEN DİNÎ NİKÂH YAPILMALI MI?

Genç kız ile erkek, aynı şehirde oturuyorlarmış. Araya girenler vasıtasıyla tanışmışlar. Karşılıklı gidiş gelişlerden sonra nihayet anlaşmış, hatta sözlenmişler de...

Artık gerekli olan hazırlıklar tamamlandıktan sonra sıra resmî nikâha gelecekmiş. Ancak, resmî nikâh ne zaman olacak, onu pek kestiremiyorlarmış. Bu sebeple resmî nikâhı beklemeye gerek yoktur, diyerek hemen dinî nikâh yaptırmak istemişler. Lakin kız tarafı buna razı olmamış. "Hazırlıklarınız tamamlansın, resmî nikâh safhasına iş intikal etsin, ondan sonra dinî nikâhınızı da yaparsınız. Daha işin başında dinî nikâh yapılmaz!" demişler.

Bu karşılıktan pek memnun olmayan genç, sorusunu şöyle soruyor ve diyor ki:

– Biz nişanlıyız, resmî nikâha kadar birbirimizi daha iyi tanımak için dinî nikâh yaptırıp mahremiyeti aradan kaldırmak istedik. Bu tanışma sırasında bir uyuşmazlığımız ortaya çıkarsa, işin başında iken geri dönelim, dedik. Neden aileler izin vermiyorlar dinî nikâha? Bu daha uygun olmaz mıydı birbirimizi tanımak için?

* * *

Efendim, bu sorunuzun cevabı maalesef bence pek olumlu değildir. Daha uygun olmaz, diye cevap vermek zorundayım. Şöyle ki:

Birbirinizi tanımak için mutlaka dinî nikâh yaptırmanız gerekmez. Nikâh yapılmadan da üçüncü şahısların yanında, aile içinde ya da herkese açık olan umumi mekânlarda rahatça konuşup tanışabilirsiniz. Hayat anlayışınızı sıralayabilirsiniz, özelliklerinizi, titizliklerinizi, beklentilerinizi, vazgeçilmezlerinizi olanca açıklığıyla ortaya koyabilirsiniz. Aynı rahatlık içinde muhatabınızı da dinleyebilirsiniz. Onun da beklentilerini, özellik ve titizliklerini, vazgeçilmezlerini öğrenebilirsiniz. Böylece ileride anlaşılmayacağınız taraflarınız ortaya çıkarsa, bu zıtlıkla kurulacak bir yuvanın mutluluk getirmeyeceğine kani olursanız, kimseyi rahatsız etmeden, özellikle kız tarafının itibarına şaibe düşürmeden görüşmeyi keser, sessizce geriye çekilebilirsiniz...

Henüz nikâh yaptırmadığınızdan dolayı mehir ödemek zorunda da kalmazsınız, kızcağz da iddet beklemek gibi bir yükümlülükle karşılaşmaz.

Aradaki mahremiyet sebebiyle birbirinize mesafeli muhatap olduğunuzdan, el ele, göz göze gezip tozduğu birinden ayrılmış gibi bir itibar aşınması da söz konusu olmaz. Zaten mahremiyet mesafesi koymanın en büyük koruyucu faydası da, bu noktada meydana çıkar.

Nikâh yapmış olsaydınız sonuç bu kadar kolay ve şaibesiz olmazdı. Önce erkeğin boşamama riski ortaya çıkarıldı. Sonra kızcağz evlenip de boşanmış biri durumuna girerdi. Bu da başından nikâh geçmiş bir dul durumuna düşürdü. İşte bu ve benzeri birçok olumsuzluklarla karşılaşmamak için nişanlılık dönemi tanışma dönemi olarak kabul edilir, taraflar birbirlerine mahremiyet ölçüleri içinde mesafeli muhatap olurlar, daha işin başında iken dinî nikâh yapıp da emrivakilerle birbirlerini zor durumda bırakmazlar..

Dinî nikâhı resmî nikâha kadar tehir etmeyi özellikle kızın itibarının korunması açısından faydalı görenler çoğunluktadır. Çünkü dinî nikâhın taraflara yüklediği karı koca mükellefiyeti kanunla teminat altına alınamadığın-

dan, bir anlaşmazlık çıkması halinde erkek tarafı kolayca devreden çekilmekte, kızın kaybolan hakkını kanunla elde etme imkânı da bulunmamaktadır. Bundan dolayı, **ta-rafların, haklarını koruma altına alacakları resmî nikâha kadar dinî nikâhı beklemesinde faydalar vardır**, diyenler çoğunluğu teşkil etmekte-ler.

Hemen ilave edeyim ki, her kaidenin istisnası olacağı gibi bunun da istisnaları olabilir. Sizler sağlam bir tutum ve duruş içinde istisna teşkil edebilirsiniz. Ona bir diyeceğimiz olamaz. İstisnalar hep müstesnadırlar.

❁❁❁

Hisler ne akıl dinliyor, ne de mantık...

❁❁❁

GENÇLERDE MAHREMİYET SINIRLARINI YIKMANIN SONU...

Telefondaki sesin üzüntüsü son haddindeydi. Öyle ki, ağlama krizinden sorusunu da soramıyordu.

– Hanım kızım, dedim, geçmiş olsun büyük bir sıkıntı mı söz konusu ki, sorunu soramayacak kadar teessür duyuyorsun?

– Sıkıntı benim değil arkadaşımın, demez mi?

– Madem sıkıntı senin değil, neden bu kadar üzülüyorsun? Kendinin olsaydı, kim bilir ne hale gelecektin?

– Doğru söylüyorsunuz; ama bu kız arkadaşımınla çok ilgilendik. Uzun müddet meşgul olduk. Öylesine gelişti ki, bizi de geçti. Hatta başörtüsünden dolayı neredeyse okumayı bile bırakacaktı. Bizim de hayranlıkla baktığımız bir hayatı ve hizmeti vardı. Son derece kabiliyetli ve akıllıydı da!

– Şimdi ne oldu?

– İşte soramayacak kadar üzüntü duyduğum konu da bu zaten. Şimdiki hali. Bir gence takıldı. Ne ikaz dinliyor, ne de tecrübe sahiplerinin nasihatlerine kulak veriyor. Her riski göze alıyor, herkesi kırıp atıyor, "Ben bu gençle evleneceğim, başkasıyla mutlu olamam." deyip çıkıyor.

– Bırakın beğendiğiyle evlensin, mutluluğunu yaşasın. Bundan daha makul ne olabilir?

– Hocam denk olsa neden mani olalım? Aksine yardım eder, destek çıkarız. Fakat durum öyle değil. Kapıldığı gencin ne inancı, ne aile yapısı ne de hayat anlayışı böylesine mazbut ve kabiliyetli bir kızla uyum sağlamaya müsait değildir. Ama o, yine de ısrar ediyor, ben bu evliliği yapacağım, diye diyor, kimseyi dinlemiyor.

– Sence böylesine mazbut ve akıllı bir gencin dengi olmayan birine kapılmasının sebebi ne ola ki?

– Yeni Aile İlmihali kitabınızda gençleri ikaz ettiğiniz olayın aynısı. Yani **mahremiyet sınırlarını zorlayıp yabancı biriyle iki ikiye buluşması, yüz yüze, göz göze gelip his akımına maruz kalması!..** Öğrendiğimize göre iki ikiye buluşmalar söz konusu olmuş. Hissi akım bu sıralarda meydana gelmiş. Bu olaydan sonra daha iyi anlıyoruz, kadın erkek arasına neden mahremiyet mesafesi konmuş. Düşünebiliyor musunuz şu olayı? Bu kızcağız, vardığı evde yatsı ezanı okununca seccadesini serip namaza duracak; ama tercih ettiği hayat arkadaşı da içki sofrasını kurup kafayı çekmeye başlayacak? Bu kızcağız mutlu olabilir mi Allah aşkına, siz söyleyin bu evde. Adımız gibi biliyoruz bir ay bile sürmez bu evlilik. Ne akıl kabul ediyor bu kararı, ne de mantık. Sizin Aile İlmihali önümde, aynen okuyorum yaptığınız ikazları. Demişsiniz ki:

- Gençler! Hislerinizi isyana yöneltecek görüntü ve ortamlardan uzak durun. Mahremiyet sınırlarını yok sayan bir laubaliliğe sakın girmeyin. Sonra isyana başlayan hisleriniz, tahrik olup ayaklanan arzu ve istekleriniz, kolay kolay iradenizi dinlemez, akıl mantık dışı kararlar aldırır size. Vicdan ve aklınızın feryadına rağmen sürüklenene sürüklenene gidersiniz ayağınızın kayacağı kaygan zemin.

İşte ilmi halde anlattığınız, irade dinlemeyen duyguların istilasına uğramaktan başka bir şey değildir bu durum. Tamamıyla mahremiyet mesafesini kaldırmanın sonucu...

– Peki bana ne diyorsunuz? Ben ne yapabilirim?

– Hocam sizden ricam, ya Aile İlmihali'nizi tavsiye edin, gençler bu uyarıları mutlaka önceden okusunlar, yahut da aynı yazıları bir daha tekrar yazın köşenizde, düşünme fırsatı bulsunlar!

– Aynı yazılar her zaman yazılamıyor. Ancak bu telefon konuşmamızı aynen aktarsam gençleri düşündürmüş sayılır mıyız?

– **Mutlaka. Bu olay mahremiyet sınırlarını yıkarak birbirlerine muhatap olan gençlere ders olmalı!..**

Muhterem okuyucularım, siz bu diyaloga ne türlü yorumlar getirirsiniz onu bilemem.

Ama ben okuyucumun isteğine uyarak yazımı şöyle bağlıyorum:

– Gençler!

Pişman olacağınız kararlar almaya mahkum hale gelmek istemiyorsanız, aradaki mahremiyet sınırlarını yıkarak karşı cinsle muhatap olmayın.

❦

*Evli bir kadınla ilişki kuran gence tavsiye-
ler*

❦

İNSAN, YUVA YIKICI, OCAK SÖNDÜRÜCÜ OLMAMALI

Mecnun rumuzlu mektubun sahibi genç okuyucum!

Kendi hatâ ve tercihlerinizle içine düştüğünüz gayr-ı meşru durumunuzu anlattığınız, mektubunuzu dikkatle okudum. Size hak verecek, hareketinizi mâkul ve meşru görecektir bir sebep bulamadım.

Siz ne kadar mazeret ararsanız arayın, tutumunuzu haklı ve geçerli gösteremezsiniz. Vaktiyle siz, Resûlullah Hazretlerinin bir hadîsinde işâret ettiği önemli bir hususa dikkat etmemiş, şimdi bu dikkatsizliğin doğurduğu tehlikeli neticeye maruz kalmışsınız.

İşte sizin, hem de nikâhlı bir kadınla iki ikiye baş başa sohbet edip konuşmaktan çekinmeyişiniz, üzerindeki nikâhın anlamını ve mâhiyetini bilmeyen o kadıncağzın size tebessüm edişi, sizin bu zehirli tebessüme aldanışınız; şimdi ikinizi de hissî bir ateşin içine atmış, kendinizi bir yuva yıkımına bile razı olur hâle getirmiştir.

Sizin şu anda yapacağınız tek şey vardır. O da, **nikâhlı biriyle karşılıklı tebessümleri derhal kesip, aranızda başlamış olan söz arkadaşlığını hemen reddetmeniz.** Şayet böyle kesin bir uzaklaşmaya başvurur da, bir daha üçüncüleri şeytan olan iki kişi halinde konuşmaya girmezseniz, kurtuluşunuz söz konusu olabilir. Yoksa, üçüncünüz olan şeytan, hem seni, hem de onu çeşitli hiyle ve desiselerle tahrik ve teşvike devam eder. Böylece üzerindeki nikâhın sorumluluğunu düşünmeyecek kadar edepten ve utanmadan yoksun olan tarafın tuzağına düşer, neticesi uçurum olan bir yola girebilirsiniz.

Nikâh hali olmasına, ayrıca bu nikâhtan da bir çocuğu bulunmasına rağmen, halen size karşı tebessüm ve iltifatı sürüyorsa, sizin saydığınız meziyet ve yüksek vasıflar o kadında yok demektir. Size cazip gelen o sıfatlar, nikâhın kudsiyet ve şerefini çiğneyecek durumda olan birinde, birer maske ve göz boyama sayılırlar. Sizi tuzağına düşürmek, ağına almak için kullanılmakta olduğu düşünülür.

Ayrıca sizin bir de dindarlık vasfınız, İslâmî hizmetleriniz söz konusu. Durumunuz duyulur, nikâhlı biriyle yuva kurma teşebbüsünüz işitilirse; sürdürdüğünüz İslâmî hizmet, dinî vasıf ne hâle gelir, davanıza nasıl zarar vermiş, kötü örnek olmuş olursunuz? Hiç düşündünüz mü?

Çok iyi bilirsiniz ki, üzerinde nikâh bulunan bir hanım, artık bu nikâhın sorumluluğu içindedir. Başka bir nikâh altına girme müsaadesi, ancak mevcut nikâhın bozulması, yani boşanmakla olur. Bu nikâhtan boşanır, üç ayı geçen bir müddet bekler. Ancak, bu boşanmadan ve bekleme müddetinden sonra yeni bir evliliğe dinî cevaz ve müsaade doğmuş olur.

Hiç bir meşru sebep yokken, nikâhlı birinin nikâhını bozdurup, boşattıktan sonra onu nikâhı altına alıp, mutlu olma teşebbüsü ise, yuva yıkımı, ocak söndürme olarak vasıflandırılır.

Siz kendinizi böyle bir yıkıcılık ve bozuculuğa lâyık görüyorsanız, ona bir şey diyemem. Ama ben sizin taşıdığınız İslâmî sıfatlara bakarak sizi böyle bir yuva yıkımına namzet göremiyorum. Çünkü buna sebep yoktur.

Sizin dayanılmaz bir sebep saydığınız delicesine aşk kelimesi, aslında hadîste işaret edilen mahremiyete dikkat etmediğiniz, uzun zaman nikâhlı bir kadınla iki kişiye konuşup sohbet etme haramlığına düşmenizden doğmuştur. Şayet böyle bir konuşma olmasaydı, o size tebessüm etmeyecek, sizin içinizde de ona karşı tahammül edemeyeceğinizi sandığınız hissî ateş yanmayacak, içinden çıkamayacağınızı sandığınız duygusal belâyaya düşmeyecektiniz.

Son olarak size kesin tavsiyemi söyleyeyim:

– Bir hatâ ne ile başlamışsa onun zıt cinsiyle düzeltilir.

Siz, birbirinizle iki ikiye gizli konuşma yüzünden işi bu safhaya kadar getirmişsiniz. Bu konuşmayı bıçak gibi kesip, birbirinizden düşman gibi kaçmakla, hattâ göz ucuyla da olsun bakışmayı terketmekle kurtulabilirsiniz. Bunun dışında başka çare bilmiyorum.

Sözü buraya getirmişken, bilhassa gençlere seslenmek istiyorum:

Sevgili gençler! İçinde bulunduğunuz ortam, son derece İslâmî dikkat ve dinî titizlik isteyen bir vasattır. Kadınlığın bir kesimi mahremiyet duvarlarını yıkmış, yüzündeki haya perdesini atmıştır. Yalancı bir tebessüm, zehirli bir iltifat cümlesi, henüz hayatın ve insanların gerçek yüzünü bilmeyen siz mâsum gençlerin dünyasını alt üst eder; his dünyamızı, iç âleminizi allak bullak hâle getirebilir.

Bunun içindir ki her şeyi herkesten iyi bilen Allah'ın Resûlü'nün hatırlatmasını hiç bir zaman aklınızdan çıkarmayın, mâruz kalacağınız kadın-erkek ilişkilerinde ölçü olarak almayı ihmal etmeyin.

İşte mektubunda içine düştüğü durumu anlatan okuyucum bu iddiamızın isbatıdır. İki ikiye kalmışlar, uzun zaman başbaşa konuşma fırsatı bulmuşlar, sonra bu kardeşlik duygusu müşterek yuva kurma arzusuna kadar kaymış. Nikâhlı, hem de bir çocuğu söz konusu olan karşı taraf, bu dindar genci duygusal yönden esaret altına almış; içinden çıkılmaz, hiç bir suretle mâkul ve meşru görülmez kararlara itmiştir.

Önünde tahsili, idealleri ve pırıl pırıl bir geleceği olan gençlerin, böyle bir dikkatsizlik sonucu, içinden çıkılmaz hale düşmesi elbette fitnenin tâ kendisi olur.

❦

Eğer yeniden dünyaya gelecek olsam, sadece beni seven tek erkeğin dikkatini çekmeyi kafi bulur, başka hiçbir erkeğin sevgisine ihtiyaç duymazdım.

❦

GENÇLİĞİNDE AİLESİNİ DİNLEMİYEN BİR KIZCAĞIZIN YAŞLILIKTAKİ FERYADI!..

Gençliğini Allah'ın lütfettiği güzellik nimeti yüzünden şımarıkça harcıyıp aile büyüklerini dinlemez hale gelerek sahnelerde dansçılık yapan, şimdi ise seksen yaşında tam bir terk edilmişlik hissi içinde bunalımlara giren bir kızıcağızın sorulara verdiği ibretli cevapları 'Olaylar Konuşuyor' kitabından özetleyerek arz ediyorum.

Bakalım siz de ibretli bulacak, okunmaya değer görecek misiniz?

* * *

– Müstehcen bir giyim kuşam içinde sahnelerde herkesin ilgilenmek istediği güzel bir kadın olmak nasıl bir sonuç getirdi hayatınıza? Mazbut bir ailenin kızı olduğunuz halde böyle bir sona nasıl yöneldiniz gençliğinizde?

– Sorma evladım... 1940'lı yılların eğlence dünyasında en güzel sahne sanatçısıydım. Cazibem herkesi büyüledi. Benim dans ettiğim gazinoya girebilmek bir ayrıcalıktı. O şöhretli günlerin bir gün biteceğini, yaşlanacağımı, hayranlarımın beni terk edip de tek başıma Galata'daki şu döküntü evde bir kediyle baş başa kalacağımı hayal bile edemezdim. Herkesin bana hayran olduğu o günlerde azıcık bir tebessümle baktığım erkekler, dünyanın en şanslı erkeği sayarlardı kendilerini.

– **Şimdi o şöhretli günleri hatırladıkça pişmanlık duyuyor, keşke şımarık bir güzel kız olmasaydım diye pişmanlık duyuyor musunuz?**

– Şimdi o kadar pişmanım ki hiç sorma. Keşke diyorum ailemin ikazlarını dinleseydim. Keşke öyle güzel bir kız olmasaydım. Orta halli bir fiziki görüntü yeterdi mutlu bir yuva kurmam için. Eğer yeniden dünyaya gelecek olsam, sadece beni seven tek erkeğin dikkatini çekmeyi kafi bulur, başka hiçbir erkeğin sevgisine ihtiyaç duymazdım. Beni şımartarak, söz dinlemez hale getiren o güzellik, şimdi beni nasıl bir sonuca getirdi; işte perişan akıbetimi siz de görüyorsunuz. Konfüçyüs: "Güzel kadına kırk günde doyulur, güzel ahlaklıya ise kırk yılda doyulmaz!" demiş. Bana herkes doymuş olacak ki şimdi yakınımnda kimsecikler yoktur. Evlenemedim. Çocuklarım, kocam olmadı. Âşık olanların hiçbirisi gerçekte yuva kurmak niyetiyle değil, bir müddet eğlenmek kastıyla peşimde koşuyorlardı. Şimdi diyorum ki; keşke herkesin peşimde koştuğu o güzel kız olmasaydım. O günkü hayranlarım bugün adımları dahi unuttular. Yeniler zaten bilmezler. **Neye yaradı benim güzelliğim, şöhretim?** Eğer birlikte yaşadığım şu kedim de olmasa kimsesizlikten çıldıracağım. Bir eğlence kulübünden her ay aldığım kuru ekmek parasıyla geçinmeye çalışıyorum. Onu da yıllarca süren takipten sonra alabildim.

– **Bir kadının tahrikçi giyimle yabancıların dikkatlerini üzerine çekmesini faydalı bulmuyorsunuz öyle ise?**

– Tahrikçi giyimle herkesin dikkatini çekmek bir şey kazandıracak olsaydı, benim böyle ibretlik hale düşmem gerekirdi.

Gençlere tavsiyem şu:

Sevdikleri ve kendi özelliklerine uygun buldukları bir namus ehli ile mutlu olmayı tercih etsinler. Dış görünüşü esas almasınlar. Bu dış görünüş yağmurla akıp giden boya gibidir. Bir müddet sonra

yok olup gidiyor, insan içine düştüğü itibarsızlığıyla baş başa kalıyor. Hatta diyorum ki, insan dinden çıktığı zaman yine 'Eşhedü'sünü çekip dine dönüş yapabilir. Ama namusunu kaybettığı vakit tövbe edip de eski haline tekrar dönüş yaptığını kimse inanmıyor. Yakınları utancından bir daha kendisine sahip çıkamıyor. Herkes ona eski haliyle aşağılayarak bakmayı sürdürüyor. Eğer zamanında aile büyüklerimin ikazlarına uyarak şımarmayıp kendimi korusaydım, ehli namus biriyle mutlu bir yuva kurar, bana sahip çıkmaktan utanmayacak yakınlarımla şimdi ben de mutlu bir hayat yaşardım. Ama artık iş işten geçti. Şimdi tek faydam, benim bu sonumdan gençlerin ders almasıdır!..

Dinin koyduğu mahremiyet sınırları, aslında aileyi koruma sınırlarıdır.

YOLUNU ŞAŞIRMIŞ SEVGİ

Telefonda meçhul bir ses:

– Ben, dedi, kamuda çalışan evli ve iki küçük çocuk annesi genç bir bayanım. Sizin (Yeni Aile İlmihali) kitabınızdaki tabirinizle hanımım.

Ancak hanımlık özel bir edep ve terbiye gerektiriyor galiba. Bu gidişle ben hiç hanım olamayacağım anlaşılan.

– Belli olmaz, dedim. Sizin gibi çalışan bayanlar, hanımları da geçebilirler. Yol açık...

– Ne yazık ki geçemezler. En azından ben geçemeyeceğim inancındayım. Çünkü ben çalıştığım yerdeki dindar genç bir beyle iki ikiye dini konularda sohbete başladım. Aklımı kurcalayan sorularımı ona sorup cevaplarını aldım. Çok efendi ve kibar bir beyefendi olan bu insana

nasıl oldu ise oldu, hiç beklemediğim bir anda farklı duygularla bakmaya başladım. Bununla da kalmadım, hiç yapmadığım şeyi yaparak, ondan aldığım elektriklenmeyi, duyduğum sevgiyi de açıklamaktan çekinmedim!..

– Nasıl olur? Siz evli ve iki çocuk annesi bir bayan olduğunuzu söylediniz şimdi!

– Zaten benim de kendimi affedemeyişim bundan ya. Evli ve çocuk sahibi bir bayan olmama rağmen, dinimi öğrenmek niyetiyle yabancı insanla تنها yerde iki kişiye konuşmaya başlayınca, birden farklı bir mecraya kayan duygularımı açıklamaktan çekinmedim!..

– Nasıl karşıladı açıkladığınız duygunuzu?

– Onu hiç sorma! O gün bugün beni şok eden bir cevabın etkisi içindeyim. Çok vakarlı ve soğukkanlı bir şekilde kaşlarını çatıp bakışlarını bana doğru dikerek dedi ki:

– "Bayan bayan! Senin bana duyduğunu söylediğin sevgi, yolunu şaşırmış sevgidir! Sen önce Allah'ı, Peygamber'i, ondan sonra da nikahlı eşini ve çocuklarını sevmelisin! Evli bir bayanın sevgisinin yolu buralara çıkmalıdır, başka adreslere değil! Buna rağmen bana sevgi duyduğunu sanıyorsan bu sevgi değil, şeytanın hislerini körükleyip, seni bana karşı kıskırtmasıdır!"

Ben şu anda bile bu kurşun gibi sözlerin şokundayım. Bu sözlerden sonra kendime gelir gibi oldum. Geçmişte kılıp da bıraktığım namazlarıma yeniden başladım.

– Ne güzel. Artık kendinizi korumaya almışsınız. Bir daha böyle mahremiyet sınırlarını aşmaz, yabancı bir erkekle iki kişiye تنها bir yerde baş başa konuşmaya kalkmazsınız!

– Şey!.. Benim de sormak istediğim buydu zaten. Böylesine dürüst bir insana artık kardeşçe hislerle bakıyorum. Sözlerinden çok etkilendiğim bu beyle tekrar konuşarak, irşadından istifade etsem olmaz mı, diye sormak istiyordum size?

– *Seni uçurumun kenarına getiren, mahremiyet sınırlarını aşarak onunla iki ikiye konuşman, fiziken yakınlaşman olmuştur. Şimdi tekrar aynı mahremiyet sınırlarını yine aşarsan, aynı duruma yine düşebilir, aynı şeytan körüklemesine yine maruz kalabilir, üstelik bu sefer muhatabını da maruz bırakabilirsin.*

Hem siz iki ikiye, baş başa kalınca yanınızda bekleyen üçüncüyü de unutmamalısınız!..

– Hayır, hayır! Biz iki ikiye konuşuyorken, yanımızda üçüncü kimse hiç olmuyor!

– Sen öyle san! Bak Allah Resulü Efendimiz, yanındaki üçüncüyü nasıl haber veriyor:

– **"Yabancı bir erkekle bir kadın iki ikiye, baş başa kalırlarsa üçüncüleri şeytan olur!"**

Nitekim senin gibi evli bir hanımı uçurumun kenarına getiren de, işte yanınızdaki bu görünmez üçüncünün körüklemesi olmuştur. İlk seferde, muhatabın sağlam duruşuyla uçurumun dibine yuvarlanmaktan kurtulmuşsun. Eğer bu konuşma tekrar başlayacak olursa, dürüst muhatabını da uçurumun dibine yuvarlama tehlikesiyle karşı karşıyasın!

– Peki, çare olarak ne tavsiye ediyorsunuz?

– Mahremiyet sınırlarını bir daha aşmamak, birbirinize yaklaşarak üçüncüleri şeytan olan ikili haline düşmemek!..

– Kolay mı sanıyorsunuz bunu?

– Kolay olmayacaktır elbette. Ama **sonundaki yuva yıkımını hayal edecek olursanız**, tek çıkar yol da budur.

Telefonda bir sessizlik... Neden sonra kulağıma gelen son sözleri dinledim:

– Çok acı, ama çok faydalı bir ikaz bu. Belki de uçurumun kenarından bir daha dönüyorum bu konuşmayla.

Dinde mahremiyet sınırları neden konmuş şimdi daha iyi anladım. Aslında buna "mahremiyet" değil de aileyi koruma sınırları denmeliydi.

Beni düşündüren kitabınızı keşke daha önce okusaydım. Çok teşekkürler...

Henüz yetişmekte olan genç kızı için gereken kıskançlığı göstermiyor; ziyaretçiler ve komşu delikanlılarıyla rahatça gezip dolaşmasını pek normal buluyordu.

KIZINI SERBEST YETİŞTİRMEK İSTEYEN AKILLI (!) ANNENİN FERYADI

Bayram ziyaretlerinin bazılarında, neş'e ve huzur yerine üzüntü ve acı duyarım. Herkesin sevinçli, heyecanlı olduğu o mübarek günlerde, benim üzüntü ve kedere kapılmama, ziyaret ettiğim bazı dostların evinde İslâmî değerlere dikkat edilmeyişi sebep olur. Ziyaretçi kabûlü sırasında, bu uzak dostlar, kadın-erkek sohbetlerini aynı yerde yaptırırlar; birbirlerinin iyi kalbliliğinden, ciddiyetlerinden bahisle, mahremiyet ölçülerine pek ehemmiyet vermezler.

Kadınlarla erkekleri aynı odada oturtan bu tanıdıklardan birine, geçen seneki bayramda yaptığım ziyaretimde, bir fırsatını bularak şu hadîs-i şerifi okumuştum:

“Yabancı bir kadınla bir erkek, bir arada, yalnız kalırlarsa, bunların üçüncüsü şeytandır.”

Bu hadîs-i şerifi kendisine okuduğum anne, henüz yetişmekte olan genç kızı için gereken kıskançlığı göstermi-

yor; ziyaretçiler ve komşu delikanlılarıyla rahatça gezip dolaşmasını pek normal buluyordu.

Bir genç kızla bir delikanlının böyle teklifsiz konuşmaları, onların henüz ihtilâlde olan halet-i ruhiyeleri icabı mahzurlu olacağını anlatmaya çalıştığım bu anne, bana:

– **Yirmibirinci asırda yaşıyoruz!.. Biz kızımızı cemiyete hazırlamak için aile sohbetlerine, komşu ziyaretlerine iştirak ettirirken, kaç-göçe itibar etmek istemiyor, serbest yetiştirmeyi arzu ediyoruz. Bak-sanıza âlem aya çıkıyor, biz hâlâ böyle işlerle uğraşıyoruz!”** kabilinden itiraz ediyor, akıl öğretiyordu.

O bayram ziyaretinde, aramızda geçen bu tatsız sohbetin sonunda, ben oradan üzüntü ve kederle ayrılmıştım.

Aradan tam bir sene geçti ve ben aynı uzak dostumun semtinde, bir yakınımı ziyarete gittim. Tam sofrada iken, bir sene evvelki akıllı (!) anne, içeri girdi. Ne kadar ısrar ettilerse de yemeğe oturmadı:

– **Bana ekmek haramdır. Ben bu nimetleri artık yiyemem,”** diyerek kendi kendini itham ediyordu.

– **Hayrola, ne var? Başınıza bir iş mi geldi?”** dedim.

– **Sorma, öyle bir felâket içine düştük ki, bizi kimse kurtaramıyor; itibar ve haysiyetimiz de ayaklar altında çiğneneceğe benziyor,”** diye sızlanmaya başladı.

Meğer bir sene evvelki, mahremiyet ölçülerine itibar etmeksizin hayata hazırladığı o bîçare kızı; aklını, gezip dolaştığı arkadaşlarından işsiz-gücsüz, içki tutkunu bir genç takmış, komşularının bu iyi kalbli (!) delikanlısı ile istikbâl plânlarını hazırlamışlar. Neden sonra işin farkına varan anne:

– **Ben o sarhoşa kızımı verip de halka rezil mi olacağım? Bu gibilerin bütün servetleri, meyhanecinin kasasına gider. Ellerine bir çeyrek ekmek parası geçsin, hemen soluğu meyhanede alırlar. Fakat kızımın cahil aklı, bunları düşünemiyor. Mahvolduk!”** diye feryat etmeye başlamıştı.

– Şimdi sen bana ne diyorsun?” diye benden imdat istiyordu.

Artık iş işten geçmişti. Ben ne diyebilirdim?

– **Ben sana geçen sene dediğimi diyorum. İstersen, dünya durdukça hükmü devam edecek olan o sözü, bir daha tekrar edeyim,”** diyerek hadîs-i şerîfi yeniden okudum:

“Yabancı bir erkekle bir kadın başbaşa bir arada bulunurlarsa, bunların üçüncüsü şeytandır.”

İLİM, MAL, ŞEREF

İlim, mal ve şeref arkadaş olmuş gidiyorlardı.

Yolun sonuna varınca ilim dedi ki:

– Ben, şu üniversiteye gidiyorum, beklerseniz geri dönerim.

Mal da dedi ki:

– Ben de şu köşke gidiyorum, beklerseniz dönerim.

Söz şerefe gelmişti. O da şöyle dedi:

– Ben size benzemem. Bir gidersem, bir daha geri dönemem.

Şeref: Onurlu ve namuslu yaşamak, karakter sahibi olmak...

Evlenme havasına girmiş bir gencin dünyası kadar duygusal yönden zengin ve atılgan bir âlem düşünülemez.

EVLENMEYİ DÜŞÜNEN GENÇLER, HAYATA PEMBE GÖZLÜKLERLE BAKAR

Evlenme havasına girmiş bir gencin dünyası kadar duygusal yönden zengin ve atılgan bir âlem düşünülemez. Her mânâsıyla heyecan ve hareket içinde olan genç, karşı-

sındaki engelleri bir bir aşar, karlı dağları bile yerinden savurarak aklına koyduğu hedefe ulaşır.

Elbette bütün bu varışlar, bu zafer ve başarılar sadece hayalde ve tasavvurda olur. Bekâr gözlüğü ile bakılan âlemde tecelli eder. Yoksa bu pembe bekârlık gözlüğünü çıkarıp eşyayı ve çevreyi gerçek rengiyle gösteren evlilik gözlüğünü taktığında görür ki, engelleri aşmak, zorlukları yenmek öyle sanıldığı kadar basit değildir.

Ne yazık ki, çoğu gence, etrafı gerçek çehresiyle gören evliler yardımcı olmaz, ikazda bulunmazlar. Bu durumda gençler, başka dünyalarda, başka âlemlerde yaşayan insanlar gibi hareket ederler. Neden sonra akılları başlarına gelir. Evlilik gözlüğünü takar, çevreyi gerçek rengiyle görmeye başlarlar. Ne var ki, o zaman da atı alan Üsküdar'ı geçmiş, ok yaydan çoktan fırlamıştır.

* * *

Size “Şir’atü’l-İslâm”da nakledilen bir misalden söz etmek istiyorum. Çevreyi pembe renkte gören gencin birine ikazda bulunan bir evli:

– Önce sor, sual et, ondan sonra evlenmeye karar ver... demiş. Genç de tutmuş, sabahın erken saatinde yola inmiş, gelecek ilk yolcuya nasıl bir hanım almasının uygun olacağını sormaya karar vermiş.

Bakmış ki, bir sopayı bacakları arasına alıp, ucundan da tutarak sürükleyip gelen bir deli yaklaşıyor. Önce pişmanlık duymuş, ama verdiği karardan da vazgeçmek istememiş. Sormuş sualini bu deliye:

– Ben evlenmek istiyorum, nasıl bir kadın alayım?

Deli önce atını durdurmuş, sonra hiç düşünmeden, böyle bir soruya hazırlıklı imiş gibi cevap vermiş:

– Kadın, üç türlüdür. Birincisi lehinedir. İkincisi aleyhine. Üçüncüsü ise, ya lehine, ya aleyhine...

Bunu söyledikten sonra, bacakları arasında sürükle-

diği sopadan atını mahmuzlayan deli:

– Deh, diyerek koşmak istemiş, ama delikanlı bırakmamış:

– Dur be mübarek, senin bindiğin atın deli atı, ama söylediğin sözün akıllı sözü... demiş ve delinin önünü kesmiş.

– Hele bir izah et, şu sıraladığın kadınları. Kim lehime, kim aleyhime, kim de ya lehime, ya aleyhime, bileyim?

Deli anlatmış:

– Lehine olan kadın, kız olarak aldığıdır. Gözünü açıp erkek olarak sadece seni görmüştür. Senden başkasını düşünmez, davranışları hep senin lehinedir.

– Aleyhine olan kadın da, çocuklu dul kadındır. Senden alıp çocuklarına verir. Aleyhine olur.

– Ya lehine veya aleyhine olan kadın ise, çocuksuz dul kadındır. Sen öteki kocasından üstün ve vasıflı olursan, bu durum senin lehine olur, yani kadın onu unuttur. Üstün olamazsan, masrafı sen çekersin, sevgiyi de o eski koca sürükler...

Bu izahtan sonra delikanlı duraklamış:

– Yahu sen nasıl delisin anlayamadım? Birçok akıllılar bile böyle bir söz söyleyemezler, demiş.

Deli, ağaçtan atını mahmuzlarken, şu karşılığı vermiş:

– Beni meşgul etme, bekleyecek vaktim yoktur. Arkamdan gelenler var. Bu şehre haksız bir dâvayı lehte neticelendirmem için beni kadı yapmak istediler. Ben de razı olmadım, deli rolüne girdim, ağaçtan ata binerek kaçıyorum. Haydi Allahısmarladık, diyerek uzaklaşmış.

Sevgili gençler!

Delinin sözüne ilâve edilecek akıllı söz şudur:

– Her kız, her dul, her çocuklu öyle olmaz. Her kaide-
nin istisnası olduğu gibi, delinin söylediklerinin de istis-
naları vardır. Ama genellikle durum, delinin dediği gibi-
dir.

*Nâmahrem resimlere, görüntülere bakan-
lar, bünyesel zaafiyetlere düşerler, zihinsel
kayıplara uğrarlar.*

AÇIK SAÇIKLIK ZİHİNSEL HAYATIMIZA NELER GETİRİR?

İnsanı yaratan Allah (c.c.) insanın neden zarar, neden
de yarar göreceğini herkesten iyi bilmektedir. Bu sebeple
de yarattığı insana bazı şeyleri helal, bazılarını da haram
kılmıştır.

Haram kıldıklarında elbette insana zararlar vardır.
Ahiretteki azabdan önce dünyada zarar söz konusudur.

Nitekim Rabbimiz, harama nazar etmeyiniz, nâmah-
remden uzak kalınız, buyurmuştur.

Elbette bunun da zararları, bu yasağın hikmetleri söz
konusudur. Bir Hadis-i Şerifte bu konuda ikazlar da var-
dır:

Resûlü Ekrem Efendimiz:

**– Âhir zamanda hafızların kalbinden Kur'an kal-
dırılacaktır,** buyurmuştur.

Acaba neden kaldırılacak?

Çünkü âhir zamanda Allah'ın haram kıldığı kendini
teşhir çoğalacaktır. Bir kısım gençler de bu teşhirlerden
kaçınmayarak, harama nazar edeceklerdir. Harama nazar

etmek ise elbette birçok zararları beraberinde getirecektir. Bunlardan biri de hafıza gerilemesidir.

Nâmahrem resimlere, görüntülere bakanlar, bünyesel zaafiyetlere düşerler, zihinsel kayıplara uğrarlar.

Allah'ın haram kıldığını helal hale getirmenin zararlarıdır bunlar.

İsterseniz sözü daha fazla uzatmadan en mutemed bir zatın yorumuna göz atalım. Bediüzzaman Hazretleri konuyu nasıl izah ediyor, ona bakalım:

Bir genç hafız, pek çok adamların dediği gibi dedi:

– Bende unutkanlık hastalığı çoğalıyor, ne yapayım?

Ben de dedim:

– Mümkün oldukça nâmahreme nazar etme. Çünkü rivayet var. İmam-ı Şafiî'nin dediği gibi:

– Harama bakış unutkanlık verir.

Evet, ehli İslâm'da harama bakış çoğaldıkça, hevesat-ı nefsanîye heyecana gelip, vücudunda suistimalat ile israfa girer. Haftada birkaç defa gusle mecbur olur. Ondan, tıbben kuvve-i hafıza-sına zaaf gelir!

Evet, bu sırada çıplaklık yüzünden, özellikle bu sıcak memleket-te o su-i nazardan (harama bakıştan) suistimalat, umumi bir unutkanlık hastalığını netice vermeye başlıyor. Herkes küllî, cüz'î o şekvadadır.

İşte bu umumi hastalığın ziyadeleşmesiyle Hadisi Şerifin verdiği müthiş bir haberin tevili ucunda görünüyor. Resûlü Ekrem Aley-hissalatü Ves'selam ferman etmiş ki:

– Âhir zamanda hafızların göğsünden Kur'an ref' ediliyor; çıkıyor, unutuluyor...

Demek bu (harama bakış neticesinde meydana gelen unutkanlık gibi) hastalık dehşetlenecek, hıfz-ı Kur'an'a sed çekilecek, o hadisin tevilini gösterecek..

Evet, insanı yaratan Rabbimiz neyin yarar, neyin de zarar vereceğini bilmekte; yarar verecek olanı helal; zarar verecek olanı da haram kılmaktadır.

Açık saçıklık zarar vermektedir. Hem ahiretinden önce dünyasına zarar vermektedir. Ne hafıza bırakır, ne derste başarı. Ne zihinsel düzen kalır, ne de fikirde ve dimağda sağlıklı işleyiş. İnsanı melekelere göre çoğunda gerileme başlar, sel gibi sürükleyip götürür...

Öyle ise harama nazar etmemeli; yılandan, akrepten kaçır gibi kaçmalı; zihnini ve hayalini böylesine âdi kirlilerden herkes, bilhassa gençler temiz tutmalıdır. Yoksa zihni ve bünyevi kayıplar büyümektedir.

Harama bakınca, ezberlediği Kur'an'ı unutan genç Hafızın öyküsü

O, TAKVAYI TERKETTİ; HZ. KUR'AN DA ONU TERKETTİ

Sevgili gençler!

Günahın her türlüşünden kaçınmalıdır insan. Ama şehvi duygularla alâkalı günahlardan daha titiz şekilde kaçınmalıdır. Zira şehvi günahlar, ayrıca hafıza zaafına da sebep olur, sahibine zihinsel mahrumiyetler de getirebilir.

Nitekim, “Ahirzamanda hafızların zihninden Kur'an silinecek...” şeklindeki ikâzın, tesettürsüzlükten doğan günahlara işaret olduğu ifade edilmektedir.

Bir İslâm büyüğü der ki:

– *Üstadım Vek'i'ye, hafızamın zayıflamasından şikâyetle bulundum. Bana dedi ki:*

– *Günahları terket. Zira ilim bir fazl-ı İlâhidir. Günahkarlara verilmez...*

Bu konuda büyük veli Hasan Basrî Hazretleri'nin menkıbesi oldukça düşündürücüdür. İzin verirsiniz takdirinize takdim edeyim. Ola ki, ibretle düşünüp, hayretle tefekkür ederiz de, gönlümüze kuvvet, kalbimize safvet gelir.

* * *

Güzel Kur'an okumasıyla bilinen genç hafız Ebu Amir, bir ara harama bakar, gönlünden câiz olmayan şeyler geçirir. Ne olursa bundan sonra olur.

Ebu Amir, takva sahibi biri olduğundan bu kadarcık bir haramdan dahi fevkalade müteessir olur. Zihninden Kur'an ayetlerinin silineceğini düşünmeye başlar. Nitekim korktuğu başına da gelir. Ezberini unutmaya başlar.

Meşhur bir söz, onda aynen tecelli eder:

– Avamda mübah olan bazı haller, havasta günah olur.

Nitekim halkta fiiliyata intikal etmeyen tasavvurlar günah getirmezken, Ebu Amir gibi takva ehlinde günahın ta kendisi kabul edilir.

Bundan dolayı Ebu Amir, korku içinde, zamanın velisi Hasan Basrî'ye müracaat eder:

– **Efendi Hazretleri, harama baktım, kötü şeyler kalbimden geçti, Hazret-i Kur'an da beni terketti. Şimdi bir şey hatırlayamıyor, bir aşr-i şerif olsun okuyamıyorum. Kerem eyle, dua buyur da, hafızam eski hâlini alsın, ezberim yerine gelsin!**

Hasan Basri Hazretleri düşünmeye başlar.

– Benim gücüm yetmez buna. Ama istersen sana duası tesirli birini haber vereyim. Git, ona durumunu anlat

ve duasını iste. Umulur ki, kaybettiğini sana tekrar kazandırısın.

Genç hafız Ebu Amir merakla dinler. Hasan Basri Hazretleri de tavsiyesini yapar:

– Hac mevsimindeyiz. Kalk, doğruca hacca git. Arafat'ta Hayf Mescidi'ne var. Orada mihrabta oturan bir zat göreceksin. Yaklaş, müsait zamanda duasını iste, onun duası redde uğramaz.

Ebu Amir hemen yol hazırlığına başlar ve Basra'dan hareketle gözyaşları içinde yol alır. Nihayet Arafat'a gelir ve Mescid-i Hayfa varır. Bakar ki, gerçekten de mihrabta nur yüzlü bir zat oturmaktadır.

Bir müddet uzakta bekler. Bu sırada diğer kapıdan bir başka nur yüzlü, beyaz elbiseli kimse girer, onun huzuruna gelir. Birlikte otururlar, hal hatır sorduktan sonra kalırlar, ikinci namazını kılarlar. Beyaz elbiseli zat çıkıp gider, mihrabtaki kalır.

Ebu Amir yaklaşır:

– Söylemekten çok utanç duyduğum bir günaha maruz kaldım, bundan dolayı da hafızam kayboldu, ezberlediğim Kur'an beni terkettti. Ne olur, dua bu yurun, bu halden kurtulayım.

Şöyle bir bakar, genç hafızın üzüntüsünün samimiye-tini ve şiddetini anlayınca ellerini açıp yalvarmaya başlar. Az mı dua eder, çok mu... Ebu Amir'in zihninde Kur'an-ı Kerim yeniden belirmeye başlar. Baştan sona Kur'an'la dopdolu hâle gelir. Kalkıp elinden, eteğinden öpmek isterken, buna mani olan zat, şöyle çıkışır:

– Beni kim söyledi sana?

Ebu Amir önce yutkunur, ama yalan da söyleyemez.

– Hasan Basri Hazretleri, der.

– Hasan gibi bir imamı tanıyan kimsenin bizden dua istemesi çok garip, asıl dua Hasan'dan istenmeliydi? de-

dikten sonra sözlerini şöyle sürdürür:

– Madem Hasan bize ifşa etti, biz de onu ifşa edelim de, bir daha kimseyi bana göndermesin... diyerek şunu anlatır:

– Biraz önce beyaz elbiseli birini gördün mü burada?

– Evet, gördüm. Şu kapıdan girdi, şu kapıdan da çıkıp gitti. Hatta uzaktan yüzü de, tanıdık biri gibi geldi bana.

– İşte o zat, her gün Basra'dan buraya gelir, ikindiye bizimle kılar, sonra yine Basra'ya döner. Kimsecikler bilmez bu halini. Siz siz olun da bir daha dua için buraya kadar yorulmayın, yanınızda bulunan Hasan-ı Basri'den isteyin duayı. Zira o gördüğünüz Zat, Hasan-ı Basri'nin ta kendisiydi.

Gerek giyim kuşamda, gerekse tıraş ve benzeri hallerde mutlaka her cins kendi özelliğini korumalı, duygusal sapmalara sebep olabilecek karşı cinse benzeme görüntüsüne asla yönelmemelidir.

KADIN ERKEK HER CİNS KENDİ ÖZELLİKLERİNİ KORUMALIDIR!

Genç bir okuyucumdan düşündürücü bir soru aldım. Soru şu:

Ablamın saçları kısa, ağabeyimin de saçları uzun. Bunlar kendi aralarında konuşurken ağabeyim ablama:

– **Saçlarınızı kısaltıyor, erkeklere benziyorsunuz, diye takılıyor. Ablam da ağabeyime:**

– Siz de saçlarınızı uzatıyor, kadınlara benziyorsunuz, diye karşılık veriyor. Biz de bu iki durumda ortada kalıyoruz. Hangisinin dediği doğrudur? Bu konuda nasıl bir ölçü söz konusudur? Bize bilgi verirseniz saç uzatma ve kısaltmanın sınırını bilir, şüphelerden kurtulma imkanı bulmuş oluruz?

Cevap: İslam, kadın erkek her iki cinsin kendilerine ait özelliklerini korumalarını, cins belirsizliğine sebep olacak görüntü ve davranışlardan uzak kalmalarını emreder.

Gerek giyim kuşamda, gerekse tıraş ve benzeri hallerde mutlaka her cins kendi özelliğini korumalı, duygusal sapmalara sebep olabilecek karşı cinse benzeme görüntüsüne asla yönelmemelidir.

Bundan dolayı Efendimiz Hazretleri, **‘kadın kadın gibi giyinip davranmalı, erkek de erkek gibi giyinip davranmalı’**, manasına gelecek sözler söylemiş, ikazlarda bulunmuştur.

Nitekim hadislerde bu konuda şu mealde ikazlar görmektediriz:

– Kadınlardan erkeklere benzemeye uğraşanlara, erkeklerden de kadınlara benzemeye çalışanlara Allah rahmetini esirger!..

Yani her cins her haliyle kendine mahsus özelliklerini kesin sınırlarla korumalı; asla cinsiyetini şaibe altına sokacak giyim kuşam, tutum ve tavırlara sapsamalıdır!

Bu ölçüler içinde saçların uzunluk ve kısalığına bakacak olursak şunları söyleyebiliriz.

– Uzun saç kadında ziynettir. Yani kadının özelliğindendir. Bundan dolayı kadın saçlarını uzatır, erkek ise (kadına benzemeyecek şekilde) kısaltır.

Kadının saçlarını uzatması, başörtüsü altında koruyacak kadar olur.

Erkeğin saçlarını uzatması ise omuzlarını geçmeyecek şekilde kalır.

Sahabe erkeklerden saç uzatanlar olmuştur. Ancak kadına benzeyecek şekilde, sırtlarına kadar inecek uzunlukta değildir.

Bununla beraber kadının, ziyneti olan saçını kestirmesi de caiz görülmüştür. Ancak o da erkeğe benzeyecek şekilde, ensesi görünecek kısalıkta değildir.

Allah her cinsi kendine ait özellik ve güzelliklerle bezemiştir. Her cins bu özellik ve güzelliğini korumaya dikkat etmeli, öteki cinse benzeyecek giyim kuşamdan, görünüş ve davranışlardan uzak kalmalı, bir cinsiyet karmaşasına sebep olabilecek şaibeli hallerden kendini koruma titizliğinde bulunmalıdır.

Buna hem dini bakımdan hem de toplumun sosyal hayatını, ahlâki ölçülerini koruma açısından ihtiyaç vardır. Yoksa toplumda bir dejenerasyon meydana gelir. Kadını erkeği belli olmayan bir karmaşa söz konusu olur. Nitekim **şu anda bile eşcinsellik gibi şaibeli örnekler toplumu tehdit eder boyutlara yönelme istidadı göstermektedir.**

Siyerdeki kayıtlardan öğrendiğimize göre bir kadın erkekler gibi giyindikten sonra yine erkekler gibi ok yay da kuşanarak sokakta görünmeye başlamış. Bunun üzerine Efendimiz:

– Kadınlardan erkeğe benzeyene, erkeklerden de kadına benzeyene Allah rahmetini esirger.. manasına gelen ikazlarda bulunmuştur...

* * *

Elbette bu sözlerimiz böyle değerlendirmelere değer verenler içindir. Kendi değerlerini kendisi koyup başka değerleri tanımayanlar için söylenecek sözümüz olamaz.

Herkes layığı bulur ve onu yaşar; bu alemde de, öteki alemde de...

Teşhirden uzak, tacizli bakışların baskısından koruyucu bir giyimin örtüsü içine alınan hanımın, şaibeli bakışların taciz ve tasallutundan da korunması sağlanmıştır..

GIYİM KUŞAMDA KADIN NEDEN ERKEKTEN FARKLI?

İslam'da kadın rastgele yaratılmış bir varlık değildir ki mühimsenmesin de giyimine kuşamına koruyucu ölçüler getirilmesin, şurada burada birtakım kimselerin taciz ve tahrikine maruz kalmasına müsamaha ile bakılsın?

İslam, kadına yüce bir makam vermiş, maruz kalacağı her takdirdsizliği dikkate değer görmüş, kuracağı yuvada erkeğinin yanında, ailesinin içinde itibarsızlığa maruz kalmaması için koruyucu kurallar koyarak onu hep korumaya almıştır. Bu koruma kuralları sayesinde kadın, itibarını her yerde kolayca muhafaza etmiş, ailesi içinde ve toplumda hep hürmete layık halde kalmasını sağlamıştır.

Bu sebeple kadının giyimi de erkekten farklı ölçülerle tespit edilmiştir.

Nitekim kadın gibi görüntü cazibesine sahip olmayan erkeğin bedeninde kapatması farz olan avret yeri; göbek ile diz kapağı arasından ibaret kalırken; tümüyle cazip vücut görüntüsüne sahip olan kadında durum, elbette erkek gibi görülmemiştir. Kadının, (el-yüz-ayak) dışında tüm bedenini örtmesi farz olduğu hükmüne varılmıştır.

Böylece teşhirden uzak, tacizli bakışların baskısından koruyucu bir giyimin örtüsü içine alınan hanımın, şaibeli bakışların taciz ve tasallutundan da korunması sağlanmıştır..

Kadının bu koruyucu giyiminin ayrıntıdaki özelliği de şöyle ifade edilmiştir:

– Teni gösterecek derecede ince olmamalı, vücut hatlarını belli edecek derecede de dar bulunmamalıdır. Çünkü altını gösterecek incelikte, beden hatlarını da belli edecek darlıkta bir giyim; tacizli, tahrikli bakışları önlememekte, aksine daha da baktırıcı cazibeye bürünmektedir. Bundan dolayı Efendimiz (sas) Hazretleri, beden hatlarını belli edecek darlıkta ve cildini gösterecek incelikte giyimden Rabb’imizin razı olmadığını hatırlattığı hadisinde buyurmuş ki:

– **Giyindiği halde giyinmemiş görüntüsü içinde olanlar, giyinmemişlerden sayılırlar Allah yanındadır..**

Cinselliği öne çıkarmayacak bolluk ve kalınlıkta bir giyim içinde kadın kendini, daha güvende hisseder, yabancı bakışların taciz ve tecessüsünden daha emin şekilde korunabilir. Böylece hem emrine uygun giyindiği Allah’ın rahmetini, hem de inanmış kulların hürmetini kazanmış olur..

Ayrıca kadını koruyucu özelliğe sahip bu giyimin modası da tek değildir. Kadının takdirine bırakılmıştır. Dilediği renkte, stilde, biçimde ve zevkte giyimi tercih edebilir. Yeter ki, bakınca “beden hatlarını belli etmeyecek bollukta, teni göstermeyecek kalınlıkta” olsun.

Bu tarif içinde baktığımızda, **pantolonun hanımlara ait giysi vasfına sahip olması için, ya beden hatlarını belli etmeyecek bollukta olması yahut bir üst giyimle vücudun kabaları kapatılmış durumda giyilmesi gereklidir.**

Bu tür giyimle kendini yabancı bakışlardan koruyan hanım, olanca cazibe ve çekiciliğiyle kendini yalnızca nikâhlısına saklar, beyinin beğenisine tahsis ve takdim eder. Böylece kadın beyinin dikkatini kendi üzerinde tutarak yuvasını korumayı hedef almakla kalmaz, yabancıların da dikkatini kendi üzerine çekmekten

*kaçınarak onların da aile bağını zayıflatan görüntü içinde olmak-
tan uzak durmuş olur...*

Bundan dolayıdır ki, Efendimiz (sas) Hazretleri bir eline saf ipek kumaşı, diğer eline de altını alarak:

– Bu iki ziynet eşyası ümmetimin erkeklerine haram; ancak kadınlarına helal kılındı.” buyurmuştur.

Kadına bunlar helal kılınmıştır. Çünkü her kadın ipek elbisesi, altın ziynetiyle beyinin dikkatini kendi üzerinde tutacak, kendisine ait ilgisini azaltacak bir bakımsızlık görüntüsü vermeyecektir ki, başkalarına göz kaymaları söz konusu olmasın da, toplumda her aile kendi nikâhlısıyla mutlu ve huzurlu yaşasın, başka ailelerin mutluluğuna gölge düşüren bir görüntü ve tecessüs içinde olmasınlar. İslam ailesi böylece çevresinden emin şekilde kendi mutluluğunu yaşama emniyetine kavuşmuş olsun... Tarih boyunca olduğu gibi...

“İslam’da kadın neden farklı giyiniyor? Neden farklı örtünüyor” diye soran okuyucuma cevabımı arz etmiş oldum. İnşallah yorumları yanlış bulmamışsınızdır.

Hız. Ali'den:

“Peygamberimiz buyurdu ki:

– Sirval giyiniz. Çünkü o, elbisenin en iyi örtenidir. Dışarı çıktıklarında, hanımlarınız da, onunla korunsunlar.”

(İbn-i Adiyy)

* * *

Araplarda kadınlar ve erkekler entarilerinin altına başka bir şey giymezlerdi. Bu giyim şekli, her ne kadar örtünmeyi sağlıyorsa da, açılma riskinden de uzak değildi. Peygamberimiz, tesettürün güvenilir bir şekilde temini için, erkek ve kadınlara ayrıca sirval giymelerini tavsiye etmiştir. Sirval, entarinin altından giyilen, şalvar tipinde geniş ve rahat bir pantolondur.

Erkekler erkeklik duygusunu besleyip korumalı, kadınlar da kadınlık duygusunu besleyip korumalıdır.

GENÇLERDE DUYGU SAPMASI, EŞCİNSELLİK...

Bize intikal eden birbirine benzer soruları tek soru haline getirerek şöyle özetleyebiliriz:

"Cinsellik konusundaki sınırsız tahrik ve teşhirler, bazı gençlerde duygu sapması meydana getiriyor.

Bu yüzden kadına değil de kendi cinsi olan erkeğe ilgi duymaya başlayan erkekler olduğu gibi, erkeğe değil de kendi cinsi olan kadına ilgi duyan kadınlar da görülüyor ortalıkta. Bu insanlardaki duygu sapmasına nasıl bakılabilir, ne denebilir?

Bunlar yaratılışlarına bakmadan sonradan meydana gelen bu değişen duygularının gereği ne ise onu mu yapmalılar? Yoksa yaratılışlarının gereği olan duygu ne ise ona mı bağlı kalmalı, ona kuvvet verip onu mu beslemeliler? Yani kadınsa kadın duygusunda, erkekse erkek duygusunda kalmayı mı esas almalı, bu duygularını mı geliştirmeliler?"

* * *

Efendim, bu konuda farklı yaklaşımlar olabilir. Ancak bizim tespitlerimize göre, insanlar yaratılışlarındaki cinsiyetin gereği olan duygu ne ise onda sabit kalmalı, sonradan meydana gelen yaratılışları zıddına bir duygu sapmasına yönelmeyi makul ve meşru saymamalılar. Yani yaratılışında erkek olan genç; giyimi, kuşamı ve her türlü davranışlarıyla yine erkek olarak kalmayı, esas almalı; kadın olan da her haliyle yine kadın olarak kalmayı hayatının

vazgeçilmezi olarak bilmeli, sonradan meydana gelebilen bir duygu sapmasının peşine düşüp de cinsiyet değiştirmek gibi bir eğilime girmemeliler...

Bilindiği üzere şahsın kimliğini yaratılıştaki cinsel organı ispat eder. İşte bu organın gereği ne ise onda kalması, sonradan bunun aksi duygulara kapılmayı bir gerekçe olarak görüp de zıt duyguya yönelmemeliler.

Şayet gerçekten de bir duygu sapması oluyor da erkek olduğu halde kadınsı duygu duyuyor; kadın olduğu halde erkeksi duygu taşıyorsa bunun çaresi, bu duyguya uymak değil, bunu hastalıklı bir sapma olarak kabul edip yaratılışının gereği olan duyguya kuvvet kazandırmak, o duyguyu öne almak, onun için gerekli olan ortamı sağlamak, gerekiyorsa psikolojik tedaviye yönelmektir. Şu ya da bu telkinle, sonuçsuz cinsiyet değiştirme eğilimine girmemektir.

Bundan dolayı da **ailede** çocukluk günlerinden itibaren tedbir alınır, **erkeğe erkek giyim kuşamında, kızlara da kız giyim kuşamında ısrarlı olunur ki; duygu sapmasına zemin hazırlayacak bir ortam oluşmasın.** Bu sebeple kadın kadın gibi giyinir, kuşanır, kadın gibi davranır; **erkek de erkek gibi giyinir, kuşanır, erkekçe davranır, kadına benzeyecek davranışlardan uzak durur.** Yani **erkekler erkeklik duygusunu besleyip korumalı, kadınlar da kadınlık duygusunu besleyip korumalıdır.**

Ameliyat olarak kadının erkek olması, yahut da erkeğin kadın olması olayı bir çare olmamıştır. Sonunda ilk yaratılışı ne ise ona dönmek söz konusu olmuştur... Her cinsin kendi özelliğini korumada ısrarlı olması tespitimizi arz ettikten sonra, gelem yaratılıştaki var olabilecek her iki organ sahiplerinin durumlarını nasıl tespit edecekleri konusuna.

Bir insanda hem erkeklik hem de kadınlık organı birlikte bulunsa, yani yaratılışında iki cinsin de işareti mev-

cut olsa bunlar durumlarını işaretlere bakarak tespit ederler. Göğsü büyümüyor, sakalı uzuyorsa, erkeklik organından idrar yapıyorsa; bunlar erkeklik yönünün geliştirilmesine işaret olur. Zıddı ise aksini işaretlemiş sayılır. Her iki cinsin belirtileri mevcutsa, gençte ağır basan, etkili olan duygusunun gereği geçerli olur.

Sözün özü şudur:

Yaratılış esastır. Sapan duygular tedavi ile yaratılışa uygun hale getirilir, sapmalara normaldir diyerek teşvikte bulunulmaz.

Allahım, bu gencin günahını bağışla, kalbini temizle, namusunu da muhafaza eyle!

GENÇLİK HİSLERİNİN BASKISINDAN BUNALAN GENCE, ALLAH RESÛLÜ NASIL DAVRANDI?

Dindarlar bir konuyu iyi düşünmeye mecburlar. O da şudur:

– Din, iman, İslâm adına çevrelerine bir şeyler tebliğ ve talim ederken ne kadar makul, ne kadar mantıklılar?

Anlattıklarını karşı taraf akılla tartıyor, mantıkla düşünüyor mu? Yahut da düşündürebiliyorlar mı?

Yoksa akli, mantığı, muhatabın idrakini bir yana atıp sadece dillerine geleni söylüyor, akıllarına eseni anlatıyor, muhatabın anlatılanı hazmedip edemediğini hiç de hesaba katmıyor, düşünüyorlar mı?

Şayet böyle ise, kaş yaparken göz çıkarıyor, tebliğ yapıyorum derken tahribe mi vesile oluyorlar? Sonra da olaya ilgisiz kalan, hatta redle karşılık veren muhatabın

inancının bozukluğuna, fikrinin sapıklığına mı yorumluyorlar?..

İsterseniz size bu konuda bir ibret örneği arz edeyim. Bakalım, Efendimiz (s.a.v.) Hazretleri gençlere nasıl hitap ediyor, muhatabın aklını ve mantığını nasıl ön plana alıyor, sonra onu bu akılla ve mantıkla nasıl düşündürüp di-ze getiriyor, bir görelim?

Muhterem Fethullah Hocamızın “Sonsuz Nur” adlı eserinin birinci cildinden nakledeceğim sizlere. Siz de benim gibi ibretle okuyacak, hayretle düşüneceksiniz...

* * *

Cinsî duyguların baskısına maruz kalmış gencin biri, aklına koyduğu şeyi yapmak ister. Ancak bunu Resulûl-lah’dan izin isteyerek, bir kolaylık bularak yapmayı düşünür ve gelip edep dışı sualini şöyle sorar:

– Ya Resulallah, zina için bana izin ver! Çünkü (hislerimin baskısına daha fazla) **tahammül edemiyorum!**

Bu utanç verici isteğe orada bulunanların reaksiyonu çeşitli olur. Kimisi gencin ağzını kapamak ister, Resulûl-lah’a karşı böyle terbiyesizce konuşma imasında bulunur. Kimisi, eteklerinden tutup çeker, kimisi suratına bir tokat vurmaya niyetindedir. Ama bütün bu olumsuz davranışlara karşı, şanı yüce Nebi, şefkat Peygamberi ve merhamet âbidesi susar. Genci dinler. Sonra da şefkatle yakınına çağırır, hatta dizlerinin dibine alır. Buraya kadar olan tutumuyla onu sanki büyülemiştir. İşte bu büyülenmiş genç insana, Allah Resûlü (tepkisiz ve sakince) sorar:

– Böyle bir şeyin senin ananla yapılmasını ister miydin?

– Anam, babam sana feda olsun ya Resulallah! İste-mezdim.

– Hiç bir insan da, anasına böyle bir şey yapılmasını

istemez.

– Senin bir kızın olsaydı, ona böyle bir şey yapılmasını ister miydin?

– Canım sana feda olsun ya Resulallah, istemezdim!

– Hiçbir insan da kızına böyle bir şey yapılmasını istemez.

– Halanla, teyzenle böyle bir şey yapılmasını ister miydin?

– Hayır, ya Resulallah, istemezdim!

– Kız kardeşinle ister miydin? Bir başkası onunla zina etsin, razı olur muydun?

– Hayır hayır, istemezdim!

– Hiç kimse de halasıyla, teyzesiyle, kız kardeşiyle zina edilmesini istemez.

İşte böyle bir soru cevapla, kendisinin yapmak için izin istediği şeyin kendisine yapılması halinde ne ölçüde razı olacağı konusunu, gencin aklına, mantığına getirip muhakeme ettirdikten sonra; elini gencin kalbi üzerine koyan merhamet ve şefkat menbaı şöyle dua eder:

– Allahım, bu gencin günahını bağışla, kalbini temizle, namusunu da muhafaza eyle!

Sonuç nasıl mı olur?

Çevrede namus âbidesi haline gelen bu genç, İslâm için hayatını feda etmiş, bir gazada şehitlik şerbetini içmiş, Resûlullah'ın da (Cüleyb benden, ben de ondanım) buyuracak kadar sevgisine, şefkatine mazhar olmuştur.

Sevgili gençler!

İşte size, en yanlış ve mahzurlu isteğin sahibine bile hak adına muhatap olan Allah'ın Resûlü'nün tutum ve tavrı. Aklına, mantığına hitabı...

Ne dersiniz, bunda bize de ders var mı? Yoksa biz aynı şeyi tekrarlamaya devam mı edeceğiz?

“Budur cihanda benim bildiğim meslek

Sözüm odun gibi olsun da hakikat olsun tek.”

Bu, her yerde geçerli mi?

Namuslu kızları, ancak namuslu yaşayanlar bulur.

KİM, KİMİN KADINIYLA, KIZIYLA EĞLENİYOR?

Boyalı basında, bazan da Tv ekran ve mikrofonlarında bir takım maneviyattan yoksun kimseler görürsünüz. Bunlar çapkınlıklarından, hovardalıklarından yılışıkça söz ederler. Başkalarının kadınıyla, kızıyla ilişkilerini utanıp sıkılmadan anlatırlar. Acaba, başkalarının kendilerinin kadınıyla, kızıyla ilişki kurmasını da, böyle hoşgörüyle karşılayabiliyorlar mı bunlar? Böyle bir mukayesenin akla geldiğini de hiç düşünmezler...

Vehbi Karakaş hocanın bu konudaki mukayesesini oldukça düşündürücü. İsterseniz sözü uzatmadan Karakaş Hoca'nın Sur'daki gençlerle sohbetine bir göz atalım:

“İstanbul'dan Bayramoğlu'na geliyordum. Akşama yakın, okul çıkışı, öğrenciler yolun kenarında el kaldırdılar. Ben de fırsat bu fırsat, gençlere iman ve İslâm'dan bir şeyler anlatayım düşüncesiyle, arabamı kenara çekip durdum, onları aldım. Tanışma esnasında sordular:

- Nerede oturuyorsun?
- Bayramoğlu'nda, tanıyor musunuz Bayramoğlu'nu?

- Evet, yazları oraya eğlenmek için gidiyoruz.
- Kimlerle eğleniyorsunuz?
- Kız arkadaşlarımızla.
- O kızlar sizin nişanlınız, yahut nikahlınız mı?
- Hayır, ne nişanlımız, ne de nikahlımız?
- Nikahlınız olmayan biriyle nasıl eğlenebiliyorsunuz?
- Eğleniyoruz işte. Hem de bir tecrübe oluyor bizim için.
- Bu tecrübenin içinde, sarılma, öpüşme var mı? İş bununla kalmayıp daha da ileri götürenler oluyor mu.
- Evet. Bunlarla kalmayıp işi daha da ileri götürenler oluyor.
- O kızlar Rusya’dan mı gelmişler?
- Hayır!
- Yani hepsi de Türkiyeli mi?
- Evet, hepsi de buradan, içimizdendirler.
- Peki başkalarının delikanlıları da gelseler, sizin kız-kardeşlerinizi alıp, eğlenseler razı olur musunuz?
- Hayır, asla razı olmayız.
- Öyle ise bu işin adına nasıl eğlence diyebiliyorsunuz? Siz nikahlınız olmayan kızla evlilik öncesi her hareketi normal görür, tecrübe kazanma olarak değerlendirirseniz, bu işin içinde her şey varsa, namusuna söz edilmeyen kız kalır mı?
- Hayır, kalmaz!
- Gün geldi, evlenmeye karar verip birini aldınız, belediye nikahınız yapıldı. Bir de baktınız ki, evlendiğiniz kız, tecrübe kazanıyoruz dediklerinizden biri. Buna büyük bir hoşgörüyle karım diyebilir misiniz?

- Hayır, kesinlikle hayır. Kahroluruz?
- Öyle ise siz dansa, diskoya, flöрте, nikahsız başı boş kız-erkek ilişkilerine razı olmamalısınız.

Sizi tahrik eden çıplaklara bakmamalı, günaha davet eden açık saçıklığa taraftar olmamalısınız. Böylesi gayrimeşru hayatı size hazırlayanlara kapılmamalısınız. Namus timsali kızlarla evlenmenizi temin eden İslâm'a taraftar olmalısınız. İslâma uygun yaşama tarzını seçmelisiniz. Ananız, babanız da Avrupalı bir hayat tarzının kurbanı olabilir. Benim sizi ikâz ettiğim gibi, siz de onları tatlı dille ikâz etmeli, topyekün bir İslâmî hayata geçmeyi denemelisiniz!

Yoksa bu gidişle siz, çevrenizde namuslu, edebli, tecrübe konusu edilmemiş kız bulamayacaksınız. Şimdi size tatlı görünen şu serbest hayatın, evlenirken sancısını çekeceksiniz.

Namuslu kızları ancak namuslu yaşayanlar bulur.

Yüce Allah: **Temiz kadınlar temiz erkeklere, temiz erkekler de temiz kadınlara yaraşır!..** buyuruyor.

Bu konuşmamdan sonra gençler, samimi bir itirafta bulundular:

– Haklısın Hocam! Biz bunları düşünememiştik. Bu anlattıklarınızı bize söyleyen olmamıştı.

Çevremizde ve okulumuzda bize bu konuda tam aksini telkin ediyorlar. Çağdaşıktan, kız-erkek ilişkilerinde sonuna kadar serbestlikten bahsediyorlar.

Demek çok yanlış şeylerle bizi bozmaya çalışıyorlar.

Bizi kurtaracak olan dinî ölçülerimizmiş. Sen bizimle ilgilen, bu konuda bizi aydınlat.

Finnâri velâkin lâyahterik

(Ateş içindeler, lakin bu ateş onları yakmıyor)

ATEŞTE YANMAYAN GENÇLER

Size merhum **Ali Ulvi Kurucu Bey**'den bir Arapça cümle. Yazılışı kolay, inşaallah okunuşu da kolay. Bilhas-sa gençler rahat okusun, kolayca ezberlesin.

Medine-i Münevvere'nin aziz misafiri sıcakların bastır-dığı bir devrede İstanbul'a gelmiş, sokağın durumunu görmüş, buna rağmen imanlı gençliğin kendini koruyuşu-na, hizmetini aşkla ve şevkle sürdürüşüne şahit olmuş, sonra da takdirini dile getirerek, demiş ki:

– Finnâri velâkin lâyahterik

Ateş içindeler, lakin bu ateş onları yakmıyor...

Evet, evet yanmıyorlar...

Tıpkı İbrahim'in Nemrud'un ateşinde yanmayışı gibi.

Neden yanmıyorlar? Ne türlü yanmaz giyinmişler acaba? İşte bütün mesele burada.

Öyle bir şey giymişler, öylesine de şeffaf bir elbise ile kendilerini siper etmişler ki, Uhud'da ashabın giydiği cinsten bir giyim olsa gerek.

Üzerinde (iman) yazıyor, devamında da (imtihan) göz-leniyor.

Evet imanını kuvvetlendiren, imtihanını vermeye az-meden gençler, ateş içinde de olsalar yanmıyorlar, fitne içine de düşseler kaçınıyor, kendilerini koruyor, hizmetle-rini sürdürüyorlar.

Bakıyorsunuz ki fitne müthiş, cazibe dehşetli. Kurtu-

lanların sayısı da çok değil...

Buna rağmen iman elbisesini giyenler, vicdan zırhını kuşananlar, kendilerini devamlı murakabe altında tutanlar, belli bir azmin, belli bir davanın mensubu olanlar:

– **Finnâri velâkin lâyahterik.**

Ateş içindeler, lakin yanmıyorlar. Ateş onları yakamıyor.

Rabbimiz onları, imanları hürmetine koruyor, ihlasları sebebiyle muhafaza ediyor, davaları aşkına himayesi altına alıyor.

Bunların hizmetlerini hayranlıkla seyrediyorum, imanlarının dağlar gibi kuvvetli olduğuna inanıyorum. Başka türlü karşı koyulamaz fitne ateşinin böylesine, diyorum.

Nemrud'un ateşi, İbrahim'in sadece cesedini yakmaya yönelikti.

Bu fitnenin ateşi gençlerin ruhunu yakmaya niyetli, imanını yok etmeye kararlı. Hizmetini çöktürmeye yönelik. Nitekim bu fitne ateşine düşenler, çevresinde dolaşıp alevine kapılanlar; hizmetini sürdüremiyor, imtihanını da nefsine verdiremiyor. Şeytanın vesvesesine uyarak, ümidini bir yere koyarak, hizmetin de dışına kayıyor.

Kim ne derse desin, nasıl düşünürse düşünsün; ben bu gençleri her gördüğümde bir veli görmüş gibi saygı duyar, bir kutupla karşılaşmış gibi mutluluk hissederim.

Bu düşüncemde ve niyetimde de yanıldığımı sanmıyorum:

Çünkü fitne ateşinin dehşetini görüyor, korkunçluğunu müşahade ediyorum.

Kolay mı sanıyorsunuz ateş içinde yanmamak.

Fitne içinde olup da kül haline gelmemek, kömürleşmemek...

Nice yananlar, nice kömür haline gelenler var bu fit-nede...

Rabbim, sen koru bu gençleri, sen muhafaza ey-le bu iman erlerini.

Düşmesinler böylesine dehşetli ve korkunç fitne ateşi-nin tuzağına...

Hep merhum Ali Ulvi hocamızın tesbitiyle kalsınlar:

– **Finnâri velâkin lâyahterik.** Ateş var çevrelerin-de. Lakin o ateş yaklaşmıyor onlara. Yanmıyorlar, uzak kalıyor, kendilerini koruyorlar...

Dualarımız, ümitlerimizle birlikte sizlerle, ey zama-nın kudsileri.

İnsanın kalbi günahlarla kararmamış, sefa-het ve kötülüklerle bozulmamışsa en büyük îkaz ve irşâd oradan gelebilir.

KALBİNİZE SORUN

İnsanın kalbi günahlarla kararmamış, sefahet ve kö-tülüklerle bozulmamışsa en büyük îkaz ve irşâd oradan gelebilir. Bu gibi hayatî mevzuları düşünürken bozulma-mış kalbinize sorun, bakalım ne diye feryâd ediyor, vazife-nizi yaptığınıza kanâat getirecek şeyler hatırlatıyor mu?

Şayet kalbiniz vazifenizi yapmadığınızı söylüyorsa, üzerinize düşeni ifa etmediğinizi haykırıyorsa dinleyin onu. O, bir ilâhî îkazdır size.

Zaten mahşerde eller, ayaklar, diller, gözler dile gelip konuşacaklardır. Yâsin sûresindeki âyet-i kerîme’de bu

husus açık seçik bildirilmektedir.

Eller diyecekler ki:

– Haramı benimle tuttu.

Gözler diyecekler ki:

– Harama benimle baktı.

– Ayaklar diyecekler ki:

– Harama benimle gitti.

Kalb diyecek ki:

– Feryadımı dinlemedi, nefsine benim îkazıma rağmen uydu, şeytana bana rağmen tâbi oldu. Öylesine nefsi-ne uyup, şeytana tâbi oldu ki, artık ben de sesimi çıkaramaz, feryadımı duyuramaz oldum. Sefahet ve günahkârlık bu safhaya kadar ilerleyince, benim sesim çıkmaz, feryadım duyulmaz olur.

Evet, günahkârlıkta ve sefahette bir derece vardır ki, insan o derecenin de altına düşünce her zaman doğruyu, hakkı feryâd edip bağırarak kalb susar; ne sesi işitilir, ne de ona mürâcaat eden şahıs, böyle bir ihtar ve îkaz alabilir.

Bu hâl, manen alçalmanın en kötüsü, günahkârlığın en tehlikelisidir. Bu hâle düşen insan derhal tevbe, istiğfar etmeli, artık mânen ölmekte olduğunu bilerek dönüş yapmalıdır.

Bir insan günah işleyince vicdan azâbı çekiyor, üzüntü ve elem hissediyorsa, bu onun kalbinin ölmediğinin delilidir. Felâket günahın üzüntü duymamakla başlar. Kalb feryadını kesmesiyle ilerler.

Samimi insanlar, günahlarını asla savunmaz, aksine hep pişmanlık duyarlar.

GENÇLER GÜNAHIN AVUKATI OLMAMALI

Nikâhsız ilişkiye zina diyoruz...

Zina fiilini işleyen zaniler dahi nikâhsız ilişkiyi savunmamalı, harama helal demenin ağır sorumluluğunu yüklenir duruma girmemeliler...

Çünkü zinayı irtikap etmiş biri, bu haliyle yine günahkâr bir mümin olarak kalır.

Ancak yaptığının haram olmadığını iddia ederse, bu defa günahkâr bir mümin olma vasfını da kaybeder, Allah'ın haram kıldığını helal diye iddia eden inkarcıların sınıfına girer. Yani, **işlediği günahıyla değil de iddia ettiği inkârıyla imandan çıkmış olur.** Bu mühim noktadan dikkatten kaçmamalı, böylesine ciddi bir konuda laubalice sözlerden çekinmelidir.

Soru:

– **İnsan işlediği günahıyla neden imandan çıkmaz?**

Çünkü kendini haklı görüp de günahını savunmaz. Allah'ın koyduğu yasağa itirazda bulunmaz. Böylece günahlı bir mümin olarak yine kendini korur.

Tehlike, o günahın bu asırda günah olmayacağı iddisından sonra başlar.

– Kaçıncı asırda yaşıyoruz? Bu zamanda zina günah olur mu? Artık böyle şeyler serbest olmalı.. iddiasında bulunan adamı bekleyen akıbet, küfürden başkası değildir. Çünkü itirazı yüce Yaratıcı'ya yönelmekte, O'nun koyduğu

yasağa itiraz etmektedir.

– Bazı kimseler neden böyle inkâr kokan iddialara yönelirler?

Sebebi açıktır.

Günahlara kendini bağımlı hale getiren kimse, alıştığı günahtan vazgeçmeyi göze alamaz. Alamayınca artık bu asırda böylesine yaygın olan şeylerin haram olmayacağını düşünmeye başlar. Böylece, vazgeçilemez sandığı günahlarını savunma ihtiyacı duyar, küfür tehlikesi de bu savunmayla başlar...

Halbuki, işlediği günahtan sonra ümitsizliğe kapılmasa da, pişmanlık duyup tövbe etse, küfre götürecektir böyle bir iddiaya yönelme ihtiyacı duymaz.

Bunun için Bediüzzaman Hazretleri;

"Her bir günah içinde küfre gidecek bir yol vardır!" der. Günaha maruz kalan insan, hemen tevbe, istiğfar ederek tedbir almalı ki, ümitsizliğe kapılıp da, bu zamanda bunlar günah olmaz, diye günahını savunur hale gelmesin.

Akla gelebilir ki:

– Günahtan sonra pişmanlık duymak, günahın affına sebep olabilir mi?

Bu, duyulan pişmanlığın samimiyet derecesiyle yakından ilgilidir.

Ne kadar gönülden pişmanlık duyarsa o kadar günahından sildirebilir, hatta tümünü de affettirebilir. Efendimiz'in bu konudaki müjdesi aynen şöyledir:

"Günahına gönülden tövbe eden, hiç günah işlememiş gibidir!.."

Diğer hadisinde de:

"Benim şefaati, ümmetimin büyük günah sahiplerinedir!" buyurmuştur.

Muhbir-i sadık Efendimiz, hep doğru söylemiş, yapmayacağı şeyi hiç vaat etmemiştir.

**"-Şefaatin ümmetimin büyük günah sahipleri-
nedir." diyorsa şüphesiz öyledir.**

Ancak, şefaate layık olacak o ümmet de, pişmanlığında samimi olacak, Allah'ın haram kıldığı günahı helal saymaya kalkışan bir itirazcı durumuna düşmeyecektir!..

Zaten samimi insanlar, günahlarını asla savunmaz, aksine hep pişmanlık duyarlar. Hatta duydukları üzüntü ve pişmanlık da imandaki samimiyetleri nispetinde olur.

Efendimiz'in ifadesiyle:

- Mümin, günahını üzerine yıkılacak dağ gibi büyük görür. Münafık ise günahını burnu ucuna konmuş sinek gibi basite alır.

Büyük görülen günahlar tövbe ile terk edildiklerinden küçülürler. Küçük görülen günahlar da devam ettiklerinden büyürler. Bunun için, günahını büyük görmek iman kuvvetine işarettir, denir.

Sevgili gençler!

Özetleyecek olursak diyebiliriz ki:

- İnsanı, maruz kaldığı günahı küfre götürmez. Ama 'kaçıncı asırda yaşıyoruz?..' diyerek Allah'ın haram kıldığı günahı helal saymaya kalkışması, küfre götürebilir. Günahı işlemekle mümin kaldığı halde, günahı savunmakla münkir durumuna düşebilir.

NİÇİN?

"Allah'a niçin inanıyorsun?" diye soran inançsız, arkadaşları şu cevabı vermiş:

- Var da onun için...

İyilikler sadece Allah için yapıldığına göre, Allah'ın bilmesi kâfidir. Onu hiç unutmadan tekrarlayarak kullara da ilân edip, yardım edilen şahsı minnet altına almakta riya vardır, ihlas yoktur.

YAPTIĞINIZ İYİLİĞİ BAŞA KAKMAYIN!

Merhum Nasreddin Hoca'mıza hayırseverin biri bir cübbe vermiş, yağmurlu havada yürüyen hocamız da bu cübbeyle kendisini ıslanmaktan kurtarmıştı.

Fakat cübbeyi veren adam hocayı her gördüğü yerde:

– Hocam, ne dersin; o gün cübbeyi vermeseydim iyice ıslanacaktın değil mi? deyip duruyordu. Hoca da:

– Berhudar ol evlâdım, eğer o iyiliği etmeseydin sırlı-sıkılam olmam muhakkaktı, diyerek yapılan iyiliğin bir daha ezintisini duymaktaydı.

Bir gün hoca, bu adamla yine karşılaştı. Adam her fırsatta tekrarladığı iyiliğini yine yeniledi:

– Ne dersin hocam, o gün cübbemi vermeseydim iyice ıslanacaktın, değil mi?

Yapılan bir iyiliğin bu kadar tekrar edilerek âdeta başına kakılışı canına tak diyen hoca, bu defa yolun kenarındaki nehri gösterdi ve:

– Evlâdım, bana bakar mısın, diyerek üzerindeki elbiseyle birlikte (cum) diye suyun içine atladı, bir iki takla atarak iyice ıslandıktan sonra kenara çıkan hoca, adamın çenesinin altına girerek kelimelere basa basa konuştu:

– Evlâdım, o gün cübbeni vermeseydin nihayet işte böyle ıslanırdım. Sen cübbeyi vermedin kabul et, ben de

böylece kendimi o gün ıslanmış kabul edeyim. Bu suretle bir daha ne sen bu cübbe iyiliğini tekrarlama ihtiyacı duy, ne de ben seni her gördüğüm yerde bana ettiğin iyiliğin ezintisi altında ezile ezile, tükeneyim, olur mu?

Sevgili gençler!

Merhum hocamıza ait bu fıkranın ifade ettiği mâna derindir.

Yapılan bir iyilik sık sık tekrar edilirse insanı bıktırıp minnet altında eziyor, yardımı alan muhtaç da bu defa böyle iyiliği kabul ettiği için bin pişman oluyor. Halbuki iyilikler sadece Allah için yapıldığına göre, Allah'ın bilmesi kâfidir. Onu hiç unutmadan daima tekrarlayarak kullara da ilân edip, yardım edilen şahsı minnet altına almakta fayda yoktur. İşte bunun içindir ki:

- İşlediğin sevapları unut, fakat günahları ise aklından çıkarma, sözü, İslâmî bir kaide olarak gönüllere yerleşmiştir.

Çünkü, ettiğimiz iyilikleri unutursak gurura kapılmaktan da kurtulmuş oluruz. Ama kötülüklerimizi bir bir hatırlarsak zaman zaman tevbe istiğfar eder, kibirlenecek kimse olmadığımızı bilir, şımarılmaktan kurtulur, mütevazî insan oluruz. Ettiğimiz iyilikleri hatırlamadığımız için, yardımda bulunduklarımızı da minnet altına almak hatırımıza gelmez.

Ettiği iyilikleri vesile ederek muhatabını minnet altına alanlardan, ahlâk kitaplarında uzun uzadıya bahsedilip, âdeta dert yanılmıştır. Mevlâna Camî (Baharistan)'ında bu mevzuda en veciz sitemi yapmıştır.

Adamın biri iyice kızar ve kaybettiği devesini bulduğu takdirde bir pula satacağına söz verir. Fakat devesini bulunca da bu sözünden caymayı düşünür. Çoluk çocuk rızkını temin ettiği biricik devesini bir pula satılığa çıkarınca herkesin hemen alacağını bildiği için verdiği sözünü nasıl yerine getireceğini merak ederken biri gelip akıl verir.

Bu da verilen akla uyarak devesinin boynuna bir kedi asar ve bir de yazı yazarak pazara çıkarıp satılık eder. Yazıda şu ibare vardır:

– Deve bir pula, fakat kedi bin pula. İkisi bir satılır, ayrı pazarlık edilmez!

Deve için gelen müşteriler düşünürler, taşınırlar, en sonunda şöyle derler:

– Çok güzel devedir, fakat boynundaki gerdanlığı olmasa.

Mevlâna Cami bundan sonrasını şöyle izah eder:

– Ettiği iyiliği tekrarlayarak muhatabını minnet altına alan zayıf ruhlu kimseler, sana bir deve de bağışlasalar alma. Çünkü bu bağış cömertliğin icabı değildir. Böyle kimseler ettikleri iyiliğin boynuna öyle bir minnet gerdanlığı asarlar ki, devenin değerinden yüz defa ağır gelir.

İşte bundandır ki beşerî münasebetlerimizde bizleri mükemmelliğe sevkeden Rabbimiz şöyle buyurmuştur:

– Senden bir iyilik zuhur ederse, bunu Allah'tan bil, gurura kapılma, muhatabını minnet altına alma.

– Bir kötülük zuhur ederse, bunu da nefsinden bil, başkalarını itham etme, nefsini ikazla meşgul ol!

Sevgili gençler!

Milletleri teşkil eden fertler böyle ihlaslı düşünecek olursa, cemiyetin hayatı değişir, bir saadet asrı meydana gelir. Kibir, gurur son bulur. İhlaslı davranışlar örnek olur.

Asıl güzellik ilimle, ahlakla, kendinden beklenen aile içi hizmetleri başarıyla yerine getirmeyle elde edilen güzelliiktir...

GENÇLERDE ESTETİK AMELİYAT NE ZAMAN İHTİYAÇ HALİNE GELEBİLİR?

Soru: Genç bir kızım. Burnumda hafif bir eğrilik söz konusu. Estetik ameliyatla düzeltmeyi düşünüyorum. Kimileri bu gibi müdahalelerin iyi olmayacağını, insanın kendi yaratılışıyla oynamaması gerektiğini söylüyorlar; kimileri de bunun mahzursuz olacağını ileri sürüyorlar.

Sizce estetik ameliyat caiz değil mi? Yahut da ne zaman caiz olur, ne zaman olmaz? Bir tarifi var mı bunun?

* * *

Cevap: Estetik ameliyatın ihtiyaç haline gelmesi için geçmişte şöyle bir tarif yapmış ve demiştik ki:

– Karşıdan gelen kimsenin gözü ilk bakışta insanın bir yerine takılıyor da, insan da bunu hemen hissediyor, rahatsızlık duyuyorsa, demek ki düzeltilecek bir durum söz konusudur ki karşıdan gelenin gözü ilk bakışta oraya takılıyor, bakılan da bundan rahatsızlık duyuyor. Böyle bir durumda, gözün takıldığı yerin estetik ameliyatla düzeltilmesi gerekçesi meydana geldiği anlaşıyor... Şayet böyle bir göz takılması olmuyor, ancak o, kendisi kafayı takmış. Burnum şöyle, kaşım böyle diyerek ihtiyaç olmadığı halde birtakım müdahalelerin yapılmasını kendi istiyor, falan ve filan sahne kadınlarına benzemeyi hedef alıyorsa; gerekçesi olmayan bir estetik ameliyatla burnuyla,

kaşıyla oynamak istiyor demektir ki, insanın kendi görüntüsüyle böyle yersiz kuruntularla ve aşağılık kompleksine kapılarak oynamasının caiz olmayacağı söylenebilir.

Aslında her insanın görünüşünde şöyle, böyle farklılıklar vardır. İnsan bu farklılıklara kafayı takmamalı, asıl güzelliğin iç oluşta, ahlak ve amel güzelliğinde olduğu düşünülmalıdır.

Gençler; inancını, huyunu, ahlakını güzelleştirmeyi esas almalıdır. İlimde, sanatta, ev işi ve mutfak meşguliyetlerinde kendini geliştirmeyi hedef edinmeli, kazandığı faydalı vasıf ve maharetlerle değerlendirilmesini düşünmelidir...

Hazreti Ali efendimizin dediği gibi, birtakım giyim kuşamla, dış müdahalelerle elde edilen görüntü güzelliği, güzellik değildir. Asıl güzellik ilimle, ahlakla, kendinden beklenen aile içi hizmetleri başarıyla yerine getirmeyle elde edilen güzelliştir...

Bununla beraber, yüzde görüntü çirkinliği meydana getiren dikkat çekici tüylerin alınmasının caiz olacağı konusunda tereddüt yoktur. Ancak bakanların dikkatlerini çekmeyen normal görüntülü kaşın alınamayacağı, inceltilemeyeceği konusunda nakiller vardır.

Hayreddin Karaman Hocaefendi'nin tespitlerinde de, bakışların takılıp takılmamasından hareketle müdahalenin caiz olup olmayacağına karar verilebileceği anlaşılmaktadır. Bu konudaki soruya verdiği kısa cevabı aynen şöyledir:

Soru: Bayanların kaşlarını aldırması mahzurlu mudur? Veya kaşlarının hepsini düzeltirmek değil de sadece iki kaşın arasını aldırabilirler mi?

Cevap: Normal kadın kaşının bir şekli (normal sayılan şekilleri) vardır. Bunların dışına çıkan, göze sakil gelen, sahibini çirkin gösteren ve bu yüzden onu rahatsız eden fazla kıllar alınabilir. Normal olan kaşları, moda uyararak inceltmek, yerlerini değiştirmek.. caiz görülmemiştir.

Sevgili gençler!

Konumuzu bir hadis mealıyla bağlayalım isterseniz:

– Allah Teala sizin dış görünüşünüze bakmaz; kalbinizde beslediğiniz niyetinize, dışarıya akseden amellerinize ve ahlakınıza bakar!..

Saçsızlık yüzünden maddi veya psikolojik olarak rahatsız olan bir kimse, başına saç ektirebilir. Bu bir nevi tedavidir ve caizdir.

SAÇ EKTİRMEK, GUSLE ENGEL OLUR MU?

Genç yaşta saçları dökülen bir okuyucum diyor ki: “Başımdaki saçların tepedeki kısmı genç yaşımda tamamıyla döküldü, başım çıplak kaldı. Soğukta, sıcakta ciddi zorluklar çekiyorum. Geçmişte bunun çaresi yoktu, çıplaklığın riskini sineye çekmeye mecburduk. Ama artık tıp ilmi gelişti, başımızdaki bu çıplak yere ensemizden alıp da ekeceğimiz saçımızla çıplaklıktan kurtulmamız mümkün oluyor.

Böylece soğuk ve sıcakın etkisinden başımızı koruma imkanı buluyoruz. Ancak bu defa da söylentilerden kurtulamıyoruz. 'Saç ekilen başta kuru yer kalır, ne abdest ne de gusül sahih olmaz' diyerek beni bu tedaviden mahrum bırakıyorlar... Bu konuda bizlere bilgi verirseniz sevineceğim. İnşallah vereceğiniz bilgiden sonra başımın çıplaklığını ektireceğim saçlarla giderecek, soğukta, sıcakta şapka giymeye de artık mecbur kalmayacağım... Saç ekimi konusunda bizi bilgilendirir misiniz lütfen...”

Cevap: Bir saç ekme uzmanının bana verdiği bilgiye bakılırsa, enseden alınıp baştaki çıplak yere ekilen saçlar gusle, abdeste mani olmazlar. Bu konuda emin bir şekilde konuşan uzman, verdiği misalde şöyle dedi:

– Bizim ektiğimiz saç, tıpkı toprağa diktiğimiz fidan gibidir. Nasıl ekilen fidanlar dikildiği toprağın sulanması-na, üzerine inen suyun toprağı ıslatmasına mani olmazsa, bizim başın çıplak derisine diktiğimiz saçlar da aynı şekilde başın derisinin ıslanmasına engel olmaz, dolayısıyla başı yıkamada bir engel çıkmaz. Oradaki saç, dökülmeden durum ne ise, saç ekilince de durum aynı olur, gusle mani bir durum meydana gelmez...

* * *

Nitekim Hayreddin Karaman Hocedefendi bu konudaki bir soruya verdiği cevapta şöyle demektedir:

Soru: Saç ektirmek caiz midir, hükmü nedir?

Cevap: Saçsızlık yüzünden maddi veya psikolojik olarak rahatsız olan bir kimse başına saç ektirebilir. Bu bir nevi tedavidir ve caizdir. Yıkanırken, suyu bunun üzerinden geçirmek yani kendi saçları gibi üzerinden yıkamak yeterli olur.

* * *

Faruk Beşer Hocaefendi de saç ektirmenin mekruh-luk şüphesi taşıyabileceğine dair verdiği bilgilerden sonra konunun gusülle ilgili hükmünde şüpheye mahal olmayacağına ifade etmekte; yazısında şu ihtimallere de dikkat çekmektedir:

– ... 'Saç ektirmek de, peruk kullanma gibi kesin haramdır' demek mümkün değildir. Çünkü saç ektirme bir defa insanın kendi saçıyla yapılan bir ameliyedir. İkinci olarak, kalıcı olup bir bakıma başkasını kandırma anlamı içermeyebilir. Üçüncü olarak, yine bir bakıma tedavi sayılabilir. İşte bu sebeplerle saç ektirmenin kesin haram olduğu söylenemez.

Ancak bir ölçüde olduğundan farklı görünme, bir bakıma da estetik bir ameliye sayılabileceği için, tamamen masum ve helal de olmamalıdır. Bu sebeple biz bu konunun son hükmünü verme durumunda değiliz; ama haram olmasa da bir kerahet/mekruhluk içerdiğini; kendinden emin olan ve olduğundan başka türlü görünme gereği duymayan insanların buna ihtiyaç duymayacağını, söyleyebiliriz.

Gusül ve abdeste gelince, ektirilmiş saçın bunlara mani olduğunu söylemek mümkün değildir. Çünkü deriye işlenen saç kökleri olsa dahi, temizleme görevi onların üzerine intikal eder ve üzerinin yıkanmasıyla abdest ya da gusül tamam olmuş olur (En doğrusunu Allah bilir).

* * *

Bu bilgiler, saçları dökülmüş genç okuyucumu, dinlediği söylentilerin etkisinden kurtarmış olmalıdır. Artık soğukta, sıcakta şapka takmak zorunda kalmayacağı bir saç çokluğuna inşaallah kavuşur da, dinin böyle bir tedaviye yasak koymadığını; hem kendisi anlamış, hem de kendisine yanlış bilgi verenlere de anlatmış olur.

ALLAH RESÛLÜNDEN GENÇLİK DUASI

Ebu Katade anlatıyor:

“– Zu-kared gazvesinde, Allah Resûlü bana:

– Allahım, Ebu Katade’nin saç ve cildini mübarek et (kuvvetlendir), diye dua etti.

Daha sonra, bana:

– Yüzündeki yara nedir? diye sordu.

– Atılan bir ok yarasıdır, dedim.

– Yaklaş, buyurdu. Yaklaştım. Allah Resûlü yaranın üzerine tükürüklerine sürdü.

Ondan bu yana, yara bana ne acı verdi, ne de işareti kaldı.”

Ebu Katade, Resûl-i Ekrem’in **gençlik duası** bereketiyle, 90 yaşına geldiği sırada 25 yaşındaki bir genç gibiydi. Saçları hiç dökülmemiş, cildi tazeliğini hiç kaybetmemişti.

Abdesti gerektiren sessiz akıntı ile, guslü gerektiren depremli fıskırmayı birbirinden ayırmak pek kolaydır, karıştırmaya neredeyse imkan yoktur...

HANGİ AKINTI ABDESTİ, HANGİSİ GUSLÜ GEREKTİRİR?

Genç bir okuyucum soruyor:

– Bazen idrar yolumdan akıntılar geliyor, giydiğim çamaşırı ıslatıyor. Bu durumdan şüpheye düşüyorum.

Bu akıntı guslü mü gerektirir, yoksa varsa sadece abdesti mi bozar? Guslü gerektiren akıntı ile abdesti bozan akıntı arasında fark var mı? Birbirine benzeyen bu iki akıntıyı nasıl fark edeceğiz? Bu akıntılar yüzünden bazen günde birkaç defa gusül yapmak zorunda kaldığım oluyor. Çok üzülüyorum. Lütfen açıklayıcı bilgi...

Cevap: Abdesti bozan akıntı ile guslü gerektiren akıntı arasında çok açık fark vardır. Karıştırmaya hiç sebep yoktur. Şöyle ki: **Çoğu kere müstehcen görüntüleri görmek ya da hayal etmekten kaynaklanan birinci tip akıntılar sızarak gelir. Habersizce gelen bu sızmalar idrar gibidir. İdrar nasıl sadece bulaştığı yeri kirletmiş olursa, bu gibi sakince gelen koyuca akıntılar da bulaştığı çamaşırı kirletmiş olur.** Kirlettiği yer avuç içi kadar genişlemişse kirlilik namaza mani olacak büyüklüğe ulaşmış demektir. Abdest alınacak mekanlarda, tuvalet gibi تنها yerlerde bile kirlenmiş bu kısım musluk altına tutularak kolayca yıkanıp temizlenebilir. Sonra da hemen abdest alınıp namaz kılınabilir. İbade ti terke sebep olacak büyüklükte bir engel gibi düşünül-

mez bu akıntı ve ıslattığı yerler.

Bu türlü sessiz ve habersizce gelen akıntılar cinsel tahriklerden sonra gelebileceği gibi, idrarı fazlaca bekletmekten, herhangi bir özürden dolayı da gelebilir. Sıkça da karşılaşılsa yapılacak iş, ıslanarak kirlenen kısmı yıkadıktan sonra abdest alıp hemen namazı kılmaktır. Çünkü bu sızma ve kirletme, guslü gerektiren bir akıntı değildir ki, her ıslaklıktan sonra boy abdesti almak gibi bir zorluk söz konusu olsun... Her türlü kiri temizleyen su, çamaşırdaki bu kirlenmeyi de temizler, ibadete engel büyük bir olay gibi görülüp de namaz terk edilmez. Ümitsizliğe düşülmez.

İdrar yolundan gelen ikinci tip akıntıya gelince: Aslında buna akıntı demekten ziyade patlama ve fişkırmak demek daha doğru olur. **Şiddet ve şehvetle gelen bu ki-reç görüntüsündeki fişkırmak, spermden başkası değildir. Ötekiler gibi habersizce değil de sarsıntı ve zevkle geldiğinden dolayı bunun guslü farz kılan sperm olduğu hemen anlaşılır.** Karıştırmaya mahal olmaz. Şiddetle ve şehvetle gelen bu akıntıdan sonra hemen gusül farz olur.

Ağız ve burun içi de dahil tüm bedeni baştan aşağıya yıkayıp gusül yaptıktan sonra ibadet edecek hale gelebilir bu insan.

Demek ki, arz ettiğimiz tarife göre, abdesti gerektiren sessiz akıntı ile, guslü gerektiren depremli fişkırma bir-birinden ayırmak pek kolaydır, karıştırmaya neredeyse imkan yoktur...

Buna rağmen sessiz ve sakince gelen akıntıları da guslü gerektiren sperm patlaması sananlar, kendilerini sık sık gusle mecbur zannederek evhama düşüyorlar. Böylece ibadet hayatlarında şaşırma ve zorlanmalar söz konusu olabiliyor. Kendilerini özürli insan olarak görebiliyorlar.

İfade etmeye çalıştığımız bu tariflere göre ise artık böyle bir evhama düşmeden ikisini fark etmenin çok kolay olduğu anlaşılmaktadır...

Rüyada görülen cinsel olaylarda da durum aynıdır. Sadece rüya olarak kalırsa guslü gerektirmez, ancak sperm gelirse guslü gerektirir. Uyanınca çamaşırdaki yaşlık görülüyorsa, bunun sperm olabileceği ihtimali kuvvetli ise gusül yapılarak şüpheli durumdan kurtulma tercih edilir. Sperm, düştüğü yerde kireç gibi tabaka meydana getirir, tespiti kolay olur.

Gusül, ağız ve burun içine de su alınıp ıslatılarak tüm bedeni baştan aşağıya iğne ucu basacak kadar kuru yer kalmaksızın yıkamaktan ibaret bir boy abdestidir.

Bu boy abdesti ile her türlü ibadet yapılabilir. Şayet gusül sırasında diş kanaması, idrar yolundan akıntı gelmesi gibi abdesti bozacak bir akıntı gelmişse, bu akıntılar guslü bozmaz, ama guslün abdest olma vasfını bozduğundan bu gusül sahih olur, ibadet için yeniden abdest almak gerekir.

Bu satırlarla gençler tarafından sıkça sorulan mahrem konulardaki şaşırmaları önleyecek bilgileri arz etmeye çalıştığımızdan, mahzurlu görülmez diye düşünmekteyim. İnşallah yanılmıyordur...

KAFAYI TAKMAK

Derslerinde bir türlü başarılı olamayan öğrencisine, öğretmeni sormuş:

– Oğlum Ali, neden başarısızsın?

– Hocam, ben herşeye kafayı takıyorum. Bu yüzden de derslere kendimi veremiyorum.

Esprili biri olan edebiyat hocası:

– Evlâdım, demiş. Kafanı biraz da derslere taksan olmaz mı?

Saç boyası, cilde yapılan dövme, guslü tehir etme sınırı, tuvalette gusül, spiral ve lens gusle engel olur mu?

GENÇLERİN SORULARI

Soru: 1- Ben de eşim de belli bir tarihten sonra dinimizi öğrendik, hayatımızı İslami ölçülere uygun şekilde yaşamaya başladık. Bundan sonra da geçmişten kalan yanlışlarımızı düzeltmeye yöneldik. Bir çok hatamızı düzelttik, ama hanımın saç boyası ile benim kolumdaki dövmenin verdiği sıkıntıyı düzeltmemiz mümkün olmadı. Çünkü danıştığımız kimseler hanımın saç boyası gusle manidir, dediler. Bana da kolundaki dövme ile guslün sahih olmaz, dövmeyi yok etmen gerekir, diye ikazda bulundular. Bu arada size de sormamızı söyleyenler oldu. Bu konudaki açıklamanızı yeni okumaya başladığım gazetemizdeki köşenizde bekliyorum. Eşimin saç boyası ile benim kolumdaki dövme gusle mani midir?

* * *

Cevap: Geçmişteki dindar hanımların saçlarını kına ile boyadıkları bilinmektedir. Hatta kına ile boyanmak sünnettir de. Demek ki kına gibi tabaka teşkil etmeyen boyalar gusle mani olmaz. Sözünü ettiğiniz saç boyası da kına gibi tabaka teşkil etmiyorsa gusle de abdeste de mani olmaz..

Bu konuda görüşlerine değer verdiğimiz ilim adamlarımızdan Faruk Beşer Hoca efendi, hanımların saç boyalarının gusle mani olmadığını çok net şekilde ifade etmektedir. Televizyondaki konuşmalarında da bu görüşünü tekrar etmiştir.

Vücuttaki dövmeye gelince: Dövmeyi de aynı şekilde anlamak mümkündür.

Cildin üzerinde görülen renkli şekiller derinin ıslanmasına mani olmadığından gusle de abdeste de mani olmaz. Bununla beraber dövme yaptırmanın günah olduğu hadislerle de ifade edilmiştir.

Bunda şüphe yoktur. Onu siz de öğrenmişsiniz zaten. Geçmişteki yanlışlarımızdan biri, diye de tarif etmektesiniz günah olan dövmeyi.

Anlaşılan odur ki, şu anda sizi üzecek bir durumla karşı karşıya değilsiniz. Aksine geçmişteki yanlışlarınızı bırakıp doğrulara yönelmiş olmanın mutluluğunu yaşamalısınız.

* * *

Soru: 2- Bazen gece gusletmek gerekiyor. Ancak hemen gusletmek de zor olabiliyor. Guslü hemen yapmak mı gerekir, yoksa bir bekleme müddeti de var mıdır?.

* * *

Cevap: Gece gusletmesi gereken kimse guslünü hemen yapamıyorsa bir müddet beklemesinde mahzur olmayabilir. **Bu bekleme müddeti, sabah namazını kazaya bırakmama ile sınırlıdır.** Sabah namazı yaklaşınca hemen guslünü yapıp namazı vaktinde kılan kimse guslünü çok tehir etmiş sayılmaz.. Ancak sabah namazını vaktinde kılamayıp kazaya bırakacak kadar gecikmekte vebal vardır. Hem de gusülsüz kimseyi koruma melekleri de yalnız bırakmakta, ancak guslettikten sonra yanında yer almaktadır, diye yapılan ikazlar da guslün çok gecikmeden yapılmasını tavsiye etmektedir.

* * *

Soru: 3- Hanımefendi kardeşimizin çalıştığı işyerinde hanımların abdest almaları rahat olmuyormuş. Bu yüzden abdestini evden çıkmadan alıyor, bu abdeste iş yerinde na-

mazını kılıyormuş. Ancak bu defa da kendisini ikaz ediyorlarmış. Evde aldığın abdestin iş yerinde başını açtığın için bozulmuştur. Yeniden abdest alman gerekir diyorlarmış. Bu doğru mu diye sormuş. Evde iken aldığımız abdestimizle işyerinde namazımızı kılamaz mıyız? Saçın görmüş olması abdestin bozulması demek midir?

* * *

Cevap: - Abdesti bozanların içinde başın açılmasıyla abdest bozulur diye bir hüküm yoktur. Bu sebeple, evde abdestinizi alır, vakti gelince bulunduğunuz yerde namazınızı kılabilirsiniz. Başınızın açılması, saçınızın gözükmüş bulunması abdesti bozmaz. Yeter ki, abdestiniz başka sebeplerden dolayı bozulmamış olsun. Namazda başınız örtülü bulunsun.

* * *

Soru: 4 - Taşındığımız yerlerdeki bazı evler dar oluyor, ayrı banyo tuvalet bulunmuyor, bazen tuvalette banyo yapmak zorunda bile kalıyoruz. Bu defa da bir şüpheciliktir bizi alıp götürüyor. Tuvalette yapılan banyo sahih olur mu, diye vesveseye kapılıyoruz. Tuvalette yapılan gusül sahih olur mu?

* * *

Cevap : - Gusülde mühim olan ayağınızın bastığı zemin değil, bedeninizin yıkanması, kuru yerin kalmamasıdır. Bunu sağlayan her zemin, gusle müsait zemin demektir. Bedenin tümünü, dökülen su ıslatır da kuru yer kalmazsa, gusül yapılmış, temizlik temin edilmiş olur. Mekanın tuvalet olması bir engel teşkil etmez. Olsa olsa tuvalette bastığınız zeminin kirli olması akla gelebilir. Bu da zeminden sıçradığı sanılan kirli suların değdiği yerler en sonunda tekrar yıkanarak kirlenme temizlenmiş olur. Şüpheye sebep kalmaz. Kaldı ki, zemin temizse zaten banyodan da farkı yok demektir. Sıçrayan sular da temiz sayılır.

* * *

Soru: 5- Çocuk oluşumunu önlemek için rahme spiral konmaktadır. Ayrıca göz bebeğine de lens yapıştırılmaktadır. Gusülde bunların durumu ne olur? Çünkü buralar yıkanmamaktadır. Spiral ve lens, yapılan gusle engel olur mu?

* * *

Cevap: - Spiral ve lens bulundukları yerde gusle engel teşkil etmezler. Çünkü gusülde, onların bulunduğu yerleri yıkamak mecburiyeti yoktur.

* * *

Soru: 6- Yıkanırken farkına varılmadan bir kuru yerin kaldığı, guslü bitirip de çıkmak üzere iken anlaşılsa, guslü yenilemek mi gerekir?

* * *

Cevap: Yıkanırken bedende kuru yerin kaldığı yıkanma mekanından çıkmadan anlaşılsa kuru kalan yeri yıkayıp çıkmak yeterli olur. Mekandan çıkmadan kuru kalan yerin yıkanması, guslün devamı hükmünü alır.

İNSÎ ve CİNNÎ ŞEYTAN FARKI

Sadi-i Şirazi'ye insan ve cin şeytanının farkını sormuşlar. Şu cevabı vermiş:

– Ey bana insan ve cin şeytanından hangisinin daha kötü olduğunu soran kişi! Bilmez misin ki, cin şeytanı Kur'an okuyanlardan kaçır; insanoğlu ise, mushafı çalar, öyle kaçır.

*Sende tecelli eden iyilikleri Allah'tan,
kötülükleri de nefsinden bil!..*

İNSANIN DENGESİNİ BOZAN BENLİK DUYGUSUNA DİKKAT!

Ayet-i kerime şu ikazı yapmaktadır:

– **Yaptığın iyilikleri Allah'tan, kötülükleri ise
nefsinden bil!..** (Nisa, 79)

İşte bu ikaz insanı dengede tutar, benlik ve enaniyet duygusuna düşmekten kurtarır. Nasıl mı kurtarır? Çünkü Allah'ın kendinde tecelli ettirdiği iyilikleri nefsine almıyor ki, kibre yönelsin, gurura sapsın, benlik tuzağına düşsün... Ayrıca yaptığı yanlışları, hataları da nefsinden biliyor, kendi kusuru ve hatası olarak görüyor. Bu sebeple hep tövbe, istiğfar halinde oluyor, şımarma ve haddini aşmaya nefsinde gerekçe bulamıyor. İşte bu sağlam anlayış, insanı dengede tutuyor. Dengesini böyle kurmayıp da iyilikleri hep kendinden bilen insan ise bir de bakıyorsunuz ki, kibir, gurur örneği haline geliyor; itici ve iddiacı bir tip ortaya çıkıyor.

Böyle itici ve iddiacı bir tip haline gelmemek için irşat eserlerinde bizlere misaller veriliyor, ibret alacağımız örnekler sunuluyor. İki tanesini arz etmek istiyorum ibretlerinize. Bakalım yaşanmış olaylar ne mesaj veriyor bizlere...

Yaptığı iyilikleri hep kendi nefsinden bilen bir adam, kendisini çevredekilerin en büyüğü olarak görmeye başlar. Bu gibi üstünlük duyguları içinde iken de mescide girer. Efendimiz (sas) adamın içindeki benlik duygusunu keşfetmekte geç kalmaz da sorar:

– Buraya gelirken içinden ne gibi duygular geçirdin, anlatır mısın?

– Bu cemaatin içinde benden değerli biri yoktur, diye düşündüm.

– Senin farkın nedir ki, kendini bu cemaatin en değerlisi olarak gördün?

Adam, kendine göre yaptığı iyilikleri hayal eder. Bunları kendi yaptığı için büyük olduğu yorumunu yapar. Ama bu yorum kabul görmez. Çünkü insanın iyiliklerini kendine mal etmeye hakkı yoktur. İyiliği yapma imkanını da, şevkini de veren Allah'tır. Bunu nefesine mal etmesi ise bir duygu sapmasıdır. İşte bu duygu sapmasından Allah'a sığınan Efendimiz, orada ellerini açar:

– İhfazna ya Rab! der... Bizi böylesi benlik duygusundan koru!..

Derler ki:

– Sen de mi Allah'a sığınıyorsun böyle duygulardan? Efendimiz, şöyle açıklar durumu:

– İnsanın kalbi, Allah'ın kudret parmakları arasındadır. Çevirmesi bir an meselesidir.

Gerçekten de, insan niyetini değiştirirse Allah da onun kalbini değiştirir, bir de bakarsınız ki, 'ben.. ben..' diyerek kendini herkesten üstün görmeye başlayan bir kibir örneği çıkmıştır ortaya!

Evet insan, iyilikleri hep Allah'tan, kusur ve yanlışları nefisinden bilecek insan ki, kibir örneği haline gelmesin, ben bu cemaatin en üstünüyüm.. gibi iddialara yönelmesin. Mütevazı bir insan iken, mütekebbirin teki durumuna düşmesin...

Gazali Hazretleri çok kimselerin ayağının kaydığı bu benlik duygusuna kapılanlardan bir ibretli örnek daha verir bizlere.

Kimstesiz bir adam sıcak çölde yürüyordu. Önünde ise başında bir bulutun gölge yaptığı bir başka zat gidiyordu. Yaklaşıp boynunu bükerek:

– Ben dedi, kimsesizin biriyim. Ne olur yanında yürüsem de başında giden bulutun gölgesinden ben de istifade etsem?

Adam olur diyerek birlikte yürüdüler. Ama yavaş yavaş benlik duyguları kıpırdamaya, 'ben gölgesinde adam barındıran büyük biriyim..' demeye başladı. Bu sırada yol kenarındaki bir çeşmenin başına sapıp su içerek dinlendikten sonra tekrar yoluna devam etti. Ancak artık başında bulut yoktu. Geriye dönüp baktı ki, 'ben.. ben..' demeye başladığı andan itibaren kendini terk eden bulut, çeşme başında kalan iddiasız adamın başında gölge yapmakta, kendisiyle birlikte gelmemektedir...

Sevgili gençler!

Unutmayın ki, Rabb'imiz benlik duygusuna sapan insanları sevmiyor, onlara ihsan ettiği nimetleri geriye alıyor, nefsine mal etmeyen mütevazı kimselere veriyor... Bu sebeple de ayetinde peşinen ikazını yapıyor:

“– Sende tecelli eden iyilikleri Allah'tan, kötülükleri de nefsinden bil!..”

Bil de haddini aşma, benlik iddiasına taşma, kibirli kimse durumuna düşme!..

Saygı görmek isteyenler, herkese saygı göstermeli, hoşgörü ile muhatap olmayı ahlak haline getirmelidirler.

KİMSE HAKKINDA ÖN YARGILI OLMAYIN

Sevgili gençler!

Size bir soru:

– Kendi akıbetinizi biliyor musunuz? Cennete mi gideceksiniz; yoksa cehenneme mi?

Kesin olarak bilemiyorsunuz değil mi? **Ümit ile korku arasında beklemektesiniz.**

Peki, başkalarınınkini nasıl biliyorsunuz? Onları da kendiniz gibi görüyorsunuz değil mi? Onların da iki yana da aday olduğunu düşünmektesiniz.

Öyle ise kimseye karşı peşin hükümlü olmamalıyız. Ne kötü yana, ne de iyi yana. Çevreye karşı gösterilecek olan şey; sadece hürmet, saygı ve hoşgörüdür. Çevreden de beklediğimiz aynı şeydir.

Saygı görmek isteyenler, herkese saygı göstermeli, hoşgörü ile muhatap olmayı ahlak haline getirmelidirler. Çünkü bilmiyor kendi akıbetini de, onlarınkini de...

Ola ki, küçük gördükleri cennete, kendisi de aksi istikamete yollana. İkisi de mümkündür çünkü.

Şimdi sizlere Kütüb-ü Sitte'den fevkalade düşündürücü bir **hadis özet**i arz etmek istiyorum. Öyle geliyor ki, siz de okuyunca benim gibi saatlerce düşünecek, sonra da çevrenize karşı tavrınıza çekidüzen verecek, herkesle iyi geçinme ve hoşgörü içinde olma konusunda bir kat daha kuvvetlenecek, kimseyi hafife almayacak, kesin hüküm vermeyeceksiniz.

* * *

Başlarına kuş konmuş da hemen uçacakmış gibi sakın dinliyorlardı **Kainatın Efendisi'ni**. O da, ashabın ibret alıp ikaz olacakları olayları bir bir sıralıyor, çevrelerine karşı takınmaları lazım gelen tavrı telkin eden misalleri sunuyordu. Şu olayı da sundu onlara. Buyurdu ki:

“İsrailoğulları içinde birbirine zıt anlayışta iki insan vardı. Biri ibadetsiz, öteki de ibadetli halde yaşıyorlardı. İbadetli olan ibadetsize her fırsatta çıkışıyor, sık sık ikaz ediyordu. Bazen de sertleşerek yapıyordu bunu. İbadetlinin ötekine olan müdahalesi sertleşip rahatsız edici hale gelince, adam da sertleşerek dedi ki:

– **Beni Allah'ımla baş başa bırak. Sen benim günahlarımı tespit müfettişi misin? Ne biliyorsun Allahın beni affetmeyeceğini.**

Bu çıkış ibadetliyi kızdırdı. O da dedi ki:

– **Allah seni affetmez vallahi. Sen cenneti asla göremezsin. Bunu böyle bil!**

Böylece aralarındaki münasebet iyice bozulan bu iki kişi, küs haldeyken öldüler. İkisi de Allah'ın huzuruna çıktılar. Allahü Teala ibadetliye şöyle hitap etti:

– **Benim af salahiyetim ve iradem senin elinde miydi ki kuluma, Allah seni affetmez, cennetine koymaz, diye kestirip attın. Benim adıma cennet-cehennem paylaşırması yaptın! Onun ümidini kestirmeye hakkın var mıydı?**

Bundan sonra günahkar adama dedi ki:

– **Haydi sen doğruca cennetime gir.**

Ümit kestiren adama da dedi ki:

– **Haydi sen de doğruca cehenneme git.**

Akıbet böyle oldu, bu türlü sonuçlandı.

* * *

Sevgili gençler!

Şuurlu ve tefekkürli bir insan, hiç kimseyi hafife alamaz, basit göremez. Bilmiyor çünkü, onun nereye, kendisinin nereye gideceğini. Sonucu kendisi değil, cennet ve cehennem tasarrufunda olan Allah Teala tayin etmektedir.

Zaten ehl-i sünnet inancında **hiç kimseye ümit kestirilemez, garanti de verilemez. Korku ile ümit arasında bekler bütün Müslümanlar.**

Hal böyle olunca herkesle iyi diyalog kurmak, hoşgörü ile geçinmek İslam'ın vazgeçilmezi olur. Kimseyi horlamak, dışlamak kabil olmaz. Bilmiyor sonucu çünkü. İşte bundan dolayı diyoruz ki, **Müslüman demek hoşgörü ve saygı insanı demektir.**

Siz söyleyin yanılıyor muyuz? İlle de birilerini Cehennemde, kendimizi de cennet garantisinde görmemiz mümkün mü?

—❦—
*İster mütekebbir ol, kuyu gibi yerin dibine
in; ister mütevazi ol, minare gibi semaya
yüksel!*
—❦—

KİBİR İLE ALÇALMAK MI, TEVAZU İLE YÜKSELMEK Mİ?

Yusuf bin Râzi şöyle der:

– **Bütün iyilikler bir odayı kapatılmıştır. Bu odanın anahtarı ise tevazu’dan başkası değildir.**

Kim kendisinde tevazuu yerleştirmişse, o bütün iyi ahlâkın esaslarını nefsinde toplamıştır. Kim kendini kibir ve gurura kaptırmışsa, o bütün kötülüklerin anasını şahsında cem etmiştir.

* * *

Bir minarenin dibine derin bir kuyu açtılar, gelip geçenler, içinde su bulunmayan bu kuyunun hikmetini bir türlü anlayamamışlardı. Kuyuyu açanlar ise şöyle konuştular:

– **Bu kuyu ziyaretçilere su içirmek için kazılmış değildir. Belki sudan daha kıymetli bir nasihat için açılmıştır.**

Kuyu kibri; minare de tevazuu temsil eder.

Kendinde varlığını sandığı meziyetler yüzünden kibre dalan insanı, daldığı kibri, daima kuyunun dibine götürür, yerlerden de aşağı indirir. Ama kibri bırakıp tevazu gösterirse, bu tevazuu onu yerlerden yükseğe kaldırır, minare başına çıkarır.

**İster mütekebbir ol, kuyu gibi yerin dibine in;
ister mütevazi ol, minare gibi semaya yüksel!**

Sallana sallana yürüyen bir mütekebbir adam:

– Benden daha yakışıklı biri var mı? derecesine böbürlenerek dolaşıyordu.

Tam o sırada yanından geçmekte olan bir kadın kendisine dikkatle bakmaya başladı. Gurur ve kibrine bir kat daha azamet katan adam, bu defa kasıldıkça kasıldı. Kendisi kadar yakışıklı adam bulunmadığına iyice kanaat getirdi.

Fakat onun bu gururu daha fazla devam etmedi. Çünkü kendine bakan kadın şöyle konuşuyordu:

– **Ben kocamın gönlünü kıran bir söz söylediğim için kendimi suçlu hissetmekteyim. Bunun için kendime bir ceza vermeyi düşündüm. Seni görünce şu çirkin suratlı adamın yüzüne bir iki dakika bakayım da kendimi iyice bir cezalandırayım, dedim. Bakışım kendimi böyle bir cezaya çarptırmak içindir, seni beğendiğimden değil!**

Bu sözler üzerine elleri arkasında, göğsü ileri doğru çıkık duran mağrur adam, iğne ucuyla dokunulan balona döndü. Bir anda beli bükülüp, başı aşağı eğildi. Biraz ileride bulunan camiin önünden geçerken, vaizin hoparlörden duyulan sözleri kulaklarına sanki küpe oluyordu:

– Ey insan! ateş gibi kabarma, tez sönersin! Ateş kendi kendine kabarıp kibrettiği için ondan şeytan yaratıldı. Toprak gibi ol. Toprak tevazu gösterip mahviyete daldığı için ondan da insanlık halk edildi!..

Adam:

– Keşke bu sözleri şu kadının hakaretine maruz kalmadan duysaydım da belim kamburlaşmasaydı, diye hayıflanarak gitti.

Kendini başkalarından yüksek gören bir adama, dalları meyve yükünden yerlere kadar eğilmiş elma ağaçlarını gösterdiler. Sonra elinden tutup tek meyveye sahip olmayan kavak ağacının göklerle doğru tırmandığını seyrettirdiler:

– Ne dersin, bu işe? dediler.

Adam dalları meyve yükünden yerlere kadar eğilen elma ağaçlarına baktı, bomboş yaprakların arasında fırlayıp giden kavak dallarına nazar etti. Düşündü, sonra:

– Tövbe ediyorum, beni bundan sonra meyve yüklü elma ağacının dalları gibi göreceksiniz, dedi. Herkese kuş bakışı bakmaktan vaz geçti.

* * *

Sevgili gençler!

Kibir ile vekarı karıştırmamak lâzımdır. İnsanın onurla yaşaması için, vekarını muhafaza etmesi gerekir. Vekar ile kibir ayrı şeydir.

İmam-ı Gazalî Hazretleri buyurur ki:

– Bir yerde iki adam vardı. Halk bunların birini en kötü adam olarak bilir, ondan, günahkâr adam diye bahse-derlerdi. Diğerini ise iyi adam olarak tavsif eder, hamiyet-kâr bir zat olarak yad ederlerdi.

Halkın bu hükmü yanlış da değildi. Hakikaten kötü dedikleri adam kötü, iyi dedikleri de oldukça iyi adamdı.

Günün birinde günahkârlığı ile meşhur olan adam, kendi kendine nedamet ve üzüntü duymaya başlayarak hatalarından geri dönüp iyi insan olmaya karar verdi. Düşündüğü ilk tedbir şuydu: Halkın iyi diye bahsettiği o muhterem zatın yanına giderek onunla oturup kalkacak, belki onun yüzüsuyu hürmetine kendisine de iyi ahlâk si-rayet edecekti.

Bu düşünce ile o zatın meclisine gidip yanına oturdu.

İyi adam buna asla razı olmadı; kendisi gibi iyi bir

adamın böyle pespaye biriyle yan yana oturabileceğini asla hazmedemedi ve kötü adamı yanından kovarak uzaklaştırdı.

İyi adam kendisinin bunca ibadet ve taatini sayıyor, meziyet ve yüksek vasıflarından uzun uzun bahsederek, öyle günahkar biriyle oturmak derekesine düşmeyeceğini gururla anlatıyordu.

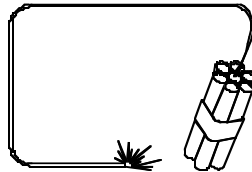
İşte o sırada Allah-ü Azimüşşan, o zamanın peygamberine Cebrail'ini göndererek şöyle buyurdu:

“– Kötülüğünden dolayı pişmanlık duyup da sıdk ile tevbe eden kulumu affettim. Oraya oturamadığı için üzülmesin. Fakat ibadet ve iyiliklerden dolayı gururlanıp kendisine iltica edenleri reddeden o iyi olduğunu zanneden kuluma gelince, onun kendisine gurur veren bütün iyiliklerini iptal ettim. Şimdi yerlerini değişsinler. Gururlanan, kötü kulumun yerine, kederlenen de iyi kulumun yerine gitsin.”

İmam-ı Gazalî bu kıssayı anlattıktan sonra şöyle devam eder:

“– Kibir, büyülenme, dağlar büyüklüğündeki odunları yakıp mahveden ateş gibidir. İnsanın amel defterinde bulunan bütün sevaplarını imha eder, iyilik sahiplerinin elini bomboş bırakır. Sakın iyilikleriniz sizlere kibir ve gurur vermesin. Sonra kötülerden de kötü olur, yer değiştirirsiniz!”

Aziz gençler! Ne dersiniz, biz de kendimizi bir kontrol edelim mi?..

GENÇLİK ve EVLİLİK

Bazı gençler olaya sadece hisleriyle, fizikî cazibe yönünden bakıyor, bunun ötesinde aileyi ayakta tutan ömür boyu gerekli vasıflara pek nazar etmiyorlar.

EVLENMEK İSTEYEN GENÇLERE...

Sevgili gençler! Evlenmek, bir yuva kurup mutlu olmak elbette sizin de hakkınızdır. Bunu kimse çok göremez, yanlışla yoramaz. Hatta Peygamberimiz Efendimiz (sav) Hazretleri'nin bir hadislerinden öğrendiğimize göre, Müslüman'ın iki tane cenneti vardır. Biri ahirette gerçek cenneti, diğeri de dünyada geçici cenneti.

Dünyadaki geçici cenneti, içinde aile hayatını yaşadığı evi, daha doğrusu yuvasıdır. Sizin de böyle bir yuvanın elbette olacaktır. Ancak bu yuvanın sakinine ve sahibine çok dikkat etmek gerekir. Şayet baştan acelecilik eder de yanlış bir seçim yaparsanız, sizin dünyadaki geçici cennetiniz bir süre sonra (Allah korusun) geçici cehenneme çevrilir. Siz yuvanızda cennet hayatı değil de cehennem azabı yaşamaya mecbur kalırsınız.

Öyle ise baştan seçim yaparken dikkatli olacak, bu konudaengin tecrübesi, geniş bilgisi olan aile büyüklerinizi devreden çıkarmayacak; sadece hisleriyle bakan sizin yanınızda, aklıyla, mantığıyla bakan büyüklerinizi de söz sahibi kılacaksınız.

Ne yazık ki bazı gençler olaya sadece hisleriyle, fizikî cazibe yönünden bakıyor, bunun ötesinde aileyi ayakta tutan ömür boyu gerekli vasıflara pek nazar etmiyorlar.

Evlenince, kısa zamanda hislerinin baskıcı tesiri bitince taraflar birbirlerini gerçek vasıflarıyla görmeye başlıyorlar. İşte bundan sonra olması gerekenin yokluğunu anlayıp pişmanlığa düşüyorlar. Cennet misali hayatı, cehennem çeviriyor, azablı bir aile hayatı yaşamaya mecbur kalıyorlar.

Sevgili gençler!

Dış görünüş, fizikî cazibe kısa ömürlüdür. Sadece buna takılırsanız geçici bir şeye bağlanmış, ama ondan sonra ömür boyu lazım olan vasıflardan gaflet etmiş olursunuz. Bağlandığınız bu cazibe yaşlandıkça azalıp nihayet kısa zamanda yok olmaya başlayınca sizi bedbahtlık alır, tercih sebebinin yok oluşuyla karşı karşıya getirir sizi. Bundan sonrası, "kendim ettim kendim buldum," türküsünü söylemeye yönelmektir.

Evleneceği kızda "beyinin şartlarına gönülden razı olmak, ayağını yorganına göre uzatmayı peşinen kabul etmek, evine bağlı, kocasına sadık, örfüne ve adetine itaatli olmak," gibi meziyetlerin bulunması, dindar genci mesud ve bahtiyar kılan mühim unsurlardır. Bunlar basite alınmaz. Olmasa da olur denemez.

Büyük müctehid İmam-ı Ahmed bin Hanbel Hazretleri evleneceği sırada, kendisine bir babanın iki kızı namzet olarak gösterilmiş.

Baba gayet açık konuşmuş:

– Kızımın birinde fizikî görünüş var, diğerinde ise ilim ve İslâmî üstünlük söz konusu!

Durumu değerlendiren büyük müctehid tercihi şöyle yapmış:

– Bana ilmi ve İslâmî üstünlüğü olanını isteyin. Çünkü fizikî cazibe, kısa zaman sonra gider; ben ömür boyu cahille muhatap olmak zorunda kalabilirim. Bu ise tahammülü güç bir sonuç olur.

Sevgili gençler!

Bu tatlı konuya bir de acı not düşmeme izin vermenizi rica edeceğim:

Bunca çalışıp çabalamak, sadece bir hanımefendiye hizmet etme imkanı elde etmek için miydi ki, mezun olur olmaz hemen evlenme kararı alıyor, hayatınıza bir altın hizmet devresi ilave etmiyorsunuz? Halbuki sizin de bir idealiniz, bir ebedî gayeniz vardı. Bir müddet ona hizmet edecek, ömür boyu iftiharını yaşayacağınız bir fedakarlık ve feragat devreniz olacaktı. Yoksa müstakbel arkadaşınızla birlikte mi yapmak istiyorsunuz bu hizmeti? Biz buna da duacıyız.

Günahı açıkça işlemekten çekinmeyenlerin arasında, şimdi ben bir garip biçareyim. Ne anlayanım var, ne de vicdanımdan yükselen feryadımı duyanım.

DİNE LAKAYT BİR KIZLA EVLENEN DİNDAR BİR GENCİN FERYADI!

Dindar ana baba, dindar karı koca...

Ne saadet, ne bahtiyarlık değil mi?

Bir evladın dindarlaşması, ana babanın da saadeti, bahtiyarlığı demektir.

Bir beyin dindarlığı da öyledir. Hanımı için saadet ve bahtiyarlıktır.

Çünkü dindar evlat ana babaya itaat eder, hizmetinde kusur etmez.

Dindar bey de öyle. Bir başkasıyla ilgisi olmaz, yabancı biriyle yaşaması akla gelmez. Bir hanım için, huzur ve saadet vesilesidir bu. Çünkü dindar olmayan beylerin bir sürü yanlışlıklarını görüyor, okuyor, ekranlarda seyrediyoruz.

Gel gör ki mektup sahibi genç okuyucumun anlattığı, bunun tam aksinedir.

Ne anası babası memnun dindar oğullarından, ne de hanımı memnun dindar beyinden.

"Olur mu böyle bir şey" demeyin. Mektubu okuyunca ben olduğunu kabul ettim.

İsterseniz sözü daha fazla uzatmadan sizi bu gencin feryadıyla baş başa bırakayım. Bırakayım da görün dünyada ne anlayışta ana babalar, ne düşüncede eşler söz konusu...

Yalnız bu mektubun özel kısımlarını çıkartarak, yazılmasını istemediği taraflarını mahrem tutup, sadece ibretimize vesile teşkil edecek sonunu arz edeceğim.

İşte genç okuyucunun feryadı:

"- Ben sonradan dönüş yapan bir gencim. Hayatımı öylesine güzel şekilde ayarlamış, öylesine mutlu bir dinî hayata girmiştik ki!. Ne var ki bu saadetimin evleninceye kadar sürdü. Evlendikten bir müddet sonra (beş vakit namazları şöyle dursun, kaza namazlarını da kılarak ibadet hayatında epeyce bir merhale kazanmış olan ben) artık normal namazlarımı da kılamıyorum, geçmiş ibadetli günlerimi hatırladıkça büyük bir bedbahtlık hissine giriyorum.

Düşünüyorum da, neden bu hale düştüğümün sorumlularını, sanki dünyaya ilan etmek geliyor içimden.

Diyorum ki, anamın, babamın dindar olmayışı, benim dini hayata girişimden memnuniyet duymayışları.. bu neyse de, beni dinle, imanla ilgisi bulunmayan bir sosyetik kızcağızla evlenmeye zorlamış bulunmaları!. Şayet bana kabul ettirdikleri kızcağızda birazcık nasip olsaydı

şüphesiz ben bu hale düşmez, bu duruma maruz kalmazdım. Önceleri direndim, sabır gösterdim, hayatımı İslâmî ölçüler içinde yaşamaya devam ettim. Fakat insanın azmı, gayreti demek ki sonsuz değilmiş, bir yere kadar devam eder, ondan sonra tükenirmiş... Hocam, işte ben de şu anda tükendiğimi anlıyor, geçmişimi hasretle yad ederken şöyle feryad etmek istiyorum:

– Anneler! Babalar! Dindar oğlunuzu dindar olmayan bir kızla evlendirmeyiniz! Dünya menfaati için hem kendi ahiretinizi, hem de yavrunuzun ahiretini mahvetmeyiniz. Kaldı ki benim sadece ahiretim değil, depresyona girdim, dünyam da mahvoldu!..

Buradan dindar gençlere de bağışlamak istiyorum:

– *Sevgili kardeşlerim, dindar ve İslam ahlak ve terbiyesiyle yetişmiş kızlarımız varken, sakın bir görünüş ve gösterişe bakıp da benim gibi yanmayın, dünya menfaatına aldanıp da her iki dünyanızı da mahvetmeyin... Sonra öylesine pişmanlık duyarsınız ki, ömür boyu eyvahlar eder de bir çaresini bulamazsınız...*

İşte ben, o pişmanlığına çare bulamayan bedbahtlardan biri olarak bu satırları yazıyor, benim gibi olmadan aklınızı başınıza almanızı diliyorum...

Sevgili hocam! Sizin zaman zaman bu konudaki nasihatlarınızı keşke önceleri okumuş olsaydım, ben bu tuzağa düşmez, bu belâyı başıma sarmalarına göz yummazdım. Ne yazık ki ben dostlarıma derdimi açınca seni tavsiye ettiler, kitaplarını okuyup da köşeni takibe başlayınca yaptığım hatayı çok net şekilde anladım, ama artık çok geç...

Günahı açıkça işlemekten çekinmeyenlerin arasında, şimdi ben bir garip biçareyim. Ne anlayanım var, ne de vicdanımdan yükselen feryadımı duyanım. Aile içinde aydan düşmüş gibiyim...

Lütfen isim ve adresimi yazmayın. Bir defa yandım, bir defa daha yanmayayım... Hürmetlerimle."

Fizikî câzibe ile maddî tahsil, âile içi âhenkte bâzan menfî rol oynuyor; mânevî değerlerden lâıykıyla nasibini almamışlarsa, tam bir sen - ben kavgasını netice veriyor.

EŞ SEÇMEDE GENÇLERİN DÜŞÜKLERİ BİR HATA ÜZERİNE...

Bulunduğum konum itibariyle bâzı suallere muhatap oluyor, âilevî mes'elelere vâkıf bulunuyorum. Bir çoğunda âile geçimsizliklerinin yer aldığı bu mes'elelerde, müşâhedem odur ki, hayat arkadaşı seçiminde bâzı gençler yanlış tercih unsuru kullanıyor, hatâlı değer ölçüsü benimsemiş oluyorlar.

Bu gençler, en son dikkate alınacak iki hususiyeti en öne alıyorlar.

Birincisi namzette dış görünüş, fizikî câzibe.

Yâni cernalperestlik hissinin tatmini.

İkincisi de, maddî tahsil, yani diploma.

Bu iki unsuru saadetlerine vesîle sanan gençler, muhataplarında en önce bunları arıyor, fizikî câzibe ile maddî tahsil varsa mes'eleyi bitmiş sayıyorlar.

Sonunda ne oluyor?

Bana ulaşan şikâyetlerden, vâkıf olduğum mes'elelerden anlıyorum ki, fizikî câzibe ile maddî tahsil, âile içi âhenkte bâzan menfî rol oynuyor; mânevî değerlerden lâıykıyla nasibini almamışlarsa, tam bir sen - ben kavgasını netice veriyor.

Şuur altında yatan bir değerlendirmeyi hissediyorum bu genç hanımlarda. Dille söylenmeyen, fakat his dünya-

larını kaplayan cevap şu:

– Benim senden neyim eksik, câhil değilim, diplomam var? Çirkin değilim, çoklarında bulunmayan câzibem var?

– Öyle ise?

– Öyle ise beni kendine tâbi kılma yolunda ısrarda bulunamazsın, isteklerini bana kabul ettirmeye çalışamazsın. Sen sensin. Ben de benim!..

Şuur altında yatan mâna, hal diliyle verilen cevap bu.

Elbette bu hissî itirazlar, mânevî değerlerden nasîbini almamış diplomalı ve fizikî cazibeli kızlarda sezilmektedir. Gelişen bu duyguyu gören gençler de baştan yanlış değerlendirmeye yaptıklarını, tercih unsuru olarak fizikî câzibe ile diplomayı esas almakla hatâ ettiklerini anlıyorlar. Ne yazık ki, bu idrâk, atı alan Üsküdar'ı geçtikten sonra geliyor.

Anladığımı kadarıyla fizikî câzibe ile maddî tahsil, mânevî değerlerden lâıykıyla nasîbini alamamış yeni evli kızlarımızda, şımarıklıklara, aşırı istek ve arzuların hükmetmesine sebep oluyor. Bu şımarıklık ve aşırı isteklerin gereğini yerine getiremeyen evin Bey'inde ise huzursuzluk başlıyor, anlaşmazlıklar daha ilk ayda pişmanlıklara sebep oluyor.

Gençler, evlenecekleri namzetlerde fizikî câzibe ile diplomayı değil de, aynı imanî eserlerden ölçü almış olmayı, hayata aynı anlayış ve aynı şuurla bakmayı esas almış olsalardı; hayatın bütün cephelerine aynı ölçü ile bakanların aralarında ayrılık gayrılık olmayacağını baştan düşünerek tercihlerini yapsalardı; her halde evliliğin daha ilk aylarında sürprizlerle karşılaşmayacak, zıt arzu ve isteklere muhatap olmayacaklardı.

Zira aynı imanî eserleri okuyup hayata aynı açıdan bakan gençlerin aralarında ihtilâf ve münakaşa konusu azalır, hatta bulunmaz da. İslâmî ölçüde birleşmiş, imanî eserlerden aldıkları kültürle fikir ve düşünce birliği elde etmişlerdir. Neden huzursuz olup, sürpriz tekliflerle karşılaşınlar? Aynı inançta, aynı düşüncedeler...

Bu vesile ile evlenmek isteyen gençlere demek istiyorum ki:

– Sel gider kum kalır. Fizikî câzibe ile diploma guru ru sel gibidir. Tezden gider, yerinde imanî eserlerden alınmış düşünce ve fikir birliği kalır. Sizler, sel gibi akıp giden geçici cazibeyi şart koşmayın, kum gibi yerinde bâki kalan İslâmî fazilet ve meziyetlere bakın. Aksi halde huzursuzluk selinde boğulmak var işin içinde. Yaşanan hayat bunu göstermekte, hatırlatmak da tecrübe sâhiplerine kalmaktadır.

İsterseniz bahsimizi bir hadîsin ikazıyla bağlayalım:

– Evleneceğin eş adaylarının sen dindar olanını seç ki, elin bereket, evin de huzurla dolsun!

Aile yuvası kurarken, genç erkek ve kızlar çok dikkatli olmalı, önce birbirlerine küfûv olup olmadıklarını araştırmalıdırlar.

EVLİLİK ADAYI GENÇLER BİRBİRLERİNİ İYİ ARAŞTIRMALI

Bir hadîs-i şerîfe göre, insanın evi ya Cennet bahçelerinden bir bahçe, ya da Cehennem çukurlarından bir çukurdur.

Dört duvar arasındaki evimizin böyle farklı iki şekle girmesi, ya Cennet bahçesi, veyahut Cehennem çukuru haline gelmesi, şüphesiz ki, evin sakinlerinin tutumu ile ilgilidir.

Evin hanımı, İslâmî ölçülerde beyi ile anlaşır, dinî konularda mutabakat halinde olursa huzursuzluk sebepleri

kalkmış; bu genç evlilerin dünyadaki evleri, bir nevi Cennet bahçesi haline gelmiş olur. Aksi ise evi, Cehennem çukuru haline getirmeye yetmektedir.

Bu bakımdan aile yuvası kurarken, genç erkek ve kızlar çok dikkatli olmalı, önce birbirlerine küfüv olup olmadıklarını araştırmalıdır.

Küfüv İslâm'ın koyduğu denklik ölçüsüdür.

Namzetler hayat anlayışları, dindarlıkları, görgü, bilgi ve aile seviyeleri bakımından birbirlerine yakın olmazlarsa; bunlarda küfüvlük yok demektir. Kuracakları yuvanın da huzuru söz konusu olmaz. Kısa zamanda, cinsî hislerinin baskısından kurtularak, hayata gerçek rengiyle bakmaya başladıkları günlerde, evlerinin bir azap çukuru haline geldiğini anlayacaklardır.

Ne var ki iş işten geçmiş, artık dönülmesi güç noktalara gelinmiştir. İster istemez bu derdi ömür boyu çekecek; uyum sağlayamadıkları takdirde bir hayat baştan sona kadar esef içinde eriyecektir.

Bu bakımdan evlilik adayı gençler, birbirlerini baştan iyi anlamalı, her bakımdan iyi tanışmalı, hem de gerçek cehreleriyle birbirlerini görmeli ve bilmelidirler.

Temel prensiplerde mutabakat sağlanırsa huzursuzluk olmaz, teferruatta ise birbirlerini sabırla karşılamaları gerekir. Aile huzurunun yarısı sabırla temin edilir. Hiçbir yuvada, sabırsız sükûnet vücut bulmaz.

Zaten, insanlar konfeksiyon tipi halinde birbirlerinin aynısı olamazlar. Mutlaka farklı tarafları, ayrılık arzeden özellik bulunacaktır. Ama, farklılık esasta değil, teferruatta, eğitimle halledilecek hususlarda olduğundan üzerinde durulmaz. Huzursuzluk sebebi sayılmaz.

Hattâ, başta Âdem (as) olmak üzere, bütün ailelerde kadının beyinden farklı anlayış ve tavrı olmuştur. Bundan istisna edilecek şahıs yoktur. Bu aynı zamanda yaratılış ve fitrat mes'elesidir de.

Evlilik adaylarının tanışması, sadece bir mektup, bir beyan ve ri-vayetle olmamalıdır. Hattâ araya giren çöççatanların tarafgir ifa-deleri tecessüsle dinlenmeli; ana-baba gibi, yaşlı ve tecrübeli büyüklerin teşhisleri dikkatle değerlendirilmelidir.

Herşeyde olduğu gibi, aile hayatında da maharet şart-tır. Beceriksizlik ve maharetsizliğimizi dindarlığımızla ör-tüyorsak bu bir aldatmaca ve kandırmacadır. **Dindar ka-dın, becerikli ve maharetli olmaya mecburdur. Bir misafir karşısında eli ayağı dolaşıp, hem kendini, hem de beyini mahcup etmemelidir.**

Biri yuvanın maddî tarafını orta standardda hazırla-makla mükellef olduğunu idrak ederken, diğeri de bu yu-vada gereken ev hanımlığını başaracak bir maharete ve becerikliliğe erişmeli; hattâ baba evinde iken, evi tek ba-şına çekip çevirmeyi yaparak bu tecrübesini tatbikattan geçirmelidir.

Aksi halde Allah'a karşı olan örtünmek, ibadet etmek gibi dinî mükellefiyetlerimizi, kullara karşı zaafılarımızı örtmede kullanmış; hayata hazırlanma noktasındaki be-ceriksizliğimize perde yapmış oluruz.

Bu da dindar aile tipinin kötü örneklerini teşkil eder. Dindarların seviyeli aile hayatı kuramayacakları yolunda bir kanaatin uyanmasına sebep olur. Böyle bir zannın doğ-masına sebep olmaya kimsenin hakkı olmasa gerektir.

Öyle ise, ey genç kızlar! Dindarlığınıza eş ölçüde, ev hanımlığın-daki kabiliyet ve maharetinizin inkişafı da şarttır. Bunu hiçbir şe-kilde küçümseyemez, ihmal edemezsiniz. Aksi halde beceriksiz bir hanım, evini Cennet bahçesi misali huzur yeri yapamaz. Ce-hennem misali huzursuzluk mahzeni yapar.

Hanımı ve çocukları âile reisini lükse, israfı zorlamamalı; fuzuli isteklerden uzak kalmalı, onu harama düşmek gibi bir tehlikeye itmemelidirler.

EVLENEN GENÇLERİ BEKLEYEN TEHLİKE NEDİR?

İbrahim Ethem'e sormuşlar:

– Niçin evlenmiyorsun?

Şöyle cevap vermiş:

– Kocaya varıp da aç, çıplak kalan bir kadın gördünüz mü?

– Hayır, demişler. Evlenen bütün kadınlar ne aç kalıyor, ne de çıplak. Hemen hepsi de güzel güzel giyiniyor, rahatça geçinip gidiyorlar.

– İşte, demiş İbrahim Ethem, ben bundan dolayı evlenmiyorum. İlâve etmiş:

– Çünkü bana gelen kadın ne giyecek bulur evimde, ne de yiyecek!.

Şunu da söylemiş:

– Eğer elimden gelse (ben değil bir kadının mesuliyetini yüklenmek), nefsimi de boşayacağım, onu da terkedeceğim.

* * *

Kendini Allah yoluna, İslâmî hizmetlere vermek isteyen bir gençle karşılaşmış İbrahim Ethem. Ona sormuş:

– Evli misin?

– Evet, yeni evliyim!

– Eyvah! demiş İbrahim Ethem. Öyle ise sen gemiye binmişsin.

Genç birşey anlamamış,

– Bu ne demek?

Şöyle açıklamış:

– Evlenen genç, gemiye binmiş gibidir. Bir çocuğu olunca fırtınaya tutulmuştur. İki çocuğu olunca gemisi devrilmiştir. Üçüncüde ise (Allah yardım etsin) boğulma tehlikesiyle karşı karşıyadır!

* * *

Şüphesiz ki evlenmek, çoluk çocuk sahibi olmak İslâm'ın tavsiye ettiği fitrî haldir. Kimse buna karşı çıkmaz, mani olmak gibi bir tavsiyede bulunamaz. Ancak İbrahim Ethem'in demek istediği şeyler başka şeylerdir. Nitekim Efendimizin bir hadisi, bu mesajı bizlere şöyle vermektedir:

Efendimiz (s.a.v.) buyurur ki:

– Öyle bir zaman gelecek ki, kişinin helâki, âilesi ve çocukları eliyle olacaktır.

Derler ki:

– Ya Resûlallah, kişinin helaki nasıl olur da âilesiyle, çocuklarıyla olur? (Eş ve çocuklar mutluluk sebebi değil mi?)

Şöyle izah buyurur Kâinatın Efendisi:

– Hep helâl rızıkla hayatını sürdüren kişiyi, âilesi, çocukları sıkıştıracaklar. Bir sürü lüzumsuz şeyleri isteyecek; lüksü, israfı benimseyecekler. Helal kazançla bunları elde edemeyen âile reisi de bu defa, haramlara el atacak, o istekleri karşılamak için kendini harama mecbur zannedecek... Böylece âilesi ve çocukları o kişiyi helakete sürüklemiş olacaklar. Böyle bir gün, mutlaka yaşanacak.

İşte İbrahim Ethem'in vermek istediği mesaj da bu olsa gerektir.

* * *

Anlaşılan odur ki, hanımı ve çocukları âile reisini lükse, israfa zorlamamalı; fuzuli isteklerden uzak kalmalı, onu harama düşmek gibi bir tehlikeye itmemelidirler. Aksi halde çocuklar babalarını, hanım da beyini felakete sürüklemiş olmak gibi bir vebale maruz kalırlar... Ta Saadet asrından haber verilen kimseler durumuna düşebilirler.

*Rabb'imiz herkesi, kendi sevap yumağını
büyüten uyumlulardan eylesin...*

“UYUMSUZ EŞİM, BENİM SEVAP YUMAĞIMI BÜYÜTÜYORDU!”

Hizmet için yaptığı faaliyetlere hanımının karşı çıkarak huzursuzluk verdiğini söyleyen genç okuyucuma, bu yazıyı, dikkatle okumasını tavsiye ediyorum:

Yazımıza başlık olarak aldığımız söz, sıradan birine ait olsa üzerinde durulmayabilir. Ancak bu sözün sahibi, Sultan Mahmud Gaznevi'nin de hocası olan kutb-u zaman, kutb-u ârifân ve gavs-ı devran.. gibi seçkin sıfatlara layık görülen tasavvuf büyüğü Hasan-ı Harakani Hazretleri olunca, üzerinde durmak gerekiyor.

Bakalım bu sözü nasıl bir uyumsuz hanımla yaşarken söylemiş, verdiği mesajla bizim aile hayatımıza nasıl bir hoşgörü anlayışıyla bakmamızı işaretlemiş?

Miladi 936 yılında Buhara'nın Rey kasabasının Harkan köyünde dünyaya gelen Hasan-ı Harakani Hazretleri, yetmiş senelik tasavvuf derinlikli hizmet dolu hayatını, Kars'taki kale içinde şehit olarak noktalamıştır.

Bayezid-i Bistami'nin izinden giderken uyguladığı kesin tasavvuf kaidelerinden de anlıyoruz ki, Hasan-ı Hara-

kani, benzeri az görülen bir zühd ve takva hayatı yaşamış; hizmetiyle birçok maneviyat büyüğü yetiştirerek gönülleri fethetmiştir. Bu yüzden Harakan'daki misafirhanesi ziyaretçi akınına uğramış, gelip gidenlerin sayısı sınırlanamaz olmuştur.

Ancak onu ziyarete layık görmeyen tek insan vardır. O da hanımından başkası değildir. Hatta ziyaretçilere ters cevaplar vermesiyle meşhur olan hanımı:

– Ne var bu boş adamda ki, akın akın ziyaretine geliyorsunuz, anlaşılan siz de onun gibi boş adamlarsınız.. diyecek kadar beyini de, ziyaretçilerini de hafife almakta; fakat büyük veli, hanımın bu uyumsuzluğundan şikâyetçi de görünmemektedir...

Mahmut Gaznevi'nin dahi 'mürşidim' diyerek ziyaretine geldiği kocasını, gösterilen ilgiye layık görmeyen hanımın bu kaba saba tavrı, artık herkes tarafından bilinir hale geldiğinden, ziyaretçiler çekinerek gelmeye başlarlar. Bu yüzden bir ara ziyarete gelen bir grup, kapıdan ürkek bir tavırla seslenir:

– Valide! Efendi Hazretleri evdeler mi acaba?

Korku içinde tepkili bir cevap beklerken tam aksi olur, hürmetli bir karşılık gelir:

– Efendi Hazretleri şu anda evde yoklar. Siz yan taraftaki misafirhaneye buyurun, ben hemen haber göndereyim, duyunca gelir, sizin gibi kıymetli misafirleri çok sever, bekletmez...

Şaşırırlar hanımın bu saygılı mukabelesine. 'Efendi Hazretleri hanımını irşat etmiş anlaşılan' diyerek misafirhanede konuşurken, Harakani Hazretleri de içeriye girer. Biri beklemeden sorar:

– Efendim, der, artık validemizi irşat etmişsiniz ki, bize çok saygılı bir üslupla cevap verdi. Demek hizmetinize o da sahip çıkıyor artık.

Maneviyat büyüğü:

– Beni ziyaretçilerime karşı mahcup eden o uyumsuz hanım gitti, şimdi yerine bu uyumlu hanım geldi, der. Sevinirler.

– Öyle ise derler, kurtulmuşsunuz o uyumsuz hanımdan.

İşte Harakani Hazretleri'nin cevabı:

– O uyumsuz hanım benim sevap yumağımı büyütüyordu. Bu uyumlu hanım ise, kendi sevap yumağını büyütüyor!

Benim de dikkatinize vermek istediğim söz bu sözdü.

Hizmet sırasında çıkardığı zorluklarla kendisini çevresine mahcup eden uyumsuz hanıma bakışını böyle ifade ediyor büyük veli:

– Hizmetimde bana zorluk çıkaran o hanım, hep benim sevap yumağımı büyütüyordu. Bu hanım ise hizmete destek veriyor, o da hep kendi sevap yumağını büyütüyor, diyor.

Burada evli çiftlere sormak istediğim sorum da şudur:

- Siz de zaman zaman eşinizle olan uyumsuzluğunuza, benim sevap yumağımı büyütüyor, diye hoşgörü ile bakabiliyor musunuz?.. Evet, birinci sorum bu.

- Yoksa sizin eşiniz de hizmetinize zorluk çıkarmayıp destek veriyor da, o da kendi sevap yumağını mı büyütüyor? İkinci sorum da budur.

* * *

Bence, maneviyat büyüğünün bu sevap yumağını büyütme olayını, bugün her aile kendi içinde düşünmeli; yeni evliler kendini bu anlayış içinde değerlendirmeye tabi tutmalıdır.

– Kim, kimin sevap yumağını büyütüyor?

Hanım, beyin sevap yumağını mı, yoksa bey, hanımın sevap yumağını mı büyütüyor?

Yoksa ikisinde de uyum var da, herkes kendi sevap yumağını mı büyütüyor?

Eğer kimse ötekinin hizmetine zorluk çıkamıyor da destek veriyorsa, herkes kendi sevap yumağını büyütüyor demektir. Aslında ideal olanı da budur. Herkesin kendi sevap yumağını büyüten bir uyumluluk içinde muhatap bulmasıdır. Böyle iseniz tebriğe layık bir uyumunuz var demektir...

Rabb'imiz herkesi, kendi sevap yumağını büyüten uyumlulardan eylesin...

Dindar anne-baba, kızının sadece dindarlığıyla iktifa etmemelidir. Onu, gittiği yerde mes'uliyetini müdrik, becerikli, maharetli bir ev hanımı haline de getirmeli; bedduaya değil hayır duaya liyâkat kesbetmesini sağlamalıdır.

EVLENECEK GENÇ KIZDA DINDARLIK YETERLİ Mİ?

Oğlumıza seçeceğimiz eş, kızımıza tercih edeceğimiz damat, herşeyden evvel dindar olmalıdır!

Evet bu, kesin ve başta gelen en önemli ölçümümüzdür, kimse de itiraz etmez.

Aslında, yaşamın da, ölümün de mutluluğu, tarafların dindarlığındadır; dindar olmayan bir âile, ilk bakışta mes'ud gibi görünse bile ebedi hayatları bakımından mutsuz sayılırlar!..

Bu sebeple, herşeyden evvel evlendireceğimiz kızımız için de, oğlumuz için de dindarlığı esas tutarız. İlk işimiz namzetlerin bu temel vasfını tesbit etmek olur.

Ancak, şurası var ki, âile hayatı sadece tek vasfımız olan dindarlıkla mı yürür? Bunu tedkik etmeli, bu noktayı iyice açıklığa kavuşturmalıyız.

Anlıyorum, saçının bir telini bile göstermeyen hanım kızcağımız uzun ve bol elbise giymekte, icabında Kur'ân'ı da okuyup hatmetmiş bulunmaktadır. Ama ne var ki, bunlar Allah'a karşı olan vazifemiz, yaratanımız indindeki itibarımızdır. Bir âile ocağında muhtaç olunan bazı zaruri vasıflarımız var ki, onlara sahip olmak dünya hayatının saâdeti için şarttır.

Öylesine dindar, öylesine ihlâslı bir âile düşünün ki, Allah deyince gözlerinden yağmur gibi yaşlar akmakta, beş vaktinin yanına beş daha katmaktadır. Fakat evine beklenmedik anda bir grub misafir geldiğinde görme gitsin.

Eli ayağı dolaşmakta, ne doğru dürüst bir sofraya koyabilmekte, ne iki bardak çayla olsun gelenleri ağırlayıp bir mahcubiyete meydan vermeden onları gönderebilmektedir!

Hele bir de evin eskiciler pazarı gibi karmakarışık vaziyette dağınıklığını düşünün. Kimi kirli, kimi yeni yıkanmış çamaşırlar şurada burada asılı durmakta, çaydanlıkların biri soba üzerinde, diğeri yerde ağzı açık vaziyette beklemekte, bacağına donu bulunmayan çocuk kapı arkasında duvara tutunmuş vaziyette suçlu suçlu gelenlere bakmakta, süpürge baş köşede, çocuk oyuncakları odanın her tarafında, tam bir keşmekeş içinde...

Ve bu vaziyette evin beyi de misafir karşılayıp dostlarını buyur etmekte... Şu beceriksizlik, tâbiri câizse şu mıymıntılık, bu hanımın dindarlığından aldığı notu sifıra indirmez mi? Dindarlığın insanı böyle mıymıntılaştırıp

beceriksizleştirdiği fikrinin uyanmasına bu tutum sebep olmaz mı? Ayrıca bu bey, ömrü boyunca hanımının kendisini eğitimsiz bırakan yakınlarına bedduada bulunmaz mı?

Bana öyle gelir ki bazı dindar âilelerin âile hayatlarında şu pejmürdelikleri, evin içindeki intizamsızlık ve peşişanlıkları, beşeri münasebetlerdeki zaaf ve kifayetsizlikleri, dine lakayt muhitlerin dinden daha da çok uzaklaşmalarına, dindarlar hakkında kötü kanaat sahibi olmalarına sebep oluyor. Ana-babadan iyi bir terbiye almayan beceriksiz dindarlar, hiç de iç açıcı olmayan şu tavırlarıyla kafalarda, dindar âileler hakkında kötü bir tip çizdiriyorlar.

Çevrenin "Osmanlı Kadını" dediği annem, torunlarını zaman zaman terbiye tokadlarıyla tokatlarken:

"– Bu beceriksizlikle gittiğiniz evden haftasına varmaz geri gönderilirsiniz" diyerek onları hamur gibi yoğurur; "sizin yüzünüzden beddua alamam" diyerek de mum gibi hayata hazırlardı. Varacakları evin mes'uliyetini maharetle yüklenecek hale getirirdi.

Dindar anne-baba, kızının sadece dindarlığıyla iktifa etmemelidir. Onu, gittiği yerde mes'uliyetini müdrik, becerikli, maharetli bir ev hanımı haline de getirmeli; bedduaya değil hayır duaya liyâkat kesbetmelidirler. Aksi halde, Allah'a karşı kulluk vazifemiz olan dindarlığımızı beceriksizlik, kifayetsizlik, uyuşukluk gibi zaaflarımızı örtmekte kullanmış oluruz ki, bu da ne âileye saâdet getirir, ne de hayır duaya vesile olur.

* * *

Ana-babasından becerikli bir ev hanımı olma terbiyesi almayan genç bir kızcağız, gittiği evde akşam sabah Kur'an okuyor, fakat bunun yanında ev hizmetlerini bir türlü beceremiyormuş.

Bu beceriksizlikten iyice bıkmış olan beyi, nihayet bir gün şu cümleyle evi terketmiş:

– Akşam Kur'an, sabah Kur'an. Kör olsun bu evde duran!

Evet, sadece Kur'an okumak yeterli değildir. Bunun yanında Kur'an'ın emrettiği ev hanımlığı meziyetleri de şarttır. Aksi halde seviye iyice düşer, mutluluk bir hayâl olur.

Alevi ile Sünni gençlerin yuva kurarken mutluluklarını sağlayacak ortak noktalarının var olup olmadığını tespit etmeye ihtiyaç vardır.

SÜNNİ-ALEVİ EVLİLİĞİNDE MUTLULUK NASIL SAĞLANABİLİR?

Bu konuya girmeden önce önemli bulduğum bir hususu baştan ifade etmeliyim. Biz en başta Alevi-Sünni kardeşliğinin kuvvetlenmesini arzuluyor, akrabalıklarla kaynaşıp birleşmeyi faydalı buluyoruz. Bu ülkede bu yakınlaşmaya ihtiyaç vardır.

Birlikten, kardeşlikten, hoşgörü ve geniş anlayıştan zarar gelmez, fayda ise kesindir. Herkes kendi yorumuyla baş başa kalıp başkalarına da saygı duysa mesele biter. Ancak prensip olarak böyle düşündüğümüz halde, konunun içine girdiğimizde karşımıza bazı sosyolojik gerçekler çıkar ve bunları bir yuvanın huzuru, mutluluğu için konuşup düşünmek zorunda olduğumuzu da anlarız. Şöyle ki:

Aile içinde karşılıklı fikir ve inanç birliği olması halinde huzur ve saadet söz konusu olur. Şayet böyle bir fikir ve inanç birliği yoksa, huzur ve mutluluğun var olacağını sanmak hayali bir iyimserlikten başka bir manaya gelmez. Farklı düşünce sahiplerinin mutlu yuva kuracakları

nı söylemek bilmem ne kadar gerçekçi olur. Nitekim bazen aynı anlayışta olan Sünni evlilerin dahi hayatı çekilmez hale getirip yuvayı yıktıklarına şahit olurken, ayrı inanç ve düşüncede olanların birlikte mutlu olacaklarını nasıl iddia edebiliriz?

Bu sebeple Alevi ile Sünni gençlerin yuva kurarken mutluluklarını sağlayacak ortak noktalarının var olup olmadığını tespit etmeye ihtiyaç vardır. Bunu düşünmeye mecburuz. Var mı inançta, yorumda ters düşürmeyecek, geçimi bozmayacak miktarda birlik, beraberlik? Varsa mesele yoktur. Yoksa, yani birinin ak dediğine diğeri kara diyor ise işte o zaman mesele vardır.

– Var mı, yok mu?

– Onu ben bilemem. Ancak taraflar bilirler. Çünkü onlar bir araya gelecek, buluşacakları ortak noktalarını konuşacak, vazgeçilmezlerini kendileri tespit ederek karar vereceklerdir. **Ortak inançlarını baştan tespit zaru ret derecesinde ihtiyaç vardır.** Taraflar vazgeçilmezlerini baştan konuşur da anlaşılamayacaklarını baştan tespit edip geriye çekilirlerse araya bir husumet girmez. Ancak baştan bunları konuşmaz, dönülemeyecek yerlere vardık-tan sonra zıtlıklarını fark ederek geriye çekilirlerse araya husumet girebilir. Bu sebeple baştan mutlaka konuşmaları ortak inançlarını.

– Nasıl tespit edebilirler ortak oldukları inançlarını?

Bizim anladığımıza kadarıyla Alevi demek Ali’yi seven demektir. Ali’yi seven ise İslam’ı Ali’nin anladığı gibi anlar, Ali’nin inandığı gibi inanır.

Akla bu değerlendirmeler gelmektedir. Şayet Alevi olduğunu söyleyen taraf da böyle düşünüyor da: “Ben de İslam’ı, bağımsız olduğum Ali’nin anladığı gibi anlıyor, onun muhtereme hanımı Fatıma validemizin anladığı aile hayatını ortak nokta olarak kabul ediyorum” diyorsa, bunu da durumu geçiştirmek için değil de gerçekten de böyle

inandığı için söylüyorsa bunların evlenmesinde mutluluk söz konusu olabilir. Çünkü Sünni genç de İslam'ı Ali'nin ve Fatıma validemizin anladığı gibi anlıyor, onun aile hayatını kendine örnek alıyor.

Ehli beytin bu iki örneğinin hayatları ise Kütüb-i Sitte hadisleri ve Diyanet'in yayınları ile net bir şekilde anlatılmıştır. Bu sebeple tarafların baştan bu örnekleri iyi konuşup ortak noktalarını açıkça tespit etmeleri gerekmektedir.

Hiz. Ali ve Hiz. Fatıma'nın Müslümanlığı, buluşacağımız ortak noktamızdır. Hadisler ve siyer kitapları da bu örnek hayatı açık ve net şekilde bizlere anlatmış, biz onları örnek alıyoruz aile hayatımızda, diyebilmeliler. Böylesine açık ve net bir örnekte ortaklıkları varsa mutluluk da vardır. Şayet aile hayatında ortak örnekleri yoksa, örneği olmayan aile hayatını kime göre düzenleyecekler, hangi değerler etrafında birlik kurup zıtlıklardan kurtulacaklardır?.. Biri bir örneği esas alıyor, öteki bunun aksini savunuyorsa, ortak nokta nasıl bulunacak, anlaşma nasıl sağlanacak?

Taraflar bunları baştan konuşup tespitte bulunmalılar sıhhatli karar verebilmek, mutlu yuva kurabilmek için...

DİPLOMALI KIZ

Kız, babasına diplomasını gösteriyordu:

– Baba, nasıl diplomam? Kimya, fizik, matematik, edebiyat, felsefe, müzik, resim hepsi pekiyi... En iyi notlar benim...

Babasının cevabı hazırıldı:

– Oh oh... Çok memnun kaldım kızım. İnşallah yemek pişirmesini, dikiş dikmesini, çocuk bakmasını, çamaşır yıkamasını iyi bilen bir kocaya düşersin de mutlu olursun...

*Mecbur muyum aynı dairede oturmaya,
aynı hayatı ömür boyu paylaşmaya?
Benim hiç özel hayatım olmayacak mı?
Hep başkalarının kontrolü altında mı yaşa-
yacağım?*

KAYNANASINDAN AYRI OTURMAK İSTEYEN GELİNİN SORUSU

Telefondaki genç hanım sızlanarak soruyor sorusunu:

– Ne olur bir iki satır da bizim derdimizden söz etse-
niz...

– Sizin derdiniz ne ki?..

– Ne olsun malum tarihi mesele. Kaynana-gelin geçi-
mi... Ben onlara gelin olduğum günden beri hürmet ve hiz-
met ediyorum. Ama aynı evde oturmayı, aynı hayatı pay-
laşmayı artık istemiyorum. Beni sıkıyor senelerce aynı
yerde kalma mecburiyeti. Ne olur bir çare gösterseniz biz-
lere... Aynı yerde oturmaya, aynı hayatı paylaşmaya mec-
bur muyum? Bir de çocuğum olmasına rağmen, beni ken-
di hayatımla baş başa bırakmak istemiyorlar. Bu da beni
sıkıyor, bir daireye taşınarak kendi hayatımı yaşamak is-
tiyorum. Bunu istemeye hakkım yok mu?..

– Hanımefendi, diyorum, **bizim örfümüzde gelinler
geldikleri evin kızları sayılırlar. Evin babası anası
da kendi anası babası yerine geçerler. Öyle muha-
tap olmaya çalışırlar birbirlerine.** Keşke siz de evin
kızı gibi olsanız, onlar da sizi kendi öz kızları gibi, sıkma-
dan korumaya çalışsalar...

– Hocam anlıyorum dediklerinizi de. Ben nihayet baş-
ka bir ananın babanın çocuğuyum. İnsanın hürmeti, say-

gısı, bir yere kadar varabiliyor, daha ilerisinde ise insan tüketiyor... Gittikçe hürmeti de, hizmeti de yara alıyor, hürmetsizlik ve saygısızlığa dönüşüyor. Bir çaresi yok mu bunun?.. **Başka bir dairede otursam da gerektiğinde gelip hizmetlerini yine görsem, hürmette kusur etmesem, daha makul olmaz mı?** Mecbur muyum aynı dairede oturmaya, aynı hayatı ömür boyu paylaşmaya? Benim hiç özel hayatım olmayacak mı? Hep başkalarının kontrolü altında mı yaşayacağım?

– Gelinlerin ayrı dairede oturmayı isteme hakları vardır. Beyin ekonomik durumu müsaitse tabii. Değilse aynı dairenin odalarını bölerek ayrı daire haline getirip rahatını sağlama hakkı bile söz konusu...

– İşte bunu soruyorum ben!.. Bir de **öz anam babamla ilgimi kesmeye mecbur muyum?.. Ben beyimin ana babasına hürmetle mükellef olduğum gibi, kendi ana babama da hürmetle, arada bir ziyaretle mükellef değil miyim?** Bir de bu konuya işarette bulunsanız...

– Ana baba ile irtibatı kesmek mümkün olmadığı gibi caiz de değildir. Yakında iseler haftada bir gün ya siz gidersiniz, ya da onlar gelip ziyaret hakkınızı kullanırsınız. Uzakta iseler bu ziyaret ayda bir olur. Daha da uzakta iseler senede bire düşer. Ama görüşme hakkı hiçbir suretle yok olamaz. Bey de bu ziyaretlere mani olamaz...

Bunları dinleyen hanımefendi, teşekkür ederek telefonu kapatıyor, az sonra ikinci telefon geliyor:

– Hocam kusurumuza bakmayın bugün sizi çok meşgul ettik. Biraz önce telefon eden hanımın beyiyim. Hanım anlattıklarınızı bana aynen nakletti. Tümüyle kabul ediyor, hiçbirine itiraz etmiyorum. Ancak ben iki arada bir derede kalıyorum.

Hanım: Artık çocuğumuz oldu, ayrı bir daireye geçelim, yeter, diyor.

Anam ise: Ben seni böyle günler için doğurdum, beni bırakıp da nereye gideceksin, bu nasıl evlatlık? diye sitem yağıdırıyor.

Ne yapacağımı bilemiyorum. **Bir yanda anam, bir yanda yuvam!..**

– Ana baba hakkı gerçekten de önemlidir. Hiçbir şekilde yok olmaz. Ancak onların haklı isteklerine uyma mecburiyeti vardır. Haklı olmayan isteklerine uyma mükellefiyeti yoktur. Hanımın da ayrı dairede oturma hakkı söz konusudur. Buna göre senin imtihanın oldukça sabır ve anlayış gerektiren bir imtihandır. **Hem hanımın hakkını verecek, yuvanın huzurunu sağlayacaksın hem de ana babanın gönlünü kırmayacak, yumuşak bir mukabele ile bizzat kendi hizmetinle memnun etmeye çalışacaksın...**

– Anlıyorum dediklerinizi. Büyükler boşuna dememişler: **Cennet ucuz değil, cehennem de lüzumsuz değil, diye...**

Muhatabım iki tarafı da kırmadan bu gemiyi yürütme duası isteyerek telefonu kapatıyor, beni de vicdan muhasebemle baş başa bırakıyor. İçimden söyleniyorum:

– *Gönül istiyor ki ne ana baba kırılsın, ne de müstakil yaşamak isteyen hanım kızımız darılsın. Ama bunun için tarafların hak sınırlarını bilmeleri gerekiyor. Bu sınırlar açıkça anlaşılamadığından haddi aşan arzular çarpışıyor. Bu arada olan ise iki tarafın da haklarını tanımak zorunda olan evlada oluyor... Keşke taraflar haklarını bilseler, sınırları içinde kalmaya razı olsalar da, ne biri incinse, ne de öteki darılsa... Ne de aradaki insafli evlat ezilse.*

❦

*Evlenecek genç kız, birlikte yaşayacağı
genci seçme hakkına sahip olmazsa, seç-
mediği gençle nasıl mutlu yaşayacak?*

❦

KIZIN EVLENECEĞİ GENÇİ SEÇME HAKKI YOK MU?

Genç bir kızımızın sorusu şöyle: Ailem beni istemediğim bir gençle evlendirmek istiyor. Gerekçeleri de vermek istedikleri ailenin itibarlı ve imkanı oluşları..

Ben ise vermek istedikleri gence ilgi duymuyorum, daha açıkçası varmak istemiyorum. Ailem de, senin aklın ermiyor, diyerek bana baskı yapıyor, ille de bu gençle evleneceksin, diyor. **Yakınları, bir kızı istemediği biriyle evlenmeye zorlayabilir mi? Dinimiz, kızların seçme hakkı yoktur, diye bir hüküm koymuş mu? Yoksa bizim Doğu'nun töreleri gereği midir bu baskı ve dayatma?**

Cevap: Allah Resulü Efendimiz'in, yapılan baba baskısına nasıl müdahale ettiğini anlatan fevkalade değerli bir olayı arz edeyim de, görelim İslam kızlara, kadınlara seçme hakkı tanıyor mu, tanımıyor mu? **Peygamberimiz'in gençlerin irade özgürlüğüne verdiği fevkalade değeri de gösteren bu tarihî olayı,** kendi üslubumuzla sahih hadis kitaplarından şöyle özetleyebiliriz:

* * *

Medine'de Ensar'dan Hidam'ın kızı Hansa, bir ara Aişe validemize gelir ve sorusunu şöyle sorar:

– Ey mü'minlerin annesi, der, babam beni itibarlı bulduğu akrabasıyla evlendiriyor. Bana sorma gereği duymuyor. Ben de bundan rahatsızlık duyuyorum. Ben bir kız olarak hayat arkadaşımı seçme hakkına sahip değil miyim?. Babamın seçtiğini kabul etmeye mecbur muyum?

Aişe validemizin cevabı:

– Şu anda Resulüllah evde yok. Birazdan gelir. Sorunu O'na soralım, cevabını da O'ndan alalım. Sen biraz bekle.

Az sonra Efendimiz (sav) teşrif eder. Aişe validemiz de kendisine Hansa'nın sorduğu soruyu aynen sorar:

– ‘Kızın seçme hakkı yok mu?’ der. Hansa bana böyle bir soru sordu. Babası Hidam onu itibarlı bulduğu bir akrabasıyla evlendiriyor, kızcağıza sorma gereği de duymuyormuş?

Bu soruya Efendimiz özel bir ilgi gösterir ve ilk emrini verir:

– Hemen kızın babası Hidam'ı bulup bana getirin!..

Medine'nin yerlilerinden olan Hidam aranıp bulunur.

– Resulüllah seni istiyor, derler.

Telaşla huzura giren Hidam'a Efendimiz'in ilk sorusu:

– **Hidam! Sen kızına evleneceği kimseyi sorma gereği duymuyor da, onu kendi seçtiğini beğenmeye mi zorluyorsun?**

– **Ya Resulallah, benim beğendiğim; iyi bir ailenin, akıllı bir çocuğudur. Kızıma layık olan da odur!.**

– Hidam, seçtiğin bu gençle evlilik hayatı yaşayacak olan sen misin, yoksa kızın mı?

– Kızımdır ya Resulallah!.

– **Öyle ise evlilik hayatını kim yaşayacaksa seçim de onun hakkı değil mi? Evlenecek genç kız, birlikte yaşayacağı genci seçme hakkına sahip olmazsa, seçmediği gençle nasıl mutlu yaşayacak?**

Efendimiz son sözünü söyler:

– Hemen kızına sormadan yaptığın bu anlaşmayı durdur!..

İşte bu sırada ötelerden bir ses gelir:

– Ya Resulallah, babamın seçtiğine artık ben de evet, diyorum. Nikahı bozmasın!.

Bundan sonra da şu fevkalade güzel açıklamayı yapar Hansa, der ki:

– Babamın kendi seçtiğini seçmeye beni mecbur bırakması, genç kızların seçme hakkı yoktur gibi bir düşüncenin yayılmasına sebep oldu. Bu yüzden sorma gereği duydum. Şimdi anlaşıldı ki, genç kızların seçme hakkı vardır. Ailesi kendi seçtiğini seçmeye kızlarını zorlayamaz. Kızların bu hakkı kesinleşmiş oldu. Artık ben babamın seçtiğine, kendi isteğimle evet, diyorum. Sözümden dönme durumunda kalmasın babam!..

Bazı yörelerde yanlış bir saygı anlayışı vardır. Büyükler beklerken küçükleri evlendirmek istemezler. Bunu bir bakıma büyüklere saygısızlıkla da yorumlarlar.

BÜYÜKLER BEKLERKEN KÜÇÜKLER EVLENDİRİLEMEZ Mİ?

Telefondaki hanım kızımızın sorusu şöyle geldi bu defa:

– Ağabeyim ve ben kismetimiz çıkmadığından evlenemedik. Ancak küçük kız kardeşimin vakti gelmiş olacak ki, ona bir talip çıktı. Dünür geldi, istiyorlar. Ağabeyim de ben de bundan sadece memnun oluyoruz, bir rahatsızlığımız söz konusu değil. Ancak babamla annem, büyükleri dururken küçüğünü evlendirmek ayıp olur, diyorlar. Kardeşimi vermek istemiyorlar. Biz izin veriyoruz desek

de aldırış etmiyorlar. Büyükler dururken küçükler evlendirilmez, çevreden bizi tefe koyup çalarlar, diye korkuyorlar. Annemle babamın size olan itimatları fazla. Siz ne diyorsunuz bu anlayışa? Size göre de **kısmeti çıksa da, büyükler bekliyor diye küçükler evlendirilmez mi? Böyle dini bir emir var mı?**

* * *

– **Bazı yörelerde böyle bir saygı anlayışı vardır. Büyükler beklerken küçükleri evlendirmek istemezler. Bunu bir bakıma büyüklere saygısızlıkla da yorumlarlar.** Ancak bu bir adettir, yörenin geleneğidir. Dinin bir emri, hukukun bir hükmü değildir.

Kaldı ki siz küçüğünüz için, kısmeti çıkmış verilsin diye izin de veriyor, böyle bir olgunluk da gösteriyorsunuz. Durum böyle olunca bir sıkıntı olmamalıdır. Madem ki **dinimizde mutlaka büyükler önce evlenecek, küçükler beklemeye mecbur olacak, diye bir hüküm yoktur. Öyle ise neden kısmeti çıkana mani olunsun?** Yeter ki talip olan taraf denk olsun.. Bence dünürler geriye çevrilmemeli, kısmeti çıkan genç evlendirilmelidir.!

Sözümün burasında telefonun öbür ucundan bir alkış tufanının koptağını anlıyor, şaşırarak beklemeye başlıyorum.. Muhatabım şaşırdığımı anlıyor:

– Hocam, hiç şaşırma, diyor. Biz bu telefonu gelen dünürlerin yanında açtık, onlar da dinliyorlardı sizin yorumunuzu. Sizden böyle olur cevabı gelince alkışı onlar patlattılar. Sizi alkışlıyorlar..

– Hayır diyorum, beni alkışlamıyorlar, İslam'ı alkışlıyorlar. Çünkü **bu evliliğe izin veren ben değilim, İslam'dır. Takdirlerinizi yerinde kullanın, yaşasın herkesin hakkını koruyan İslam, deyin!.**

Bu defa alkışlar yenileniyor, yeni seslerle:

– **Yaşasın herkesin hakkını koruyan İslam!**

Bu sırada küçüğün evlenmesine izin vermediği söylenen baba alıyor telefonu:

– Hocam diyor, aslında **ben de sizin gibi düşünüyorum, kısmeti çıkanı evlendirmenin gereğine inanıyordum. Ancak öylesine kuvvetli bir geleneğimiz var ki, büyüğü dururken küçüğünü evlendiren aile diye bizi tefe koyup çalarlar...** Ancak sizden aldığımız bu cevap bizi onlara karşı koruyan kuvvetli bir delil olacak, böylece **bu geleneğin baskısından da cevabınız sayesinde kurtulmuş olacağız.** Teşekkürler diyorum bizi gereksiz bir gelenek baskısından kurtardığınız için..

Evet, bizim cevabımız böyle olmuştur. Şimdi söz sırası sizde. Siz nasıl bakıyorsunuz bu olaya? Sizin çevrenizde de var mı böyle uygulama?

GENÇLERİ GÜNAHA GİDEN YOLLARDAN UZAK TUTMAK

Efendimiz, harama götüren yolu, ta baştan önlemekte ve günahlara geçit vermemektedir.

GENÇLERİ GÜNAHLARDAN KORUMANIN ÖNEMİ

Genç okuyucum içinde bulunduğu manen kirli hayattan tiksindiğini; fakat bir türlü bundan uzak kalamadığını, yine istemediği günahlara bulaştığını ifade ile bana birazcık nasihat eder misiniz, nasıl bırakabilirim bu kirli hayatı? diyor.

Ben sözü uzatmadan **Hocaefendi**'nin (İnancın Gölgesinde 2) kitabından arz edeceğim alıntı ile konuyu birlikte düşünmek istiyorum.

İsterseniz hep birlikte okuyup tefekkür edelim bu mevzuda.

* * *

– “Öyle bir zaman gelecek ki, imanı muhafaza etmek, elde kor tutmak gibi olacak.” diyor Aleyhissalâtu Vesselâm Efendimiz. Evet... “Kor, atsan iman gider, tutsan elin yanar.”

Ve, yine buyuruyor: “**Nazar (bakış) şeytanın zehirli oklarından bir oktur.**” Kalbe saplandı mı, ya da göz hunisiyle kalbe indi mi bakışı bulandırır, başı döndürür. Ve, sonra Rabbü'l-Âlemin tercüman oluyor:

“**Kim günahı Benim korkumdan dolayı terk ederse, kalbine öyle bir iman neşvesi ve halâveti**

atarım ki, onun zevkini gönlünün derinliklerinde duyar.”

Şeytanın bu zehirli oklarına karşı tavrını ortaya koyan ve her işte olduğu gibi, bu hususta da yine yakınlarından başlayan Aleyhissalâtü Vesselâm Efendimiz, bakınız ne yapıyor:

Hacc'da, bir merkûbun üzerinde Arafat'tan inerken, sağdan-soldan geçen kadınlara gözü ilişmesin diye, terki-sine aldığı amcası Hz.Abbas'ın oğlu Fazl'ın başını bir sağa bir de sola çeviriyor. Hâdiseye dikkat edelim: Bir defa hâdisiye, böyle bir duygunun âdeta imkânsız olduğu Hacc'da meydana geliyor. İkinci olarak, mü'minlerin annesi Aişe Validemiz'in ifâdesiyle, kadınların erkeklerden ayrı ve yüzlerini dahi göstermeden geçip gittikleri bir dönemde Efendimiz, kendisi hakkında böyle bir şeyin asla düşünülmemeyeceği yiğit amcazadesi Fazl'ın başını hem de kendi terkisindeyken sağa sola çeviriyor. Ve bu hadise, Asr-ı Saadet'in o daima okşayıcı, nazarları ve kalpleri yumuşatıcı, burcu burcu vahy ve Cibril nefesi kokan ve daha dünyâda iken Ahiret'i ruhlara duyurup yaşatan hava ve ikliminde cereyan ediyor! Rica ederim, bugün bile bir mescide girdiğimizde veya bir cemaatin huzuruna vardığımızda, istesek de fena hisler düşünemezken, böyle bir şeyin hiç de mümkün olmadığı bir durumda, nazarına başka hayâller girmesin, serseri bir ok gelip kalbini delmesin, içine fışk u fücür nüvesi serpilmesin diye, Fazl'ın yüzünün bir o yana, bir de bu yana çevrilmesini nasıl değerlendireceğiz?..

Bu hadisenin ifade ettiği mânâ şudur:

Orman hiç yanmasın diye meseleyi kökten ele alıp, ormanda bir kibrit çöpüne dahi müsaade etmeme; ortada hiç savaş ihtimali yokken dahi, binlerce askerin bulunduğu karargâh içinde yine nöbeti aksatmama ve bir saniye olsun gözü yummama.

Evet, haramlara, fuhşa, tecâvüzlere, cinayetlere ve daha nelere nelere götürücü sebeplerin bütününü ortadan kaldırma.. belki bir gün yılan, çıyan sızar diye tüm delikleri kapama... ve bir bakış,

*bir gülüş, bir dokunuşla nice hayatların sönüp gitmesinin, nice yuvaların yıkılmasının önüne aşılmaz setler çekme.. yani, fena-
lıklara iten sebepleri ortadan kaldırma ve günahları tâ baştan ön-
leme; işte Allah'ın çizdiği yol!*

Yine Efendimiz, yedi yaşında Müslüman olup, kendi havasıyla büyüyen amcası oğlu ve nesl-i pâkini devam ettirecek damadı Hz.Ali'ye, **“Ya Ali, birinci bakış lehinedir, fakat ikincisi aleyhinedir.”** buyururlar. Yani, irâde dışı ilişen birinci bakışta günah yok ise de, ikinci ve diğer bakışlarda irâde devrede olduğu için, nefsin rolü vardır ve bu bakış, kişiyi alıp götürebilecek bir zincirin ilk halkası olduğundan haramdır.

Efendimiz, harama götüren yolu, ta baştan bu şekilde önlemekte ve günahlara geçit vermemektedir.

* * *

Demek bütün mesele, günahlara götüren yola girmemekte, günaha çağırان vasattan uzak kalmakta... İmanı kuvvetlendiren bilgiler alıp, mukavemet etme hissi veren çevre ve dostlarla irtibat halinde olmakta. Tek başına yalnız kalmamakta...

KENDİNİ NASIL ATEŞE ATARSIN?

Adamın biri Hasan-ı Basrî'den nasihat istedi. Hasan-ı Basrî, ona şöyle buyurdu:

– Sakın **günah** işleme! Aksi takdirde kendini ateşe atarsın.

Halbuki sen, bir kimsenin bir pireyi ateşe attığını görsen, onu bile iyi karşılamazsın. O halde, hergün kendini defalarca ateşe atmayı, nasıl normal karşılaırsın?

Kalbe, hayale gelen bir düşünce seni İslami hayattan uzaklaşmaya teşvik ediyorsa hiç şüphelen olmasın şeytani telkindir. Rahmani ilham değildir!

GENÇLERİ ŞEYTANIN TUZAĞINA DÜŞMEKTEN KURTARICI DÜŞÜNCE NEDİR?

Aklınıza gelen şey Rahmanî mi, şeytanî mi anlamak ister misiniz?

"İsteriz!" diyorsanız size soracağım soru şudur: Aklınıza gelen şey, aşk ve şevkinizi artırıyor mu, azaltıyor mu? Tespiti gereken konu budur.

Diyelim ki, hayatınızda bazen siyah noktalar oluşmuş, günah kirlenmelerine maruz kalmışsınız. Bu manevi kirlenmeler sizi üzüyor, vicdanen azap çekiyor olabilirsiniz. Hatta olmalısınız da... Hayat yolculuğuna çıkan insanın yolda bazen ayağı sürçüp düşmesi kaçınılmazdır. Sokakta atık su boruları patlamışsa, siz de hedefinize doğru bu sokakta yürümeye mecbursanız, mutlaka kirli suların sıçramasına maruz kalacaksınız.

Burada mühim olan tuzağa düşmemektir!..

Tuzağa nasıl mı düşülür?..

Şeytan hassas insanlara, bilhassa gençlere, işte böyle ayak sürçme sırasında, manevi kirlenme devresinde yaklaşıp, doğru düşünce telkin ediyormuş gibi aklına, kalbine, hayaline vesveseler vermeye başlar. Der ki:

– Görüyorsun ya, İslami hayat yaşayıp hizmetlerde bulunmak bu zamanda, bu genç yaşta, hele senin gibi günahkarlar için kolay değildir. O, seçkin, yaşlı başlı kimse-lerin işidir. Sen kim İslami hayat ve hizmet kim? Bekle,

yaşın başın biraz daha ilerleyip olgunlaşasın. Ortam müsait duruma gelsin. Senin gibi gençler, tutunamaz bu hayatta ve bu ortamda... Çivisi çıkmış dünyayı sen mi düzelteceksin? Şimdilik hayatını yaşa. Hem böyle günahlara maruz kalacaksın, sürçüp düşeceksin, hem de dinî hayatta ısrar edecek, hizmet etme azminde ve kararında olacaksın. Olmaz böyle tutarsızlıklar!..

Sevgili gençler!

İşte şeytanın tuzağına düşmek üzere olduğun anlardır bu duygu ve düşüncelerin kalbine, gönlüne, hayaline hücum ettiği anlar. Tam bir şeytani telkinin istilasına maruz kalma hali!..

Nereden mi belli bu düşüncelerin şeytani telkin ve düşünceler olduğu?

Çünkü kalbe, hayale gelen bir düşünce seni İslami hayattan uzaklaşmaya teşvik ediyorsa hiç şüphen olmasın şeytani telkindir. Rahmani ilham değildir!

Fikir gibi görünen şeyin Rahmani ilham mı, yoksa şeytani telkin mi olduğunu anlamanız pek kolay ve çok mümkündür bu ölçü ile... Terazî elinizde, ölçü gönlünüzdedir...

Eğer gelen düşünce Rahmani olsaydı, sizi İslami hayattan soğutmayacak, daha da ileriye gitmenizi, daha çok ibadet edip hizmette bulunmanızı telkin ederek diyecekti ki:

– Evet, bazen ayağım sürçüyor, düşüyorum, manen kirlendiğim anlar, devreler oluyor; böylece sırtıma günah kamburları yüklenmiş oluyorum. Ama bunun çaresi, İslami hayat ve hizmetten büsbütün uzaklaşarak kambur üstüne kambur yüklenmek değildir. Çünkü İslami hayat ve hizmetten soğuyup uzaklaşmak, maruz kaldığım günahı azaltmaz, aksine daha da artırır. Halbuki, dinî hayatta daha da derinleşmeli, daha çok sevap kazanmak, daha çok hizmet etmeliyim ki, maruz kaldığım günahların etkisini

azaltayım, bir günaha birçok sevapla karşı koyarak affımı sağlayayım.

Böyle davranmakla maruz kalınan bunca günahın vebalinden kurtulmak kabil mi?

Hiç şüpheniz olmasın. Başka çıkar yolunuz da yoktur zaten... İsterseniz Hud Sûresi'ndeki 114. ayeti hatırlayınız. Rabbimiz şöyle buyuruyor:

– Namazlarınızı kılınız, iyiliklerinizi ve sevaplarınızı çoğaltınız. Çünkü çoğalan iyilikler, azınlıkta kalan günahları silip, yok eder...

Evet, çoğalan sevaplar azınlıkta kalan günahları silip yok eder, etkisiz hale getirebilir. Nitekim bu ayetin tefsiri olan hadise baktığımızda şu ikaz ve müjdeyi görmekteyiz. Efendimiz buyuruyor ki:

– Nerede olursan ol, ne durumda bulunursan bulun, Allah'tan korkmaya devam et! Her günahın arkasından onu silip yok edecek birçok sevabı sırala ki, çoğalan sevaplar, azınlıkta kalan günahları silip yok etsin!..

Öyle ise, hayat yolculuğumuz boyunca bilhassa gençlik devremizde maruz kaldığımız ayak sürçmeleri, manevi kirlenmeler bize şevksizlik vermemeli, istikametli yolculuğumuzdan alıkoymalıdır. Bilmeliyiz ki, şevksizlik ve ümitsizlik veren hiçbir düşünce Rahmani değil şeytanidir. Tam aksine: "Sevaplar günahları giderir. Bir günahı birçok sevapla silip yok etmeliyiz!" diye düşünerek daha çok sevap kazanmaya yönelmeli, İslami hayatta daha da derinleşme aşk ve şevkine girmeli ki, ayetin, hadisın kurtarıcı ikazına kulak vermiş, şeytanın ümitsizlik telkin eden tuzağına düşmemiş olalım... Bence bu Rahmani mi, şeytani mi incelemesi düşünmeye değer bir olay!..

*İslam ülkesinde yaşayan hiçbir mümin,
dinî ve ahlakî vazifelerini bilmemekten
dolayı mazur sayılamaz!..*

BİLMEMEK, GÜNAHI İŞLEMEDİK İÇİN ÖZÜR SAYILIR MI?

Soru: Bazı kimseler birtakım hataları yapıyor, günahları işliyor, sonra da 'bilmiyordum' diyerek kendilerini mazur göstermek istiyorlar.

Gerçekten de insanlar günah işledikten sonra 'bilmiyordum' diyerek sorumluluktan kurtulabilirler mi? Yani **bilmemek günah işlemek için özür sayılır mı?** Mesele, sarhoşluk da mazeret olarak kabul edilir mi? Sarhoş adam, 'ayık değildim' diyerek işlediği suçun vebalinden kurtulabilir mi?

* * *

Asrımızın İslam hukuku konusunda tek ismi olan merhum Ömer Nasuhi Bilmen Hocaefendi'nin Yüksek İslam Ahlakı adıyla değerli bir eserini yayımladı Timaş Yayınları.

Bu değerli kitapçıkta bu gibi konularda fevkalade önemli bilgiler sunulmuştur. Bazılarını maddeler halinde özetleyecek olursam bu konudaki soruların cevaplarını vermiş sayılabilirim.

Madde bir:

– İslam ülkesinde yaşayan hiçbir mümin, dinî ve ahlakî vazifelerini bilmemekten dolayı mazur sayılamaz!..

– Neden mazur sayılamaz? Çünkü İslam memleketinde bunları sorarak, okuyarak, çevresinde görerek öğrenmesi çok kolay ve pek mümkündür.

Nitekim işlediği suçlardan dolayı kanun karşısına çıkan suçlu da, ‘suç olduğunu bilmiyordum’ diyerek cezadan kurtulamadığı gibi... Yani **bilmemek, suç işleme imtiyazı sağlamaz, cahil kalmayı tercih eden insana.**

Madde iki:

– **Sarhoşluk da suç işleme imtiyazı sağlamaz sarhoş adama.**

– Neden sarhoşluk da suç işleme imtiyazı sağlamaz sarhoş adama? Çünkü sarhoş olmak irade ile olur. İrade-siyle sarhoş olan adam, isteğiyle suç işlemeye yönelen adam demektir. Bu sebeple sarhoşluk hali, işlediği suçun cezasını kaldırmak şöyle dursun, azaltmaz bile. Ancak cinnet halinde işlenen suçun durumu aynı değildir. Çünkü cinnet hali, irade ile elde edilen bir hal değildir. Onda istek ve irade devre dışıdır.

Madde üç:

– **İçtiği ilaçtan haberi olmadan sarhoş olmak, isteğiyle sarhoş olmak gibi sayılmaz. İrade dışında (bayılma) gibi kabul edildiğinden bir sorumluluk yüklenmez...**

Madde dört:

– **Bir kimse işlediği günahtan dolayı sadece kendisi sorumlu olur, anne-baba gibi yakınlarına sorumluluk yüklenemez.** Ayette, “Herkes kendi günahından sorumlu tutulur, birinin günahından ötekine sorumluluk yüklenemez.” buyrulmuştur. Yani günahlar şahsidir, ama sevaplar şahsi kalmaz, sirayet edebilir.

Bundan dolayıdır ki, bir kimse yaptığı iyilik ve hayırların sevaplarını anne-baba gibi yakınlarına bağışlayabilir. Evlatlar geçmişlerine okudukları Kur'an'ların, işledikleri hayır hasenatın sevaplarını gönderebilirler. Onlar da bu bağıştan faydalanır. Varsa azapları azalır, yoksa dereceleri yükselir.

Madde beş:

– **Bir iyiliğin işlenmesine sebep olan, o iyiliği bizzat kendisi yapmış gibi sevap alır. Bir kötülüğün işlenmesine sebep olan da o kötülüğü bizzat kendisi işlemiş gibi vebale girer.**

Sevgili gençler!

Öyle ise hep iyiliklere sebep olmaya çalışmalısınız, kötülöklere sebebiyet vermekten ciddi şekilde kaçınmalısınız ki, sebep olduğunuz iyilikleri işlemiş gibi sevaplar alabilesiniz; kötülüğü de kendiniz işlemiş gibi günaha girmeyesiniz.

İşlediği günahlarla kalbini kirleten, yani kara yapan insan, bu karalıktan dolayı başka günahlara da teşebbüs azminde demektir.

KALPLERİN KARARMAMASI İÇİN NE YAPMALIYIZ?

İki şoför birbiriyle kavgaya giriştiler. Sebep birinin, diğerrinin önünden müşteri kapmasıydı.

Biz minibüste beklerken onlar birbirleriyle iyice dalaşıp, karşılıklı küfürleştikten sonra ayrıldılar. Her zaman ki gibi yarış yine başladı. Öbür şoförün neler söyleyerek gittiğini bilmiyorum, fakat bizimki namludan çıkan bir kurşun hızıyla arkasından sürdüğü minibüsün direksiyonunda münakaşa ettiği arkadaşı için:

– **Sadece kendi değil, herifin kalbi de kara, hem de kapkara!** diye konuşuyordu.

Düşündüm, kalb insanın en hassas noktası, en hayatî uzvu. Onu elle yoklayıp, gözle tetkik etmek mümkün

olmadığına göre bu şoför, kavga ettiği arkadaşının kara kalbli olduğunu nasıl anlayabiliyordu acaba?

Aslında başkasının kalbinin karalığını teşhis edip hükmü basan, sadece bu şoförden ibaret değildi. Birçok kimseler:

– **Sen kalb temizliğine bak; namazla, niyazla bu iş belli olmaz...** diyorlar, kendi ibadetsizliklerini, kalblerinin temizliği iddiasıyla savunabiliyorlardı.

Beni bir meraktır sardı. Şu kara kalblilik konusunu tetkik ihtiyacı duydum. Elimde bulunan kitaplara baktım:

– **Kalb temizliği nasıl şey? Kara kalbli kime diyorlar, beyaz kalbli nasıl oluyor?**

Kütüphanemdeki eserleri incelerken dikkatimi bir hadîs-i şerîf çekti. Bu hadîs-i şerîfin meâli şöyleydi:

– **İnsan, bir günah işleyince, kalbine siyah bir nokta düşmüş olur. Bu günah çoğaldıkça siyah nokta da çoğalır, nihayet kalb, devam eden günahlar yüzünden siyah hale gelir, kapkara olur.**

Sadece meâlini verdiğim bu hadîs, kalbin ne ile karacığı konusunda bir şeyler söylüyor gibi geldi bana.

Demek elle tutup, gözle görmediğimiz kalbin kapkara veya bembeyaz olduğunu, ancak işlediğimiz fiillerimizle anlarız. Şayet bir günah işlemişsek, kalbimizin üzerine siyah bir nokta düşürmüşüz demektir. Bu günahlar çoğaldıkça kalbe düşen siyah leke de çoğalmakta; nihayet kalbimizi kapkara bir kömür parçası haline kirlenmiş duruma getirmektedir. İşte bundan sonradır ki bizi:

— *Kara kalbli insan! diye tarif etmekte.*

Kara, kötülük işaretidir.

Beyaz ise iyiliğin sembolü.

Böyle olunca işlediği günahlarla kalbini kirleten, yani kara yapan insan, bu karalıktan dolayı başka günahlara

da teşebbüs azminde demektir. Bu durumda onu kara kalpli olarak vasıflandırıp, kötülükleri işlemeye namzet bir kişi olarak ilan etmek, bir nevi hakikatin ifadesi şeklinde görünmektedir.

Mutaffifin Sûresi'ndeki bir âyetin işaretinden bu mânâyı anlamaktayız. Buyuruluyor ki:

“Hayır, belki kalblerini, yaptıkları işlerin lekesi kapladı. Yani, işledikleri günahlar yüzünden kalbleri karardı.”

– Sen benim kalbime bak, iş kalb temizliğindedir, diyenlerden kalblerini göstermelerini rica edeceğiz. Elbette ki çıkarıp gösteremeyecekler. O halde elle tutulup gözle görülmeyen bu nesnenin mahiyetini işaret ve alâmetleriyle anlamaya mecburuz. Kalbin sahibi günah işliyorsa, kalbi kararmış, kararmakta da berdevamdır. Sevap işliyorsa her sevap kalbdeki bir lekenin silgisi olduğundan, kalbi temizlenmeye başlamış demektir. İşaretlerden bu hükme varırız.

Şimdi daha iyi anlıyorum ki, bizim minibüs şoförü:

– Adamın sadece kendi değil, kalbi de kara, hem de kapkara! diye verdiği hükümde hiç de haksız değildir. Çünkü arkadan gelip büyük bir ustalıkla önümüze geçmiş ve başkasının müşterisini çalma günahı işlemiş, kalbine yeni yeni siyah noktalar düşürmüştür.

Sevgili gençler!

İsterseniz biz de kendimizi bir düşünelim? Acaba bizim kalbimiz ne haldedir? Onu kirletiyor, karartıyor muyuz şu anda?

Tövbe istiğfar halinde olarak Yaratan'dan af dilemek, yazdığı yanlışları silip yeni yanlışlar yazmamaya gayret etmek demektir.

GENÇLER! YAŞLANINCA YAPARIM DÜŞÜNCEŚİYLE TÖVBENİZİ TEHİR ETMEYİN

Soru: Can boğazdan geçmedikçe tövbe kabul olur, diyorlar. Böylece bize ümit veriyorlar. Siz nasıl bakıyorsunuz, bu can boğazdan çıkmadıkça tövbenin kabul olma olayına. Gerçekten de son nefesimizi vermek üzere iken dahi tövbemiz kabul olur mu? Geç kalmış sayılmaz mıyız? Tövbenin böyle son ana kadar tehir edilmesinde tehlike söz konusu olmaz mı?

* * *

Cevap: Bu soru, hayata son dan bakışı ifade ediyor. Halbuki biz tövbe gibi ciddi bir konuyu hayatın sonunda değil de başında düşünmeli, tüm fırsatları kaçırdıktan sonrakilerin çaresizliklerine göre değil de henüz fırsatları kaçırmayanların görevlerine göre davranışlarımızı düzenlemeliyiz.

Bu sebeple insan, hayatının başında, genç yaşlardan itibaren hata ve kusurlarını mutlaka düşünmeli, her an farkında olduğu yanlışlarından dolayı da yine her an tövbe istiğfara yönelmeli, hatta hadisin ifadesiyle günde yüz defa da olsa tövbe istiğfar duygusu içinde yaşamalıdır. Çünkü tövbe istiğfar halinde olarak Yaratan'dan af dilemek, yazdığı yanlışları silip yeni yanlışlar yazmamaya gayret etmek demektir.

İşte siz böyle baştan sağlam bir niyet ve azim içine girmişken şeytan yaklaşır, “can boğazdan çıkmadıkça töv-

be kapısı da kapanmaz, aceleye gerek yoktur.” diye vesvese verip tövbenizi tehir ettirmeye çalışabilir. Sakın şeytanın bu vesvesesine uyup da (Allah korusun) tövbenizi tehir etme gibi telafisi mümkün olmayan bir yanlışlığa düşmeyeziniz...

Zira canın boğaza kadar çıktığı son anda, heyecan da son hadde çıkar, böylesine telaşlı ve korkulu demlerde rahatça tövbe etmek ne kadar mümkün olabilir? Ya da ne kadar makbul sayılır bu son an tövbesi?.. Buna 'yeis-çaresizlik' tövbesi de denir. Çünkü tünelin ucu görünmüş, sanki istekle değil de mecburiyetten dolayı tövbe etme durumu meydana gelmiştir o anda. İrşat kitaplarında verilen şu misalle de bu tehlike nazara verilir:

Bir maneviyat büyüğü, tövbesini daha çok vakit var, diyerek hep öteleyip duran terziye, "Neden tövbeni ileri tarihlere tehir ediyorsun?" diye sormuş. Terzi de aynı şeyi söylemiş:

– Daha erken, nasıl olsa can boğazdan çıkıncaya kadar tövbe yapılabilir!

Maneviyat büyüğü sormuş:

– Bu yaşa gelinceye kadar elin en çok neye alıştı? Neyi daha kolay yapıyorsun?

– Kumaş kesmeyi, demiş terzi.

– Öyle ise demiş, canın boğazına geldiği telaşlı ve korkulu son anında eline bir makas verseler de en çok yaptığın işi yap, şu kumaştan bir kat elbiselik kes, deseler yanlışsız kesebilir misin?..

Terzi, ümitsiz cevap vermiş:

– Öyle telaşlı ve güçsüz halimde kumaşı nasıl keseceğimi pek bilemem. Dikkatim dağınık, ellerim titrer, kendimden emin olamam. Kafam karmakarışık olur!

Maneviyat büyüğü taşı gediğine koymuş:

– Ömür boyu hep yaptığın bir işi bile o anda rahatça

yapacağından emin olamıyorsun da, ömründe hiç yapmadığın tövbeyi son anında doğru dürüst yapabileceğinden nasıl emin olabiliyorsun?

Bu düşündüren soru üzerine terzi itiraf etmiş:

– Sen doğruyu söylüyorsun ey Allah'ın muhterem kulu, demiş. Ben daha fazla tehir etmemeli, tövbemi hemen yaparak hayatıma temiz bir sayfa açmalıyım...

* * *

Ne var ki, hemen tövbe etme duygusuna giren insana şeytan bu defa da hatalarının çokluğunu hatırlatarak ümitsizlik telkin eden vesveseler verir, tövbe etme azmini zedeleyebilir. Buna da yine irşat kitaplarında ümit veren şu sorularla çözüm sunulur. Denir ki:

– *Sizin hatanız mı daha çok, yoksa Rabbimiz'in rahmeti mi? Elbette Rabbimiz'in rahmeti daha çok değil mi? Öyle ise rahmeti daha çok olan Rabbimiz'den ümit kesmek yok, tövbeyi hemen yapıp hayatımıza tertemiz bir sayfa açmak var...*

Ayrıca tövbesini tehir etmeyip de hayatına tertemiz bir sayfa açanlara şöyle bir müjde de veriliyor irşat kitaplarında.

Rabbimiz Musa Aleyhisselam'a emir vermiş:

– *Mahallede sevgili bir kulumun cenazesine halk sahip çıkmadı, ortada kaldı. Git ona sen sahip çık, cenazesini sen defnet!*

Musa Aleyhisselam:

– *Ya Rabbi demiş, insanların sahip çıkmadığı bir cenazeye neden benim sahip çıkmamı emrediyorsun, özelliği nedir ki öyle bir kulun?*

Şöyle buyurmuş Rabbimiz:

– *İnsanlar o kulumun sadece günahlarını biliyorlar, ben ise daha fazla geç kalmayayım diyerek yaptığı gizli tövbesini biliyorum. Onun için ona sahip çıkmanı istiyorum.*

Sevgili gençler!

Rabbimiz, geç kalmayayım diyerek tövbe eden kuluna işte böyle sahip çıkıyor, peygamberinin de sahip çıkmasını istiyor.

Rabbimiz'in bize sahip çıkmasını sağlayacak acil tövbelerimiz olmalı, can boğazdan çıkma zamanına kadar tövbeyi tehir etme gibi telafisi mümkün olmayan bir hata yapmamalı, gaflete düşmemeliyiz...

Ümitsizliğe kapılmak, pes etmek yoktur bizim lüğatimizde. Hata ve sürçmeleri terk edinceye kadar devam edeceğiz tövbe, istiğfarımıza. Başka çaremiz de yoktur zaten.

NE ZAMANA KADAR TÖVBE?..

Günlük hayatımızı sürçmelere, günahlara düşmeden sürdürmek istiyoruz. Hatta günahsız, tertemiz bir hayat yaşamayı, yaratılış gayemiz, varlık sebebimiz olarak biliyoruz.

Buna rağmen sürçme ve hatalardan yine de kurtulamıyor, vicdan azabı çektiren yanlışlara yine de maruz kalıyoruz. Bu durumda dönüş için başvuracağımız tek çare kalıyor geriye. Günahlara bağımlı hale gelmeden yapacağımız tövbe, istiğfarlarımız... Ancak, bu defa da şu soru akla geliyor:

– Ne zamana kadar bu tövbe, istiğfar?

Evet, bugünün tekrar edilen sorusu bu: Ne zamana kadar bu tövbe, istiğfar?..

Aslında bu soru bu günün sorusu da değildir. Ta zaman-ı saadette sorulmuş, halen de sorulmaya devam edilmektedir. Demek insanın yapısındaki yok edilemeyen sürçmelerin sebep olduğu bir sorudur bu. Nitekim bir grup genç, İmam-ı Ali Efendimize gelip bu soruyu sormuşlar. Demişler ki:

– **Ya İmam, bütün dikkat ve titizliğimize rağmen yine de zaman zaman günahlara maruz kalıyoruz. Ne yapmalıyız böyle gönül yakıcı, vicdan sızlatıcı sürçmelerde?..**

Tereddütsüz cevap vermiş:

– **Tövbe edin, pişmanlık duyun, vicdan azabı çekin, gözyaşı dökün!.**

– Yine hata ediyoruz, yine sürçmelere maruz kalıyoruz, demişler. O da cevabını tekrarlamış:

– Yine tövbe edin, pişmanlık duyun, vicdan azabı çekin, gözyaşı dökün!.

Sorularına devam etmişler:

– Ne zamana kadar bu tövbe, bu istiğfar ya İmam?

Hazreti İmam da son noktayı koymuş:

– **Tövbe ettiğiniz günahları terk edinceye kadar!.**

Sevgili gençler!

Ümitsizliğe kapılmak, pes etmek yoktur bizim lügatimizde. Hata ve sürçmeleri terk edinceye kadar devam edeceğiz tövbe, istiğfarımıza. Başka çaremiz de yoktur zaten.

Ancak hemen ifade edelim ki, böyle anlarımızda şeytan derhal sinsi telkinini yapar ve der ki:

– Hem böylesine günahlara, sürçmelere düşeceksin, tövbe, istiğfarında sebat edemeyeceksin, hem de kendini samimi bir Müslüman ve hizmet ihlaslı bir insanı bilecek-

sin. Olmaz böyle şey...

– Öyleyse ne yapmalıyım?

– Ne yapacaksın, vazgeç bu tövbe ve istiğfardan, ikiyüzlü yaşamaktan. Bu hayat, senin gibi gençlere göre değil. Şimdi hayatını yaşa; gençliğine doyunca ileride dönüş yapar; tövbe, istiğfar edersin. Biraz ara ver hizmet ve ibadetlerine.

Böyle duygu ve düşüncelerin hayale hücum ettiği anlarda, gençlere:

– Aman dikkat, diyorum. Ayağınız kaymak üzeredir, aman dikkat!

Bu türlü düşüncelerin kafanızda belirlediği anlarda, hemen terazinizi alıp bu düşünceleri tartın.

Rahmani bir ilham mı, yoksa şeytani bir telkin mi bunlar, hemen tespit edin!

Şayet sizi dinî hayattan, İslami hizmetten soğutmaya sebep oluyorsa, bilin ki bu düşünce şeytani bir telkindir. Eğer Rahmani bir ilham olsaydı, siz şöyle düşünenecektiniz: Benim hata ve sürçmelerim çok, öyle ise tövbe, istiğfarım da, hizmet ve himmetim de çok olmalıdır. Çünkü bunca hataları, sürçmeleri ancak bunca hizmet ve ibadetlerimle affettirebilirim. Yoksa büsbütün dinî hayattan çekilip tövbe, istiğfardan uzaklaşarak kambur üstüne kambur yüklenmekle değil...

Nitekim savaşlarda hep en ön safta çarpışan Ebu Cehil'in oğlu Hz. İkrime'ye, 'Neden herkesten önde kendini tehlikeye atıyorsun? Sen de herkes gibi arka saflarda dursan ya!' denilince şöyle cevap vermiş:

– Ben herkes gibi değilim. Benim günahlarım herkesten çok. Öyle ise sevap ve hizmetlerim de herkesten çok olmalı ki, onca günah ve sürçmelerimi bunca hizmet ve sevaplarla silip yok edeyim.

Demek ki hata ve sürçmelerden sonra ümitsizliğe kapılıp geriye çekilmek değil, aksine daha ileriye atılmak, daha çok himmet ve hizmete yönelmek gerekiyor ki, hatalarımızı, çoğalttığımız sevaplarımızla silelim. Yoksa çekilme, ümitsizlik, şeytani bir telkin olan kambur üstüne kambur yüklenmekten başka bir manaya gelmemektedir...

Bir adam, Hazreti Ali efendimize gelir:

– Ben yaptığım hatalarla mahvoldum, ne olacak halim? diye ümitsiz şekilde sızlanır.

İmam-ı Ali efendimiz de:

– Mahvolacak zamana daha gelmedik, tövbe kapısı henüz kapanmamıştır, tövbe et, yoluna devam et, der.

Ümitsiz adam:

– Benim günahım öylesine büyük ki, tövbe ile filan affa uğrayacak gibi değildir, der.

İmam-ı Ali efendimiz de:

– Hiç düşündün mü, senin günahın mı büyük, yoksa Rabb'imizin affı mı? diye sorar.

Adam duraklar, düşünür, 'Elbette Rabb'imın rahmeti...' der.

Bunun üzerine Hazreti Ali efendimiz taşı gediğine koyar:

– Öyle ise der, rahmeti senin günahından büyük olan Rabb'imizin affından ümidini kesme de tövbe edip kible istikametli yoluna devam et.

Adam yine sorar:

– Ne zamana kadar bu tövbe?..

Kitaplık çaptaki cevap tek cümleden ibarettir:

– Tövbe ettiğin günahı terk edinceye kadar!..

Kefir ve kımız içmek caiz mi? Denizde yıkanmak gusûl yerine geçer mi?

BÖYLE GENÇLER VARKEN, KIYAMET BİZE HÂLÂ UZAK!..

Bir grup genç, cami avlusunda çevremi sararak sorularının olduğunu söylediler.

– Sizi dinliyorum, buyurun, dedim...

Biri öne çıkıp ‘Arkadaşlarımızla bir konuyu tartışıyorduk, anlaşılmayınca size geldik.’ diyerek söze şöyle başladı:

– Müsait yerlerde denize giriyoruz. Çıkınca da bazen hemen orada namaz kılmamız gerekiyor... Ancak bazı arkadaşlarımız orada ayrıca abdest almak için su arıyorlar, deniz yıkanmasını abdest yerine geçer diye düşünmüyorlar. Ben ise denizdeki yıkanmayı gusûl abdesti yerine geçen bir abdest olarak biliyorum. Namaz için ayrıca abdest almaya gerek yoktur diyorum. Bu yüzden arkadaşlarımla aramızda tartışma çıkıyor. Öğrenmek istediğimiz konu şu:

– Denizde yıkanmak, gusûldeki gibi tüm bedeni yıkanmak değil midir? İnsan denize daldıktan sonra tüm bedeni yıkanıyor, kuru yer kalmıyor, yani guslün farzları yerine getiriliyor. Ayrıca abdest almaya gerek yoktur diyorum...

– Bir de arkadaşlarını dinleyelim, onlar neden ayrıca abdest alıyorlar!

Biri söz alıyor:

– Biz de düşünüyoruz ki, diyor, deniz suyu tuzlu. Dolayısıyla ağız içini çalkalamak, burun içine tuzlu su çekmek pek gerçekleşmiyor gibi geliyor bize. Böylece denizde

iken ağız ve burun içine (abdestte sünnet, gusülde farz olan) su ulaşmasında şüphe meydana geliyor. En iyisi şüphe etmeyeceğimiz şekilde dışarıda sünnetiyle birlikte bir abdest alalım diyoruz...

Bir diğeri ilavede bulunuyor bu açıklamaya:

– Zaten tuzlu su yüzümüzü yakıyor, rahatsız da oluyoruz. Abdest alınca yüzümüzü tuzlu sulardan da temizlemiş oluyor, yanmaktan da kurtuluyoruz...

– Gençler diyorum, sizler bana söyleyecek bir şey bırakmadınız. İki taraf da gerekçelerini oldukça güzel anlattı. Her ikisinin de hakikatten payı var. Gerçekten de deniz suyu ile yıkanma durumunda gusül ve abdest sahih olur. Eğer tuzlu su ağıza buruna alınmamış da kuru kalmışsa, mahzur ancak o zaman söz konusu olur. Ancak denizde yıkanan insan ağzına, burnuna su alır gibi geliyor bana. Buna rağmen daha tedbirli olmak isteyenler, işi sağlama almak istiyorlar anlaşılan...

– Bir meselemiz daha var, sorabilir miyiz, diyerek ikinci sorularını da soruyorlar:

– **Şu arkadaşımız Kazakistanlı... Orada kımız ve kefir içiliyormuş. Burada da bizlere yaptıkları kefirden ikram ediyor... Bazıları kefirin içilmeyeceğini, alkol içerdiğini söylüyorlar. Kefir içilir mi, diye soracaktık.**

– Kefiri koyun, keçi, inek sütünden yapılan yoğurt gibi helal bir içecek olarak biliyorum... Ancak bunun helallüğünü koruması için, ekşitilerek alkolleşmemesi gerekiyor. Azı olmasa bile çoğu içeni sarhoş edecek hale getiriliyorsa, onun azı da içilmez olmuş demektir. Yani **alkole dönüşmeden içilmesinde bir mahzur yok demek istiyorum...**

* * *

Gençler teşekkür ederek ayrılırken, bastonuna dayanarak yaklaşan, konuşmalara kulak misafiri olmuş bir

ihtiyar, onların arkalarından bakarak söyleniyor:

– Bu zamanın gençleri çok farklı, ne diyeceğimi şaşır-
dım doğrusu!.. Bu yaşta iki taraf da neleri düşünüyorlar
bak... Ben bu ayrıntıları, bu gençleri dinleyinceye kadar
düşünmemiştim.

Sözlerini şöyle bağlıyor:

– **Kim ne derse desin, kıyamet daha uzak!.. Hâlâ
böyle gençler varken...**

İÇ GÜNAHLAR DIŞ GÜNAHLAR

Ahmed bin Asım el-Antakîye:

– Allah Teâlâ'ya, yaptığımızda yakın olabileceğimiz en üstün
amel nedir? diye sordular.

– Kibir, riya, hased, gıybet, kin, öfke, dünyaya düşkünlük,
tul-i emel gibi **iç günahları** (kalbî günahları) terketmektir, buyur-
du.

– İnsanın içine ait günahların terki, **dışına ait günahların** ter-
kinden daha üstün nasıl olur? diye sorduklarında da şu cevabı
verdi:

– Çünkü batınî (iç) günahlar terkedilince, zahirî (dış) günah-
lar kendiliğinden kaybolur.

GENÇLERİN ÇEVRELERİYLE DOSTLUK İLİŞKİLERİ

Ne kadar zorluk, sıkıntı ve zahmet varsa, o kadar mükafat ve sevap vardır. Adalet de bunu gerektirmez mi?

SADECE İYİ GÜN DOSTU OLMAYIN!

Atalarımız hayırsız insanı tarif ve tavsif ederken kısa bir cümle kullanırlar:

– **İyi gün dostu!**

Bu tek cümle beni fevkalâde düşündürür, sanki bir kitapla anlatılacak gerçeğin, tek cümle içinde söylenişi gibi gelir bana.

Gerçekten de bazıları iyi gün dostu oluyorlar. Şartların müsait olduğu günlerde kahraman, gayretli, hamiyetli, hizmetkâr...

Bir de bakıyorsunuz ki, o gayretli, hamiyetli, hizmet ehlinde eser yok. Kaybolmuş.

Şaşırmak bir yana, hikmetini aramaya çalışıyorsunuz. Bir de anlıyorsunuz ki, etrafta söylentiler olmuş, başınıza gelecek bir risk, muhtemel bir baskı söz konusu hale gelmiş.

İşte bizim kahramanımız da bu söylentiden etkilenecek kaybolmuş ortarlardan. Yani bir bakıma atalarımızın söylediği cinsten dostmuş.

– **İyi gün dostu!..**

İyi günlerde herkes dostluk eder, cümle âlem himmet ve hizmet ehli olabilir. Asıl mesele, şartların zorlaştığı, çevrenin nâmüsait durum arz ettiği günlerin dostluğu, hizmet ehilligidir.

Böyle devrelerde az amel çok yerine geçer. Kısa bir himmet ve hizmet, değeri çok yüksek himmet ve hizmetlere karşı gelir.

Bunun örneklerini saadet asrında bizzat Efendimiz'in ifadesinde bulmaktayız.

Sıcakların kumları cayıır cayıır yaktığı yaz günlerinden birinde, ordu Tebuk Seferi'ne hazırlanmaktadır. Ortalıkta ne maddî imkân var, ne de binilecek deve ve at...

Birazcık imkân, belki birkaç gâziye deve satın alacak, at temin edecek. Ama nerede o imkân?

Tam bu sırada cübbesinin eteğine doldurduğu bütün servetiyle gelen Hazret-i Ebu Bekr'i gören Efendimiz şöyle buyurur:

– Ebu Bekr'e işlediği ve işleyeceği günahlar, bundan sonra zarar vermez!

Yani öylesine mühim bir zamanda, fevkalâde ihtiyaç hissedilen bir devrede himmetini hizmete tahsis eyledi ki, artık bunun sevabı onu, işleyebileceği bütün günahlara karşı dahi koruyabilir, affını sağlaması umulabilir. Çünkü zaman çok dar, ihtiyaç ise çok fazla. Mevsim de, yolculuk göze alınamayacak kadar sıcak ve zor...

Yani Ebu Bekir (r.a.) **zor gün, kötü gün dostu.**

Tıpkı savaş günlerinde cephede nöbet tutmak gibi bir şey bu.

Efendimiz buyuruyor ki: **“Sınırlarda savaş sırasında bir saat nöbet beklemek, evde bir sene nafil ibadet etmekten üstündür.”**

Bir saatlik nöbeti, bir senelik nafil ibadetten üstün hale getiren şey, zamanın ve şartların zorluğudur.

Bundan dolayıdır ki Efendimiz (s.a.v.) Hazretleri bir diğer hadislerinde de:

– **Amellerin sevabı, zorluğuna göredir..** buyurmuşlardır.

Yani ne kadar zorluk, sıkıntı ve zahmet varsa, o kadar mükafat ve sevap vardır. Adalet de bunu gerektirmez mi?

Sevgili gençler!

Asıl dostluk ve kahramanlık zor günlerin dostluğu ve kahramanlığıdır. Böyle devrelerde belli olur gerçek dost, ihlaslı arkadaş, himmet ve hizmet ehlinde içten ve candan bağlılık ve sadakat...

İşte bunları düşünerek kendimize, fert fert şu soruyu hep soralım:

– *Ben nasıl biriyim, kolay gün dostu mu, zor gün adamı mıyım?*

Yoksa, bulutlu havada kayboluyor, güneşli günde ortaya mı çıkıyorum?

Dostlarımızı; akıllı, ahlaklı ve dindar insanlardan seçmeliyiz

DOST SEÇİLEN KİŞİNİN ÖZELLİKLERİ

Sevgili gençler!

İmam-ı Gazalî Hazretleri, dostluk ve arkadaşlık edilecek kimselerin özellikleri hakkında bilgi verirken der ki:

– **Herkesle arkadaşlık yapılmaz, rastgelenle dostluk kurulmaz. Samimî dostluk kurup, kuvvetli işbirliği yapacağınız kimsede, evvelâ şu üç vasfı bulunmalıdır:**

1– Herşeyden önce dost akıllı olmalıdır. Ahmak insanla dostluk kurup yola çıkmak, yarı yolda yalnız kalacağınıza işârettir. Hem, zaman zaman ahmak dost, iyilik yaparken kötülükte bulunur; hürmette bulunayım derken saygısızlık eder. Ahmaklara yaklaşmayın.

2– Ahlâklı olmalıdır. Zaten akıllı dost, ahlâklı da olur. Ahlâklı değilse akıllı da değildir.

3– Dindar olmalı, haram-helâli mutlaka hesaba katmalıdır. Dindar olup, fakat haram ile helâli ayırmayan dost; görünüşte dindardır, aslında o, sadece taklidde kalmıştır. Tahkiki yoktur. Dostluğumuz müddetince, ya ona da haram-helâl ölçüsünü benimsetmeli, ya da aradığımız şartın onda yokluğunu bilmeliyiz.

Aradığımız bu akıllı, ahlâklı ve dindar dostlarımız, aynı zamanda din kardeşimizdir de. Din kardeşliği de dostluğun içine girince, iki dost, iki el gibi olurlar; biri daima diğerinin kirlerini yıkar, ona yardımı hiçbir zaman ihmal etmez.

İşte bunun içindir ki, Cenâb-ı Resûlüllah:

“– İki kardeş, birbirini yıkayan iki el gibidir” hadîsiyle, birinin diğerine daima yardımcı, maddî manevî kirlerden koruyucu olduğuna işâret buyurmuştur.

Dostlarımız, arkadaşlarımız ve nihayet din kardeşlerimiz akıllı, ahlâklı, dindar olunca, bulunmaz bir mürşid olurlar. Artık onların teşvik ve istiâresiyle, her zaman hakka doğru yol alır, bâtıldan uzak kalma imkânına sahip bulunuruz.

İşte böyle dostlar, samimî kardeşler için, büyük İslâm Velîsi Hasan Basrî Hazretleri, şu fevkalâde teşhisi koyar:

— Bu kardeşlerimiz, bize aile ve çocuklarımızdan daha hayırlıdır. Çünkü onlar bize her zaman âhireti hâtırlatırlar, çoluk-çocuklarımız ise dünyayı ihtar ederler!..

Büyük Velî Hasan Basrî Hazretleri, derin bir hakikatı, basit bir cümle içinde pek veciz şekilde ifâde etmiştir.

Evet, dindar dostlar, kardeşler, dostluk elini uzattıkları kardeşlerini de kurtarmak isterler. Cemiyetin umumî bozuluşuna karşı mukavemet eder hale getirmek için, kuvvet verir, takviyede bulunurlar. Böyle kardeşler, insana, gerçekten ehil ve iyâline de hayırlıdırlar. Ehil ve iyâlin dindar olmayanları, insanı daima dünyaya teşvik edip, dikkati fânî hayata hasrettirirken; ihlâslı ve samimî dostlar bize hem dünyayı hâtırlatırlar, hem de ebedî hayatın icablarını ihtar ederler. Böylece onların ikazı sayesinde, ebedî hayatımızın icablarını da yerine getirmek imkânı bulur, ihtar ve irşâdlarıyla, yaradılışımızın hikmetine uygun hizmette de bulunabiliriz.

Mülk sûresindeki âyet-i kerîme, bu gerçeği pek veciz şekilde izah buyurur:

Mahşerde, huzur-u ilâhîye iki dost gelirler. Başlar birbirlerinin saçlarını yolup, yakalarını parçalamaya... Biri diğerine çıkışır:

– Sen olmasaydın ben böyle kötü yola düşmeyecek; dinini, diyânetini unutan bir sapık olmayacaktım...

Diğeri de mukabele eder:

– Asıl sen olmasaydın, ben bunca günahları işlemeyecek, böyle sapıtmayacaktım. Senin dostluğun beni böyle yaptı.

O sırada melek gelir ve son sözünü söyler:

– Sizler, birbirini sevaba değil, günahlara teşvik eden iki dostsunuz. Şimdi ikiniz de birlikte yürüyün Cehennem!..

Sevgili gençler!

Birbirlerini sevaba değil de günaha teşvik eden dostluğun âkıbeti, böyledir işte... İsterseniz dostlarınızı bir daha hâtırlayın, nasıl kimseler?

❦

Dikenine razı değilseniz, gülü sevmiş olamazsınız

❦

SEVDİKLERİNİZİN DİKENLERİNE KATLANMAYA VAR MISINIZ?

Atalarımız:

– **Gülü seven dikenine katlanır**, demişler.

Evet, gülü seven dikeninin vereceği eziyete razı olmazsa bu sevgisinde samimî değildir. Yahut var olduğunu zannettiği sevgi, çok basit ve zayıf bir alâkanın sadece gölgesinden ibarettir.

Sevgi odur ki, sevdiği, bağlandığı sevgiliden gelen bütün can yakıcı neticelere gönülden razı olmak, onun küçük bir iltifatına nâil olmayı, bütün sultanların teşekküründen büyük bilmektir. Bağlılık diye buna derler.

Mecnun, meşhur sevgilisi Leylâ'nın kapısı önünden geçerken gözlerini semaya çevirmiş bulutları seyrediyormuş.

Ona:

– **Ey Mecnun, semaya bakacağına, Leylâ'nın penceresine baksana ya**, demişler.

Mecnun gülmüş:

– **Benim semada baktığım bulutlar, gölgesini Leylâ'nın evinin üzerine düşürüyor. Bu yüzden onlara bakmak bile bana kâfi geliyor**, demiş.

Aradan geçen kısa bir müddet sonra Mecnun'un baktığı bulutlardan sağnak halinde yağmurlar yağarak O'nu sırlıslıklam etmiş. Fakat Mecnun'da asla telâş ve üzüntü

eseri görülmemiş.

– Halinden şikâyetçi değil misin? demişler.

Omuzlarını silkerek cevap vermiş:

– **Neden şikâyetçi olacağım? O bulutlar Leylâ'nın evini gölgelendiriyorlardı. Onun için beni ıslatmalarından müşteki değilim.**

* * *

İmam-ı Gazalî Hazretleri anlatır:

Hazret-i İsâ Aleyhisselâm yolda giderken bostan sulamakta olan bir gence rastlar. Genç:

– **Ya İsâ, der, Rabbime söyle de, kendini sevebilmem için bana zerre kadar sevgi versin, başka birşey istemem.**

Hazret-i İsâ:

– Sevginin zerre kadarı da seni yakıp kül eder, dayanamazsın buna, der.

Bu defa delikanlı:

– **Öyleyse zerrenin yarısı kadar versin, diye ısrarda bulunur.**

Hazret-i İsâ, Rabbına niyazında, gencin dileğini arzeder ve kabul olunur.

Dönüşte aynı yerde genci göremeyen İsâ Aleyhisselâm, etraftan soruşturur. Köylüler, o gencin artık Allah adamı olduğunu ifade ile oradan uzaklaştığını söylerler. Nihayet onu bir ağaç dibinde tefekkür ederken bulur. İsâ Aleyhisselâm, selâm verir, almaz. Hal-hatırını sorar cevap vermez. O, kendi halinde dalgın durur. Bir ara:

– **Beni tanımadın mı? Ben İsâ Peygamberim, diyerek kendisini takdim ederse de aldırış etmez.**

Bu hâle üzülen İsâ Aleyhisselâm, Allah'a yalvarır, bunun hikmetini sorar. Kendisine şöyle cevap gelir:

– Yâ İsâ! Kalbinde zerrenin yarısı kadar bile olsa benim gerçek sevgim bulunan insan, başkalarının sözünü nasıl duyar? İzzetim ve Celâlim hakkı için bildiririm ki o delikanlıyı artık testere ile kesen farkına dahi varmaz!.. Kaldı ki seni duysun!

Evet, küçücük meşakkatler, sıkıntılar; sevgi ve bağlılığımızı yıpratıp usandıracak şekle getirmemelidir. Gülü sevenin dikenine katlanmaya razı olacağı kadar aşk içinde olmalıyız. İşte asıl ihlâs ve bağlılık da budur.

Bir dostunuza kızabilirsiniz. Fakat onun bunca iyiliklerini bir anda topyekûn inkâr edip, şurada burada göze çarpan basit kusurlarını bayraklaştırmamalısınız.

GENÇLERDE DOSTLUĞU BİR ANDA SİLME YANLIŞI

Bir atasözümüz vardır:

– Yiğidi öldür, fakat hakkını gizleme...

Atasözlerimizin hemen hepsinde olduğu gibi bunda da derin mânalar, ince hikmetler vardır.

Yiğit insan öldürülmeye değil yaşatılmaya lâyıktır. Fakat sen onu öldürsen bile hakkını gizleme; yiğitliğini inkâr etme. Çünkü yiğidi öldürmekten daha kötüdür, hakkını gizlemek!

Bu sözü niçin hatırladığımı arzedeyim.

Evvelki gün, genç bir ahababımla konuşuyordum. Bazı arkadaşlarına şu veya bu hareketlerinden dolayı kızdığını, onlarla merhabayı kestiğini ifade etti. İş bununla kalsa iyi idi yine. Can ciğer dostlarını bu defa iyice yerden yere

vuruyor, daha evvelki bütün iyiliklerini asla bahis mevzuu etmek ihtiyacı duymadan şurada burada ne kadar günah sayılan hatâları varsa onları abartarak sayıyordu. Sanki bütün bu günahlar bir anda vuku bulmuş gibi bir intiba vererek, dostunu iyice gözden düşürmeyi istiyordu.

Halbuki, onun bir anda yerden yere vurduğu bu ahbabı, söylediği kadar kötü biri değildi. Gerçi kusurları vardı, ama bu günahları, sevabından fazla değildi.

Huzur-u İlâhîde insanlar muhakeme olunurken kusurları ile sevapları tartılacaktı. Şayet sevapları fazla gelecek, günahları bu sevapları yanında az kalacaksa, bu insan Allah'ın affına mazhar olacaktır. Demek ki, biz dostlarımızla münasebetlerimizde, sevap ve günahlarının nisbetine bakacağız. Şayet sevabı günahından fazla ise onunla dostluk eder, teşrik-i mesai yaparız. Çünkü sevabı fazla olan bu ahabımız Allah'ın affına lâıyk olur da bizim affımıza nasıl lâıyk olmaz.

Bu sebeple sevgili gençler! Yiğidi öldürseniz bile, hakkını gizlememelisiniz. Yani, bir dostunuza kızabilirsiniz. Fakat onun bunca iyiliklerini bir anda topyekûn inkâr edip, şurada burada göze çarpan basit kusurlarını bayraklaştırmamalısınız. Bu, dostluğun ve mertliğin şıartı değildir.

Hazret-i Resûlullah buyuruyor ki:

– İki Müslüman kardeş iki el gibidir. Bir el kirlendiğinde diğeri onu nasıl yıkar, temizlerse, Müslüman da böyledir. Kardeşi hatâ ve kusurlarla kirlendiğinde diğesine düşen onu yıkamaktır. Kusurlarını bayraklaştıırıp, günahkâr olarak âleme ilân etmek değıl.

Diyelim ki, senelerdir bu fakiri okuyorsunuz. Bunca faydalı yazıların içinde beğenmediğiniz, hatâlı kabul ettiğiniz üç-beş yazıya da rastladınız. Şimdi size düşen, yüzlerce beğendiğiniz iyi yazıların hepsini birden unutuverip,

beğenmediğiniz, hatâlı saydığınız birkaç yazıyı bayraklaştırmak, bu sebeple de kitapları okumaktan vazgeçmek mi? Peygamberler müstesna, hangi insan var ki bütün söyledikleri hatasız doğru olsun, yanlış konuşmaktan mahfuz kalsınlar?

Öyle ise dostlarınızın neden bunca iyiliklerini, hizmetlerini unuttur da bir iki hatâlarını bayraklaştıırıp bütün dikkatleri o kusurlara çekmeye çalışırsınız.

İmam-ı Gazalî'nin İhya'sının cild (4)'deki (kardeşlik hakkı) bahsine bakınız. İmam-ı Şâfiî Hazretleri'nin şu sözlerini ibretle okuyacaksınız. Büyük İmam der ki:

– Hiçbir müslüman yoktur ki, Allah'a (itaatı) yanında (isyanı da) olmasın. Ve yine hiç bir insan yoktur ki, Allah'a (isyanı) yanında (itaatı) da olmasın. Hal böyle olunca, insanların bu itaatları ile isyanlarının nisbetine bakacağız. Şayet itaatları isyanlarına galip geliyorsa o kimse adalet üzeredir. Dostluk eder, komşulukta bulunuruz.”

Aynı eserin yine aynı bahsinde Hazret-i İsâ Aleyhisselâm'a ait şu fevkalâde ibretli vak'a da nakledilir:

Hazret-i İsâ Aleyhisselâm, Havarîlere ders verirken şöyle konuştu:

– Bir kardeşiniz uyurken rüzgâr elbisesini atıp avret yerini açsa ne yaparsınız?

– Açılan yerini örteriz ey Allah'ın Resûlü.

– Hayır, siz öyle yapmıyorsunuz. Kardeşinizin açılan yerini daha fazla açarak onu rezil etmek tarafını tercih ediyorsunuz.

– Nasıl olur ey Allah'ın Resûlü! Bizler böyle bir hatâ irtikâp etmiyoruz!

Bu defa Allah'ın Resûlü şöyle izah eder:

– Bir kardeşinizin kusurları sayılıp dökülürken siz de bunu dinliyor, sonra da ilâve yaparak başkalarına aktarıyor musunuz? Şayet böyle yapıyorsa-

nız iyi bilin ki, siz de o kardeşinizin avret yerini açıyorsunuz. Mahrem yerlerinin teşhirine vasıta oluyorsunuz. Hakiki dostlar açmazlar, ancak açılan yeri örterler.

Sözü buraya getirmişken bir misâl daha vermek isterim:

Cenâb-ı Resûlullah Mescid-i Saâdet'teki hanım cemaatına hitap ederken:

– “Sadaka verin, hayır hasenatı çok işleyin, çünkü kadınların çoğunu ben cehennemde gördüm” buyurdular. Bunun üzerine kadınlar, niçin cehennemlik olacaklarını sordular ve şu cevabı aldılar:

– Çünkü o kadınlar, kocalarından bunca iyilik görürler, fakat günün birinde bir kötülükle karşılaşınca, gördükleri iyiliklerin hemen hepsini birden unutup “Ben senden ne gördüm ki?” diyerek inkâr ederler.

Sevgili gençler! Dostlarınızın bunca iyiliklerin yanında göze çarpan bir kaç hatâsını müsamaha ile kabul etmelisiniz. Olmaması için bir elin diğer eli yıkadığı gibi dostlarınıza yardımcı olmalısınız. Fakat hiçbir zaman sevabı günahından fazla olan tanıdıklarınızı çürütmemelisiniz. Çünkü aynı hatâ ve kusurlar, sizin şahsınız için de söz konusudur.

DOSTUN AZARI, KAYBINDAN İYİDİR

Ashaptan Ebudderda şöyle derdi:

– Bir yakın **dostunuzun** azarı, onu kaybetmekten hayırlıdır.

Halid bin Safvan’a:

– İnsanların en acizi, en beceriksizi kimdir? diye sormuşlar. Şu cevabı vermiş:

– **İnsanların en acizi**, dost bulamayandır. Ondan da daha acizi var. O da **bulduğu dostu, kaybedip elinde tutamayandır.**

Çevrenizde dalkavuklara, eyyamcılara iltifat ettiğiniz müddetçe size isabetli karar vermek nasip olmayacak, başarı da baş aşağıya dönecektir.

YARDIMCILARINIZI KİMLERDEN SEÇİYORSUNUZ?

Sevgili gençler!

Her zaman için geçerli olan doğru şudur:

– Yardımcılarınızı akıllılardan seçin. Arkadaşlarınız bilgili, muhakemeli, mantıklı kimselerden olsun. Çevrenizi dalkavuk ve eyyamcılardan temizleyin! Göreceksiniz ki, sahip olduğunuz dürüst yardımcılar, sağlam destekçiler, akıllı çevre... size hakkı söyleyecek, doğruyu gösterecek, başarınıza başarı katacaktır. Söyledikleri acı da olsa...

Bunu yapmayıp çevrenizde dalkavuklara, eyyamcılara iltifat ettiğiniz müddetçe size isabetli karar vermek nasip olmayacak, başarı da baş aşağıya dönecektir.

Bir cahiliyye devri insanı olan Nuşirevan'ın dillere destan olan başarısı, akıllı veziri, doğruyu söylemeyi başaran sadık yardımcıları yüzünden olduğunu duymuş muydunuz? İzin verirseniz bu konuya âit bir misal arzedeğim sizlere.

* * *

İlk senelerde ülkesini ihmal eden bir sefahat adamı olan Nuşirevan, bir av gezintisinde yorulup bir ağaç altına dinlenmeye başlar. Bu sırada karşıdaki bir bağın damında ötmekte olan baykuşun sesi kulağına gelir. Vezirine sorar:

– İnsan kuşların dilinden anlasa ne kadar zevkli olur değil mi? Acaba bu baykuş ne diyor ötekine?

Akıllı vezir, beklediği fırsatın çıktığını tahmin eder. İkâzın tam zamanı geldiğini düşünür. Hemen cevap verir:

– Efendim, bendeniz birazcık anlarım kuşların dilinden!

– Nasıl olur? Sen şimdi şu baykuşun söylediklerini anlıyor musun?

– Tabî efendim, vaktiyle bu konuda biraz çalışmıştım.

– Merak etmeye başladım. Öyle ise çabuk söyle bunlar ne diyorlar birbirlerine!

Akıllı ve gerçekçi vezir, mantığını, muhakemesini iyice toparlar, baykuş sesinin geldiği tarafa kulağını kabarttıktan sonra:

– Efendim, anladım ne dediklerini... diyerek başlar anlatmağa:

Şu taraftaki baykuş diyor ki:

– Bana kızını gelin olarak ver?

Öteki baykuş ta buna cevap olarak diyor ki:

– Oğluna kızımı veririm, ama, başlığı büyük olur. Gücün yeter mi bakalım isteyeceğim başlık parasına?

– Söyle bakalım, neymiş isteyeceğin büyük başlık?

– Başlık olarak tam bin tane virane ev isterim! Bin virane verirsen kızım senin oğlunun olur!

– Sözün burasında Nuşirevan merak eder:

– Peki ne diyor buna öteki baykuş.

– Şu cevabı veriyor:

– Merak ettiğin şeye bak! Bu milletin başında Nuşirevan gibi kendini eğlenceye kaptıran bir hükümdar varken, bin viranenin sözü mü olur? Sen biraz daha bekle, bu hükümdar bu ihmalkar tutumunu biraz daha sürdürsün, göreceksin bin virane ev değil, bin şehir vereceğim sana, virane şehir!

Bu kuş dili tercümesinden sonra düşünmeye başlayan Nuşirevan toparlanır:

– Bunun ne demek olduğunu pek iyi anladım. Bundan sonra kendimi toparlayacak, tutumumu düzelteceğim. Bu millete viraneler değil, mamureler kazandıracağım. Beni bu kuş dili tercümesiyle pek güzel ikaz ettin. Bundan böyle ölünceye kadar yanımda vezirim olarak kal, asla ayrılma! Senin gibi doğru sözlü yardımcılara ihtiyacım var.

İşte Nuşirevan'ı Nuşirevan yapan bu ikaz ve bu çevre olur. Gençler, ya siz ve çevreniz nasılsınız?..

İman hakikatlarına kavuşması istenen kimsenin, önce muhabbetini kazanmak gerekir. Sertlikle, husûmet ve tehditle kalbe girilmez, vicdana nüfuz edilmez.

GENÇLER! ÇEVRENİZLE İYİ MÜNASEBETLER KURMALISINIZ

Medenî münasebeti iyi olan insanlar, fikirlerini de kolay yayıyorlar.

Medenî münasebeti zayıf, insanlarla iyi bir dostluk kuramayan kimseler; fikirlerini de yayamıyorlar. Elleri-ndeki saf hakikat da olsa, onu kabul ettirmekte güçlük çekiyorlar.

Bu sözün mânası şudur: Etrafımızdakiler kim olursa olsun -ister müslim, ister gayr-i müslim- onlarla iyi geçinmek, dostluk kurup, doğru münasebette bulunmak zorundayız. Doğruluğumuzla, mertlik ve samimiyetimizle ka-

zandığımız itibar; imanımızdaki isabetimizi de ifade eder. Şahsımızdaki değerlilik, dâvamıza da sıçrar, fikirlerimizi kolayca etrafımıza kabul ettirmemize sebep olur.

Demeyiniz ki:

– Biz o adama nasıl iyilikte bulunup, değer verelim. Onun şu kusuru, bu kabahati vardır?

İşte o kusuru, bu kabahati olduğu içindir ki, şahsına karşı bu saygılı tavrımız, elimizdeki hakikatın değerini yükseltir. Bizde gördükleri anlayış ve insanî vasıflar sebebiyle, bize ısınıp, düşüncelerimize yakınlık duyarlar. Bizim alâkamız onlar için bir değer ifade eder.

Misâli, Hazret-i Ömer'den vereceğim:

İmam-ı Buhârî'nin veciz bir üslûp içinde naklettiği bu çok yönlü örnek hâdise, şöyle cereyan eder:

Bir defa Hazret-i Ömer, çarşıda pek güzel bir kumaş görür ve “böyle bir kumaş, Hazret-i Resûlullah'â lâyıktır” diye düşünerek satın almak ister. Fakat, bir de gidip sormayı münasip bulur:

– Yâ Resûlâllah! Zatınıza lâyık bir kumaş gördüm, almak istiyorum. Yabancı elçiler geldiğinde giyer, bayramlarda mescide onunla çıkarsınız.

– Nasıl bir kumaş?

– Hulle-i Şîra... Yani, saf ipek. Yemen kumaşı!..

– Saf ipeği, erkeklerin âhiretten nasîbi olmayanları giyer, ben giymem!..

Böylece ipeğin erkeğe haram olduğunu da öğrenmiş olan Hazret-i Ömer, huzurdan ayrılır. Aradan birkaç gün geçtikten sonra, biri kapısını çalar:

– Buyurun, bu kumaşı Resûlullah size gönderdi, der.

Kumaşı eline alan Hazret-i Ömer şaşırır ve bir nefeste mescide gelip huzura girer:

– Yâ Resûlâllah! Saf ipeği, âhiretten nasibi olmayan-

lar giyer, buyurmuştunuz. Halbuki bana hediye ettiğiniz kumaş da saf ipektir!..

Merhamet ve şefkat menba'ı Fahr-i Kâinat:

– Ben o kumaşı sana giyesin diye göndermedim. Yabancılar satın parasını alsın, yahut sen de münasip bulduğun birine hediye edesin, diye gönderdim... der.

Hazret-i Ömer, bu değerli kumaşı satın da parasını yemeyi tercih etmez.

Sevgili gençler!

– Ya ne yapar? diyeceksiniz.

Bakın bu kıymetli kumaşı ne yapar?

Mekke'ye giden kervanlardan birinde, bir tanıdığını bulur ve:

– Şu değerli kumaşı, Mekke'de bulunan kardeşime ver. Benim ona nâçiz bir hediyemdir, giyip sevsin! der.

Akla gelen bir suâl:

– Hazret-i Ömer, giymesi haram olan bir kumaşı, kardeşine hediye etmekte neden bir sakınca görmedi?..

İşte asıl mes'ele burada... Hazret-i Ömer'in kumaşı hediye ettiği kardeşi Müslüman değildir. Müslüman olmayınca, imanın aslı yoktur ki, fûrûata ait bir hükümle mükellef olsun. Bu yüzden Hazret-i Ömer, kardeşine bu kumaşı hediye etmekte tereddüt etmez.

Gençler!

Görüyorsunuz ya, eli daima kılıncının kabzasında duran şecaatli Ömer, Müslüman olmadığı halde, kardeşiyle medenî münasebet kuruyor; onu hediyelerle taltif ediyor; gönlünü kazanıp, kalbini fethetmek istiyor. Zira o, biliyor ki: **İman hakikatlarına kavuşması istenen kimsenin, önce muhabbetini kazanmak gerekir. Sertlikle,**

husûmet ve tehditle kalbe girilmez, vicdana nüfuz edilmez. Nitekim Hazret-i Ömer'e karşı derin bir hiddet duyan Mekke'deki kardeşi, ipekli hediye aldıkdan sonra, gönlüne bir yumuşama, kalbine bir sevginin geldiğini hissederek.

Günümüzün Müslümanına, bunlar değerli örneklerdir.

Çevremizle iyi münasebet kurup, dostluk tesis etmeliyiz. İsterse onlar günahkâr olsunlar. Hiddet ve şiddet, sertlik ve kabalık; adam kazandırmaz, sadece kaçıtır...

Şayet kimi, ne için sevip sayacağımızı kesin olarak tesbit edersek, başkalarının sevgi veya nefret sebeplerini kendimize ölçü almak ihtiyacı duymayız.

SEVGİ VE NEFRETTE ÖLÇÜMÜZ NASIL OLMALI?

Çoğu zaman, sevgi ile nefreti yerinde kullanamayız. Bir adamı severken, hürmet ve saygı duyarken, hangi esasa göre sevip saygı duyduğumuzu kestiremeyiz. Uydum kalabalığa kabilinden hareket edip gideriz.

Çoğu zaman da, sevgi ve nefret ölçümüz, şahsî menfaatımız, ferdî çıkarlarımız için olur. Kimden şahsen menfaat görmüş, istifade etmişsek, ona derhal bağlanır, sevgi ve saygımızla etrafını alırız. Halbuki bizim sevdiğimiz o adam, başkalarına müthiş zararlıdır, etrafını eşek arısı gibi ısırtıp herkese kötülük etmektedir; buna aldırış etmeyiz.

Bu karışıklıklar, sevgi ve nefretin ölçüsünü kaybetti-

ğimizden ileri gelmektedir. Şayet kimi, ne için sevip sayacağıımızı kesin olarak tesbit edersek, başkalarının sevgi veya nefret sebeplerini kendimize ölçü almak ihtiyacı duymayız. Çünkü bizim ölçümüz bellidir:

– Allah için sev, yine Allah için nefret et!...

Evet, işte ölçümüz budur.

Eğer Allah için sever, yine Allah için nefret beslersen; iyi insanları sevmiş olursun. İyi insanları sevince de, “Kişi sevdiğiyle beraberdir” hadîsinin ifadesiyle, huzur-u îlâhî’de de o iyi insanla beraber olmak müsaadesi doğar. Nitekim kötü insanı sevip yakınlık duyunca da, îlâhî huzurda o kötü insanla beraber olmak bahis konusu olduğu gibi...

İhyâ’da şöyle bir vak’a nakledilir:

Allahü Azîmüşşân:

– Yâ Mûsâ, benim için ne amel yaptın? diye sormuş.

Hazret-i Mûsa:

– Yâ Rab! Senin için namaz kıldım, oruç tuttum, Hacca gittim, deyince, Rabbimiz:

– Bunların hepsi de kendin içindir. Benim için ne amel işledin? diye tekrar sormuş.

Mûsâ Aleyhisselâm:

– Yâ Rab! Hangi amel senin içindir, beyan buyur da onu işleyeyim? diye sorunca, şu cevap gelmiş:

– Yâ Mûsâ! Kime, yalnız benim için sevgi beslemiş, kimden yalnız benim için nefret etmişsen; işte o amel, benim içindir. Allah dostlarını Allah için sevip, Allah düşmanlarından da Allah için nefret etmen; benim rızam için yaptığın en mühim ameldir!...

Sevgili gençler!

Bütün ibadetler bizim şahsımız içindir, karşılığını huzur-u İlâhî'de yine biz alacağız. Fakat Allah için olanlarının içinde birinci derecede gelen ibadet, Allah dostlarını Allah için sevmek, düşmanlarına da yine Allah için nefret duymaktır.

Şayet sevgi ve nefret ölçümüzü bu esasa göre ayarlarsak, cemiyette kendini Allah'a sevdiren kimselerin çoğalmasını teşvik etmiş, Allah'a isyan edenlerin azalmasını da tasvip etmiş oluruz ki, en büyük millî hizmeti biz ifa etmiş bulunuruz. "Bana faydalı olduktan sonra, başkasına isterse yılan gibi zehirler versin, neme lâzım" zihniyeti, topyekün millî bir felâket olur; cemiyetin ahengi bu zihniyetten bozulur, kötüler bu düşünceden kuvvet alır.

Bu yüzdendir ki, İslâm büyükleri zalimlerin dostluklarından kaçır, hediyelerini asla almazlardı. Çünkü yemeği yenen, hediyesi alınan kimse zalimse, ona karşı sevgi ve muhabbet meydana gelir. Çoğalmalarına, ayakta kalmalarına vesile olunur. Halbuki Allah'ın Resûlü:

– Yâ Rab! Alenî günah işleyen zâlim ve fâcir kimselerin ikram ve ihsanlarını bana yaklaştırmak ki, minnetleri altına girip de onlara (muhabbet) duymaktan uzak kalayım! diye dua etmişti.

Basra emîrlerinden kötü bir adam, İslâm büyüklerinden Mâlik bin Dinar'a, (on bin) dinar hediye göndermişti. Mâlik bu parayı alınca, derhal oradaki fakirlere dağıttı, tek kuruşunu yemedi. Bu arada Muhammed bin Vâsıl sordu:

– Ey Mâlik! Sana gönderilen bu paradan dolayı, o adama karşı bir sevgi ve meyil duymaya başladın mı?

– Ne yalan söylüyeyim ki, kendimi yokladığımda, kalbimde ona karşı bir sevgi hissettim.

Muhammed bin Vâsıl o zaman şöyle konuştu:

– İşte benim korktuğum gerçek budur. Zira zalimler, birtakım hediye ve menfaatlar dağıtmakla, iyilerin kalble-

rini kendi lehlerine çevirirler. Kendilerine hayır dua da yaptırırlar. Bu yüzden, uzun zaman zulümlerini icra edecek şekilde makamlarında kalma imkânı bulurlar. Onların böylesine iktidarda kalmalarına, iyilerin kendilerine karşı duyduğu bu sevgi ve hürmet sebep olur. Halbuki bizim ölçümüz, şahsî menfaatımız değildir.

Evet, ölçümüz bellidir:

– Allah için seviniz, Allah için buğz ediniz...

GERÇEK DOSTLAR AZALDI MI?

Bir kimse, Cüneyd-i Bağdadî Hazretlerine,

– Bu zamanda hakiki kardeşlikler azaldı. Nerde o, Allah için olan kardeşlikler, eski dostluklar? demişti.

Cüneyd-i Bağdadî, bu sözün sahibine şu karşılığı verdi:

– Eğer senin sıkıntılarına katlanacak, ihtiyaçlarını giderecek birini arıyorsan, bu zamanda, öyle bir kardeşi ve dostu gerçekten bulamazsın.

Ama, kendisine Allah için yardım edeceğin, sıkıntılarına Allah'ın rızası için katlanacağın **kardeş** ve **dost** arıyorsan, böyleleri çoktur.

Kendine iyi dostlar arama, kendin iyi bir dost olmaya çalış.

GENÇLERDE ANNE-BABAYA SAYGI

Evlâtları üzerinde ana-babanın hakları çoktur, fakat bu haklar, çocuklarını hayırlı hizmetlerden alıkoyacak kadar sınırsız ve aşırı değildir.

ANA - BABA HAKKI

Babasının hayırlı hizmetler yapmasına karşı çıktığından şikâyet eden genç okuyucuma:

Mektubunuzu okudum. Babanızdan şikâyet etmekte haklı ve haksız taraflarınızı gördüm. İslâmiyette hiçbir taraf tamamen hür ve sorumsuz olmamıştır, olamaz da. Anne ile baba da öyledir. Evlâtları üzerinde ana-babanın hakları çoktur, fakat bu haklar, çocuklarını hayırlı hizmetlerden alıkoyacak kadar sınırsız ve aşırı değildir.

Resûl-i Ekrem Efendimiz bir hadîslerinde:

– **Allah’a isyan olan yerde kula itâat olmaz!...** bu yurmuşlardır.

Zaten ana-babaya itaat emreden âyette de, **“İslâm’a aykırı olmayan hususlarda”** itâat emredilmektedir.

Anne ile babanın emirlerinin meşrû olmasının zarurî olduğunu kaydettikten sonra, onların meşrû isteklerine itaat gerektiğinden bahseden bazı hadîsler arzedeceğim. Herhalde hepimiz için ibretli olacaktır.

Sahih hadîs kitaplarından Müslim’de geçen bir hadîs, şu meâldedir:

Bir adam, Resûlüllah'ın huzuruna girip şöyle bir sual sordu:

– Yâ Resûlâllah, şöyle tatlı tuzlu bir sohbet etmek istiyorum. Kendisiyle oturup da sohbet edilecek en lâıyk insan kimdir acaba?

Resûlüllah şu cevabı verdiler:

– Oturup da tatlı tuzlu sohbet etmeye en lâıyk olan annendir.

Soru ve cevap bundan sonra şöyle devam etti:

– Daha sonra kiminle sohbet edeyim yâ Resûlâllah?

– Annenle.

– Bundan sonra?

– Yine annenle.

– Daha sonra?.

– Yine annenle.

– Bundan sonra?.

– Bundan sonra babanla!

– Ondan sonra?.

– Ondan sonra da yakın akrabalarınla...

Bu hadîsin işâret ettiği mânâ meydandadır.

İnsan evvelâ hizmetini, sohbetini, bütün insanî vasıflarını annesine karşı göstermesi gerekiyor; hattâ bu hususta öylesine hassas olması icabediyor ki, sanki başkalarına değil de, sadece annesine iyilik etmesi gerekiyor gibi bir mânâ bile aklımıza geliyor.

Yemen'den gelen bir adam, Resûl-i Ekrem Hazretleri'ne sordu:

– Yâ Resûlâllah, bana izin ver de düşmanla harb etmeye gideyim!

– Yemen'de annen, baban var mı?

– Var...

– **Öyle ise git, onların gönüllerini al, hizmetlerini gör; bu da senin için bir cihaddır. Harbdeki sevabı alırsın.**

Bundan da anlamaktayız ki, kendisine bizzat tebliğ vâki olmayan bir asker, gönüllü olarak harbe gideceği zaman, anne ile babasının rızasını almalıdır. Şayet razı değillerse, onlara hizmet edip gönüllerini alması kâfidir. Bu da nâfile cihaddır...

Kötü alışkanlıklara yakalananların hiç biri bundan memnun değildir. Ancak düşmüş bir defa. Çıkmak istemiyor değil, belki çıkamıyor.

HUYSUZ ANNE BABANIN VEFALI EVLADI

Keskin'den mektup yazan genç okuyucum, kendi âile huzursuzluğundan epeyce bahsettikten sonra, babasının bâzı kötü alışkanlıklarından bir türlü kurtulamadığını ifade ile diyor ki:

– Bu durumda ben ne yapayım? Hâlâ içen babama itâat edeyim mi? Yoksa evi terkedip bir daha dönmeyeyim mi? Babamla bir türlü geçinemeyen annemin tutumu da itâata elverişli bir tutum mu? Ben bunları terketmek istiyorum. Ne dersin?

Bir sahabenin ibretli bir tarifi bize ışık tutmaktadır. Onu kötü ahlâklı biriyle konuştuğunu görenler kendisini ayıplayınca şöyle karşılık vermiştir:

– Yahu, kabul edin ki bu adam kötü ahlâkıyla bir ku-

yu içine düşmüştür. Size düşen, dostluk elini uzatıp da onu düştüğü kuyudan çıkarmak mı? Yoksa başına bir taş bırakıp da daha da batmasını te'min etmek mi?

İşte suâlin cevabı buradadır.

Kimimizin babası, kimimizin kardeşi, dostu, akrabası beğenmediğimiz halde, istemediğimiz tavır ve tutum içindedir. Bunlar bu halleriyle bir kuyu içine düşmüş gibiler. Bize düşen, başlarına birer taş bırakıp da daha da batmalarını te'min etmek mânasında alâkasız mı kalmak? Onları kendi hallerine mi terketmek? Yoksa vefakâr ve şefkatli bir el gibi uzanıp da, onların düştükleri bu kötü alışkanlık kuyusundan çıkmalarına yardımcı mı olmaktır?

Diyorsunuz ki:

– Çıkmak istemiyorlar.

Aslında kötü alışkanlıklara yakalananların hiç biri bundan memnun değildir. Ancak düşmüş bir defa. Çıkmak istemiyor değil, belki çıkamıyor.

Sabırlı ve sebatlı bir el uzanır da, biraz şefkatle, biraz ısrarla tutup çıkarmaya gayret ederse, belki zamanla faydalı olur, günün birinde alışkanlıklardan nefret gelir, içki-den de vazgeçilir, âile içi huzursuzluğa da son verilebilir. Ama bunun için sabırlı ve sebatlı dostların gayrette bulunması, kurtarıcı ellerin uzanması lâzımdır.

Evlâtlar böyle günlerde lâzımdır. Akrabalığın değeri böyle zamanlarda belli olur. Dost ve komşuluğun mahiyeti böyle anlarda anlaşılır. Yoksa durumu yerinde iken kim olsa dost olur, yakınlık gösterir, bağlılık ifadesinde bulunur.

Mâneviyat büyüklerinden birinin etrafını saran hayranları ondan sualler soruyor, cevaplar alıyorlarmış. Al-dıkları güzel cevapların meydana getirdiği memnuniyetten dolayı bağlılıklarını ifade ediyorlarmış.

Maneviyyat büyüğü bunların bağlılıklarını tecrübe etmek istediğinden bir ara mânasız hareketlerde bulunmuş.

Yanındaki taş, odun parçalarını alıp çevresindekilerin üzerine fırlatmış...

Bir de ne görsün? O hayranlıklarını ifade eden dost ve yakınlarından kimsecikler kalmamış, bir bir uzaklaşıp gitmekteler.

– Nereye gidiyorsunuz yalancı dostlar, gelin bakayım! diyerek tekrar yanına çağırıp sormuş:

– Neden terkediyorsunuz beni?

– Bizi taşıyorsun da ondan.

Mâneviyat büyüğü o zaman şu karşılığı vermiş:

– Demek sizler iyi gün dostusunuz. Benden iyilik gördüğünüz için çevremde toplanıyorsunuz. Günün birinde hatâlı hareketim olsa beni hemen terkedeceksiniz. O hatâlı hâlimle beni başbaşa bırakacaksınız. Sizin gibilere yalancı dostlar, iyi gün ahbabları denir. Sizin dostluğunuza güvenmek yanlış olacakmış demek ki...

İmam-ı Şibî bu hareketiyle gerçek dostluk ve yakınlığın ne olduğunu açıklamış; kara gün dostluğunun esas alınması gerektiğini nazara vermiştir.

İyi günlerde ve güzel hallerde kim olsa dostluk kurar, yakınlık te'sis eder. Asıl evlâtlık ve akrabalık, gerçek delikanlılık, böyle kötü günlerde belli olur.

Bilmem, anne ve babasının huysuzluğundan dolayı onları terketmeyi düşünen genç okuyucum nasıl bulur kendi niyetini.

Ebudderdâ'dan:

“Baba, cennetin orta kapısıdır.”

(Tirmizi/Birr 3; İbni Mace/Talak 36)

*Anne-babanın günah olan isteklerine
uymamakta, evlat için hiçbir mes'uliyet
yoktur.*

BU MEKTUBU OKUYUN VE DUA EDİN

Masum bir kızcağzın bana yazdığı mektubunu aynen arz ediyorum. Herhalde siz de ibretli bulacak, okuduktan sonra uzun zaman düşünme ihtiyacı duyacaksınız.

"Ağabeyim okulda edindiği ahlaklı ve inançlı arkadaşlarla durumunu iyice düzeltmişti. Onlardan alıp okuduğu kitaplarla, birlikte gittikleri sohbetlerle kendini toparlayınca bana da telkinlerde bulunmaya başladı. Derken onun kitaplarından okuyarak, dostlarından dinlediklerini dinleyerek yeni yeni hisler bende de belirmeye başladı. En sonunda ben de giyim kuşamımı düzelttim. Şimdi namazlarımı kılıyorum, şükrolsun. Ancak, bizim bu gelişmemizden annemle babam memnun olmadılar. Bizi, öteden beri içinde yaşadıkları çevrelerine böyle muhafazakar halimizle göstermekten çekiniyorlar, hatta sahip çıkmaktan bile utanç duyuyorlardı.

Ağabeyim ile ben onların bu tutumundan elbette üzülüyorduk, ama fazla da etkilenmiyorduk.

– Daha düne kadar biz de böyleydik, zamanla onlar da gerçeği görür, durumlarını düzeltirler, diye geçiştiriyorduk.

Böyle olmadı. Bir gün annemle babam sözleşmişler, ikimizi de karşılıklarına oturatarak, ikaz konuşması yaptılar. Sözlerinin özeti şuydu:

– Siz eğer dindarlaşıyorsanız iyi bilin ki dinde anne baba hakkı vardır. Anneyi ve babayı kırarak dindarlaşmanız mümkün değildir. Son aylardaki davranışlarınızdan

biz utanç duyuyor, dostlarımıza sizden söz edemez oluyoruz. Anne ve babanızı bu hale sokmaya dinimiz de izin vermez. Vazgeçin bu sofuluktan. Daha sizin yaşınız ne ki?.. Gençsiniz. Hayatınızı özgürce yaşayın.

Biz ağabeyimle birbirimize bakiştık. Ne ben, ne de o, bir şey söylemeye gücümüz yetmedi. Yanlarından çıktık. Bu sırada ağabeyim sizden okuduğu yazılardan söz etti:

– Anne ile babanın isteğine uyulmasını dinimiz emrediyormuş, söyledikleri doğruymuş, ancak bu isteğin İslâm'a uygun olması şartı varmış. Günah olan isteklerine uyulmazsa mesuliyeti olmazmış.

Ağabeyim bunu sizden nakledince sevindim. Bu ikazdan da fazla etkilenmedik.

Bu sırada bize sık sık bazı dergiler, kitaplar geliyor, masamın üstünde görölüyordu. Ben bunları okurken annemle babam da kimi merak ile kimi de itiraz için okumaya başladılar... Bir gün hiç beklenmedik bir manzarayla karşılaştım. Masamın üzerine koyduğum kitapların yakılmasından, yahut da yırtılmasından endişe etmeme rağmen, orada bırakıp gitmişim. Geldiğimde ne göreyim, annem, yanaklarından aşağı yaşlar akarak sizin kitabınızı okuyor. Sessizce odaya geçtim, O, bana bir şey söylemedi, belki de benden haberi bile yoktu. O sırada ikindi ezanı okunmaya başladı. Ben alıştığım gibi yaptım. Sessizce abdest almaya lavaboya gittim. Abdestimi tamamladığım sırada, baktım ki arkamda annem. O da abdest almaya hazırlanıyor... Gözlerime inanamadım, hayal mi görüyorum diye tekrar baktım, yanılmıyordum. Biraz önce ağlayan annemin gönlüne Rabbim hidayet nuru indirmiş. Hiç seslenmeden o da abdestini aldı. Gelip benim yanıbaşına namaza durdu. Sevincimden nasıl namaz kıldığımı bilemedim. Namazdan sonra heyecanımın şiddetini gören annem, elini dudağına götürerek bir sus işareti yaptı.

– Sesini çıkarma, dedi. Cansız yumurtaya can veren Allah bana da hayat verdi. Kalbim, gönlüm bir anda de-

gişti. Şimdi sıra babanda. Aç ellerini, birlikte dua edelim baban için.

Sayın hocam, halimizi aynen anlatmaya çalıştım. Şimdi duanıza ihtiyacımız var. Tabii babam için. Onu da kazanmak istiyoruz. Lütfen bizi hatırlayın dualarınızda.

Hatice Köylügil/Güzelyalı-İzmir

Yapacağınız iş, anne-babalarınızın önyargılarını hürmetli ve itaatli tavrınızla yıkmak, evlatlık görevlerinizde asla ihmal ve kusur göstermemek, böylece zannettikleri kötü örneklerden olmadığınızı onlara fiilen ispatlamaktır.

İSLAMİ KİMLİĞİME KARŞI ÇIKAN EBEVEYNİME NASIL DAVRANAYIM?

Soru: Arkadaşlarımla okuduğum kitaplar sayesinde İslami kimliğimi kazandım. Ancak ailem etkilendiğim arkadaşlarımla tanımıyor, hatta tanırsalar bile önyargı ile bakarak aleyhlerinde konuşmaktan geri kalmıyor. Bu sebeple ailemle aramda farklı yaklaşımlar oluşuyor. Ben onların dine karşı ilgisizliklerine karışmadığım halde onlar benim dindarlaşmama pek razı olmuyor; **“Bu yaşta namazında, niyazında kendini beğenmiş bir ihtiyar gibi başıma za vaiz kesilmeni istemiyoruz. Yaşlanınca böyle giyinir, böyle yaşamaya başlarsın...”** gibi cümleler kuruyorlar. Bu durumda ben haklıyım, diyerek sert karşılık versem mi, yoksa anne babadır diye idare etmeye mi çalışsam diye düşünüyor; nasıl davranacağımı bilemiyorum. Aile-

min bu türlü karşı çıkışlarına nasıl karşılık vermemi tavsiye edersiniz?..

* * *

Cevap: Aslında Müslüman anne babanın yavrusunun kazandığı İslami kimliğinden mutluluk duyması gerekirken, caydırmaya çalışmaları, kafalarında önyargı ile oluşturdukları bazı menfi örneklerden kaynaklanıyor olsa gerektir.

Bu durumda yapacağınız iş, onların önyargılarını hürmetli ve itaatli tavrınızla yıkmak, evlatlık görevlerinizde asla ihmal ve kusur göstermemek, böylece zannettikleri kötü örneklerden olmadığınızı, onlara fiilen ispatlamaktır... Bu itaatli tavır, sadece onları kazanmak için değil, İslam'ın evlatlara yüklediği itaat mükellefiyetinden dolayı da gösterilmelidir. Nitekim Lokman Sûresi'ndeki ayetin ikazı da bunu ifade etmektedir:

– Annen, yahut da baban Allah'a şirk koşmanı isteseler, sen onların Allah'a isyan manasına gelen bu isteklerine itaat etme; ama yine de kırıp gücendirmemeye gayret et, evlatlık görevini yerine getirmede ihmale düşme!.. (Lokman, 15)

Bu ikazdan anlaşılan odur ki, anne babanın dine aykırı isteğine itaat edilmez. Çünkü, “Halık'a isyan olan yerde mahluka itaat edilmez!” hükmü kesin bir dini ölçüdür. Ancak **bu aykırı isteği reddederken dahi saygılı olmayı ihmal etmemeli, kırıcı olmaktan kaçınarak evlatlık görevinde kusur göstermemelidir...** Muhtemeldir ki böylesine hürmetli ve saygılı muhatap oluştan sonraki devrede gönüllerinde küllenmiş olan iman ve İslam duygusu harekete geçebilir, nasipleri varsa doğruyu bulmaya bu sabırlı ve itaatli davranış sebep olabilir...

Aslında mealini arz ettiğim ayetin gelmesine sebep olan çarpıcı olaya bakınca, konu daha net anlaşılmaktadır. Şöyle ki:

Sahabenin ileri gelenlerinden Sa'd bin Ebi Vakkas, İslam'a girdiğinde müşrik annesinden müthiş bir tepki almıştı. Diyordu ki:

– Ya girdiğin İslam'dan hemen çıkararak müşrik baba, dedelerinin dinine tekrar dönersin, yahut da ben çölde sıcağın karşısında yemek yemeden, su içmeden ölünceye kadar beklerim. Böylece insanlar sana anasının katili diye bağırırlar...

Sa'd bin Ebi Vakkas, bu tehdit dolu teklife, kendisinin haklı olduğunu düşünerek aynı ağırlıkta tehdit dolu bir cevap verdi:

– Anne! Saçların sayısınca canın olsa da her gün biri çıksa ben yine girdiğim İslam'ı bırakıp da şirke dönmem. Bunu böyle bil!..

Bunun üzerine mealini arz ettiğim ayette, bu sert cevap tashih edilerek tasdik edildi. Tashihi şu idi:

– *Şirke dönmeyi isteyen ana babaya itaat edilmez; çünkü bu istekte Allah'a isyan vardır. Allah'a isyan olan yerde kula itaat edilmez. Ancak haklı olduğunu düşünerek ana babaya kırıcı şekilde sert karşılık da verilmez. Yine evlatlık görevinde kusur etmeden onların irşadına vesile olmaya sebep olacak iyiliklerde bulunulur, saygılı davranılır...*

Bence bu olay, tüm dindarlara cevap teşkil eder. Ana baba gibi yakınların dine aykırı olan isteğine itaat etmemeli; ama evlatlık ve akrabalık hürmet ve saygısında da kusur göstermemeli, araya mesafe koymamalıdır. Hatta İslam'ın ana babaya emrettiği hizmet ve hürmetini daha titiz bir şekilde göstermeye devam etmelidir.

Böylece dindar evlat, İslam'ın güzelliğini gösterme görevini tam yerine getirmiş olur.


~~~~~  
 Büyük kardeş Allah'a ibadeti, küçük  
 kardeş anasına hizmeti tercih etti  
 ~~~~~

KİMİN İBADETİ DAHA MAKBUL?

Genç iki kardeştiler. Sırtlarını dayayacakları bir anaları kalmıştı sadece hayatta. Babaları onlar delikanlılık çağına yeni girdikleri sırada vefat etmiş, akrabaları ve komşuları da, kendilerine pek yakınlık göstermez olmuşlardı. Artık iki gözleri gibi bakmalıydılar analarına.

Nasıl bakmasınlar? Sık sık gittikleri camide vaaz veren Hoca Efendi'den duydukları kulaklarına küpe olmuştu âdetâ. Ne diyordu Hoca Efendi:

– Ana baba hakkı hakların en mühimidir. Sakın ana babanızı darıltmayasınız; gönlünü, kalbini incitmeyesiniz. Rabbimiz Kur'an-ı Kerim'inde önce kendi hakkını, hemen arkasından da ana baba hakkını hatırlatıyor; kendi hakkını eda ettikten sonra arkasından ana baba hakkını eda etmeyi emrediyor. Yaşlılık ve başka sebeplerle meydana gelen kusurlarını, zahmet verici hallerini baha ne ederek sakın ana babanıza hürmetsizlikte bulunmayın. Sonra günün birinde aranızdan ayrılırlar. Yapmadığınız hizmetlerden dolayı kalbinizde derin bir sızı kalır, üzüntüden kurtulamaz olursunuz...

Gerçekten de öyleydi. Rahmetli babalarını yaşları küçükken pek memnun edememişler, vefatından sonra kalblerinde meydana gelen derin ızdırabı da halen dindirememişlerdi.

Hiç olmazsa analarını memnun etmeli, ondan böyle bir ızdıraba düşer olmamalıydılar.

Bunun için düşündüler, buldukları çareyi de aralarında şöyle konuştular:

– Anamızı memnun etmek ikimizin de vazifesidir. Ancak buna şöyle bir çare bulalım, hizmeti nöbetle yapalım. Bir gece birimiz, diğer gece de diğeri, yanında nöbet tutalım. Böylece hizmetinde kusur etmeyelim...

Bu fikri hemen uygulamaya koydular. Bir gece biri hizmet ediyor, öteki gece de diğeri hizmete başlıyordu.

Ne var ki yaşı büyük kardeş bundan pek tatmin olmuyordu. O düşünüyordu ki, kendisinin yaşı büyük olduğundan, günah ve kusurları da kardeşine göre daha çok olmalıydı.

Aklına geleni küçük kardeşine teklif etti:

– Sevgili kardeşim, ne olur bazı geceleri hizmet nöbetimi sen devral. Benim yerime de annemin hizmetini sen yap. Ben günahı çok olan biriyim, Rabbi-me daha fazla ibadet edeyim, ondan affımı dileyeyim. Sonra seninle anlaşırız...

Küçük kardeş, buna itiraz etmedi.

Artık hizmetin çoğunu yaşı küçük olan genç yapıyor, kendini kardeşine göre daha günahkâr bilen ağabey de, sabahlara kadar nafilâ namaz kılıyor, gözyaşı döküyordu.

* * *

Bir gece o kadar çok namaz kıldı, o kadar fazla gözyaşı döktü ki takatsız düşüp başını koyduğu secdede uykuya daldı. Rüya gibi bir şey gördü. Kendisine şöyle sesleniyorlardı:

– Genç adam! Bu kadar çok üzülme. Seni affettik!

Sevindi, kalbi küt küt atmaya başladı. Yine de rüyadan ayrılmak istemiyordu.

– Demek ki ibadetlerim kabûl oldu, dedi. Gelen ses bu düşünceye iştirak etmiyor, şöyle diyordu:

– Hayır, senin ibadetin hatırına kabûl etmedik. Küçük kardeşinin ibadeti hürmetine kabûl ettik.

– İyi ama, o ibadet etmedi ki. Sadece anama baktı.

– İşte onun anasına hizmeti, senin ibadetinden üstün olduğundan, hem onu, hem de onun hürmetine seni affedilenlerden kabûl ettik.

– Onun anama hizmeti, benim Allah’a ibadetimden daha makbul nasıl olabilir?

– Çünkü, Allah’ın senin ibadetine ihtiyacı yoktu; ama ananın kardeşinin hizmetine ihtiyacı vardı.

Rüyadaki bu diyaloglardan sonra, yaşı büyük genç, uyanır uyanmaz, koşarak kardeşine gitti:

– Senin nöbetini ben tutayım, sen git, namaza başla, dedi.

Küçük kardeşi mânâlı şekilde tebessüm etti:

– Geçmiş ola, dedi. Şimdi kim olsa anasına hizmet nöbetini devralır. Rüyayı görmeden önce olacaktı o iş!..

GENÇLİKTE ÇALIŞMA VE BAŞARI

Gençler başarıların, muvaffakiyetlerin kendilerine gökten bir nimet sofrası halinde sunulacağını bekliorsa yanılıyorlar.

BAŞARI VERİLMEZ, ALINIR

Bizim kuşağın, büyüklerimizden aldığımız tavsiyeler hep çalışma ve gayret yönünde olurdu. Hangi yaşlıya rastlasanız, hangi güngörmüşe uğrasanız size yapacağı tavsiye aynıydı:

– Çalışın, kazanın, adam olun. Gökten ne altın yağar, ne de gümüş.. Bunları insanlar çalışıp kazanarak elde ederler...

Gerçekten de insanlar, bilhassa gençler, hayatın belli bir devresinde çalışacak, hem de çok çalışacaklar...

Sadece çalışmak mı? Yetmez. Yokluk çekecek, mahrumiyetlere göğüs gerecek, sıkıntı ve zorluğu yenmeyi öğrenecekler...

Gençler, şayet daha hayatın başında emeklilik devresine girer de bezgin düşer, ihtiyarlar gibi hareketsiz ve ümitsiz hale yönelirlerse; bilsinler ki gökten ne altın yağar, ne de gümüş...

Şurası bir gerçektir ki, hamur ne kadar yumruk yerse o kadar güzel ekmek olur o hamurdan. Yumruk yemeyen hamurdan kaliteli ekmek yapılamaz.

Hayatta yumruk yemeden yaşayan gençler, zorluk

çekmeden, mihnet, meşakatlere göğüs germeden yaşamak isteyenler; basit bir zorlukla karşılaşınca yıkılıverirler. Mukavemetleri görülemez. Çünkü hep bir eli yağda bir eli balda yaşamışlar, böyle bir hayat sürdürmüşler. Ne zorluk, ne yokluk çekmişler, ne de hayatın yumruğuna maruz kalmışlar... Böylesine dayanıksız gençler kendilerini hayatın muhtemel yumruklarına hazır hissetmeli, zorluklara göğüs germe niyet ve azmini iç dünyalarında hep taşımaları.

Çünkü zorluksuz, mihnetsiz hayat yoktur bu âlemde. Alın terlemeden, beyin zonklamadan, beden yorgun argın külçe haline gelmeden başarı beklemek, ilerleme ümidinde bulunmak biraz hayalcilik, biraz da kolaycılık olur. Hatta yaşlılarımızın dedikleri gibi, gökten armut, elma beklemekten farksızlık hali arz eder.

Başarının, muvaffakiyetin birileri tarafından verildiğini sanmak hep yanlış olmuştur.

Zira başarılar, muvaffakiyetler verilmez, alınır. Hem de gayretinle, azminle, alın terinde, beyninin zonklamasıyla...

Bu gerçeği, hayatını hep alın teriyle kazanan köylüler çok iyi bilirler.

Nitekim bu köylülerden birine sormuşlar:

– İneğiniz ne kadar süt veriyor?

Köylü ciddileşmiş:

– Bizim inegimiz hiçbir zaman süt vermez!

– Biz verir biliyoruz.

– Hayır siz yanlış biliyorsunuz. İnegimiz süt vermez, biz ondan sütü hep sağarak alırız!

Gençler de başarıların, muvaffakiyetlerin kendilerine gökten bir nimet sofrası halinde sunulacağını bekliyorsa yanılırlar.

Başarı verilmez, alınır. Çalışmakla, azimle, gayretle, zorluk ve mihnetlere göğüs germekle...

* * *

Bu konuda uzun söze hacet yoktur. Çünkü son sözü (Necm) Suresi'nde Rabb'imiz söylemiştir:

– **İnsan için çalışmasından başka bir karşılık yoktur!**

Makamın sadece getirisini düşünüp götürüsünü hiç hesaba katmamak anlayışı, kazanınca aşırı sevindirir, kaybedince de aşırı üzüntüye kaptırır.

KAZANANLAR ŞIMARMASIN, KAYBEDENLER DE ÜZÜLMESİN!

Bazı kimseler bir makama baş olunca neden aşırı sevinirler, bazıları da olamayınca neden aşırı üzülürler?

- Baş olmanın sadece getirisini düşünürler de ondan..
- Ya götürüsü, vebal ve sorumluluğu? Hiç mi vebali, sorumluluğu yok?
- Onu boş ver, orasını düşünme zamanı değildir şimdi, demeye getirirler...

İşte böyle tek taraflı düşünceye kilitlenmek, o makamın sadece getirisini düşünüp götürüsünü hiç hesaba katmamak anlayışı, kazanınca aşırı sevindirir, kaybedince de aşırı üzüntüye kaptırır.

Belki de bu tek taraflı anlayıştan dolayı söylenmiş

meşhur tekerleme:

– Bir baş ol da istersen soğan başı ol!

Sevgili gençler! Öyle ise gelin birlikte bakalım baş olmanın sadece getirisi mi var, yoksa onun da kendine mahsus götürüsü, vebal ve sorumlulukları da söz konusu mu? Hem de korkutacak, ürpertecek derecede..

İrşat eserlerindeki hadislerin işaretlerinden anladığımıza göre, mahşer halkı serbest halde hesabını vermeyi bekleyecek. Ancak belli kimseler halk kadar serbest ve rahat olamayacaklar. Çünkü onlar esirler gibi elleri başlarına bağlı halde beklemekteler...

– Kim midir bu esirler gibi elleri başlarına bağlı bekleyenler?

– Yöneticiler, baş olanlar.. İsterse yönettikleri, yani başı oldukları insan sayısı on kişiden ibaret olsun. Baş olmuş, emri altında insanlar çalıştırmış ya.. hizmet edeceğini iddia ile başa geçmiş ya?..

Demek ki, mahşer halkı sadece kendi hesabını vermek üzere serbestçe beklerken, belli makam ve mevkii işgal etmiş başlar, yönettiklerinin de hesaplarını vermeyi bekleyecekler. Verirlerse elleri çözülecek, adil yönetimlerinin mükâfatını görmek üzere gönderilecekler. Veremezlerse, esirler gibi elleri başlarına bağlı olarak sürülecekler adaletsizliklerinin cezasını görecekleri yerlerine...

Anlaşılan, İmam-ı Azam gibi İslam büyükleri bu yüzden baş olmaktan kaçınmışlar, sorumluluğunu düşünerek belli makamlara talip olmaktan çekinmişler... Hapishaneyi göze almışlar, baş olmayı göze almamışlar. Maruz bırakacakları mahzurlardan dolayı...

Bu mühim konu, Halife Mansur'a çarpıcı şekilde şöyle ifade edilmiş..

Mansur hacda, Safa ile Merve arasında hacıların göz yaşı döküşlerini seyrederken, yanında bulunan Abdullah

bin el-Mübarek der ki:

– Ey mü'minlerin emiri!. Görüyorsun gözyaşı dökən hacıları değil mi?

– Evet, görüyorum.

– Bunların hepsi de, sadece kendi nefislerinin hesabını vermekten korktuklarından dolayı gözyaşı döküyorlar. Sen ise kendi nefsinden başka yönettiğin insanların da hesabını vereceksin. Acaba senin ne kadar gözyaşı dökmek gerekiyor bu durumda?

El-Mübarek şunu da ilave eder:

– **Çünkü der, başında bulunduğun insanların mazlumiyetinden de, mağduriyetinden de, mahrumiyetinden de bir yönetici olarak sen sorumlusun! Bunların hesabını sen vereceksin...**

Artık gözyaşı dökme sırası Halife Mansur'a gelmiştir. Çünkü baş olmanın çok iyi bildiği sorumluluğu hatırlatılmıştır.

– Ey Abdullah der, keşke sen hep yanımda olsan da bana sık sık baş olmanın sadece getirisini değil götürüsünü de böyle hatırlatsan!..

Sevgili gençler!

İnsan baş olacağı mevkiye talip olurken tek gözle bakmamalı, Rabb'imizin verdiği iki gözü de kullanarak nazar etmelidir. Bir gözünü o makamın getirisine bakarken, öteki gözünü de götürüsünü görmeli, mahşerde elleri başına bağlı hesap vereceğini hatırlayarak talip olmalıdır.

Bu hatırlama, kazananların şımarmalarını önler, kaybedenlerin de üzülmelerine mani olur. Yeter ki bu kaçınılmaz hesabı hatırlayacak kadar zihin duruluğuna sahip olsunlar..

İnsanlar boş durmayıp çalışmanın ne kadar hayırlı olduğunu bilselerdi, ömürlerinin tek dakikasını bile boş geçirmez, mutlaka bir işle meşgul olurlardı!

ALLAH BOŞ DURAN GENCİ SEVMEZ

Dine soğuk bakan bazı çevreler, bize dünya lazım diyorlar, bundan sonra da ekliyorlar:

– Halbuki din bizi dünyadan soğutuyor, çalışmamızı istemiyor, geri bırakıyor.

Bu mânâya gelen sözleri geçmişimizde çok duymuş, fazlaca dinlememiştik. Belki ondan olacak ki bizde bile zaman zaman dinin böyle bir gerileme sebebi olacak emirleri, tavsiyeleri olabileceği vehmi yer etmiş, biz bile bu ihtimalin olabileceğini düşünmüştük.

Nitekim şu anda bile böyle düşünenler vardır.

Bugün sizlere dinin bazı emirlerini, din büyüklerinin benimsedikleri anlayışları arz edeceğim. Bakalım bizi geri bırakan din mi; yoksa dinden uzaklaşmak, dini bilmemek mi?

Buyurun örnekleri birlikte okuyalım.

Büyük din âlimi İmam-ı Gazali'nin İhya'sından bir hadis arz edeceğim önce. Hem de gençlere hitap eden bir hadis.

Bakın ne buyuruyor Allah Resulü (s.a.v.):

– Allah'ın en sevmediği genç, boş duran gençtir!

Evet bir genç kendini Allah'a (c.c.) sevdirmek istiyorsa boş durmasın, vaktini boşa geçirmesin. Zira Allah boş duran genci sevmiyor, bunu da Resulü'ne söyleterek dindar gençleri böylece ikaz ve irşad ediyor.

Siz söyleyin, din, gençlerimize böyle ikaz ve irşadda bulunduğu için gerileme sebebi mi oluyor; yoksa ilerleme sebebi mi? Böyle diyen din, gerileme sebebi olarak gösterilebilir mi?

Yine Efendimiz (s.a.v.) Hazretleri buyuruyor ki:

– **Helâk oldular, helâk!..**

Sordular;

– **Kimler ya Resûlallah?**

Şöyle ikaz etti Allah Resûlü:

– **Bugün git de yarın gel!** diyenler.

Yani bugünün işini yarına bırakanlar, işi savsaklayıp da vaktinde yapmayanlar, yarına tehir edenler.

Siz söyleyin, bugünün işini yarına bırakanları ciddi anlamda uyaran bir din bizi geriletir mi; yoksa ilerletir mi? Böyle emirler verip ikazda bulunan dine, “bizi geri bırakıyor,” diyenler, ne kadar dini bilen, gerçek konuşan kimseler olabilir?

Bir de din büyüğünden örnek verelim.

Van’da ders okuttuğu camiye odun taşıyan talebesini gören **Bediüzzaman**, hemen koşar, Odunları kucaklayıp kendisi de taşımaya başlar. Bundan sıkılan talebesi Molla Hamid:

– Üstadım, siz istirahat buyurun, ben taşıyım odunları, deyince şu karşılığı alır:

– **Bilirim Molla Hamid sen taşırsın odunları. Ama benim gayretim bırakmaz ki boş durayım da başkalarının çalışmasını seyredeyim.**

Bundan sonra da şu cümleyi ilave eder:

– **İnsanlar boş durmayıp çalışmanın ne kadar hayırlı olduğunu bilselerdi, ömürlerinin tek dakikasını bile boş geçirmez, mutlaka bir işle meşgul olurlardı!**

Evet, dini bilen bir din büyüğü de böyle bakıyor hayata. Teşvikte bulunuyor yakınlarını, talebelerini çalışmaya...

Sevgili gençler!

Siz söyleyin bu dinin neresinde bizleri geri bırakma emri?

Yoksa, bizi geri bırakan din değil de, dini bilmemek, din hakkında ön yargılı, peşin hükümlü olmak mı?..

Boşuna kolaycılığa, köşe dönmeciliğe imrenmeyin. O yol, çıkar yol değildir. Alın teri, göz nuru esastır.

BAŞARININ YOLU SIKINTILARI GÖĞÜSLEMekten GEÇER

İnsan yaratılışında yükselme meyli vardır. Her insan yükselmeyi, üst katlara çıkmayı ister. Hiç kimse aşağılarda kalmayı, bodruma inmeyi arzulamaz.

Ancak, yükselmek, üst katlara çıkmak biraz mihnet, meşakkat ister.. yorulmak, terlemek gerektirir.

İşte günümüzün bazı gençleriyle burada ihtilafımız var. Yükselme arzusunda birlikteyiz, ama şartlarında ihtilafımız söz konusu. Anlaşılan onlar, yorulmadan yükselmek, adım atmadan ilerlemek istemekteler.

Hatta bazıları henüz hayatın başında iken emekli rahatı istiyorlarr. Falan ve filanın zenginliğine, makamına nazar ediyor:

– Neden ben de onlar gibi olmayayım. Benim hakkım yok mu? diyorlar.

Yok demek mümkün mü? Elbette değil.

Ancak şartına riayet gerekiyor. Şartına riayet ise, birazcık terlemek, yorulmak, beyin çalıştırmak.. gibi zorlukları göğüslemekle oluyor.

Şu anda bir yerlere çıkmış kimselere bakın. Hiç biri oturduğu yerden zenbille yukarıya çekilmemiş. Mutlaka alın teri dökmüş, beyin yormuş, hatta bizim şu anda göze alamayacağımız zorlukları göğüsleyerek çıkmışlar buralara.

İmam-ı Ebu Yusufun sözü meşhurdur. Bunca ilmi nasıl elde ettiği sorulunca verdiği cevap tarihlere geçecek derecede ibretli olmuştur. Şöyle diyor:

– İlim öyle bir şeydir ki, siz ona tümünüzü vermedikçe o size yarısını vermez!

Yani siz ilmin yarısına sahip olmak isterseniz mesainizin tümünü ona vereceksiniz. Öyle çalışacak, öyle beyin yoracaksınız..

Yoksa basit bir ilgi, cılız bir arzu ile âlim olunmaz. İlim kendini böyle kimseye layık görmez.

Tabii sadece ilimde değil, her sahada durum aynı.

Siz meşgul olduğunuz işe tümünüzü vereceksiniz ki onun yarısına sahip olasınız..

Yoksa yarı ciddi, yarı şaka şekilde bir alakayla başarı elde edildiği görülmemiştir.

Geçenlerde Hattat Yusuf Hoca Efendi ile konuşuyorduk:

– Kitaplarınız hemen her yerde okunuyor, hem de bir hayli kitap da yazmışsınız. Kolay başarı demek istedim.

Tebessüm ederek cevap verdi:

– Bugüne gelinceye kadar ne türlü zorlukları göğüslediğimi ben bilirim, öyle sanıldığı kadar kolay olmadı bu işler, dedi.

– Bir tanesini anlat da gençlere ders olsun, dedim.

Anlattığı gerçekten beni de etkiledi:

Kur'an harflerini öğretmek için bir Elif-ba hazırlamış, kitabın başkısı bitmiş, bir kutunun içine doldurup cuma namazından sonra cemaata satmak üzere Süleymaniye Camii'nin kapısına omuzunda getirip tezgaha bırakmış. Hem yazar, hem satar durumda.. Ne yazık ki, koskoca camiden çıkan 10 bin kişiden tek insan eğilip de bakmamış bile, tek nüsha olsun kitap satamamış...

Tekrar kutunun içine koyduğu kitaplarını omuzuna alıp, geldiği gibi dönerken caminin karşısındaki kahvede oturanlardan bir ses gelmiş kulağına:

– Hafız efendi, lütfen bir çayımızı iç de sonra git! Bir de bakar ki rahmetli Hacı Muzaffer Ozak. Hemen yanına oturmuş. Şeyh Efendi:

– Hafız efendiye bir çay getirin, çabuk, demiş. Sonra yanındaki yakınlarına emretmiş:

– Hafız efendinin kitaplarını sayıp teslim alın.

Akşam tekkede dağıtırsınız. Parasını da hemen peşin olarak verin ki şevki sönmesin, hizmet duyguları yok olmasın. Yeni kitaplar hazırlasın bu gençler.

Kitapları halk kitlesi tarafından büyük bir ilgiyle okunan Yusuf Tavaslı Hoca diyor ki:

– O kitapların hepsinin kağıdı gençliğimde omuzumdan geçmiş, baskısı elimle olmuş, kitapçı vitrinine de yine omuzumda taşınmıştır. Ben bu güne gelinceye kadar bu işin hem yazarlığını, hem hamallığını yaptım. Daha sonra hamallığını işçilere bırakmaya başladım.

Evet, birileri bir yere gelmişlerse, mutlaka bu işin önceleri zorluğunu göğüslemiş, sıkıntısını çekmiş, hatta hem hamallığını, hem de yazarlığını birlikte yürütmüşlerdir.

Sevgili gençler!

Ebu Yusufun buyurduğu gibi, siz üzerinize aldığınız işe bütününüzü vermedikçe o işte başarının yarısını bile alamazsınız. **Boşuna kolaycılığa, köşe dönmeçiliğe imrenmeyin. O yol, çıkar yol değildir. Alın teri, göz nuru esastır.** Yükselmenin yolu sıkıntıyı göğüslemekten, zorluğa direnmekten geçer. Caymak yok, cesaret var.

Bütün mesele, gencin kendi kafa yapısı, düşünce tarzı, çalışma azmi ve moral durumundadır.

BAŞARILI OLMAK İSTEYEN GENÇLERE

Yükselmek isteyen gençler ne fizikî yapılarına bakmalı; ne de ana, baba, soy sop gibi cihetleri düşünmeliler...

Bunların hiçbirisi, büyük adam olup vatana, millete hizmet etmek isteyen gençler için düşünülecek şey değildir. Bütün mesele, gencin kendi kafa yapısı, düşünce tarzı, çalışma azmi ve moral durumundadır.

Ne fizikî durum, ne de soy sop, zenginlik, gencin büyük adam olmasıyla ilgilidir. Tarihte nice eşsiz insanlar vardır ki, ne fizikî durumları müsaittir, ne de soy sop vaziyetleri. Ama bunlara rağmen bu zatlar belirli noktalarda zirveleşmişlerdir. Ve öyleleri de vardır ki kendi sahasında hâlâ aşılammıştır.

İsterseniz edebiyat sahasında isim yapan, İslâm kültüründe de büyük mevkiye sahip olanlardan misal verelim.

Hicrî ikinci asrın başlarında kendilerini kabul ettiren meşhur şair ve hatiplerden Cahız, Ferezdak, Cerir, makamat sahibi Hariri...

Bunların hepsi de fizikî bakımdan çirkin mi çirkindiler. Aile ve soy sop ta da tanınmış bir aileden değildiler. Ama buna rağmen günümüzde bile onları geçen olamamış. Arap edebiyatında eşsizliklerini sürdürmeye devam etmişlerdir.

Bunlardan Cahız'ın fizikî durumuna bir bakalım.

Bir gün Basra'da bir çocuk resimciye gitmiş, bir şeytan resmi yapmasını istemiş. Resimci de görmediği şeytanın resmini nasıl yapacağını sormuş. Bu defa şaşırان çocuk bakmış ki, oradan geçen birinin yüzü, karışık çizgi ve çukurlarla dolu.

– Amca, amca! biraz gelir misin? diyerek elinden tutup resimcinin yanına getirerek:

– İşte bunun gibi yap! deyip, çıkıp gitmiş. Meğer çocuğun yüzünü şeytana benzettiği adam Cahız'ın kendisiymiş. İşte insanlar, şiirlerini ve hitabetini dinlerken bayılıyor; bu şeytan yüzlü Cahız'ın eserlerine hayran oluyordı.

Ferezdak'a gelince:

Ferezdak, yanan tandıra düşüp de alaca bulaca hale gelen kediye derler. Ferezdak da küçükken çiçek hastalığına yakalanmış, yüzünde tandırdan çıkan kedinin durumuna benzer şekilde alaca bulaca çukurlar meydana gelmiş, bu sebeple de asıl ismini bırakıp kendisine Ferezdak demişler.

Ama alacabulaca yanmış kediye benzeyen Ferezdak, şiirlerinde insanların hayranlığını kazanmış; karşısında hatipleri, edibleri elpençe divan durdurmasını bilmiştir. Zaten bunlar tıpkı Muaydi gibiler. Şair Muaydi'yi, hayranlarından biri günlerce yol kat ederek görmek istemiş. Bir de bakmış ki, eciş bücüş bir adam!.. Ne kılık kıyafet müsait, ne de boy pos!..

Şiirlerinden dolayı hayran olduğu Muaydi'nin böyle çelimsiz biri olduğunu görünce şaşkına dönen adamın

halini anlayan şair, meşhur şiirini o zaman söylemiş:

– Muaydi'yi işitmen, görmenden hayırlıdır!

Sadece Arap âleminde değil, dünya edebiyatında da eşsiz bir eser olarak bilinen Makamat'ın yazarını nasıl sayıyorsunuz? Bu da Muaydi gibi, bir hayranıyla karşılaşmış Kûfe mescidinde. Makamat'ın yazarının çelimsiz biri olduğunu bir türlü kabul edemeyen adam, şaşkınlığını sürdürürken Hariri kağıda şu şiiri yazıp adamın eline tutuşturmuş:

– Ben de tıpkı Muaydi gibiyim. Keşke beni işitmekle kalsaydın da görmeye heveslenmeseydin!

İsterseniz Cerir'in de babasından bir örnek verelim.

Büyük adam olmak için ille büyük adamın oğlu olmak gerekir gibi bir düşünceye sahip olan bir gencin elinden tutup çadırlarına götüren Cerir, babasını çağırmış.

Çadırdan üstüne başına süt dökülmüş halde perişan biri çıkmış. Cerir, durumu şöyle izah etmiş:

– İşte bu gördüğünüz perişan adam, şairlere meydan okuyan Cerir'in babasıdır. Keçisini çadıra çekmiş, memesi altına da yatmış sütünü emdiği sırada gelmişiz anlaşılan. Sütü sağmıyor da memelerinden emiyor. Çünkü sağarken görenler olur da kendisinden süt isterler diye korkuyor. İşte Cerir böyle cimri bir adamın oğludur.

Zannederim şu misaller, belli işlerde inkişaf edip yükselmek isteyen gençlerimize ibretli örnekler olsa gerektir. Ne fizikî yapı, ne soy sop. Bütün mesele kendinizin azmi, gayreti. kafanızın motor gibi çalışması, Gerisi sizi meşgul etmemelidir. **En çelimsiz, en fakir genç, en başarılı biri olabilir. Herkesi kendisine hayran bırakabilir.** İşte örnekleri...

—❦—

Bu nasırlı elleri hem Allah, hem de Resûlû sever. Çalışan elleri Allah, Cehennem ateşine haram kılmıştır!

—❦—

ÇALIŞAN GENCE RESÛLÜLLAH NE DEDİ?

Genç adam işlerini kendi elleriyle yaptığı için parmakları nasırlaşmıştı.

Halbuki, bu ellerle Resûlüllah'ın mübârek ellerinden tutup musafaha edecekti. İşte bulunduğu an, böyle bir musafaha için sıraya girmiş ashâbın beklediği andı. Kendisi de onların içinde yer almıştı. Topraklarla haşır neşir olan kaba saba eliyle Resûlüllah'ın ellerinden tutup tokalaşacak; diğer ashâb gibi o da musafahada bulunacaktı.

Tereddüd içinde kendi kendisiyle münakaşa ederken sıra gelmişti bile. Bütün cesaret ve kuvvetini toplayarak nihayet Allah'ın Resûlü'nün mübârek ellerinden tutup tokalaştı, böylelikle sırasını savmış oldu.

Ancak, içinde derin bir eziklik duyuyor, Resûlüllah'ı kaba saba eliyle rahatsız ettiğini düşünüyordu.

Daha fazla dayanamadı. Az sonra tekrar yanına yaklaştığı Allah'ın Resûlüne şöyle bir özürde bulundu:

– Ya Resûlüllah, ben kendi işini kendi elleriyle gören bir işçiyim. Kaba ve nasırlaşmış ellerimle mübârek ellerinizi tutup incittim. Bunun için özür diler, afvınızı istirhâm ederim!

Resûlüllah bu çalışkan gencin anlayışından fevkalâde duygulanmıştı. Mübârek ellerini onun kaba saba, nasırlaşmış ellerine uzattı ve sevgiyle tekrar tutup şefkatle sıkarken şöyle buyurdu:

– Bu elleri hem Allah, hem de Resûlû sever. Çalışan elleri Allah, Cehennem ateşine haram kılmıştır!

Bir eziklik ve üzüntü içinde bulunan işçiye böylece sevgi ve takdirini ifade buyurmuş olan Resûlullah, çalışan insanı takdir ve tebrik ediyor; işinden dolayı ellerinin nasırlaşması onun hakkında bir ayıp ve kusur değil, belki bir şeref madalyası değerini taşıdığını ifade buyurmuş oluyordu.

Demek ki çalışmak, bu yüzden yorulup, sıkıntı çekip, elleri kabalaşıp sabalaşmak; sanıldığı gibi kötü ve çirkin bir şey değildir. Allah çalışan elleri Cehennem ateşine haram kılmakta, dolayısıyla elin sahibini de ilâhî rahmetiyle kucaklamaktadır.

Şayet çalışma esnasında ibadetler ifa ediliyor, Allah'ın haram kıldığı fiiller işlenmiyorsa; bu çalışma, sadece bir çalışma değil, aynı zamanda nafile ibadettir de. Resûlullah'ın tebrik ettiği de budur.

Dağ meyvesi acı, fakat şifalıdır.

GENÇLER! DOĞRU SÖZ ACI OLUR

Bir İslâm büyüğü, ibareyi doğru okuması için talebesini ikaz ettiği zaman üzüldüğünü anlayınca:

– Dağ meyvesi acıdır, fakat şifalıdır, demiş.

Yani, bizim sözlerimiz acıdır ama, doğrudur. Sonunda istifade senindir, demek istemiş.

Sevgili gençler! Doğru söz, bazan acı olur. İlk anda in-sanda bir sarsıntı meydana getirirse de, neticesi daima lehinize olur. Sonunda istifadeyi yine siz yaparsınız. Yeter ki doğru söze, haklı ikaza maruz kaldığınızda kendinizi frenlemeyi bilin, ilk anda hoşunuza gitmediği için hemen memnuniyetsizliğinizi hissettirmekten çekinin. Çünkü

dağ meyvesi gibi ilk anda acı olan doğru sözler, nihayet dinleyene şifalar dağıtan birer iksirden başka bir şey olmamaktadır.

Misali Hazret-i Mevlâna'dan verelim:

Elma ağacının altında uyumuş bir adam, uyandığında midesinde bir yanma hissetmeye başlamış. Derken başı dönüp, dünyayı başka bir görüntü içinde görmeye başladığı sırada, yoldan geçmekte olan kara gün dostu ahababı, kendisinin perişan halini görerek yanına gelmiş. Bir-iki dakikalık sohbetten sonra da hastalığının mahiyetini anlayınca, yerden kalkmaya mecali kalmayan dostunun üzerine yürümüş ve elindeki kamçıyla ağzına yüzüne vurmaya başlamış. Hasta adam, neye uğradığını anlayamamışsa da selâmeti, sözden anlamayan bu dostunun kamçılarından kaçmakta bulmuş. Tezekli tarlada kaçmaya uğraşırken dostuna da **“insafsız”** diye bağıırıyormuş. Çünkü, yetiştiği yerde kamçıyı indiriyormuş.

Nihayet kaçça kaçça yorulan hasta adamın midesi iyice karışmış, kan-ter içinde koştuğu toprakların üzerine yığılarak kusmaya başlamış. Öyle kusmuş ki, midesinde ne kadar çürük elmalar varsa hepsi dışarı çıkmış. İşte o zaman **“insafsız”** diye çıkıştığı dostunun aslında ne kadar şefkatli bir ahababı olduğunu anlamış.

Çünkü, elmanın altında yattığı sırada, eline geçen bir elmayı ağzına atmışmış. Meğer o elma da çürükmüş. Bir kaç dakika daha beklese imiş, çürük elma kendisini zehirleyerek öldürecekmiş. Zehirlenmekten kurtulmanın çaresi de kusmaktan başka birşey değil. Eli kamçılı dostu, bunu iyi bildiği içindir ki, samimî ahababını kamçıyla kovalayıp onu kusturuncaya kadar zorlamış. Onun **“insafsız, vîcdansız”** gibi ithamlarına kızmayarak kamçıyı indirmeye devam etmiş, kusturunca da işin hikmeti böylece anlaşılmış.

Daha evvel **“insafsız”** diye haykıran dostu, bu defa ona teşekkür etmeye başlamış.

Sevgili gençler! İşte bütün doğru sözler, haklı ikazlar, yerinde müdahaleler hep böyle, başlangıçta acıdırlar. Fakat sabredilir, işin sonuna kadar bekleme basiret ve tahammülü gösterilirse neticede şifası yine sabırlı adama olur. Çürük elma gibi bize zararlı olan hareketlerimizin zararlarından böyle kurtuluruz.

Bunun içindir ki Hadîs-i Şerîfte:

– **Sabreden zafere erer**, buyurulmuştur.

Siz de:

– Ya sabır deyin, sizi ikaz ve irşad edenlere karşı hiddet ve şiddet göstermeden bekleyin. Başlangıçta acı olan doğru sözler, sonunda tatlı neticeler verirler.

Biliyorsunuz ki:

– **Dağ meyvesi acı, fakat şifalıdır.**

İlim elde eden kimse çirkinse, ilimle çirkinliği örtülür, güzellik gelir. Güzelse, güzelliği daha da artar.

ÖĞRENCİ NASIL DÜŞÜNÜR?

İnsanın en büyük düşmanlarından biri cehalettir. Cahil insan, insanların en gerisinde yer almaya, cemiyette faydalı bir hizmet göremez halde kalmaya mahkûmdur.

Bu yüzden her insan, her genç, önce kendisini cehaletten kurtarıp, bilgi sahibi yapmak ister. Tâ ki, geri kalmaktan kurtulsun, insanlar arasında kendisine uygun bir hizmet pozisyonu almaya lâayık olsun; doğru ile eğriyi, hak ile bâtılı ayırma kabiliyetini elde etsin.

Ancak bilgi elde edip, ilim sahibi olmaya çalışan bu kimselerin dikkat edecekleri bazı kaide ve ölçüler vardır ki, bunlara riayet ettikleri takdirde başarılı olurlar, çalışma ve gayretleri hedefini bulur, yanlış düşünceye sapmaktan kurtulurlar.

Büyük ilim adamları, tecrübeli, uzman zâtlar, bu hususta şu kaideleri sıralamışlardır:

1 – İlim peşinde koşan genç, cehaletten kurtulmayı esas almalıdır; cehaletin çok kötü bir şey olduğuna kesin kanaat getirmelidir.

Cehaletin bu kötülüğündendir ki, Rabbimiz Kur'ân-ı Kerîm'de, insanlara şu suali sorarak düşünmelerini istemiştir:

"– Hiç bilenlerle bilmeyenler bir olur mu?"

Evet, olmaz. Çünkü, bilen hakkı bulur, bilmeyen bâtıl da kalır.

2 – Öğrenci gencin, ilim öğrenerek kendini cehaletten kurtarmaktan maksadı nedir, onu iyi tespit etmelidir.

Cehaletten kurtulmaktan esas maksadı, doğru ile eğriyi bulmak, hak ile bâtılı ayırmak olmalıdır.

Şayet bir ilim, sahibini bu maksada götürmüyor, bâtıl da kalmasına sebep oluyorsa; o ilim ideal öğrenim değildir. Maksadına uyan bir başlangıç yoktur onda.

Öyle ise öğrenmeye arzulu her genç, bu ilim ile Hakk'ı bulmayı esas almalı, bâtıldan kurtulmayı hedef edinmelidir. Başka düşünceler, bu gayenin arkasından gelmelidir. Önüne geçmemelidir.

3 – Her genç, elde ettiği ilimle insanlara hizmette bulunmayı, nafil ibadet ve kudsî hizmet saymalıdır.

Zira Peygamberimiz, hadîsinde, insanların en hayırlısının yine insanlara en faydalı olanı olduğunu bildirmiştir.

Bir ilim ki, sahibini insanlara faydalı kılmıyor, hizmette bulundurmuyorsa, o ilim değil, elemdir. Sahibinin mes'uliyetini çoğaltır sadece.

4 – İlim öğrenmeye istekli genç, örnek olmalı, ilimsizlere örnek teşkil etmelidir. Yani öğrendiğiyle amel etmeli ki, Allah ona öğrenmediğini lâıyk görsün, yeni şeyler öğrenmesi ve bilgisini arttırması için sebepler yaratsın.

İlme, bu niyetler içinde başlayan gencin, şu hususlara da dikkat etmesi gerektiğini büyük zâtlar anlatmaktadır:

1 – İlim peşinde koşan genç, yemeyi, içmeyi, uyumayı terketmemelidir. Ancak bunların hepsinin aزیyla iktifa etmelidir. Kendisini, gerekli olanın en aزیyla ihtiyacını karşılar hale alıştırmalıdır.

2 – İlim peşinde koşan genç, para kazanma, köşe dönme sohbetlerine değeri vermemeli, ticaret işleriyle zihnini meşgul etmemeli, böyleleriyle haşır-neşir olmaktan uzak kalmalıdır.

Hattâ sâfi zihinleri bulandırıcı, dikkatleri başka taraflara çekici kimselerle arkadaşlık kurmamalı, onlarla sohbetten uzak kalmaya gayret etmelidir. Zihnî doğrultusunun ve ahlâki doğruluğunun bozulmaması için, kendini böyle engellerden tecrit etmesi zarurîdir.

3 – İlmin dışında kendisine lâzım olmayan gereksiz ve havadan sudan mevzularla da meşgul olmamalıdır. Ata-sözlerinde, şöyle denilmiştir:

"- Lâıyk olmayan şeyle meşgul olanın, lâıyğı odur."

Lokman Hekim'e sormuşlar:

- Bunca ilmi ne ile elde ettin? Şöyle cevap vermiş:

- Doğru sözlülükle, emanete dikkat etmekle, bir de gereksiz ve yararsız konuşmalardan uzak kalıp, sadece dersimi düşünmekle...

4 – Öğrenci, kendisine ilim öğreten hocasına son derece saygılı olmalı, hürmetten asla geri kalmamalıdır. Hocası buna lâıyk olmasa bile...

Alimler derler ki, öğretmenine hürmet eden talebenin zihni açılır, ilminin bereketi artar; hürmet etmeyenin ise, ilminin bereketi azalır, hattâ feyzi kaçar...

* * *

Mâneviyat büyükleri, ilmî çalışmalarında muvaffak olmak isteyen öğrenci gençlere, şu maddeleri hatırlatıyorlar:

1 – Kendisi mütevâzi olacak, kibir, gurur gibi bir his taşımayacak, sormaktan ve öğrenme faaliyetinden utanmayacaktır.

2 – İlim öğrenme hissi (merakı) kendisinde hırs halinde kuvvet bulacak, başka meşguliyetler onu doyurmayacaktır.

3 – Üstadına saygılı olmayı, anne-babasına hürmet kadar kutsal bilecek; saygıda asla kusur etmeyecektir.

Burada esas ilgilendiren şu mühim nokta da unutulmamalıdır:

İlim, gaye değil, vasıtaadır. Bu vasıtanın gayesi, sahibine İslâmî hayatı yaşatmak, yaratılışın gayesini bildirmektir.

Bu gayeye kademe kademe yaklaştıran ilim, vasıtalık vazifesini görüyor, gaye yerine geçmiyor, demektir.

İşte, ilim yolunda büyük kayıp, telâfisi mümkün olmayan yanılma da burada meydana gelmektedir.

Şu da var ki ilme başka niyetlerle, farklı düşüncelerle başlayanlar, sonunda gerçek hedefini bulur, gayelerine yönelebilirler de... Zira, ilim, sahibini yanlış yola, bâtil hedefe kolay kolay itmez. O insan, bâtil'da kalmak için özel bir gayret göstermedikçe...

Nitekim, mâneviyat büyüklerinden Mücâhid Hazretleri der ki:

– Biz, ilmi, Allah rızası için öğrenmeye başlamadık. Ama ilim, sonunda bizi düzeltti, niyetimizi islâh etti...

Resûl-i Ekrem Efendimiz'in bu konuda ikazı gayet açıktır:

– Kim ilmi, başka niyetlerle elde etmeye başlarsa, bilsin ki, ilim onu eninde sonunda iyi niyete, hakikî gayeye götürür.

Yeter ki, o da iyiliğe yönelme arzusu içinde olsun...

Büyükler derler ki:

– Faydalı ilim, güzel terbiye, öyle bir servettir ki, onları bir hırsız çalamaz, hiçbir asır da değiştirip atamaz. Faydalı ilme, güzel terbiyeye sahip bir genç, altınlarla süslü kimse gibidir. İtibarı hiçbir zaman düşmez.

İmam-ı Gazâlî Hazretleri de, genç nesle şöyle hitap eder:

– Değerli genç! İlim peşinde koş, bilgi sahibi ol! Zira, ilim elde eden kimse çirkinse, ilimle çirkinliği örtülür, güzellik gelir. Güzelse, güzelliği daha da artar. Hiçbir miras, ilim ve güzel ahlâk kadar değerli ve makbûl miras olamaz.

Konuyu, Süfyan b. Uyeyne'nin, kızını isteyen bir gence verdiği cevaplarla bağlayalım:

Bu büyük âlime gelen gencin biri, kerimesine tâlib olduğunu imâ eden bir sözle, kendisini reddetmemesini ister. Büyük âlim, şu karşılığı verir:

– Pekâlâ, pek iyi bir teklif, hayırlı bir istek... Ancak, bana Allah'ın kitabından birkaç âyet oku bakayım.

Genç, mahcup ve üzüntülü vaziyette:

– Efendim, hiç âyet ezberlemedim ki!..

– Öyle ise, bari birkaç hadîs oku!..

- Onu da bilmiyorum efendim.
- Peki, birkaç mısra şiir de bilmiyor musun?
- Hayır, şiire hiç merak salmadım!...
- Pekiyi, sevgili evlâdım! Âyet yok, hadîs yok, şiir ise zaten yok. Ben senin hangi vasfına güveneyim, yavrumu hangi meziyetine emanet edeyim?

Hayattaki tüm başarıların temelinde "Ben bu işi yaparım" azmi yatmaktadır.

'BEN BU İŞİ YAPARIM!' AZMİNİ KAYBETMEYİN!

Denebilir ki, hayattaki tüm başarıların temelinde "Ben bu işi yaparım" azmi yatmaktadır. Nitekim başarısızlıkların temelinde de "Ben bu işi yapamam" ümitsizliği yattığı gibi.

Efendimiz Hazretleri ümmetine "Ben bu işi yaparım" azminde olmayı emir buyurmuş, hatta en yoksul insana dahi bu ümidi telkinden geri kalmamıştır. "Hayatın Gayesi" kitabından vereceğim bir örnekle bu mühim konuyu misaliyle arz etmek istiyorum. Bakalım imkanını sıfırlamış en yoksul bir insana dahi nasıl bir ümit ve azim telkin etmiş; hiçbir şeyi olmayan adama nasıl 'Ben bu işi yapabilirim' azmi kazandırmıştır?

Eli ayağı sağlam, gücü kuvveti yerinde genç bir adam: "Ya Resulallah sadakaya muhtaç haldeyim, bana yardım." dedi. Gerçekten de adam fakirlikte dibe vurmuş görünümündeydi. Teşebbüs gücünü kaybetmiş, "Ben bir şey yapamam" ümitsizliğinin kuyusuna düşmüştü sanki. İlk

bakışta çalışma engelini olmadığını gören Efendimiz, "Evinde alınıp satılacak hiçbir şeyin yok mu?" diye sordu.

Adam, "Var; geceleri yarısını altıma serip yarısını da üstüme örttüğüm bir cübbem ile içeceğim suyu doldurdüğüm bir kırbam var!" dedi. "Git bu söylediklerini hemen buraya getir!" buyurdu Efendimiz.

Ürkek adam şaşkın halde, işin nereye varacağını bilemeden, gidip söylediği 2 parça eşyayı getirdi. Efendimiz orada bulunanlara seslendi: "Bunları kim satın alır?"

Biri cevap verdi: "Ben bir dirheme alabilirim."

Verileni az bulan Efendimiz, "Artıran yok mu?" diye seslendi. Başka biri, "Ben iki dirhem veriyorum." deyince eşya onda kaldı.

İki dirhemi alan Efendimiz'in gence teklifi şöyle oldu: "Bu iki dirhemden birini evinde acil ihtiyaçların için harca. Kalan bir dirhemle de bir iple bir balta satın al, doğrucu Medine kenarındaki çalıhğa git, oralardan odun topla, çarşıya getir, sokak sokak dolaşarak satmaya başla!.."

Genç adam tereddütler içinde kalkıp gitti, baltayla kırdı odun hazırladı, iple sarıp yüklenerek şehre getirdi, sokak sokak dolaşmaya başladı. İlk günleri zorlandı. Akıl-na, hayaline getirmedeği bir işti bu.

Aradan tam on beş gün geçmişti. Bir gün mescide, üstünü başını yenilemiş, hareketli ve heyecanlı bir genç girdi. Efendimiz, bir süre önce tanıdığı bu hareketli gence, tebessüm ederek sordu: "Şimdi nasılsın?"

Şen şakrak cevap verdi genç: "Bütün borçlarımı ödedim, sattığım eşyalarımı da geri aldım. Böyle işleri başaramamı hiç ümit etmiyordum!"

Bunun üzerine, "Birilerinin yaptığı yardımla geçinmenden, sırtında odun taşıyarak kendi alın terinle yaşam daha hayırlıdır!" buyuran Efendimiz, şu hatırlatmayı da yaptı:

"Allah rızkını yaratmadan hiç bir kuluna hayat vermemiştir. Ne var ki teşebbüs gücünü kaybeden kul, rızkının peşinde koşma azmini de kaybeder, birilerinin yardımıyla geçinmeye kendini mecbur sanır, yazık eder kendine."

Japon eğitimcilerin, gençlerimize milli şuur kazandırmamız için yaptıkları ilginç tavsiye...

GENÇLERİNİZE ÇANAKKALE'Yİ GEZDİRİN!

Sarı Papatya Yayınları tarihimizdeki kahramanlıklarımızın anlatıldığı "Destanlaşan Çanakkale" kitabını yayınladı. Merhum Başbakan Turgut Özal'ın davet ettiği Japon eğitimcilerinin, ülkemizde gençlerimize verdiğimiz eğitimi yerinde inceledikten sonra vardıkları sonuca ait konuşmalar da bu kitapta yer aldı.

Japonların kendi çocuklarına nasıl milli şuur kazandırdıklarının da anlatıldığı kitaptan ilgili kısmı, özetleyerek arz etmek istiyorum sizlere... Muhtemelen siz de misalleri merakla okuyacak, dikkatle düşüneceksiniz.

* * *

"Eğitim alanında uzman Japon heyeti, zamanın Milli Eğitim Bakanı Vehbi Dinçerler'in de içinde bulunduğu bir heyetle Başbakan Turgut Özal'ın huzuruna çıkar ve davet üzerine geldikleri ülkemizde inceledikleri eğitimimizin gençlerimiz üzerindeki verimsiz sonuçlarını şu soğuk cümleyle ifade ederler.

– Gençlerinizde milli şuur eksik!..

Şok etkisi yapan bu gözlemden sonra sorular arka arkaya gelir:

– **Siz Japonlar gençlerinize milli şuur verme adına ne yapıyorsunuz? Nasıl bir eğitim programı uyguluyorsunuz?** Japonlar şu bilgiyi verirler:

– Biz, derler, eğitime şok testler uygulayarak başlarız. Çocukları uçak kadar hızlı giden trenlere bindirir ve çok katlı yollardan geçiririz. En üstün teknolojiyle ve robotlarla çalışan dev fabrikalarımızı gezdiririz. Bu baş döndürücü teknoloji karşısında sarsılan ve şoke olan çocuklarımızı deriz ki: “Gördüğünüz bu hızlı trenleri ve üstün teknolojiyi sizin atalarınız yaptı. Eğer siz daha çok çalışırsanız daha hızlı giden ulaşım araçları yapar, daha üstün teknoloji meydana getirir, daha modern fabrikalar kurarsınız.”

Bundan sonra çocukları Hiroşima ve Nagazaki'ye götürüp düşmanın harap ettiği bölgeleri gezdirir ve yine deriz ki:

– Eğer siz birlik ve beraberlik içinde çalışmazsanız, işte böyle düşmanlar sizin ülkenizi yakar, yıkar ve yaşanmaz bir ülke haline getirirler. Ama çalışırsanız güçlü olursunuz, düşmanlarınız size saldırmaya cesaret edemezler. Vatanınız, milletiniz yükselir. Dünyadaki devletler size saygı duymaya başlarlar... Artık çalışmak ve çalışmamak konusunda kararınızı siz verin.”

Bu iki şok örnekle çocuklarımız kendilerine gelerek iyi ve çalışan bir Japon genci olma yolunda ilk adımlarını atmış olurlar. Milli bir şuurla okurlar!..”

Tam bu sırada orada bulunanlardan biri: **“Bizim Hiroşima ve Nagazaki'miz yoktur ki?..”** demeye getirir. Buna gecikmeden cevap gelir:

– Sizin Hiroşima ve Nagazaki gibi yerleriniz bizimkilerinden çok ve daha da etkilidir. Bir metrekareye altı bin merminin düştüğü Çanakkale Zaferi'nin kazanıldığı olaylarla dolu bir tarihi mekan sizde. Çocuklarınız ve gençle-

rinizin çok olması için yeter de artar bile Çanakkale. Dünyanın en gelişmiş ve en güçlü ordularına karşı Türkler olmaları olduruyor ve bütün dünyayı hayretler içinde bırakan bir zafer kazanıyorlar. İmanın, azmin, birlik, beraberliğin neleri yendiğini ispatlıyorlar burada.

İşte sadece bu olay, bu bölge ve bu zafer dahi gençlerinizin milli şuur kazanmalarına yetecek örneklerle doludur. Bu sebeple gençlerinizi gruplar halinde Çanakkale'ye götürüp gezdirmelisiniz. Her Türk genci Çanakkale Savaşları'nın yapıldığı bölgeyi bilerek gezmeli, atalarının ne olmaları başardığını gururla görmeli, ıftiharla öğrenmelidir.

Daha sonra onlara demelisiniz ki:

– Sizler birlik ve beraberlik içinde çalışmazsanız, güçlü ve kuvvetli olmazsanız düşmanlarınız yine Çanakkale'ye gelirler, ülkemizi işgal eder ve öz yurdumuzda hür yaşamayı size çok görürler. Ama çalışır, teknolojiyi yakalarsanız, ülkenizi kalkındırır, ilerleyen ülke haline getirirsiniz. Düşmanlarınızın sizi etkileri altına alma cesaretleri yok olur. Özgürlüğünüzü korursunuz. Atalarımızın işte böyle koruduğu bu vatani koruma ve kalkındırma sırası şimdi sizlerde!..”

Japonların verdikleri bu örnekler bizler için ibretli olduğu kadar da düşündürücü olsa gerektir. **Kendi değerlerimizi çocuklarımıza anlatma konusunda ihmallerimizin olduğu daha net anlaşılmaktadır bu misallerle.**

Abdullah bin Ömer'den:

“Allah meslek sahibi mü'min kulunu sever.”

(Mu'cemül-kebir XII, 308; el-Evsat VIII, 380; Şuab II, 88)

* * *

Allah kendinin ve çoluk çocuğunun rızkını temin için bir meslekte çalışan ve yaptığı işin de hakkını veren mü'min kulunu sever.

*İyi işleri iyi yetiştirilmiş gençler başarmakta,
vasıfsız gençlerle vasıflı işleri başarmak
mümkün olmamaktadır.*

FETİH, KENDİNİ YETİŞTİREN GENÇLERİN HAKKIDIR!

Şüphesiz ki iyi işleri iyi yetiştirilmiş gençler başarmakta, vasıfsız gençlerle vasıflı işler başarmak mümkün olmaktadır. Bunun bir örneğini yirmi bir yaşında İstanbul'un fethini gerçekleştiren Fatih'in yetiştirme tarzında görmek mümkündür.

Mustafa Uslu, yazdığı Fetih kitabında kendini iyi yetiştiren genç Fatih'i nasıl anlatıyor bakın: "Kırk dokuz yıllık ömründeki otuz yıllık saltanatı süresince seferden sefere koşmuş, zaferler kazanmış, fetihler gerçekleştirmiş olan Fatih'e, küçük yaşlardan itibaren seçkin bir aile terbiyesi ve sıkı bir eğitimle sorumluluk bilinci kazandırılmıştır.

Fatih, gördüğü aile terbiyesi, aldığı disiplinli eğitimi, ciddiyeti, titizliliği, yüksek iradesi, sarsılmaz inancı, kararlılığı ve üstün yetenekleriyle örnek bir kişiliğe sahip olmuştur. O sadece bir padişah, bir devlet başkanı değildir. Aynı zamanda büyük bir komutan, kararlı bir diplomat, keskin zekasıyla bir bilim adamı ve mühendis, ince ruhuyla bir şair ve bir sanatkardır!.. Adaleti, hoşgörüsü ve elde ettiği yönetim tecrübesi, memleketine verdiği değer ile büyük bir devlet adamıdır... Devletini sağlam temeller üzerine oturtmuş, geleceğe uzun ömürlü bir miras bırakmıştır.

Savaş meydanlarında, ümitlerin iflasa sürüklendiği noktalarda, ordusunun önünde at sürecek, kılıç sallayacak kadar kahraman bir komutandır. Bu yönüyle ordusu-

nu moral bakımından en üstün seviyede güçlendirirken, uyguladığı savaş stratejileriyle ne derece keskin bir zekaya sahip olduğunu ortaya koymuştur. **Kaleleri, şehirleri, ülkeleri fethetmekle kalmamış, gönülleri de fethetmesini bilmiştir...**

Henüz yirmi bir yaşında iken kendisine gelen Bizans elçilerine "İmparatorunuza söyleyin, şimdiki Osmanlı padişahı öncekilere benzemez, benim gücümün ulaştığı yerlere, sizin imparatorunuzun hayalleri bile ulaşamaz!.." diyebilecek kadar kendisine ve milletine güven duymaktadır. Onun bu güveni sebepsiz değildir. Yetiştirme tarzı, inancı ve yetenekleri, bu güvenin temel kaynağıdır...

Fatih, bilime ve bilim adamlarına büyük önem vermiştir. Bu önem verişin sırrı, çocukluğunda gördüğü aile terbiyesi ve aldığı manevi boyutu yüksek eğitimde saklıdır. Osmanlı devletinin yedinci padişahı Fatih, kırk dokuz yıllık hayatında ve yaklaşık otuz yıl süren devlet yönetiminde sayısız başarılarla ve ilkelere imza atmış, seferden sefere, zaferden zaferine koşmuştur. Aldığı terbiye, gördüğü eğitim, sahip olduğu idealleri, adaleti, sağlam karakteri ve başarılarıyla örnek bir kişiliğe sahip olan Fatih'i doğru tanımak, ruh ve düşünce dünyamıza yön vermemize sebep olacak, neslimize de başarı örneği teşkil edecektir...

Mustafa Uslu'nun, Fatih Sultan Mehmet ve Fetih kitabının önsözündeki bu satırlardan sonra, kitapta anlatılan o günkü düşmanın teknolojisine üstün gelme örnekleri de gösteriyor ki, **yirmi bir yaşında altı dil öğrenmiş olan mühendis Fatih'in fethi gerçekleştirmesi, gerekli eğitim, öğretim ve terbiyeyi eksiksiz almış olmasıyla yakından ilgilidir.**

Demek İstanbul'un fethi bir tesadüf eseri değildir. Şuurlu bir hazırlanma ve yetiştirmenin mahsulüdür. Tarih boyunca nice fetih teşebbüsleri yapılmış, ancak kendini yetiştirenlere nasip olmuştur vaat edilen büyük fetih.

Anlaşılan odur ki, iyi yetiştiremediğimiz nesillerden, yetişmişlere özgü başarı beklenemez... Yetişmişlerden de (21 yaşında da olsa) kader başarıyı esirgemez...

Gençler! İş hayatında salahatinize mutlaka maharet de katın.

TOPLUM HAYATINDA SALAHAT MI, YOKSA MAHARET Mİ ÖNEMLİ?

Bir hususun iyi anlaşılması neticesidir ki, yanlış hesaplar yapıyor, isabetsiz sonuçlara varıyoruz. Bizi yanlış ve ters fikre sevkeden ve kafalarda belirsizliğini koruyan mes’ele “salâhat” ile “maharet” mes’elesidir.

Sizler herhalde bu iki kelimeyi işitmiş, fakat mânası üzerinde dikkatlice durmamışsınızdır. İsterseniz bu iki kelimenin ifade ettiği çok değerli bir ölçüyü, basit bir misalle gözden geçirelim.

Bilindiği gibi “salâhat”; sâlih olmak, dindar olup, dinî emirlere bağlı kalmak mânalarına gelmektedir. “Mahâret” de; mahir olmak, san’atında ehliyetli, uzman ve usta olmak demektir. Şu basit tariftten de anlaşılmaktadır ki, “salâhat” ile “mahâret” ayrı şeylerdir. Biri şahsın dindarlığı; diğeri de san’atkârlığı, işinde ehliyetliliği, demektir.

Siz bir işe başlayacağınız zaman, diyelim ki duvar ör-dürüp sıva yaptıracağınızda, ilk iş olarak, bu san’atı bil-meyen “sâlih” kimseyi mi arıyorsunuz; yoksa uzun müd-det duvar örüp, sıva yaparak inşaatlarda çalışmış bir “ma-hir” adamı mı tercih ediyorsunuz?

Elbette ki mâhir bir san'atkârı aramaktasınız. Çünkü duvarı usta örür, sıvayı san'atkâr yapar. Salâhatın ve dindarlığın ustalıkta te'siri yoktur.

Hiç bir insan, "sâlih" olduğunu ileri sürerek, san'at ve mahâret sahalarında da başarılı olacağını iddia edemez. Yahut salâhat yüzünden kendisini tercih etmemizi isteyemez. Zira, salâhatına birşey demiyoruz, Allah mübarek eylesin. Ancak, salâhatı, mahâreti demek olmadığından; işimizin kaliteli olması için mâhir ve san'atkâr kimse aramak zorundayız. Nitekim bindiğimiz otobüse, dindar ve sâlih, ama tecrübesiz birini değil de, ehliyetli bir şoförü aramaktayız. Şayet ehliyeti bir yana itip de, şoförümüzde sadece dindarlık ve salâhat ararsak, neticenin bir uçurma yuvarlanıp, bir nevi yolcularla birlikte intihar etmek olduğunu kestirmek, hiçbir zaman güç olmaz.

Sevgili gençler!

Burada aklınıza gelen şöyle bir suali sorabilirsiniz:

San'at ve mahâret isteyen bir işe, mahâretli kimseyi değil de sâlih ve mübarek bir kimseyi, sadece salâhatının hatırı için tercih edersek netice ne olur?

Şüphesiz ki hezimet... Bu takdirde bu zatın salâhat ve mübarekliği de, kendisiyle birlikte itibardan düşüp zedelenmeyecek midir? Halbuki salâhatın mahâret olmadığını bilip sahasının dışına taşmasa, salâhatına olan itibar ve hürmet devam eder, şahsında o ulvî sıfatlar zedelenmekten kurtulur.

İsterseniz salâhat ile mahâreti, daha genel bir misalle ele alalım:

Teknik ve fenni buluşlarla Avrupalılar bizlerden ileride bulunmaktadır. Bu bizim kötülüğümüze, onların da iyiliğine mi delil olur?

Hayır... Biz salâhat ile mahâreti ayırmıştık.

Bizim salâhatımız, yine Allah indinde makbuldür. Ancak salahat, bir işte muvaffak olmamız için yeterli değildir. Ayrıca mâhir, yani mahâret sahibi de olmamız şarttır. Şayet salâhatımızı kâfi sanıp, mahâretin ehemmiyetini idrâk etmez, kendimizi san'at ve mahârette de yetiştirmezsek; muvaffakiyet ve zafer daima mahâretlinindir.

Bu durumda, mahâreti olmayan salâhat sahibine, sadece üzölmek ve yenilmek düşer. Allah'ın kâinata koyduğu âdetullah kanunu böyledir.

Bunu bilmeyenler âdetullah'ın değışmez acı gerçekleriyle ikaz olunurlar. Öyle ise, ya salâhatımıza mahâret de ilâve edeceğiz; ya da âdetullah mahâretliyi muvaffak kılarak sadece salâhatıyla kalıp kendini maharet sahibi yapmayanı ikaz etmekte devam edecektir...

Dindarın mağlûbiyeti dindarlığın kıymet-sizliğini ifade etmeyeceği gibi, inkarcının veya günahkârın (fasıkın) galibiyeti de günahkârlığın kıymetliliğine delil olmaz.

ALLAH'IN KÂİNATA KOYDUĞU KANUNLARA İTAAT EDİYOR MUYUZ?

Odanın ortasında soba yanıyordu. Biri salâhat sahibi dindar, diğeri mahâret sahibi günahkâr iki adam; iddiaya giriştiler. Dindar dedi ki:

– Ben, yâ Allah diyerek, şu ateşe elimi sokarsam, ateş elimi yakmaz...

Günahkar buna itiraz etti:

– Hayır, sen ne dersen de, bu ateş elini yakar, sana karşı ayrıcalıklı muamele yapmaz.

İddia kızıştı ve dindar adam kollarını sıvayıp:

– Yâ Allah! diyerek elini ateşe daldırdı. Fakat elini ateşe değdirmesiyle, feryat ederek çekmesi bir oldu... Etraftakiler merhem getirip yanan parmaklarını tedâvi ettiler.

Bu defa da günahkâr adam aynı iddiaya baş vurdu:

– Senin elini yakan bu ateş, benim elimi yakmaz.

Nitekim:

– Ya Allah! demeden, elini ateşin ortasına daldırdı ve dakikalarca da ateşin içinde bekletti. Seyredenler şaşır kaldılar. Dindar adamın parmak uçlarının yanmasına mukabil, fâsık adamın sesi bile çıkmıyor; sanki elini suya sokmuş gibi rahatlıkla duruyordu. Neden sonra ateşten çıkardığı elinde yanık emareleri olup olmadığına dikkat edince, işin sırrı anlaşıldı.

Dindar adam, kâinatta vazedilmiş olan İlâhî kanunu bilmiyor; gafil insanların tabiat kanunu dedikleri “sünnettullah”ı anlamamış bulunuyordu. Halbuki, Allah Teâlâ kainata koyduğu ezelî kanunuyla ateşe yakıcılık vasfı vermişti. Ve bu yakıcılık vasfı, mu’cize halinin dışındaki bütün durumlarda, yakma fonksiyonunu yerine getirecekti. İlâhî bir kanundu bu. Elini ateşe sokan müslüman ise, âdetâ müslümanlığına imtiyaz talep ediyor; Allah’ın vaz’ettiği âdetullah kanununun, kendi hatırı için değişmesini istiyordu. Bu olamazdı. Allahü Teâlâ, herkesin yerli yersiz isteği için, vaz’ettiği kanununu iptal etmezdi. Bunun için de, dindarın elini soktuğu ateş, onu yakmış; böylece dindar, sünnettullah’a aykırı hareket etmesinin cezasını, fiilen yaşamıştı.

Günahkâr adam ise, kainata konan bizim Âdetullah, onların tabiat dedikleri kanunu bildiği için, evvelâ tedbir aldı. Ateşe yak emrini verip, yakıcılık kanununu vaz’eden

Rabbimiz, bir başka maddeye de, yanmayı önlemek özelliği vermişti. Günahkâr adam bu maddeyi bildiği için, tutup böyle bir özelliğe sahip olan amyanttan, eline bir eldiven yapmış ve bu eldivenle elini ateşe sokmuştu. Yani ateşe elini sokarken kainata konmuş bir kanuna uygun hareket etmişti. Elbette onun eli yanmayacak, o galip gelecekti. Nitekim öyle de oldu. Dindar adam mağlûp olurken, dina lakayt adam galip geldi...

Sevgili gençler!

Bu misaldeki gibi:

Dindarın mağlûbiyeti dindarlığın kıymetsizliğini ifa-
de etmeyeceği gibi, inkarcının veya günahkârın (fasıkın)
galibiyeti de günahkârlığın kıymetliliğine delil olmaz. Or-
tada cereyan eden hakikat odur ki; dindar, âdetullah ka-
nunlarına uygun hareket etmedi. Fâsık ise bu kanunu
arayıp bulduğundan, sünnetullah'a bu noktada uyumlu
hareket etti ve bu uygunluğun zarurî neticesini de zafer
olarak elde etti...

İşte kâinatta yaşanan bütün olaylar; bu kanun çerçe-
vesinde cereyan eder.

*Sünnetullah'a aykırı hareket eden kimse, dindarlığına dayanarak Yaradanından ayrıcalıklı muamele isteyemez. Dindarlığı sebe-
biyle galip getirmesini bekleyemez. Galip gelmek isteyen insan,
iman ettiği Allah'ın kainata koyduğu bütün kanunlarına uygun
hareket etmeye mecburdur. Ancak bundan sonra galibiyet
bekleyebilir.*

Uhud harbine çıkarken Hazret-i Resûlullah, üst üste
iki zırh giymişti. Niçin?.. Allah ona yardım etmeyecek
miydi? Buna rağmen Uhud'da yine de mağlûbiyet oldu.
Çünkü, sünnetullah'a Resûlullah uymuş; fakat geride bek-
leyen okçular, bir anlık geçici galibiyete aldanarak nöbeti
bırakıp düşmanın hücum edebileceği en nazik noktayı
boşaltmışlardı. Bu tedbirsizlik, mağlûbiyeti netice verdi.
İsterse bu ordu sahâbe ordusu olsun, âdetullah'a aykırı

hareket edince, gelecek netice kaçınılmazdı.

Yine Resûlullah, Medine etrafında aç, susuz olarak ashâbıyla haftalarca hendek kazıp düşmanın içeri atlama-
ması için maddî tedbir aldı. Allah bize yardım edecek de-
yip de, düşmana hazırlıksız karşı koymayı tercih etmedi.

İşkence ve hakaretlerin en şenîsine mâruz kalan Al-
lah'ın Resûlü, onüç senelik Mekke devrinde, “yürüyün as-
hâbım, şu kafirlerin kefenini boynuna takalım” demedi...

Çünkü kadrosu yoktu. Böyle hazırlıksız ve tedbirsiz
harekete geçişin sonu, ilâhî kanunların icabınca kendini
imha ve mağlûbiyet olurdu. Hicreti tercih etti, fakat hücu-
ma karar vermedi.

Sevgili gençler!

Bunların her biri, bizler için ibret ve ikazdır. **Dindar
oluşumuza imtiyaz ister halden çıkıp, ilâhî kanuna
uygun hareket etme mecburiyetini kavramalıyız.**
Yoksa fâsık adamın ateşte yanmaz eldiven yüzünden elini
yakmayan ateş, bizim çıplak parmaklarımızı pişirebilir.
Bundan da kimseyi mes'ul tutamayız...

*Bir dâvanın muvaffak olup zafere erişmesi;
tarafıtar kazanmakla, kadro yetiştirmekle,
hasımlarına mukabele edecek güç ve im-
kânlar elde etmekle mümkün olur.*

GENÇLER! İYİ NİYETLİ OLMAK YETERLİ DEĞİLDİR

Bizim tek lider ve rehberimiz, Hazret-i Muhammed
Aleyhisselâm'dır. O'nun mukaddes hayatına baktığımız-
da, muhtaç olduğumuz bütün ders ve hikmetleri görür, ge-
reken ölçüyü buluruz.

Kırk yaşında iken ilâhî emirleri tebliğle vazifelenen o muazzez simâ, işe derhal ortaya atılarak başlamamış; bilâkis ilk senelerde dâvasını son derece gizli tutmuş; zatına iman eden ilk bahtiyar sahâbîlere de aynı gizliliği tavsiye etmiş; iman ve itikadlarını alenen sergilerken, müşriklerin endişelerini tahrik etmemeyi, tecavüzlerine sebebiyet veren bir tavır içine girmemeyi tenbih buyurmuştur. Hattâ bu sıralarda iman edip de imanın verdiği heyecanla işi alenîleştirmek isteyen bazı ashâba, bu hususta açık-seçik olarak:

– Sakın bu işi açıklama. Müşriklerin zararı dokunur. Fayda yerine ziyan görürüz, demiş olmalarına rağmen; Harem-i Şerifte İslâmiyetini ilân etme heyecanına düşen Ebû Zerr, başına üşüşen müşriklerin taarruzundan zor kurtulmuş, imanını gizli tutmasını emreden Resûl-i Ekrem'in tenbihine riayetsizliğin cezasını, peşin olarak çekmiştir. Bereket versin ki, müşriklerin tekmeleri altında hayatı tehlikeye girmiş olan Ebû Zerr'i oradan geçmekte olan Hazret-i Abbas kurtarmış; Ebû Zerr'in kabilesinin Şam'a giden ticaret kabilelerinin yolunu kesebilecek kuvvette olduğunu, onu dövmekle ticarî hayatlarını tehlikeye soktuklarını söylemek suretiyle müşrikleri yatıştırmıştır.

Daha sonra bazı Müslümanlar Habeşistan'a hicret etmiş, bir müddet sonra bu kafilenin arkasından ikinci bir hicret kafilesi daha yola çıkmış; bunların içinde Hazret-i Resûlullah'ın damadı Hazret-i Osman'la, kızı Rukiye bile bulunmuştur.

Bir ara hicret edenlerden bir haber alınamayışı yüzünden, Resûlullah Efendimiz, son derece üzüлp meraklanmıştı. Endişe içinde haber beklerken Kızıl Deniz tarafından gelen bir kadının:

– Ben Kızıl Deniz tarafından gelirken, yolda Hazret-i Osman'la, hanımı Hazret-i Rukiye'yi gördüm. Hazret-i Osman yaya yürüyor, Hazret-i Rukiye de hayvana binmiş gidiyorlardı, diye haber getirmesi üzerine, Allah'ın Resûlü

ferahlamış:

– **Lût Aleyhisselâm’dan bu yana ilk defa hanımıyla Allah için hicret eden kişi, Osman’dır, demiştir.**

Sevgili gençler!

Şimdi düşünelim ve kendi kendimize soralım:

Bütün hareket ve tavırları şeksiz-şüphesiz hak ve isabetli olan Allah’ın Resûlü, neden dâvasını gizli tutuyor, hattâ ashâbının tâ Habeşistan’lara kadar göçetmelerine razı oluyordu. Damadının, kızının, doğup büyüdüğüleri vatanlarını terketmelerine gözyumuyor, hattâ tasvip ediyordu?

Evet neden demiyordu ki:

– Ben Allah tarafından hak bir dâvanın tebliği için vazifelendirilmiş bir Resûl’üm. Dâvam hak, hedefim hak, niyetim iyi, maksadım doğru... Kötü düşüncem, dünyevî bir kastım yoktur. Binaenaleyh, kimse Mekke’yi terketmesin, hiç kimse hak dâvasını gizlemesin! Neden doğup büyüdüğünüz vatanınızı terk ediyor, hak dâvanızı gizliyorsunuz? Hepiniz hemen ortaya çıkın ve etrafınızla mücadeleye başlayın!..

Evet, Allah’ın Resûlü böyle demiyordu. Çünkü O biliyordu ki, **bir dâvanın kendi hak, dâva sahibinin niyetinin de hâlis olması kâfi değildir. Kâinatta hükmeden fıtrat kanunları vardır. Bunlar da İlahî kanundur. Bu kanunlara göre, bir dâvanın muvaffak olup zafere erişmesi; taraftar kazanmakla, kadro yetiştirmekle, hasımlarına mukabele edecek güç ve imkânlar elde etmekle mümkün olur.** İşte bunun içindir ki, Allah Resûlü, on üç senelik Mekke hayatı boyunca, müşriklerin zulmüne kesin bir tahammül göstermiş; nihayet zulmün had safhaya gelmesi üzerine Medine’ye hicrete karar vermiş; “benim niyetim hâlis, derhal bunlara karşı koymalıyım” dememiştir. Ne zaman ki Medine hayatı

nın ikinci senesinde gereken güç ve imkân elde edilmiş, işte o zaman Rabbimiz Cihad'a izin veren âyetini de göndermiştir. Bu cihadda da yine tecâvüz emri verilmiyor, sadece tecâvüze karşı savunma müsaadesi bildiriliyordu.

Genç okuyucumun sualine cevap vermiş olmak için derim ki:

– Niyetimizin hâlis, maksadımızın doğru olması yeterli değildir. Kâinatta cereyan eden fıtrat kanunlarına uymazsak netice mağlûbiyettir. Resûlullah bu âdetullah kanunlarına nasıl uymuşsa, biz de aynen uymak zorundayız. Yoksa niyetimizin iyi ve temiz olduğunu ileri sürerek muvaffakiyet beklemek; Resûlullah'a uymamak, O'nun hayatından ölçü almamak olur...

Ne ev dolusu altın, ne de lü'lü' ve zebercet! Bize adam lâzım, adam gibi adam...
Salâhat, mahâret, ferâgat sahibi adam...
Yetenekli, becerikli, ferasetli, ufuklu,
muhakemeli adam...

BAŞARI YOLUNDA KALİTELİ ADAM İHTİYACI...

Eskilerin “Kaht-ı rical” dediklerine, biz şimdi “adam kıtlığı” diyoruz.

Evet, bir işte başarı ve muvaffakiyet, mutlaka o işin adamını bulmaya bağlıdır. Yapılacak işin ehil ve mahâretlisi mevcut olmazsa, muvaffakiyet ve başarı da o nisbette zorlaşıyor, hattâ imkânsızlaşıyor.

Bunun içindir ki, Resûl-i Ekrem Hazretleri, bir insanın herşeyi yapabileceği fikrinin yayılmasını önlemek kasdiyle:

– **Her iş için hususî adamlar vardır**, buyurmuşlardır.

Evet, her işin, ayrı kabiliyet ve vasıfta insanı, yani özel yeteneklerle donatılmış elemanı vardır. Bunu kabûl etmek zorundayız. Yoksa saat tamircileriyle mobilyacılık, marangozla saat tamirciliği yapmak gibi garabetlere düşmek, işten bile değildir.

Bu gerçeği çok iyi bilen Büyük Halife Hazret-i Ömer, bir sohbetinde şöyle bir سوال sormuştu:

– Dedğiniz hemen yerine gelecek olsa, neyi temenni ederdiniz?

Meclistekilerden biri heyecanla konuştu:

– Bu binanın ağzına kadar altınla dolmasını temenni ederdim. Çünkü, onunla fakir-fukaraya sadaka verir, muhtaçların ihtiyaçlarını karşılardım.

Bir başkasına sordu:

– Sen ne temenni ederdin?

– Ben de, bu evin lü'lü' ve zebercet gibi pahalı mücevheratla dolmasını dilerdim. Onunla İslâmiyet'e hizmet eder, mü'minlerin darlığını varlığa çevirirdim.

Temenniler bu minval üzere giderken, nihayet onlar da mukabil soruyu sordular:

– Ya Ömer, şayet dedğiniz olsaydı, asıl siz ne isterdiniz?

Bütün devirlerin en büyük derdine parmak basan Büyük Halife, şu tarihî karşılığı verdi:

– **Ben de Ebû Ubeyde, Muaz bin Cebel ve azatlı köle Salim gibi adamlar yetiştirmek isterdim ki, onlarla İslâmiyet'e hizmet edeyim!**

Sevgili gençler!

İşte bütün mes'ele bundan ibarettir...

Ne ev dolusu altın, ne de lü'lü' ve zebercet! Bize adam lâzım, adam gibi adam... Salâhat, mahâret, feragat sahibi adam... Yetenekli, becerikli, ferasetli, ufuklu, muhakemeli adam...

Hâlid bin Velîd, Hîre'yi muhasara ettiğinde, düşmanın çokluğunu ve imkân bakımından da üstünlüğünü görünce, zamanın halifesi Hazret-i Ebû Bekir'den yardım istemek zorunda kaldı.

Hazret-i Ebû Bekir, imdat istemek üzere gelmiş olan habercinin yanına, sadece harb taktik ve yönetiminde mahâretli meşhur Ka'kaa bin Amr'i verdi.

Ve Hâlid bin Velîd'e şu cümleyi yazdı:

– Sana bir ordu değil, ama bir ordu kalitesinde bir adam gönderiyorum!

Evet, sayı çokluğu, miktar fazlalığı bir yerde büyük bir manâ ifade etmiyor; ille de adam gerekiyor, adam!... Bu adam, başarı beklenen konuyu bilecek, mahiyetini idrâk edecek, feragat ve feraset sahibi olacak!..

Emevî Halifelerinden birinin huzuruna, bir cemaat girmişti. İçlerinden çok genç birini sözcü seçmişlerdi. Cemaat susuyor, sadece sözcü seçilen küçük genç konuşuyordu.

Emevî Halifesi:

– Küçük genç, sen geri çekil de büyüklerin ileri geçsin bakalım, dedi.

Fakat gençten hemen şu cevabı aldı:

– Eğer ileri geçmek için mutlaka yaşlı olmak icabetseydi, sizden de büyükler varken sizin bu makama geçmeniz yersiz olurdu. Sizden yaşlılar varken sizin buraya geçişiniz de gösteriyor ki, akıl yaşta değil baştadır; benim geri çekilmem gerekmez.

Halife söz sahibini şöyle dikkatlice bir süzdükten

sonra:

– Hımmm! dedi ve ilâve etti: Sen hiç de küçük biri değilsin.

Bu küçük genç, Resûlullah'ın torunlarından İmam-ı Muhammed Bâkır'dan başkası değildi. Ak sakallı ihtiyarlar, yerinde konuşup, iddia ettiği hakkı koparacağını bildikleri içindir ki, O'nu kendilerine sözcü seçmişler; işlerini ona yaptırmayı tercih etmişlerdi. Yani, tam adamını bulmuşlardı.

İnsanı zafere götüren, muvaffakiyetin zirvesine ulaştıran şeylerin en başında "sebat" gelir.

GENÇLER NEREDE SEBAT ETMELİ?

Sevgili gençler!

Bilmem siz kendi kendinize sordunuz mu? Yahut bir başkası size hiç böyle bir sual yöneltti mi? Fakat ben kendime çoğu zaman böyle bir sual sormuş ve cevabını da yine kendim vermişimdir:

– **Bir dâvaya hizmet eden, bir fikrin yerleşmesi için gayret gösteren, yahut başladığı bir işi başarmak azminde olan kimseleri, muvaffakiyet ve zafere ulaştıran şey nedir?**

Evet, sual bu! Bizi zafere ulaştıran, muvaffakiyetin zirvesine çıkaran vasıf nedir?

Siz bu suale belki çeşitli cevaplar bulacak, hattâ bu cevapların içinde bir kısmının da kesin isabet kaydettiğini söyleyeceksiniz, fakat ben:

– İnsanı zafere götüren, muvaffakiyetin zirvesine ulaştıran şeylerin en başında “sebat” gelir, diyeceğim.

Evet sebat, muvaffakiyetlerin menşei, zaferlerin menbaidir. Kim bu menbaa mâlikse, o nihayet bir gün muvaffak olacak, zaferi elde edecektir; yeter ki sebatını bozmasın...

Ancak, sebat, her hâdisede böyle midir, her zaman sahibini zafer ve başarıya götürür mü, yoksa sebatın da yeri ve zamanı mı vardır?.. Burası dikkat çekicidir, düşünüp incelemeye değer...

Denebilir ki:

Eğer sebat her yerde hayırlı ve kıymetli olsaydı, muvaffakiyetler ve zafer İblis’in olurdu. Çünkü İblis, inad ve küfründe ısrar etti, ne vesvesesinden vazgeçti, ne de yolundan geri kalmayı düşündü.

Eğer sebat, bizzat insanı zafere götüren bir vasıf olsaydı, en muzaffer insan Ebû Cehil olacaktı. Zira Ebû Cehil bunca mu’cize ve gerçekleri gördüğü halde asla yolundan dönmedi, küfürden tâviz vermedi, nihayet Bedir harbinde kendi cephesinin mağlûbiyetini son nefesinde öğrenince, Resûlüllah’a olan düşmanlığının daha da çoğaldığını söyleyerek, küfründe ısrar içinde canını verdi.

Ama Ebû Cehil’in bu inat ve ısrarı, Hazret-i Ebû Bekir’de görülmedi. O, Resûl-i Ekrem’i görünce, derhal Hakk’a tâbi ve teslim oldu.

Ömer bunu daha kesin bir tavırla gösterdi. Büyük bir hışımla çektiği kılıncını kızkardeşinin boynuna indirmek üzere girdiği evde, dinlediği “Tâhâ” sûresi neticesinde, derhal eski inadını bırakıp gerçeğe boyun eğdi.

Anlaşılan odur ki:

– **Sebat, hakta olursa sahibini zafere götürür, muvaffakiyetlerin zirvesine ulaştırır; yalnız dünyevî değil, uhrevî saadatlere de nâil kılar.**

– **Sebat hakta değil de bâtılda olursa, sahibini şerre götürür, neticesi itibariyle mağlûbiyete düşür; yalnız dünyevî değil, uhrevî saadetten de mahrum kılar.**

İşte Ebû Bekir'in sebatı ile Ebû Cehil'in inadı, Ömer'in imana dönüşü ile Ebû Leheb'in küfürde kalışı?

Biri hakta, hayırda, doğruda sebat ettiği için hayırla yâd edilmekte, hürmetle hâtırlanmakta; diğeri şerde, bâtılda inad ettiği için nefretle söylenmekte, kötülerin sembolü olarak hâtırlanmaktadır.

Sevgili gençler!

İşinizde, dâvanızda, vazifenizde muvaffak mı olmak istiyorsunuz? Sebatınızı teftiş ve tedkik etmelisiniz!

– *Hakta sebatta mısınız, bâtılda inatta mı?*

– *Hak üzere iseniz, sebat yegâne vasfınız, tek meziyetinizdir.*

– *Bâtıl üzere iseniz, inadın terki yegâne vasfınız, hakka dönüş en büyük meziyetiniz olmalıdır.*

ÖNEMLİ OLAN KAFANIN İÇİ

Sultan 3. Selim zamanında, doğruluğuyla tanınmış fakir bir âlimi, Kadı tayin etmek isterler. Kadı'nın ayağındaki kundralar pek eski ve yamalı olduğu görülür.

Bazı devlet adamlarının:

– Böyle ayağına giyecek bir ayakkabısı bile olamayan kişi Kadı yapılır mı? diye itiraz ettiklerini duyan Kadı namzedi, onlara şu cevabı gönderir:

– Kendilerine söyleyin, biz hükümlerimizi ayaklarımızla değil, kafamızla veririz.

Her mesleğin hem iyi yanı vardır, hem de kötü yanı. Sen tercih ettiğin mesleğin iyi yanıyla yetineceksen mesele yoktur. Kötü yanına kayacaksan, işte o zaman çok iyi düşünmen lazım.

HANGİ MESLEK İYİDİR?

Hayata yeni atılmakta olan bir genç okuyucum:

– **Hangi mesleğe girsem?** demiş, sonra da ilave etmiş:

– **Polis olmak tercih edilir mi? Avukatlık nasıl?..**

Hz. Ali Efendimiz’e sormuşlar:

– **Hangi millet iyi millettir?**

Şöyle cevap vermiş:

– **Her milletin iyisi iyidir! Kötüsü de kötü...**

Bence bundan güzel cevap olamaz. Peşin bir hükümle falan millet iyi, filan millet kötüdür, denemez. Her milletin içinde iyileri de vardır kötüler de. Öyle ise iyiler nerede olursa olsun iyidir. Kötüler de hangi millette olursa olsun kötüdür.

Aynı hükmü, mesleklere de teşmil edebiliriz.

– **Hangi meslek iyidir?**

– Her mesleğin hem iyi yanı vardır, hem de kötü yanı. Sen tercih ettiğin mesleğin iyi yanıyla yetineceksen mesele yoktur. Kötü yanına kayacaksan, işte o zaman çok iyi düşünmen lazım.

Bu konu bana, Bediüzzaman Hazretleri'ne yıllar önce sorulan bir soruyu hatırlattı.

Cumhuriyetin ilk yıllarında, tanıdığı bir kişi polis olmak istediğini ifade ile:

– Üstadım ne buyursunuz, polis olmak istiyorum, uygun olur mu acaba? diye sorar.

Bediüzzaman Hazretleri'nin cevabı, fevkalade mânâlı ve düşündürücüdür. Şöyle cevap verir:

– Polislik yapmak, mukaddes bir görev yapmaktır. Çünkü mazlumlara korur; milletin malını, canını, namusunu muhafaza eder. Zulme mani olur. Haksızlıkları önler...

Polisin görevini böyle tarif ettikten sonra, sözlerini şöyle bağlar Bediüzzaman Hazretleri:

– Eğer sen bunları yapacaksan, git, polis ol...

Nitekim o kimse polis olur. Görevini de bu anlayış içinde yapar. Bundan da ömür boyu mutluluk duyar.

Avukatlık ve diğer meslekler de öyledir. Hakkı kaybolanların haklarını alır, zulme uğrayanları kurtarır, mazlumların dayanağı haline gelersen; avukatlık mesleği de kutsal bir meslek olur. Ama zalime destek verir, mazlumların ezilmesine yardımcı olursan.. orasını da sen bilirsin...

Evet, İmam-ı Ali Efendimiz hak söylemiştir:

– Her milletin hem iyisi, hem de kötüsü olduğu gibi; her mesleğin de iyi yanı, kötü tarafı vardır. İyi yanıyla amel edecek olanlar bu mesleği tercih etmeliler. Kötü yanıyla meşgul olacak olanlar, bu mesleğe girmeyi düşünmemeliler.

Bir büyük zatın huzurunda meslek seçmekten konuşuyorlarmış.

Kimi mimar, kimisi mühendis olmaktan söz ederken,

büyük zattan şöyle bir söz duyulmuş:

– **Mimar, mühendis olabilirsiniz; ama öğretmen olamazsınız!**

Öğretmenin özelliğini sormak istemişler. Şöyle söylemiş büyük zat:

– Mimar, insanın cesedini koruyacak binalar inşa eder. Öğretmen ise ruhunu muhafaza edecek düşünceler öğretir. Cesedin korunmasıyla ruhun korunması aynı olmaz. Bir nesil, mimarlara değil öğretmenlere teslim edilir. Görevinin bilincinde olan bir öğretmen, aynı zamanda ruhların da mimarıdır. Yıkılmaya yüz tutmuş ruhları imar eder, ebedi hayatını kazandıracak düşüncelere kavuşturur.

Şüphesiz ki aksi de söz konusudur. İdeolojik saplantı içinde olan eğitimciler, gençlere imanını kaybettirir, ruhunu yıkip ebedi hayatını da tehlikeye sokabilir.

Sevgili gençler!

Unutmayın, her mesleğin iyi yanı iyi, kötü yanı da kötüdür. Siz hangi yanıyla amel ederseniz, ona göre tercihinizi yapın, hayrını görün...

BAŞARI İÇİN ISRARLA TAKİPÇİ OLUNMALI!

Emevi devlet adamlarından Ziyad, bir gün bir meclise girdi. İçerde bir kedi vardı. Adamları onu meclisten kovalamak istediğinde, Ziyad, “Kediyi kendi haline bırakın” dedi.

Öğle ve ikinci namazlarını mescidde kıldıktan sonra, meclise geri döndü. Kedi hala içerdeydi. Güneş batmak üzereyken, aniden ortaya bir fare çıktı. Ve kedi, hemen fareyi yakaladı.

Bu olay üzerine, Ziyad şöyle dedi:

– Kim ihtiyaç sahibiyse, ihtiyacını elde etmek için, bu kedi gibi ısrarla takipçi olsun.

*Ticari hayatta muhatabınıza iyi niyetle
güvenmeniz ve hüsnü zannınız, tedbir alma-
nıza, belge düzenlemenize engel olmasın.*

“MÜSLÜMAN İŞİ” KARAR VERMEK NASIL OLUR?

Atı alan Üsküdar’ı geçti, diye bir tâbir vardır bizde. Tıpkı bunun gibi, bazı mevzularda uyanıp gerçeği öğreniyoruz ama, atı alan Üsküdar’ı geçmiş oluyor tabii. Geç olmasına rağmen, bu da bir kazançtır. Yeter ki, daha fazla uykuda kalmayıp uyanmış olalım.

Ne demek istediğimi merak ettiniz herhalde? Arzedeyim:

Bazı şikâyetlere muhatap olmaktayım.

Ben bu kadar para kaptırmazdım, bu derece aldanmazdım, fakat gözü kör olsun şu itimadın.. İtimad ettik de, ondan oldu bu iş!..

– Peki, parayı verirken, yapacağınız işte anlaşırken, senet hazırlamadınız mı, şahidler huzurunda vermediniz mi?

– Hayır öyle birşey yapmadık.

– Neden?

– **Müslüman işi olsun dedik de ondan!**

İşte bu cümle bardağı taşırmaq için yetip te artmaktır. Sanki Müslümanlıkta öyle bir emir ve usûl varmış ki: Borç vereceksin, ticaret yapacaksın, birlikte bir sürü işler çevireceksin, fakat bütün bu işlerin bir yazıya, bir senede dayanmayacak; iki şahid huzurunda belli kimselerle belgelenmeyecek hattâ senet ve şahid bir yana, muhatabın attığı imzaların icabını yerine getirip getirmeyeceği

bile araştırılmayacak... Ve bu tedbirsizliğin adı da, “**Müslüman işi**” olacak?..

Bu muamele, düpedüz İslâm’ın reddettiği bir beceriksizliktir. Çünkü Kur’ân-ı Kerîm’in ulvî emri meydanda:

– Ey iman edenler! Borç aldığınızda, yahut verdiğinizde, müddetini ve miktarını kesin ifâdelerle belli ederek yazıp senetleşiniz.” (Bakara sûresi, âyet meâlleri)

İşte âyetin tavsiyesi; işte bizim tedbirsizliğimiz, beceriksizliğimiz ve bilgisizliğimiz neticesindeki mağduriyetimizi İslâmiyet’e yükleyişimiz... “Müslüman işi olsun dedik” şeklindeki iftiramız...

Doğruluğuna inandığımız bir vecîze dillerde dolanıyor: Hüsn-ü zan, adem-i itimad!..

Yani, hüsn-ü zan eder, birlikte iyi şeyler düşünebilirsiniz; fakat bu iyi niyetiniz, tedbir almanıza mâni olmasın. Hattâ hiç itimad etmiyormuş gibi tedbir alıp çare düşünün; bütün pazarlık ve işlerinizi, kesin yazışma ve açık senetleşmeye bağlayın.

İşte ticari muamelelerin Müslümancası budur.

Alış-verişlerimizde âyetin tavsiyesini yerine getirir de, senetleşip sağlam anlaşmalara bağlanırsak birbirimize nasıl gönül kor, hâtır bırakırız? Bu mümkün değil. Şayet böyle bir hâtır gönül bahis konusu oluyorsa, o kimse İslâmiyet’i bilmediği için böyle düşünüyor demektir.

Sevgili gençler!

Sözü buraya getirmişken, size ufkunuzu açacak tarihî bir misâl arz etmek isterim:

Bir adam, Hazret-i Ömer’in huzurunda şahidlik etmek istiyordu. Halife ona:

– Ben seni tanımıyorum. Seni bilen birini getir de, doğru söyleyeceğine kefil olsun; ondan sonra şahidliğini kabûl edeyim, dedi.

Adam gidip birini getirdi ve Hazret-i Ömer'le, gelen adam arasında şu konuşma geçti:

- Şahidlik edecek olan bu adamı nasıl tanırırsın?
- İyi ve muhterem olarak bilirim.
- İyi ve muhterem olduğunu ne biliyorsun? Yakın komşu musunuz?

- Hayır!
- Birlikte uzun yolculuk mu ettiniz?
- Hayır!
- Birkaç defa alış-veriş mi yaptınız?
- Hayır!

– O halde sen, bunun, şahidliğine güvenilmesi gereken bir zat olduğunu, nasıl iddia ediyorsun; tanıdığını nasıl söyleyebiliyorsun? Herhalde mescidde başını sallayarak Kur'an dinleyişini veya huşu içinde namaz kılışını gördün de, ondan iyi adamdır, diyorsun değil mi?

Adam:

- Evet yâ Ömer, öyle oldu! Ben onu sadece mescidde görmüştüm, başka bir bilgim yoktur.

Hazret-i Ömer bu defa:

- Çek git, sen bu adamı tanımıyorsun! dedikten sonra, şahidlik etmek isteyene döner ve tekrar eder:
- Seni tanıyan birini getir, bana!..

Sevgili gençler!

Demek ki birlikte iş yaptığınız muhatabınızı sadece mescidde görmeniz, tanımak için kâfi gelmiyor. Başka yollardan da fikir sahibi olmaya ihtiyaç vardır. Birlikte yolculuk etmek, alış-veriş yapmak, komşulukta bulunmak gibi... İşte karar vermekte "Müslüman işi" budur!..

Akıl ve mantıklarını gördükleri ve duydukları olaylar karşısında iptal edip, sadece hisleriyle yaşayan kimselerle mümkün olduğu kadar fikrî münakaşaya girmeyin.

DAVRANIŞLARIMIZDA HİS Mİ, AKIL MI ROL OYNAMALI?..

Bir çocuğun, yahut bir delinin eline otomatik bir silâh verin, yanına da bir düzine içi mermi dolu şarjör bırakın, siz de geriye çekilip seyredin neticeyi...

Âkıbeti kestirmek için, keramete ihtiyaç yoktur. Her ateş ettiğinde, nice canlar yakıp, hayatlar söndürdüğünün mes'uliyetini müdrik olmayan deli; önüne geleni kurşunlayacak, rastladığı hedefi yıkacaktır. Böyle yapmaması için bir sebep yoktur. Çünkü eline silâh verilen kimse, bir delidir. Deli olunca, ondan hareketinin neticesini, faaliyetinin âkıbetini soramazsınız. Çünkü o, böyle bir sorgulamanın olacağını, cinayetlerinin mes'uliyetini hesap eder halde değildir.

Bu misal, ne şunun, ne bunun içindir. Fikrî ve sosyal konularda, aklını ve mantığını iptal edip, kendi gibi düşünmeyen Müslümana yayılım ateşi açıp, en ağır hükümlerle yaralamak isteyen herkes içindir.

Zaman zaman öyle insanlarla karşılaşıyorum ki, bunlar tıpkı bir çocuk, hattâ bir deli gibi olmuş; söylediği sözün âkıbetini düşünemez, yaptığı isnad ve yakıştırmaların mes'uliyetini idrak edemez hale gelmişler... Öyle bir kızgınlık ve tehevvür içindeler ki, hücum ve taarruzlarından kurtulmanın tek çaresi; onlar gibi düşünmek, onlar ne derse, “mahz-i hakikat, ayn-ı isabet” demektir. Bunu demediğiniz, aynı telden çılmadığınız takdirde, her türlü hücumu hedefsiniz. Hakkınızda neler söylenmez, neler

ileri sürülmez: Gafillik, cahillik, hainlik, satılmışlık...

Ben bu tipleri, akıl ve mantıklarını muayyen zamanlar için iptal edip, sadece hisleriyle yaşayan kimseler olarak mütalâa etmekteyim. Hislerinin tesirinde kalan böyle kimselerle mümkün olduğu kadar fikrî münakaşaya girmemeyi, bu millet ve vatan için hayırlısı ne ise “Allah onu nasip eylesin” deyip, işi en iyi neticeye bağlamış olmayı tercih ederim. Çünkü, öfkeyle akıl, his ile mantık bir arada yaşamaz. Öfke gelince akıl nasıl çıkıp giderse, his gelince de mantık öylece insanı terkeder. İnsan, o an için, bir nevi mecnun olur. Böylece bütün hareket ve sözler, hissîlikte kalır, akıl ve mantığın icapları ortadan kaybolur.

Kim olursa olsun, kime karşı olursa olsun, fikrî konuşmalarda, ilmî-siyasî mevzularda, hissilikten kaçınıp, akıl ve mantığı rehber edinmeyi; terkedilmez bir ölçü olarak mütalaa ederim. “Benim fikrim haklıdır” derim; fakat “Hak yalnız benim fikrimdir” gibi bir inhisarcılığa gitmem. Buna gidenlerin ifratları ise, benim bu itidalimi sarsmaz.

Esasen, hisleri diğer melekelerine baskın gelen kimselerin, mes’uliyetsizce tutumları; sağlam ölçülere malik, soğukkanlı kimseleri zedelemeyi, ölçülerini bozmaz. Başkalarının böyle bir istikrarsızlık ve hissiliğe düşmelerine mukabil, sizin dağ gibi yerinizde duruşunuz, bir örnek ve istikrar misâli olur. Şaşkın ve kararsız olanlar da, sizden ölçü alıp istikrar bulur, gerçekleri anlamakta güçlük çekmezler.

Sevgili gençler!

Bugünkü şartlar, hislerle hareket etme imkânı vermemekte; akıl ve mantığımızı kullanmaya bizi mecbur kılmaktadır. Ben şu anda çok şeyler arzu ediyorum, fakat yapamıyorum. Çünkü arzular hudutsuz, kuvvetimiz ise hudutlu ve belirlidir. Hisler ve arzular yerine, akıl ve mantığı hâkim kılmaya mecburuz. Düşünce ve hareketimizi, bu melekelerimizle kontrol etmekle mükellefiz. Aksi halde alacağımız netice hiç de belirsiz değildir.

İhtilaflarına rağmen, insan yine de üstün ve fazilet sahibidir. Fikrî ayrılık ve farklılıklar ise, onun akli, fikri ve ölçüsü olduğunun ifadesidir.

DÜŞÜNCEDE FARKLILIK, FİKİRDE AYRILIK, İNSAN OLMAMIZIN İCABIDIR

Dükkân ve mağaza vitrinlerinde, bazan ağaçtan yapılmış adamlar görürsünüz. Satılan malları teşhir için vitrine yerleştirilen bu mankenlerin (on) tanesi, (yirmi) tanesi bir vitrinde senelerce dikili dursalar, hiçbir suretle birbirleriyle münakaşa etmezler; çürüyünceye kadar aynı vitrinde kalır, fakat asla birbiriyle sürtüşme ve ayrılmaya gitmezler.

– Niçin mi öyle? Arzedeyim:

Bunlar ağaçtan yapılmış odun parçalarıdır da ondan. Akıl, fikir, his diye bir özellikleri yoktur da ondan.

Nitekim öyle on, yirmi değil, sadece iki insanı bir odaya oturtun, birkaç saat sonra aralarında bir ayrılık, hattâ bir münakaşa çıktığını görmekte gecikmezsiniz. İşte bu da, insan oldukları için böyledir. Akıl, fikir ve iz'an taşıdıklarından dolayı, farklılık arzederler.

Bunlar ihtilâf ettikleri için, ağaçtan yapılmış mankenlerden kötü olmadıkları gibi; onlar da ihtilâf etmedikleri için, yeryüzünün halifesi insandan üstün olamazlar.

Sevgili gençler!

Teşhisi yanlış koymayalım: İhtilaflarına rağmen, insan yine üstün ve fazilet sahibidir. Fikrî ayrılık ve farklılık da, onun insanlığının icabıdır; akli, fikri ve ölçüsü olduğunun ifadesidir.

Akıl, fikir sahipleri neden mi ayrılırlar? Onu da arzede-
deyim:

– Yerden göğe doğru bir merdiven dayayın ve bu merdivenin var olduğunu düşündüğünüz basamaklarının üstüste dizildiğini tasavvur edin. Her basamak, diğerinin nasıl üstünde ise, başka basamak da üstündekinin üstündedir. İşte insanların akıl ve fikir seviyeleri de, aynen böyledir. Birbirinin hizasında değil üstündedir. Nitekim bir âyet-i kerîmede meâlen:

“Her bilenin üstünde bir başka bilen vardır” buyurulmuştur.

Öyle olunca, bir alt kademedeki düşünüş, bir üst kademedekinden daima farklı olabilir. Ayrılık ve farklılık, kötülük ve âdilîğe değil, bulunulan seviyenin kademesine işaret eder. Bu mes’eleyi o, bulunduğu seviyeden; diğeri de bir üst basamaktaki bulunduğu zaviyeden değerlendirip, hükme bağlar.

Esasen, Allah’ın esmâü’l-hüsnâsının tecellîleri, her şahısta ayrı ve her bir isim, bir şahısta daha galip olduğundan, insanların ayrılık ve farklılıkları, bu isimlerin ma’kesi olmaları bakımından da normaldir, hattâ zarurîdir.

Nitekim bir kuzu melemesinden göz yaşı dökcek kadar şefkat ve merhamet yüklü olan Ebû Bekir’e mukabil, bir hatasından dolayı kılıç çekip insan kafasını uçurmak isteyen şehametli ve celâdetli Ömer meydandadır. Biri Üsâme ordusunu göndermek ister, diğeri buna şiddetle itiraz ederek göndertmemekte ısrar eder. İkisi de aşere-i mübeşşere’den, yani, hayatlarında iken Cennetle müjdelenmiş 10 kişidendir. İkisi de insan ve ayrıca üstün Müslümandırlar.

Fakat hiçbir zaman bu ayrı düşünüşleri sebebiyle birbirlerini yıpratmak, aleyhlerine konuşmak, hataya nisbet etmek gibi bir ithama girişmemişlerdir. Dâima karşılıklı saygı ve hürmet içinde bulunmuşlardır.

Sevgili gençler!

Farklı düşünüş ve anlayış, insanlığımızın icabıdır. Bundan ürk-meyin. Ancak, farklı düşünen Müslümanların arasına girip lâf kızıştırmak, lâf getirip götürmek suretiyle münâfıklık etmek, normal değildir. Afva lâayık olmayan ve azarlanıp kovulması gerekenler; bu gibi lâf götürücüler ve kavga kızıştırmacılarıdır. Bunların konuştukları yerde susturulması, bir çöplüğün üstüne toprak atarak kokusunun etrafa yayılmasının önlenmesi gibidir.

Kim fikir ayrılığını insanlığın icabı olarak görmüyor, düşüncedeki farklılığı dinde farklılık gibi gösterip, kendi fikrini kabul etmeyenleri, imansızlıkla, sapkınlıkla itham ediyorsa; o, Müslümanların arasını açıp, fitne çıkarmak için faaliyet gösterenlerdendir. Böylelerinden olmak istemeyenler, öyle faaliyete girmesinler; girenler de bu tesbitten müşteki olmasınlar!...

BİRLİKTE KUVVET DOĞAR...

Ak sakallı ihtiyar, yıllarca çalışıp didinerek biriktirdiği tüm servet ve kazancını, genç çocuklarına teslim edip bir kenara çekilmek, kendini ibadete vermek istiyordu. Ancak bir endişesi vardı:

– **Acaba bu toy delikanlılar, kendi aralarında bir anlaşmazlık çıkarıp da ömür boyu ter dökerek kazandığı servetin altını üstüne getirirler miydi?**

Bu endişesini gidermek için, bir gün herbiri delikanlı olan çocuklarının üçünü de karşısına dikip nasihat etmek istedi. Önüne üç adet uzun değnek koymuştu. Bunların üçünü de eline alıp bir araya getirerek sağlam bir iple bir güzel bağladıktan sonra, karşısında el pençe divan duran büyük oğluna seslendi:

– Birbirine sarılmış şu üç değneği, ortadan kır bakalım!...

En büyükleri, bir araya gelince iyice kalınlaşmış olan tek

demet halindeki bu değneği kıramadı. Büyüğünün kıramadığını, ortancası da, küçüğü de kıramadı. Çünkü, değnekler birbirlerine öyle sarılmıştı ki âdeta tek ağaç haline gelmişti.

Ak sakallı tecrübeli ihtiyar, bu defa değnekleri bağlayan ipleri çözdü, ayrılan değneklerin herbirini birine verdi ve ko-nuştu:

– Herkes elindeki değneği şimdi kırsın bakalım!

Bu defa herbiri, elindeki tek değneği kolayca kırıp önüne attı.

İşte yaşlı ihtiyar da bu sırada, söyleyeceğini söyledi:

– Evlâtlarım! Gördünüz ya, değnekler sırt sırta verip birbirine sarıldıkları müddetçe kuvvetlerini birleştirdiler. Kimse on-ları kıramadı. Fakat ayrılıp da her değnek kendi kuvvetiyle baş-başa kalınca, çatır çatır kırıldılar, değil mi?

– Evet babacığım.

– İşte benim size vermek istediğim ders de buydu. Siz de benim teslim edeceğim servetimi koruyabilmeniz için, birbini-ze sarılarak kuvvetlerinizi birleştirip ittifak üzere olmalısınız ki, hiçbir muhalifiniz sırtınızı yere getirip, servetinizi elinizden al-masın. Şayet benim aranızdan ayrılmamı müteakip hemen içi-nizde fitne çıkarır, ayrılırsanız; sizi en küçük rakibiniz bile yı-kar, ayrı ayrı sırtınızı yere getirir. Kat’iyyen ayrılmayın, bölün-meyin, tesanüdünüzü bozmayın.

Sevgili gençler! İnsanda cesaret ve kendine güven duygusu, gençlik çağında zirve yapar. Bu da insanın, kimseye ihtiyaç duy-madan, özgürce, kendi başına davranma meyline kuvvet verir. Cesaret ve özgüven, gerçekten güzel duygulardır. Başarının vazgeçilmez şartlarıdır. Ama başarının olmazsa olmaz bir altın kuralı daha vardır. O da aynı gaye ve hedefi gözetken insanların aralarında ittifak yapmaları, birlik ve beraberlik içinde olmaları; teferruat meselelerden dolayı ihtilaf içine düşmemeleridir.

Aksi halde ayrılanların başına gelenler, onların da başına gelir, acı âkibetlerini hazırlar.

Kendisi aşağı merdivende olan kimse, ufkuna inandığı, makamına hürmet duyduğu üst basamaktaki fikir sahiplerine sormalı, kendi kademesinden göremediklerini onlara danışmalıdır.

ÜST BASAMAKTAKİNE DANIŞMAKTAN GERİ DURMAYIN

Sevgili gençler!

Size bir sual sorsam, bilmem nasıl cevap verirsiniz?

– İnsanlar tarak dişi gibi yanyana mı, yoksa merdiven basamağı gibi üstüste midirler?

– Tarak dişi gibi yanyana.

– Yanıldınız.

– Öyle ise merdiven basamağı gibi üstüste.

– Hayır. Yine yanıldınız.

– Siz söyleyin öyleyse, diyeceksiniz değil mi?

Evet, ben söyleyeyim öyleyse.

– İnsanlar hem tarak dişi gibi yanyana, hem de merdiven basamağı gibi üstüstedirler.

– Nasıl olur bu? Hem tarak dişi gibi aynı seviyedeler, hem de merdiven basamağı gibi üstüstedirler. Böyle bir çelişki olur mu?

– Hayır, çelişki filân yok. Gerçeğin tâ kendisidir bu.

İnsanlar, hukukta tarak dişi gibi yanyana, aynı çizgide, eşit halledirler.

Ama kabiliyet ve meziyette, idrâk ve iz'anda merdiven basamağı gibi üstüstedirler. Birbirinden daima farklıdırlar.

Bu yüzdendir ki, cemaat topluluklarında ayrılıklar olur, ihtilâflar görülür. Bir alt basamakta olanlar bir üst basamakta olanlarla kolayca anlaşamazlar. Alt basamakta olan kendi seviyesini esas alır, kendi gördüğünde ısrar eder. Üst basamakta olan da, altındakinin görmediği şeyleri görebildiği için ona itibar etmez, kendi seviyesinde gördüğüyle hareket eder. Böylece seviye farkları, ihtilâf ve tefrikaları doğurur, düşünce ayrılıkları şeklinde ortaya çıkar.

– Ne diyorsunuz? Yâni ayrılıkları meşrû, ihtilâfları haklı mı göstermek istiyorsunuz?

– Hayır, öyle demek istemiyorum. Zira böyle bir anlayış **“cemaatte rahmet, ayrılıkta ise azab vardır”** diyen Resûlüllah’ın ümmetine yakışmaz. Her insanın bir basamakta yer aldığı bir vâkıdır. Herkes bulunduğu seviyeden hâdiseyi değerlendirir, teşhis kor. Bunda da mâzurdur. Ancak, doğru olmayan, mâzur kabûl edilmeyen husus şudur:

Kendisi aşağı merdivende olan kimse, ufkuna inandığı, makamına hürmet duyduğu üst basamaktaki fikir sahiplerine sormalı, kendi kademesinden göremediklerini onlara danışmalı ve demeli ki:

– Benim bulunduğum merdivenden görebildiğim hakikat şudur. Ama bu, bulunduğum merdivenden yaptığım tesbittir. Bir de sizin bulunduğunuz üst kademedeki görünen hakikat nedir? Onu bildirin, fikrimi tashih yahut te’yid edeyim!

İşte gerçek ihlâs sahibi, hizmet ehli böyle düşünür ve farklı görüşlerini böyle inceler, araştırır, hakikati böyle arar.

Evet bu bir gerçektir. **Hukukta tarak dişi gibi eşit olan bizler, idrâk ve kabiliyette, anlayış ve görüşte birbirimizden daima farklı yaratılmışızdır.** Tıpkı mi-sâldeki merdivenin üstüste olan basamakları gibi.

Gençler! Geliniz öyleyse, üst basamaklardakilerin görüşlerine ters bir anlayışa sahip, farklı görüşe mâlikseniz, bu his ve duygunuzu gerçeğin tâ kendisi gibi içinizde bekletmeyiniz. Üst basamaktaki görüşüne itimad ettiğiniz bir kardeşinize sorunuz, bulunduğunuz basamağın gereği olarak sahip olduğunuz düşüncenizi ona danışınız. Belki de yanıldığınızı göreceksiniz, onların seviyesinde daha sağlam gerçekler görüldüğünü siz de tesbit ederek bir basamak daha yükseleceksiniz.

Ayet-i Kerimenin ikazını hatırlayın lütfen:

– Her bilenin üstünde bir bilen vardır! (Yusuf, 76)

GENÇLERİN HAYATA BAKIŞI

Arzularımızın hakkımızda hayırlı olduğu pek belli değil. Belli olan, hâlimize razı olmak, isteklerimizin yerine gelmeyenleri için huzursuzluk duymamak, o isteklerde ısrar etme yerine, hayırlısı böyledir belki, deyip işi olurlarına bırakmak...

GENÇLER! HAYATA BAKIŞINIZ NASIL OLMALI?

Efendim, hikâye malûm...

Hoca merhum dinlenmek için kocaman bir ceviz ağacının dibine oturmuş, şöyle bir nefes alıyormuş... Bakmış ki, zeminde ince köklere bağlı kocaman kabaklar var. Kendi mantığını yürütmeye başlamış:

– Allah bilir ya, yerdeki bu koca kabaklar şu koca ağacın başında olmalıydı, şu küçük cevizler de bu küçük kabagın köküne bağlı bulunmalıydı..

Hoca, münasip bulduğu düzeltmeyi yaparken, bir küçük ceviz, ağacın tâ tepesinden koparak âniden kafasına tak diye inmiş. Birden “tak” diye bir cismin tam beyni üzerine çarptığını hisseden hoca hemen toparlanmış:

– Tövbe Allah’ım, ben yanıldım. Ya başıma düşen küçük ceviz değil de, benim yukarıda olmasını münasip gördüğüm şu kocaman kabak olsaydı, ne olurdu hâlim?..

* * *

Sevgili gençler!

Hayattaki hâdiseler de tıpkı böyledir. Ne oluyorsa, yahut ne olmuşsa, lâıykı odur da ondan olmuş, münasibi

budur da böyle cereyan etmiş...

Sakın kabağın ince köküne bakıp da yanlış yerde büyüdüğünü zannetmeyiniz. Cevizin kalınlığına bakıp da meyvesini küçük görmeyiniz. Her birinin kendine göre hikmetleri, sebepleri vardır. Onun öyle, bunun da böyle olması uygundur.

Sakın siz, içinde bulunduğunuz malî imkânları, iktisadî durumları dahi, lâıyk olmadığınız bir tecellî sanmayın. Deyin ki:

– Ben elimden gelen tedbiri aldım, çarelere başvurdum. Ama netice böyle oldu. Demek ki lâıyığım, münasibim budur. Buna da şükrolsun...

Böyle düşünürseniz, hem İlâhî tasarruf ve taksime razı olmuş olursunuz. Hem de, hayatınızdan zevk alır, huzur bulursunuz. Hakkınızda hayırlısının böyle olduğunu kabûl etmek gibi değerli bir ölçüye de kavuşmuş olursunuz.

* * *

Size fevkalâde ibretli bulduğum, yaşanmış bir olayı arz edeyim derseniz.

İnsan gençken şahsî arzularına daha bağlı, daha ısrarlı oluyor. Ya o arzusu yerine gelecek, yahut bedbaht olacak.

Nitekim böyle gençlerden biri, kafasını taktığı bir kızla evlenemeyince işi büyütmüş, nihayet akıl hastanesini boylamış...

Aradan uzun zaman geçmiş. Tedavi olup, sıhhatine kavuşarak çıkmış. Tam hastane kapısından uzaklaşırken birini görmüş. Dikkatle bakınca anlamış ki eski mahalle arkadaşı. Merakla sormuş:

– Arkadaş, sana ne oldu? Senin böyle bir âkıbete düşecek derdin yoktu? Neye geldin buraya?

Arkadaşı anlatmış:

– Sorma birader. Benim bir derdim yok, ama falan kızla evlendim. Onun başıma açtığı dertleri çekemedim, sabrım tükendi, sinirlerim bozuldu, nihayet burayı boyladım işte...

Meğer arkadaşını akıl hastanesine gönderen kız, kendisinin alamadığı için aklını oynattığı kız değil miymiş?.. Böylece biri onunla evlenemediği, diğeri de, evlendiği için akıl hastanesini boylamış..

* * *

Sevgili gençler!

Görüyorsunuz ya, arzularımızın hakkımızda hayırlı olduğu pek belli değil. Belli olan, hâlimize razı olmak, isteklerimizin yerine gelmeyenleri için huzursuzluk duymamak; o isteklerde ısrar etme yerine, hayırlısı böyledir belki, deyip işi olurluna bırakmak...

Bence hayatın gerçekleri bunlar...

Kimi insan başına ille de bir ceviz düştükten sonra anlar bu gerçekleri.

Kimi insan da böyle bir ikaz beklemez, cereyan etmiş olaylara bakar, onların derslerini düşünerek varır aynı neticeye.

İLMİ ZAYİ ETMEK...

Birisi Ebu Hureyre'ye (r.a.):

– Ben ilim öğrenmek istiyorum, ama onu zayi edip koruyamamaktan da korkuyorum, deyince, Ebu Hüreyre (r.a.) ona:

– İlimi tamamen terketmek, onu zayi etmek olarak sana yeter, karşılığını verdi.

Büyüklerimiz, ümitsizlik aşıl原因 söz ve haberleri küçülterek bildirmişler, ümit ve şevk veren olayları da büyülterek halka intikal ettirmişlerdir. Ta ki, insandaki hizmet aşkı zaafa uğramasın, ilerlemek şevki kırılmasın, başarı azmi yitirilmesin.

GENÇLER! HERŞEYİN İYİ TARAFINA BAKIN!

Bir hadisenin gerçek yüzünü görüp bilmek iyi şeydir. Ancak, her gördüğü ve bildiği şeyin mutlaka kötü tarafını anlatıp ümitsizlik telkin etmek iyi şey değildir. Belki hâdiselerin kötü tarafı fazla, ümitsizlik veren ciheti daha galiptir. Fakat yeis veren tarafı, biz de işleyecek olursak hizmet aşkımız söner, hareket ve heyecan yerine, duraklama ve sönüklük başlar. Bu da işleyen makinaya bir avuç kum atmak gibi bir şey olur.

Bu yüzden büyüklerimiz, ümitsizlik aşıl原因 söz ve haberleri küçülterek bildirmişler, ümit ve şevk veren olayları da büyülterek intikal ettirmişlerdir. Ta ki, insandaki hizmet aşkı zaafa uğramasın, ilerlemek şevki kırılmasın, başarı azmi yitirilmesin.

Ahlâk kitaplarımızda anlatılır:

Hazret-i İsa Aleyhisselâm, yol kenarında bir köpek leşi görmüş, yanındakiler leşteki kurt ve pislikleri bir bir sayıp midelerini bulandırırken, Hazret-i İsa onları susturmuş:

– Bakın, ne güzel dişleri var, bembeyaz ve tek lekesi de yoktur.

Köpeğin leşini zemmedenler, sadece mide karıştırıp, tiksinti meydana getirirlerken dişlerinin beyazlığını dik-

kate veren Hazret-i İsa, bundan temizliğe bile bir teşvik mânası çıkarmıştır.

İşte tek hâdiseye iki ayrı düşüncenin bakışı; ayrı ayrı noktaları dikkate vermektedir.

* * *

Papazın biri pazarda alış-veriş ederken pahalı bulduğu malın fiyatını düşürmek için fazlaca çene çalar. Bu sırada oradan geçmekte olan Hazret-i Mevlânâ satıcının:

– Bu papazlar da ne cimri insanlar, diye söylendiğini duyar ve şu karşılığı verir:

– Öyle söyleme oğlum, onlardan daha cömert kim var? Müslümanlığı bize bırakmışlar, yaradânımıza karşı ibadeti bize bırakmışlar; âhirette ise cenneti ve içindeki bütün nimetlerini yine bize terketmişler, bundan daha cömert bir tutum olabilir mi?

İşte bu da bir başka görüş ve izah tarzı:

Her şeyden iyiliğe bir pencere ve kapı açıp yeis ve ümitsizlik yerine şevk ve hareket hissi vermek.

* * *

Yine bir gün Gevhertaş Medresesi tamir edilirken bir Rum mimara sormuşlardı:

– Sen Müslümanlığın Allah'ın son hak dini olduğunu, zaman zaman söylediğin halde niçin İslâmiyet'e girmiyorsun da Hristiyan kalıyorsun?

Rum mimar şu karşılığı verdi:

– Elli senedir Hristiyan'ım, bundan sonra vefasızlık edip de vaz geçmeyi kendime yakıştıramıyorum.

Oradakiler Rum mimara bu sözünden dolayı hücum ederken, Mevlâna müdahale ederek:

– **Durunuz, işte imanın sırrı budur, der ve ilâve eder: Davasına vefasızlık etmekten korkan adam, Hristiyan da olsa boş kalmaz. Bağlılığın şanı böyledir. Siz de ondan ibret alıp kendi imânınıza daha kuvvetli vefa ile bağlanın, size düşen budur.**

Rum mimar, bu müsamaha ve saygı karşısında evvelâ susar, sonra iç âleminde muhakemeye başlar ve arkasından kesin cümlesini söyler:

– **Siz hak üzeresiniz. Şu anda daha iyi bildim, hem Hazret-i İsâ’ya olan saygımı devam ettireceğim, hem de Hazret-i Muhammed’in son peygamber olduğuna iman ediyorum. Müslüman oldum.**

Sevgili gençler! Müslüman olmak İncil’i ve Hristiyanlığı inkâr etmek değildir. Bilâkis aslını kabul edip, fakat zamanının geçtiğine kani olmaktır.

Yazımızın özünü teşkil eden bir cümleyi birlikte tekrar edelim:

“– Huz mâ safâ, dâ mâ keder! (Her şeyin iyisini al, kötüsünü terket!)”

İnsan, kendi iradesinin sonucu olanla değerlendirilir. Kendi emeğinin eseri olmayan görüntülerden ne itibar kazanır, ne de bir değerlendirmeye tabi tutulabilir.

İNSAN NESİ İLE DEĞER KAZANIR?

Soru: Bazen insanın boyunun uzunluğu, kısalığı, renginin beyazlığı, siyahlığı gibi farklılıklar, bilhassa gençlerde değişik duyguların yaşanmasına, komplekslerin oluşmasına sebep olabiliyor.

Bu durumda 'İnsan, fiziki görüntüsüyle mi, yoksa şahsi gayretiyle mi değer kazanır?' sorusu akla geliyor. Neleri ifade edebilirsiniz insanın bu gibi fitri güzellik veya çirkinliğinin etkisinde kalması konusunda?..

* * *

Efendim, insan, kendi iradesinin sonucu olanla değerlendirilir. Kendi emeğinin eseri olmayan görüntülerden ne itibar kazanır, ne de bir değerlendirmeye tabi tutulabilir. Çünkü Yaratan öyle münasip görmüş, öyle takdir etmiştir. Kendinin hissesi yoktur fiziki yapısında, fitri görünüşünde. İnsanı değerli kılan, kendi iradesi ve emeğiyle elde ettiği vasıflarıdır. Kendi özel çalışma ve gayretiyle ne gibi vasıflar kazanmışsa odur onu yücelten, itibarlı kılan...

Nitekim meşhur Lokman Hekim'in fiziki yapısını gören biri bakar ki, siyah renkli, kalın dudaklı bir görüntü var. Adamın değerlendirmesini anlayan Lokman Hekim şöyle açıklamada bulunur:

– Ne yüzümün boyasını ben sürdüm, ne de dudaklarımın modelini ben çizdim. Ben ancak benim emeğimle kazandığımın adamıyım. Bulduğum ilaçlar, söylediğim sözlerle bakın bana. Benim eserim olmayan fiziki görüntümle değil. O Yaratan'ın, razı olduğum takdiridir.

Fitri ve fiziki güzelliğiyle çevresine kuş bakışı bakan bir genç hanıma İmam-ı Ali efendimiz şöyle hatırlatmada bulunur:

– Ey Allah'ın kulu! Bu görüntü senin eserin değildir ki kendine pay çıkarıp da başkalarına kuş bakışı bakasın. Sen kendi iradenle elde ettiğin vasıflarınla değer kazanırsın. İlimde, sanatta, ev hanımlığında, salih amellerinde ne derinliktesin, neler kazanmışsın ona bak sen!

Büyük sahabe İbn-i Mes'ud Hazretleri bir ağaca tırmanırken aşağıdan çöp gibi ince bacaklarıyla iskelet gibi bedenini görenlerin gülüşmeleri üzerine Efendimiz şöyle uyarıda bulunur:

– **Ne gülüşüyorsunuz, mahşerde sevabı Uhud'dan da ağır gelecek kardeşinize?..**

Evet, bacakları ince, bedeni sıksa; ama bunlar kendi eseri değildir ki?. Yaratan'ın takdiridir. Onun eseri kendi amelidir. Kendi ameli ise mahşerde Uhud Dağı'ndan da ağır gelecektir. Öyle ise ince bacak, sıksa bedenine rağmen İbn-i Mes'ud ebedî saadeti kazanmıştır!.

Meşhur Arap şairi Cahız da patlak gözlü, çukur yüzlü biriydi. Çiçek hastalığından sonra yüzü sürülmüş tarla gibi yara izleriyle dolmuştu. Ama Cahız bu görüntüsüne saplanıp kalmadan, komplekse kapılmadan, çalışıp çabalayarak kendi emeğiyle edebiyatta en büyük üstad haline geldi. Onu fiziki görüntüsüyle görenler, önce basite alırlar; ama bir iki dakikalık sohbetinden sonra bir türlü yanından ayrılamazlardı. Tekrar ettiği sözlerinden biri şöyleydi:

– **Ben, benim eserim olmayan dış görüntümden komplekse girmem. Ama benim eserim olan cahilliğimden, beceriksizliğimden, vasıfsızlığımdan utanç duyarım!.**

İsmi büyük bir sevgiyle andığımız Bilal-i Habeşî'yi müşrikler basite alıp "**Kara karga**" diye tarif ederlerdi. "**Siyah kadının oğlu**" derlerdi. Allah Resulü Efendimiz ise "Bilal benim müezzinimdir!" diye bağrına basar ve insanlarla ilgili genel değerlendirmesini şöyle yapardı:

– **Allah sizin beden yapınıza ve dış görünüşünüze bakmaz. Kalbinizdeki niyetinize ve amellerinizdeki tercihlerinize bakar. Çünkü bunlar sizin eserinizdir!..**

Sevgili gençler!

Boyunuzdan, saçınızdan, renginizden, bedensel bir kusurunuzdan dolayı, sakın aşağılık duygusuna girip komplekse kapılmayınız.

İnsan fiziki ve fitri yapısıyla değil, ancak kendi gayretiyle kazandığı güzel vasıflarıyla değerlenir, yoruma tabi tutulur.

Var mı sizin de kendinizi özel çalışmalarınızla vasıflı insan haline getirme gayretiniz?

Yoksa fiziki görüntünüze takılıp kalıyor, vasıfsız insan durumunda kalmaya mı yöneliyorsunuz?

Bazı hallerde bazı nimetlere sahip olmak hakikaten insanı felâkete atmakta, belâyâ düşürmekte; sahip olduğu o nimet yüzünden insanın başı derde girip, istikbâli sönmektedir.

BAZI NİMETLERE SAHİP OLAMADIĞINIZA, SAKIN ÜZÜLMİYİN!

Sevgili gençler!

Bazı yaşıtlarınızda gördüğünüz bir takım nimetlerin sizde olmaması, sakın sizi üzmesin.

Hazret-i Ali'ye âit şöyle bir söz nakledilir:

– Bazı nimetler vardır ki onlara sahip olamamak daha büyük nimettir!

Görünüşte biraz çelişkili gibi gelen bu sözün içinde fevkalâde derin mânâlar, ibretli gerçekler vardır.

Basit bir dikkatle üzerinde durulursa anlaşılır ki, bazı hallerde bazı nimetlere sahip olmak hakikaten insanı felâkete atmakta, belâyâ düşürmekte, sahip olduğu o nimet yüzünden insanın başı derde girip, istikbâli sönmektedir. İsterseniz sözü uzatmadan sahip olduğu nimet yüzünden başı belâyâ girip, istikbâli sönen bazı dostlarımdan müşahhas misâller arz edeyim.

Birlikte okumaya başladığımız arkadaşlarımızdan bazılarının fevkalâde yakıcı davudî sesleri vardı. Aşır okumaya başladılar mı, hepimiz nefesimiz kesilmişçesine dinler; onlardaki bu ses nimetine aynı yakıcılıkta sahip olmadığımız için üzüldük.

Bizim bu üzüntümüzü hisseden rahmetli hocamız:

– Boşuna kederleniyorsunuz, sizin onlar kadar güzel sesli olmayışınız, hakkınızda bir lütuf ve ih-sandır. Onların böyle güzel sese sahip oluşları, belki de onlar hakkında bir belâ ve imtihandır, derdi.

Biz başlangıçta hocamızın bu nasihatlarını teselli için söylenen sözler diye kabûl etmiştik. Fakat sonunda gördük ki, hocamızın söylediği söz hakikatin tâ kendisidir. Çünkü, birlikte usûl-i fıkıh ve kelâm ilmi okuyacak kadar ilerlediğimiz bu öğrenci arkadaşlarımın içinde edâsı ve sedâsı güzel olanları, işi, sonunda mevlûtçülüğe döktüler, güzel sesleri yüzünden mevlûtçülükte tutunmaya başlayınca ilme ve tahsile olan aşkları söndü, eğitimsiz kaldılar.

O arkadaşlardan bazılarıyla şimdi karşılaştığımda onları büyük bir teessür ve ızdırap içinde görürüm. Çünkü ses denen ilâhî nimet, bahar mevsimindeki yeşillığe, dikenli yapraklar arasındaki nâzık güle benzer. Bahar tez geçer, gül yapraklarının ömrü kısa olur, sonunda ortada yeşillliği dökülmüş cavlak ağaçlar, gülleri solmuş dikenli dallar dikilip kalırlar.

İşte bu dostlarım da öyle oldular. Yaşlandıkça kaybolmaya yüz tutan güzel ses nimeti, bazılarında yaşlılığı da beklemeden basit bir nezleyle bile kaybolup gittiğinden, sahiplerini ilmen sıfır halde bıraktı, bomboş kaldılar.

Onları böyle ilimsiz, tahsilsiz, sıfır halde bırakan, vaktiyle sahip oldukları, ama kullanmayı bilemedikleri ses nimetiydi. Seslerinin güzelliği yüzünden başları ilimle belâya girmiş, işi mevlûtçülüğe

dökmüşlerdi.

Meselâ: Fizyonomik güzellik de bir nimettir. Fakat bazıları hakkında ise bir belâ ve musibet olabilmektedir.

Böyle nimetlere sahip olan bazı talebe dostlarım, tahsillerinin ortasında, peşlerinden koşan namzet çokluğu yüzünden hemen evlendiler. Elbette derd-i mâîşet zorlaması yüzünden de, tahsillerini yarıda bırakarak hemen bir işe atılmak zorunda kaldılar.

Elinde bol imkânları bulunan zenginlerin bazıları, bu nimetler yüzünden oldukça refah yaşamaktalar. Çünkü, her istediklerini yapmaya güçleri yetmekte, nefislerinin her arzusunu tatmin yoluna gitmekteler. Böylece işledikleri nice günahları yüzünden, zenginlik nimetini başlarına belâ ve musibet haline çevirmekteler.

Bu misâllere siz kendi müşahedelerinizi de eklerseniz, sonunda İmam-ı Ali'ye hak vererek, vecizesini tekrarlayabilirsiniz:

– Bazı nimetlere sahip olmamak, hakikaten büyük nimettir!..

BARDAK DEĞİL GÖL OL

Hayatından hep şikâyet edip dururdu çırak. Okumuş, gün görmüş bilge ustası ona bir avuç tuzu, bir bardak suya koyup içmesini istedi. Çırak denileni yaptı.

- Nasıl buldun? diye sordu ustası.
- Acı, çok acı, dedi çırak.

Bu defa ustası onu bir göl kenarına götürdü. Göle bir avuç tuz atıp, sonra da suyundan içmesini istedi.

- Çırak hemen emre uydu. Bilge yine sordu:
- Nasıl?

- Tatlı, ferahlatıcı.

Bilge şu anlamlı sözleri söyledi:

– Hayattaki acılar da bir avuç tuza benzer. Yeter ki sen bardak değil, göl ol.

Hayatta hangi hadiseler bizim lehimize, hangisi aleyhimize pek bilemeyiz. Lehimize sandığımız nice olaylar vardır ki, sonunda aleyhimize olduğu anlaşılmıştır.

GENÇLER! KENDİNİZİ BUNALIMA İTMEYİN, TEVEKKÜL EDİN

Sıkıntıya kapılan genç okuyucuma:

Muhterem kardeşim, hayatta hangi hâdiseler bizim irade ve isteğimize mahkûm olarak cereyan ediyor ki, beğenmediğimiz durumlardan aşırı rahatsızlık duyup, işi kötü sonuca götürmeye doğru bir yanlışlığa meyledelim?

Hâdiseler Allah'ın istediği istikamette cereyan eder. Bizler, meylimizle, tutumumuzla hâdisenin sorumlusu ve mükellefi oluruz. Meylimiz kötülüğe ise, tutumumuz günahlı şekilde ise, hâdiseler yine ilâhî iradenin istediği istikamette cereyan eder. Bize ise bu tutumumuzdan, meylimizden mesuliyet veya mükâfat gelir.

Hâl böyle olunca, sakın ola, şu işin şöyle olmayışından, bu işin de böyle cereyan etmeyişinden etkilenerek kendini suçlayıp aşırı üzüntü ve sıkıntı fırtınasına girmeyesin, kendi kendini bunalıma atmayasın.

Meşhur sözdür:

– Takdir Allah'ındır, kul gayretinden sorumludur!

Sonra, hayatta hangi hadiseler bizim lehimize, hangisi aleyhimize pek bilemeyiz. Lehimize sandığımız nice olaylar vardır ki, sonunda aleyhimize olduğu anlaşılmıştır. Öyle ise, içinde bulunduğun andaki aleyhte olaylara

pek üzülmeyesin, ileride bunun lehinizde olmayacağı, sizi memnun edecek neticelere vesile olmayacağı ne ile belli?

Bir de üzüntüye sebep olan olaylar devamlı değildir, geçicidir. Sakın ola ki böyle fani şeyleri ebedî gibi sanıp ta sabır kuvvetini tüketmeyesin.

– **Bu da geçer yahu!** gerçeğini asla unutma.

Bu ikâzı unutmayan Allah dostu, hâdiselere nasıl bakmış, dikkat et:

“Hak şerleri hayreyler, Arif ânı seyreyler.

Mevlâ görelim neyler, neylerse güzel eyler.”

*Geçici sıkıntılara kapılıp ta hayatına son verme günahına meyle-
den nicelerini görmüşümdür ki, vazgeçişlerinden kısa zaman
sonra hayat onlara da gülmüş, hâdiselerin akışı düzelmiş, istek-
leri yavaş yavaş yerine gelmiş, bundan sonra da:*

*– İyi ki öyle bir ümitsizliğe düşüp te âhiretimi mahvetmedim, be-
ni vazgeçirenden Allah razı olsun! diye ömür boyu dua etmişler-
dir.*

* * *

Sözün burasında bir kıssayı kısaltarak, arzedeiyim:

Hükümdarın biri vezirlerine kızıp ihtarını vermiş:

– **Ya benim eşeğime dil öğretir, insan gibi konuş-
turursunuz, ya da hepinizin başını vurdururum!**

Emir kesin. Vezirler başlamışlar düşünmeye. İnan-
dıkları bir Allah adamına gidip durumu anlatmışlar. O da:

– Hükümdarın huzuruna beni çıkarın, demiş. Çıkar-
mışlar. Şöyle demiş:

– Sultanım, bana altı ay kadar mühlet ver. Eşegini
tam bir insan gibi konuşturacağım.

Hükümdar altı ay müsaade etmiş, dışarıda vezirler
merakla sormuşlar. Altı ay sonra ne olacak? Şöyle cevap
vermiş:

– Biraz tevekkül edin yahu! Altı ay sonraya kadar ya hükümdar ölür, ya eşek ölür, ya siz tezkereyi alırsınız, nedir bu tevekkülsüzlük yahu?

Gerçekten altı ay değil, altı gün sonra hükümdar kalp krizinden tezkereyi almış, vezirler de bir oh çekmişler... Fazla üzüldüklerine pişmanlık duymuşlar...

*Hayret edilir mü'minin hâline... Ona iyilik
gelse şükreder, kötülük gelse sabreder!
Böylece her iki hâlini de hakkında hayırlı
kılar!*

HAYATIN İYİ-KÖTÜ GÜNLERİNİ KARŞILAMAYA HAZIR MISINIZ?

Sevgili gençler!

Deniz her zaman sessiz ve sâkin değildir.

Bazan kıyılarında korkunç dalgalar, köpüklü sular yükselir. Anlaşılır ki, deniz sükûnet devresini bitirmiş, fırtına devresine girmiştir.

Tıpkı insan hayatı gibi...

İnsan hayatı da hep sessiz ve sükûnet içinde devam etmez. Bazen köpüklü dalgalar misali musîbet fırtınaları insanın başına düşür.

Azametli dalgalar nasıl denizin yaratılışı icabı ise, hayata zorluk getiren musîbetler de öyle, insanın fıtratı gereğidir. Hayatın bazı devrelerinde bunlar olacak, bir kısım hâdiseler vazifesini yapıp gidecektir.

Mühim olan gerek sükûnet günlerinde, gerekse fırtına

demlerinde takınılacak tavrı bilmek, gereğini ifâ etmektir.

– Sükûnet günleri ile fırtına demlerinin de kendilerine göre takınılacak tavırları mı var?

– Elbette... Her iki dönemin de kendilerine göre tavırları, karşılama usûlleri vardır. Nitekim hadîs-i şerîfte de bunu açıkça görmekteyiz.

Bakınız Hazret-i Resûlullah, mü'minin mâruz kaldığı iyi-kötü günlerini karşılayışına nasıl bir ölçü vermektedir.

Şöyle buyuruyor Efendimiz:

– Hayret edilir mü'minin hâline... Ona iyilik gel-se şükreder, kötülük gelse sabreder! Böylece her iki hâlini de hakkında hayırlı kılar!

Demek ki, iyilik günlerimizde şükredeceğiz, bu nime-ti ihsan edene karşı minnettar halde olacağız.

Musîbetli günlerimizde ise sabredeceğiz. Şafi-i Haki-kî'den sabır dileyeceğiz.

Böylece başımıza iyilik gelse de biz kazanmış olacağız, kötülük gelse de... Zîra iyilik günlerinde şükrediyoruz, musîbet günlerinde de sabrediyoruz. Dolayısıyla her iki hâl de hakkımızda hayırlı oluyor.

Mü'minin bu hâline gökte melekler dahi şaşırıp hay-rete düşüyorlar. Zîra mü'min her iki halde de kazanıyor, kayba mâruz kalmıyor.

Yeter ki, iyilik günleriyle, kötülük günlerinin icaplarını iyi bilsin, hayatın fırtınalı günlerinde musîbetlere karşı sabretmekten gafil bulunmasın.

Âişe annemizin anlattığı bir hadîs, bu mevzuyu daha da açıklığa kavuşturmaktadır.

Hac esnâsında Minâ'daki çadırında iken yanına giren bazı genç hanımların gülüştüklerini görünce sorar:

– Neden gülüşerek geldiniz yanıma, gençler?

Cevap verdiler:

– Buraya girerken birini gördük, ayağı sürçtü, çadırın ipine takılarak düşüp, boynu üzre yere yıkıldı. Onun hâline gülmekten kendimizi alamadık.

Âişe Vâlidemiz onlara:

– **Bir mü'minin mâruz kaldığı musîbete karşı gülünmez,** diye uyarıda bulunduktan sonra şöyle buyurdu:

– Hiçbir mü'min yoktur ki, ayağına isterse bir diken batma musîbetine mâruz kalsın da, o musîbete sabrı yüzünden sevaplar kazanmasın, günahları afvolmasın!

Sevgili gençler!

Başa gelen her belâ ve musîbet, mü'minin günahlarını affettirir, sevaplar kazandırır. Yeter ki, onu karşılama usûlünü bilsin, sabır içinde şükretsın..

– *Bu da geçer yâ Hu! diyerek kendi içinde kuvvet bulsun.*

Zahmetler gider zevki kalır. Zevkler gider zahmeti kalır.

SONUNDA AH DEDİREN LEZZETLERE Mİ TALİPSİNİZ, OH ÇEKTİREN ZORLUKLARA MI?

İlk bakışta bütün şerhlerin yol başında sıcak birer lezzet ve yine bütün hayırların giriğinde de soğuk birer acı ve zorluk vardır.

Lezzetlerdir ki, insanı çekip şerre götürmekte; zorluklardır ki, şahsı iyiliklerden alıkoyup geri çevirmektedir.

Ne var ki, **iyiliklerden alıkoyan zorluklar nasıl âni ise, kötülüğe sevkeden lezzetler de öyle fânidir.**

Meşru olmayan bir eylemin peşine takılıp günaha giren genç, bunu haram lezzetin cazibesine kapılarak işlemekte; duyduğu o zevk ve arzudur ki, onu bu şerre itip götürmektedir.

O gence sorsak ki:

– Ne kaldı şu anda günaha başlarken duyduğün o ilk lezzetten, aldığın o seni kendinden geçiren zevkten?

Diyecektir ki:

– Sorma! **Lezzetler gitti, zevkler uçtu, şu anda elimde onun derin elemi, uzun kederi kaldı!**

Bir hayrı işlemeyi göze alan, bir iyiliği yapmaya karar veren kimseye de sorsak:

– Bunu yaparken duyduğün zorluktan, o iyiliği işlerken çektiğin meşakkat ve sıkıntıdan ne kaldı şimdi?

Vereceği cevap şundan gayrisi değildir:

– **Zorluklar gitti, zevkleri geldi. Meşakkat bitti, sevabı kaldı.**

Mes’elenin özü budur.

Tıpkı imtihan gününde başarı kazanan gencin ruh hali gibi.. İmtihani kazanan talebenin çektiği bütün zorluklar gitmiş, duyduğu bütün üzüntü ve elemeler bitmiştir. Artık derin bir huzur, uzun bir rahatlama gelmiştir yerine.

Ya imtihanı kaybeden? Onun da kaybına sebep olan gezip tozmaların verdiği huzur gitmiş, rahatlık sönmüş, geride sadece kayıptan doğan elem ve keder kalmıştır...

Kanundur bu. Zahmetler gider zevki kalır. Zevkler gider zahmeti kalır.

* * *

Sevgili gençler!

Kendinizi ölüm döşeginde yatan bir hasta olarak düşünün.

Bir ömür boyu peşinde koştuğunuz bütün zevkler gitmiş, nefsin arzuları kaçmış, sizi arkasından sürükleyen ihtiras ve emeller yok olmuş. O anda nefis, geleceğinin endişesiyle, işlediklerinin dehşeti ile meşgul. “Keşke yapmasaydım, etmeseydim, işlemeseydim.” feryad ve pişmanlıkları içinde. Menhus lezzetler gitmiş, yerine elemi kalmış...

Bir de işlediğiniz hayırları, ettiğiniz iyilikleri, yaptığınız ibadet ve hizmetleri düşünün...

Onları işlerken duyduğunuz zorluklar gitmiş, elem ve kederler uçmuş, yerlerine tatlı bir huzur, derin bir neş'e gelmiş...

Keşke dersiniz, bütün ömrümü böyle zorlukları göze alarak yaşasaydım; iyiliklerin önüne serilen mihnet ve meşakkatleri göğüsleyerek harcasaydım. Zîra zorluklar, mihnet ve meşakkatler gitmiş; zevkleri, huzurları, neş'eleri size kalmış...

Çevreyle irtibatını kesen nefis, gerçeği çıplak olarak düşündüğü son anlarında bakar ki, hırsla kazandığı mal dünyada kalıyor, heycanla sahip çıktığı makam elden gidiyor, bunca şöhret ve itibarı ölmesine fayda vermiyor; hepsi sahte para gibi te'sirsiz halde bekliyor.

Derin teessür duyar, kesin eyvah eder, ne kadar da dalgın ve akılsız olduğunu kabûl eder. Keşke zevklere, lezzetlere aldanmasaydım da, zorlukları, meşekkhatları göğüsleseydim, der.

Her sabah yola çıkarken, her akşam da yatağa girerken siz bu gerçeği düşünabiliyor musunuz?

İsterseniz böyle bir tecrübeye baş vurun, bakalım nasıl netice alacak, ne türlü kararlar vereceksiniz?

– Sonu âh getirecek lezzetlere mi talip olacaksınız? Yoksa oh dedirtecek zahmetleri mi göğüslemeyi göze alacaksınız?

*Rabbimiz! Bizler âciz ve zayıf bîçareleriz.
Zorlanacağımız imtihanlar verme, ezilece-
ğimiz musibetlere maruz bırakma. Kolay-
lıkla vereceğimiz imtihanlarla ulaştır bizi
ihtiyarlığa, öbür âleme...*

HAYATIN İMTİHANLARINA KARŞI “BU DA GEÇER YAHU” DİYE BİLMEK...

Bir kudsî beyan bize şunu hatırlatıyor:

– İnsanlara yapacak maddî bir yardımınız yoksa gösterecek güleç bir yüzünüz, söyleyecek yumuşak bir sözünüz de mi yoktur?

Ne güzel söz, ne sevimli ikaz.

Çevrenizi memnun edecek yardımınız, destek verecek imkanınız olmayabilir. Ama onlara güleç yüzle, mütebessim bir çehre ile muhatap olabilirsiniz. Bu sizin elinizde ve imkanınızdadır. Öyle ise, nedir bu çatık kaşlar, asık suratlar, kış bulutu gibi çehreler? Birazcık tebessüm, birazcık güleryüz yahu!..

Bunu temin ve teşvik için Efendimiz (s.a.v.)'in özel ve güzel sözlerinden biri de şöyledir:

– Mü'minin mü'mine tebessümü sadakadır.

Demek sadaka sevabı getiren özellik ve güzelliktedir tebessüm.

Diyeceksiniz ki:

– Elbette güleryüz, tatlı dil iyidir. Mütebessim olmak, çevreye sevgi ve neşayle muhatap olmak sadaka sevabı getirmektedir. Ama gel gör ki, dertlerimiz bitmiyor, sıkıntı-

larımız gitmiyor. Günlük olaylar, aile içi durumlar ne güler yüz, ne de tatlı dil bırakıyor insanda...

Haklısınız şu dertli dünyada dertten kurtulmuş kimse görmek mümkün değildir zaten. Adem Aleyhisselam'dan bu yana yaşamış insanların hemen hepsini de şöyle bir hayalinizde canlandırıp sorun. Dertsiz bir insanın yaşamadığını anlayacaksınız.

Ama incir çekirdeğini doldurmayan bir şey için dertlenmiş, ama hayatını alıp götürecek büyük olaylar için üzülmüş... Mutlaka elem ve sıkıntı duymuş insanoğlu...

İsterseniz Kütüb-i Sitte'den bir hadis meali arzedeğim sizlere bu konuda. Bakın insanoğlu nasıl bir hayata namzet olarak gelir bu âleme.

Efendimiz (s.a.v.)'in bizleri hazırlamak istediği şu hayatı nasıl görmemiz gerekiyor lütfen bir bakın.

- Hayata gelen insanoğlunun yolu üzerine doksan dokuz tane bela, musîbet imtihanları dizilmiştir. Hayat yolu boyunca insanoğlu bir imtihandan kurtulur birine yakalanır. Ondan da kurtulur ötekine yakalanır. Hepsinden kurtulsa bile en sonunda ihtiyarlığa yakalanır... Ölümünden kurtuluş söz konusu olamaz artık...

Evet, bu hayat yolculuğuna çıkmış olan bizlerin yolu üzerinde sıralanmış bu imtihanlar... Birinden kurtulup diğerine rastlamaktayız. Hepsinden de kurtulsak nihayet ihtiyarlık bekler yolumuzun üzerinde. Ondan kurtulmak mümkün olmaz... Ondan sonrasından ise hiç...

Öyle ise zihnen, fikren ve imanen hazırlıklı olmalıyız, hayatın tüm imtihanlarına. Sürpriz olmamalı sıkıntılar... Yolumuzun üzerine dizilmiş duraklar olarak bilinmelidir. Rastlayınca fazla etkilenmemeli, tebessümümüzü yitirmemeliyiz. Bize cenneti kazandıran sabır sebepleri olarak görmeli, hayatın imtihanları olarak düşünmeliyiz.

Yalnız şunu sık sık tekrar etmeliyiz:

– Rabbimiz! Bizler âciz ve zayıf bîçareleriz. Zorlanacağımız imtihanlar verme, ezileceğimiz musibetlere maruz bırakma. Kolaylıkla vereceğimiz imtihanlarla ulaştır bizi ihtiyarlığa, öbür âleme...

Şurası da unutulmamalıdır ki, Rabbimiz insana, maruz kalacağı sıkıntılara karşı koyacak kadar sabır kuvveti vermiştir. İnsan, tahammül edebilir. Ne var ki sabrını geçmişe ve geleceğe dağıtırsa, bulunduğu hale mukabele edecek sabrını tüketmiş olur. Bundan çok zorluk çeker.

Sevgili gençler!

O halde hayatın sıkıntıları karşısında tebessümünüzü yitirmeyin, rahatı karşısında da şımarmayın. Bilin ki her ikisi için de söylenen söz şudur:

– Bu da geçer yahû!..

Dindar genç, başına gelen haksızlıklara karşı çileden çıkıp isyan bayrağını çekmez, sabır ve teenniye elden bırakmaz.

HAKSIZLIKLAR KARŞISINDA DINDAR BİR GENÇ NASIL DÜŞÜNÜR?

Sevgili gençler!

Dindarlık insana sabır ve hazım verir. Metanet ve mukavemet hissi telkin eder.

Zira dindar bir genç, başına gelen belâ ve musibetler için iki sebep arar:

Biri, kaderin perde arkasındaki gerçek sebebi, diğeri de beşerin perde önündeki bahanesi.

Beşerin ortaya attığı sebep ve ittiham haksız olabilir. İşlemediği bir suçtan dolayı kişiyi cezalandırırlar, yapmadığı bir haksızlıktan dolayı suçlarlar.

Ama bu cezanın başa gelmesine müsaade eden kader, başka zaman ve mekândaki bir suçundan dolayı onu böyle bir belâ ve musibete lâıyk görür; insanlar, zulmetmiş olsalar bile kader bu bakımdan adalet eder, yerinde fetva verir.

İşte bu sebeple dindar genç, başına gelen haksızlıklara karşı çileden çıkıp isyan bayrağını çekmez, sabır ve tenniyi elden bırakmaz. Zira bilir ki insanlar işlemediği bir suçtan dolayı, yapmadığı bir hata için bu cezayı verip haksızlık etmekte; fakat kader ise başka yer ve zamanlarda işlediği suçunun, yaptığı hatasının cezası ve kefareti olarak buna lâıyk görmekte, adâlet etmektedir.

Öyle ise başa gelen belâ ve musibetlerin kader cihetindeki adale-tini düşünüp ona sabırla mukavemet etmeli; kaderi bilmeyen, işin perde arkası hikmetini idrak edemeyenler gibi isyan bayrağını çekip sinir krizleri geçirmemelidir.

Elbette haksızlığa uğrayan kimsenin hakkını araması doğru ve haklı bir çırpınıştır. Ancak bu sırada kaderi itham etmeyip onun âdil iş yaptığını hatırlayarak teselli olmak, belki hatırlamadığı nice kusurlarından dolayı bu gibi musibetlerle mânen temizleneceğini düşünmek, sükûnet getiren doğru bir düşünce tarzı olur.

İşte böyle düşündüğünden dolayı dindar kişiler, sabırlı ve tahammüllü olur, dindar olmayanlarda görülen isyan ve krizler onlarda görülmez.

* * *

Bir misal:

Din büyüklerinden Bayezid-i Bistamî Hazretle-ri, bir cuma sabahı hamamdan çıkar ve camiye doğru yol alırken; yandaki evin ikinci katından aşağıya

doğru kül mangalını boşaltan bir kadın, büyük âlin başından aşağıya kızgın külleri bir güzel döküp, toz duman içerisinde bırakır.

Olduğu yerde mihlanmışçasına durup kendi iç âlemine dalan Bistamî Hazretleri, o anda başka günah ve kusurlarını hatırlar, bu kadının haksız olduğunu, fakat böyle bir cezaya kendisi başka günahlarından dolayı müstehak olduğunu mülâhaza eder, kaderin o günah ve kusurlarından dolayı bu cezayı verdiğini kabul ederek ellerini kaldırıp şöyle dua eder:

– Ey Âdil-i Mutlak olan Allah'ım! Bu günahkâr kulun aslında kızgın ateşlere lâayık olduğu halde sen onun üzerine sadece yakma kudreti olmayan sönmüş külleri döktürmekle iktifa ettin. Sana ne kadar şükretsem yine azdır!

Evet, büyük veli aslında haksız bir muameleye maruz kalmış, kendisine herhangi bir kötülük etmediği kadın, başından aşağı bir mangal külü dökmüştü. Ama kâinatta tesadüf diye bir şeye inanmayan büyük veli, derhal hikmet noktasını, kader cihetini hatırlamış, o hâdiseyi müstehak olduğu başka kusur ve günahlarının cezası telâkki ederek sabırla, hazımla mukabele etmiş, sevap almıştır.

* * *

Sevgili gençler!

Bistamî Hazretleri'nin sabrı sadece bundan ibaret değildi. O, İslâm'dan öyle bir feyiz ve değer ölçüsü almış ki, benlik ve enaniyet ahtapotunun bütün kollarını kesip kendisini ihlâs denizinin serinliğinde yıkamış, bütün manevî kirlerden arınarak baştan başa sanki ihlâs kesilmişti.

Onun bu ihlasını iyice öğrenmek isteyen biri, bir gün önüne geçip sakalını işaret ederek şöyle konuşur:

– Hoca Efendi, senin sakalındaki kıllar mı hayırlı, yoksa bizim köpeğin kuyruğundakiler mi?

Büyük veli asla hiddet ve şiddet göstermez, derin bir sükûnet içinde cevap verir:

– Oğul, ben bu sakalı sadece Resûlullah'ın sünneti olduğu için bırakmışsam, elbette benim sakalım hayırlıdır. Eğer başka niyet ve maksatlar için bırakmışsam, senin dediğin doğrudur. Köpeğinki hayırlıdır.

Evet, dindar insan ve de dindar genç, son derece sabırlı, hazımlı davranır. Başına gelen belâ ve musibetin kader cihetini hatırlar, gizli bir günahının affına bu belânın vesile olacağını ümid eder, huzur ve sükûnete erer. Yalnız maddî sebepleri kabul eden adam gibi hırçın, hiddet ve şiddet sembolü olmaktan uzak kalır. Böylece dindarlığı ona şu çalkantılı dünyada da tatlı bir hayat yaşatır.

Mutluluk da mutsuzluk da bir bakıma insanın düşünce yapısında, olayları yorumlama kabiliyetindedir. Bir olayı hem mutsuzluk sebebi olarak yorumlayabilirsiniz hem de mutluluk vesilesi yapabilirsiniz.

İNTİHARDAN KURTARAN BİR YAZI

Efendim, zaman zaman yazılardan dolayı takdir ve tebriklere muhatap oluyorum. Bilhassa gönülleri tertemiz genç okuyucularım, arz ettiğimiz kudsi değerlerden dolayı takdirlerini bize yöneltiyorlar. Halbuki o takdir bize değil kendilerini memnun eden **kudsi konulara aittir**. Bize de **vasıta** oluşumuzdan dolayı iltifat ediyor olmalılar. Biri ise epeydir ısrarlı:

– Beni intihardan koruyan yazılarınızdan birini mutlaka köşenizde, sitenizde, kitabınızda bir daha yayımlayınız. Bunu özellikle rica ediyorum. Bu yazının çoğaltılıp dağıtılmasına ihtiyaç var bu günlerde.. diyerek ısrarlarını da sürdürüyor. Okuyucumun bu talebine cevap veriyor, tekrarını istediği intihardan kurtaran yazıyı bu kitabımıza alıyoruz.

* * *

İnsan, mutluluğu da mutsuzluğu da kendi kafasında aramalı, kendi düşüncesinde görmelidir.

Evet, bu söz gerçeğin kendisidir. Mutluluk da mutsuzluk da bir bakıma insanın düşünce yapısında, olayları yorumlama kabiliyetindedir. Bir olayı hem mutsuzluk sebebi olarak yorumlayabilirsiniz hem de mutluluk vesilesi yapabilirsiniz.

Mesela, içinde bulunduğunuz sıkıntı, üzüntü ve zorluğunuz vardır. Bunu doğru olarak yorumlayabilirsiniz bir çıkış yolu bulur, bir mutluluk yorumu da yapabilirsiniz. Şayet doğru yorumlayamıyorsanız, maruz kaldığınız bu zorluk ve sıkıntıyı büyütür, büyütür, bir bunalım sebebi de yapabilirsiniz. İkisi de sizin elinizde ve düşünce yapınızdadır.

* * *

Geçenlerde bir dostuma uğradım. Yakınları endişelerini izhar ettiler.

– **Ekonomik sıkıntıdan dolayı kafayı bozacak neredeyse..** dediler.

Biraz sohbet ettik. Dedim ki:

– *Beterin de beteri vardır. Sen bu olayı büyütme, çaresi olan şeyleri büyütme yanlıştır. Bir gün gelir bu sıkıntılar geçer, sen yine eski günlere ulaşırsın, hatta geçebilirsin de. Zaten senin büyüttüğün kadar da sıkıntı içinde değilsin. Senin sıkıntı diye yorumladığın durum birçok ailenin normal hayatıdır. Kırsal kesimde, senin zorluk çektiğin bu hayat, ömür boyu yaşanan hayattır!.*

Baktım pek kafasına girmiyor, ille de kendi düşüncesinde ısrar ediyor. Zihni başka yorumu yönelmiyor. Aradan bir müddet geçti. Yine bir ara uğradım. Bu defa çok daha dalgın. Vardıgımdan haberi bile olmadı. Dedim ki:

– Birader, bu işi o kadar büyütme, bunlar gelip geçici sıkıntılar.

Elini sallayarak cevap verdi:

– Senin dediğin sıkıntıya çoktan razı olduk. Keşke meselem ekonomik olsaydı da evimi bahçeye çıkarıp çadırda kalsaydım, yol kenarına da bir mendil serip, gelip geçenlerin verdiği sadakayla yaşasaydım. Yine mutluluk duyar, çoluk çocuğumun başında olurum. Şimdi senin dediğin gibi bir sonuç çıktı başımıza, beterin de beteri varmış. Doktor muayene ettikten sonra son sözünü söyledi. Sen evine git, bekle, bizim yapacak bir şeyimiz yoktur. Allah sebep yaratırsa kurtulursun, yoksa senin yakalandığın hastalığın çaresi şu an mevcut değildir, dedi.

Sözlerine şunu da ilave etti:

– Keşke o krizli günlerde doğru düşünseydim de çaresi olan ekonomik sıkıntıyı çaresizmiş gibi büyütmeseydim. Birazcık sabır, şükür haline yönelseydim, bu kadar bencil düşünmeseydim. Biraz daha kendimden aşağılara bakmasını bilseydim. Bu da geçer yahu! diyebilseydim.

* * *

Evet, evet bütün mesele burada zaten. Hislerimize, duygularımıza söz geçirememek, doğru düşünmeyi bir türlü elde edememek. Daha zor durumda olanlar var, diyememek...

Bence bu konuda sözün özü şudur:

Herkes kendinden aşağılara bakmalı, yukarılara nazar edip de bunalıma girmemelidir. Zira kendinden aşağılara bakmada, haline razı olmak söz konusudur. İnsan halinden şekva değil şükür duygusuna girer, daha büyük bunalımlara aday olmaktan kurtulur.

Çünkü musibette kendinden aşağıya bakma anlayışı, Peygamberimiz (sav)'in tavsiyesidir. Peygamber tavsiyesi insana sadece mutluluk getirir, mutsuzluk değil.

İsterseniz kendi kendimize bir daha soralım:

Doğru düşünebiliyor muyuz acaba?

Gençler! Servet bir silâhtır. Onunla, kendinizi hem koruyabilir, hem de öldürebilirsiniz!..

KAZANÇLARIMIZ BİZİ NEREYE GÖTÜRÜYOR?

Sevgili gençler!

Elinize bir tabanca alın ve şöyle bir düşünün:

- Bu silâh sizin dostunuz mu, düşmanınız mı?
- Dostunuzdur.
- Hayır!
- Düşmanınızdır.
- Yine hayır!
- O halde nedir ya?

– Bu silâh, sizin hem dostunuz, hem de düşmanınızdır. Düşmanınıza karşı kullanırsanız, dostunuzdur; sizi kurtarır. Dostlarınıza karşı kullanırsanız, düşmanınızdır; sizi kurtarma yerine felâkete atar, mahkûm eder.

İşte sahip olduğunuz servet, mâlik bulunduğunuz dünyevî imkânlar da, tabanca gibi bir silâhtır ki, size hem dostluk, hem de düşmanlık ederler.

Bu imkânınızla insanlığa faydalı hizmetler görür, dininize yardım ederseniz; dostunuzdur, âhiret saâdetinizi temine vesile olur.

Şayet o serveti kazanacağınız diye, dininizi, diyânetinizi unutmuş, her türlü gayr-i meşrûluklara girmiş, üstelik İslâmiyet için tek kuruluşunu da sarfedemez hale gelmişseniz; işte böyle bir servet düşmanınızdır ki, sizin uhrevî felâketinizi hazırlıyor, Cehennem hapsine girmenize vesile oluyor, demektir.

Sevgili gençler!

Öteden beri servet nimetine sahip olanları, dikkat ve ibretle seyrederim. Allah'ın bu büyük lütuf ve keremini nasıl kullanıyorlar, bu silâhla dostlarını mı, düşmanlarını mı vuruyorlar, diye düşünürüm.

İtiraf edeyim ki, birçoklarının gıpta ve hayranlıkla baktıkları bu büyük imkân, onların elindeki haliyle, beni asla imrendiremez. Hattâ o türlü imkân sahibi olmaktan, Rabbime sığınmakta tereddüt etmem. Zira bu bîcâreler, böylesine müessir silâhla, düşmanını değil, dostunu vurmakta; kapıldığı hudutsuz ihtirası yüzünden, bu servet onun mânevî felaketine sebep olmakta, kendisini mah-kûm etmektedir.

Huneyn gazası dönüşünde ganimet malı taksim edilirken, bir sahâbî, hissesine düşeni almaktan kaçınmış:

– Ben sadece şehid olmak için buraya geldim, ganimet malı ile zengin olmak için değil, demişti. Allah'ın Resûlü bu kanaatkâr sahâbîye:

– İslâm'ın hizmetinde kullanılan servet ne güzel nimettir, buyurmuşlardı.

Demek servet, halka hizmet ettiği müddetçe, gıpta edilecek bir güzelliğe erişmektedir.

Bunlarda ise, böyle bir şuur görmek mümkün değildir.

Zaman zaman öyle servet sahiplerine de şahid olurum ki, kendi kendime:

– **İşte ideal mü'min ve imrenilecek insan!** derim.

Çünkü herkesin elde edemediği bir servet nimetini elde etmiş; bununla hem dünyasını mamur etmekte, hem de âhiretini.

Elbette bunlar, mutlu insanlar, örnek ve bahtiyâr eli açıklardır. Ne yazık ki, bu örnek insanların yükleri fazla, sayıları az. Geride kalan büyük imkân sahipleri, elindeki bu muazzam silâhla, hem kendini, hem de kötü örnek olarak dostlarını vurmakta; yalnız kendi dünyasını değil, dostlarının da dünyasını bozup âhiretini yıkmaktadır.

Hazret-i Mevlânâ, bu gibiler için şu misâli anlatır:

Bir yol kenarındaki virânelikte sarmaş dolaş olmuş köpeklerin yattığını gören bazıları:

– Ne güzel uyuyorlar, sarmaş dolaş vaziyette. Birbirlerine pek de güzel muhabbetleri var... derler.

Mevlânâ gülümser ve söz sahiplerine şu karşılığı verir:

– Doğru söylüyorsunuz, uyurken böyledirler. Tatlı tatlı bir arada durur, sarmaş dolaş olup istirahat ederler. Ama biraz sonra, sen onların arasına bir kemik düştüğünü gör de bak, durumları ne olur? Menfaatleri söz konusu olduğu zaman, o tatlı sarmaş dolaşlar kaybolmuş; birden aralarında boğuşmalar, hırlaşmalar ve kavgalar başlamıştır...

Zaten **insanın imtihanı da, dünya menfaati söz konusu olduğunda takındığı tavırla belli olur...** Ortada birşey yokken, bir mes'elemiz de yoktur. Ama menfaatlarımız birazcık karışsın ve çatışsın, o zaman görüşelim. Asıl hüviyetimiz, işte o zaman ortaya çıkacak; imtihanı, işte o zaman vermiş olacağız. Hele bu menfaat kavgası, günlük nafaka yüzünden değil de, yüzbinlere, yeni yüzbinler ilâve düşüncesinden ileri gelirse...

Gençler! **Servet bir silâhtır. Onunla, kendinizi hem koruyabilir, hem de öldürebilirsiniz!..**

*Dünyada kul haklarına riayet etmeyen
zenginler, ahirette müflis zengin durumu-
na düşebilirler.*

ZENGİN MÜFLİSLERDEN OLMAYIN!

Bir Allah dostunun yanında oldukça zengin birinden bahsettiler. Malının mülkünün çokluğundan, parasının, pulunun sayısını bilemeyecek kadar fazlalığından dem vurdular:

– **Yaşıyor adam, fani dünyada keyif üzere yaşıyor,** dediler. “Allah dostu” bu söylenenleri sessiz sedasız dinliyor, bir şeyler sormak istiyor gibi bekliyordu.

Bir ara soracağı sual için fırsat buldu ve hemen de sordu:

– **Bu lâfını ettiğiniz zengin adam namazını kılıyor mu?**

– Hayır, dediler. Namazını kılmaz, arada -sırada bayram namazına gittiği olur belki.

– **Bu adam hacca gitti mi? Zekâtını verdi mi?**

– Hayır, dediler. Hacca gidecek, zekât verecek kadar sağlam itikadı yoktur. Hacca gitmez ama, senede birkaç defa Avrupa’ya gider, oradaki eğlence yerlerinde bolca para harcar. Fakat bu sene Avrupa’nın tadını pek bulamamış.

“Allah dostu” yine sordu:

– Neden?

– Çünkü kendisi orada iken fabrikasının işçileri greve gittiler de ondan.

– **Yani işçileri çalışmalarının karşılığını tam olarak alamadıkları için mi bunu yaptılar?..**

– Evet.

“Allah dostu” bu defa (hımm!) diye başını sallayarak konuştu:

– **Deminden beri zenginliğinden dem vurduğunuz bu zavallı, müflisin biriymiş de haberimiz yokmuş meğer.**

Hazır bulunanlar ciddileşerek adamın durumunu izah ettiler:

– Efendim, müflis filân değil, adam kelimenin tam mânasıyla servet sahibi. Karun gibi zengin.

Kapısında hususi arabaları, sahilde yatları, her şehirde değişik sektörlerde; fabrikaları var. Âdeta bir eli yağda bir eli balda.

Allah dostu gülümseyerek devam etti:

– **Buna rağmen müflistir o. Siz benim sözümü yabana atmayınız, bu zavallı adam cidden iflas etmiştir. İsterseniz izah edeyim de görün.**

Allah dostu bundan sonra şu bilgiyi verdi:

Bir gün Allah’ın Resûlü, Ashabıyla konuşuyordu:

– **Bilir misiniz müflis kime derler?** diye sordu.

– Müflis, malı mülkü olmayan kimseye derler, diye cevap verdiler.

Allah’ın Resûlü:

– **Hayır yanıldınız, dedi. Müflis, malı, mülkü, parası pulu olmayan kimse demek değildir. Müflis odur ki, dünyada milyonların sahibi olduğu halde âhirette haklı hakkını alacağı sırada amel defteri ortaya getirilir. Ufak tefek ne sevabı varsa cümlesi hakkını yediği kimselere verilir. Fakat o kadar çok hak yemiş, o kadar fazla kul hakkı sırtına yüklen-**

miş ki, sıraya dizilen hak sahiplerinden birkaçı alacak yerine sevabını alır; fakat geride kalanlar, alacak sevap da bulamadıkları için bağışmaya başlarlar:

– Ey Rabbimiz, burada da hakkımızı alamazsak artık bu adamla nasıl hesaplaşacağız?

Melekler zengin adamın amel defterini karıştırırlar. Ne namaz, ne oruç, ne zekât, ne de hac sevabı bulamazlar ki, bu sevaplardan hakkını yediği kimselere versinler de helâllaştırsınlar. Bu defa dünyada iken zulmettiği bu kimselerin günahlarını alıp zenginın amel defterine yazmaya başlarlar. Neden sonra amel defteriyle başbaşa kalan bu adam bakar ki, ettiği bir iki iyiliğin de sevabı yok olmuş, hiçbir şey hayrı kalmamış. Üstelik hak sahiplerinin günahlarıyla dolmuş amel defteri. Ellerini açar:

– Yok mu beni kurtaracak? İflâs ettim ben, iflâs ettim! diye bağırmaya başlar.

İşte bu zengin, kelimenin tam manasıyla müflistir. Allah'ın kendisine ettiği ihsanların kıymetini bilmediği ve şükrünü eda etmediği için böyle olacaktır.

* * *

Hazır bulunanlar, “Allah dostu”nun anlattıklarını dinledikten sonra düşünmeye başladılar.

Dinî vazifelerini yerine getirmeyen zenginlerin aslında birer müflis olduklarına tam kanaat getirdiler.

Sevgili gençler!

Bu tip zenginlikten Allah'a sığınmalıdır. Burada milyonlar veya milyarder, ama orada müflis. Ne feci akıbet değil mi?

————— ❦ —————
*Dünya kimine ebedî hayatını kazandırırken,
kiminin de ebedî felâketini netice
vermektedir.*
————— ❦ —————

GENÇLER! DÜNYAYI NASIL BİLİRSİNİZ?

Delikanlının birine sormuşlar:

– Cennet’i nasıl bilirsin?

Cevab vermiş:

– Güzellikte eşi bulunmayan bir kadındır!

Meğer delikanlı, Cennet adında bir kıza âşık olmuş. Kafasında ve gönlünde daim onu düşünüyor, hep onun hayaliyle meşgul bulunuyormuş. Sorduklarında da kafasındaki bu Cennet’ten bahsettiklerini sanıp:

– Güzellikte eşi bulunmayan bir kadındır, diye cevap vermiş.

Şimdi ben de sizlere:

– Dünyayı nasıl bilirsiniz, desem, belki siz de:

– Nasıl olacak, yuvarlak, bir tarafından da basıktır, diyeceksiniz.

Ama benim kasdım, dünyanın coğrafi şekli değildir.

Sakince bir kafayla düşünülürse görülür ki, istisnasız hepimizin (saâdet) ve (felâketi) dünya ile olmaktadır. **Dünya kimine ebedî hayatını kazandırırken, kiminin de ebedî felâketini netice vermektedir.** Şüphesiz ki iki ışıktan birini netice verdirmek, yine insanın kendi irâdesine ve şahsî tutumuna bağlıdır.

Büyükler dünyayı nasıl görmüşler, ebedî hayatlarını kazandırır şekle nasıl getirmişler, bir-iki misâl arzedeceğim:

İsa Aleyhisselâm yolda giderken yaşlı, fakat çeşitli süslerle kendini makyajlamış bir kadına rastlamış, meğer bu bir melekmiş. Tahrikçi kadın suretine girerek dünyayı temsil ediyormuş. Sormuş:

– Kaç kere evlendin ey koca dünya?

Kocakarı cevap vermiş:

– Sayılamayacak kadar çok!

– Neden bu kadar çok evlendin, kocaların ne oldu?

– Hepsini de öldürdüm!

– Hayret! Öldürdüklerini gözleriyle görenlerin, tekrar seninle evlenmeye can atışları ne kadar da gaflet ve ibretsizlik değil mi?

* * *

Ebu Bekir bin Mes'ud bir rü'yasını şöyle anlatır:

– Yaşlı, çirkin, dişleri dökülmüş bir kadın ellerini birbirine vuruyor, önündeki bir sürü adamlar da oynuyorlardı. Ben bu çirkin ve yaşlı kadının yanına yaklaşıp sordum:

– Sen kimsin?

Cevab verdi:

– Ben dünyayım.

– Ne yapıyorsun böyle?

– Görüyorsun ya, bana gönül verip bağlananları oynatıyorum. İstiyorsan, bana sen de gönül ver de seni de oynatayım!

– Sana gönül vermekten Allah'a sığınırım.

– Benden kurtulmak için sadece söz kâfi değildir.

– Ya ne yapayım?

– Benden kurtulmak istiyorsan, (zarurî) ihtiyaçların dışında kalan mülk ve servete gönül verme. Tutku gösterme. Hem zarurî ihtiyaçların dışındaki paraya aşırı hırs gösterir, hem de benden Allah'a sığınırın, bu olur mu?

Sevgili gençler!

Şurası bir gerçektir ki, dünya mekkârdır, aldatıcıdır, oynatıcıdır... Ancak bu, dünya ile sadece nefsini tatmin eden, kazançlarını yalnızca süflî hisleri yolunda harcayan, kimseye bir faydası dokunmayıp, bir hayırlı işin ucundan bucağından tutmayan kimseler için böyledir. Şayet kazandığı imkânlarıyla dinî hayatı daha da kuvvet buluyor, İslâmi hizmetlere yardımı daha da çoğalıp, hayırlı işlerin ucundan bucağından daha fazla tutuyorsa, bu kimsenin kazandığı aslında dünya değil, âhirettir...

İşte böyle bir dünya kazancı için sahâbeler gıpta etmiş ve Efendimize sormuşlar:

– Yâ Resûlâllah, zenginler servetleriyle İslâm’a hizmet edip biz fakirleri geçiriyorlar, biz ne yapacağız?

– Sizler de namaz sonunda tesbih dualarınızı ikmâl edin!..

– Bunu onlar da yapıyor, yine bizi geçiriyorlar!

– Eh, bu, Allah’ın bir fazl ve ihsanıdır, dilediğine verir, ne yapalım?

KARANLIĞA KÜFRETMEK YERİNE BİR MUM YAKMAK...

Afrika yerlileri arasında hizmet etmek üzere, her türlü rahatlık ve konforu terkeden genç bir doktora, yakınları, yolundan çevirmek için dil döküyorlardı.

– Sen orada koca bir milletin çektiği ızdıraplara karşı tek başına ne yapabilirsin ki? diyorlardı.

İdealist genç doktor, kendini hizmet yolundan döndürmek isteyen yakınlarına, şu düşündürücü cevabı vermişti:

– Ben, çevrem karanlık olduğu zaman, karanlığa küfretmem. Hemen kendime bir mum yakarım...

Kendi için yaşamak, şahsiyet olgunlaşmasının ifadesidir.

Çevre için yaşamak ise, şahsiyet yıkıntısının sonucudur.

SİZ DE ÇEVREYE GÖRE Mİ YAŞIYORSUNUZ?

Sevgili gençler, genç kızlar!

– Elbise mi alıyorsunuz? Ev eşyası mı tercih edeceksiniz?

– Kime göre alacak, kime göre tercih edeceksiniz?

– Kendi ihtiyacınıza göre mi? Yoksa çevrenin beğenip beğenmeyeceği hesabına göre mi?

Kendi ihtiyacınıza göre seçim yapıyorsanız, kendiniz için yaşıyorsunuz demektir. Çevrenin beğenip beğenmeyeceği hesabına göre tercih yapıyorsanız, başkaları için yaşıyorsunuz demektir.

Kendi için yaşamak, şahsiyet olgunlaşmasının ifadesidir.

Çevre için yaşamak ise, şahsiyet yıkıntısının sonucudur.

Size, **kendi ihtiyacı için değil de, çevrenin beğenmesi için yaşanan hayattan**, bir misal vermek istiyorum.

* * *

Bir akrabam rica etti:

– Yakında bizim kerimenin (kızımın) düğünü var, teşrifinizi rica ediyorum. 15 güne kadar çeyiz işini de bitirmiş olacağız.

Çeyiz sözünü işitince kendisine bir hatırlatmada bulundum:

– Size akraba olacak taraf memurdur. Sık sık yer değiştirecektir. Çeyiz eşyasını alırken bunu düşünerek alın. Bilhassa koltuk takımı alırken kanape tipi koltuğu tercih edin. Bu tipler fazla yer işgal etmez; hem koltuk, hem yatak olur.

Bu yakınım, söylediğime değer verdi. Aklına da yat-tı.

Aradan zaman geçti, düğüne gittik. Çeyiz eşyası yüklenirken bir de ne göreyim:

– Kocaman kocaman koltuklar. Her biri bir köşeye zor sığar!

Bunları görünce yakınımın gözlerine baktım. Ne demek istediğimi anladı. Ellerini açıp, boynunu büktü:

– Hanıma söz dinletemedim. Çevreden ne derler, ben öyle küçük koltukla evlâdımı gönderemem.. diye di-retti. Kızım da bu fikre iştirak etti. Ben de, ne yapayım, huzursuzluk çıkmasın diye seslenemedim...

Aradan bir sene gibi bir zaman geçti ve bu yakınım-la, yeni evli kızcağızını ziyaret için bulundukları şehre gittik. Mütevazi bir ev tutmuşlar; bey öğretmenlik ya-pıyor, o da ev işlerini görmeye çalışıyordu.

Odanın bir köşesinde üzerinde çarşaf örtülü bir yı-ğıntı gördüm. Hem bu yığıntı, odanın genişçe bir kısmı-nı da işgal etmişti.

Sordum:

– Bu yığıntı nedir?

Mahcup kızcağız cevap verdi:

– Büyük evleri biz tutamıyoruz. Kirası fazla geliyor. Küçük evlere de bu koltuklar sığmıyor. O yüzden, oda-

mızı işgal etmesin diye koltukları bir köşeye yığmak zorunda kaldık. Üzerini de çarşaflarla örttük, çirkin görünmesin diye...

Bu defa vaktiyle hatırlatma yaptığım yakınım, kulağıma eğildi. Ne dedi biliyor musunuz?

– İşte kendi için değil de, çevre için yaşamamızın neticesi budur!

Ve ilâve etti:

– Şayet o zaman çevreyi değil de kendi ihtiyacımızı düşünseydik, hem daha ucuzunu alacaktık, hem de yer işgal etmeyip kolay taşınan ve odada kullanılan çek yat cinsini tercih etmiş olacaktık. Şimdi yer daralttığımızdan, huzursuzluk sebebi olarak kalmayacaktı.

– Peki, bu koltukları ne yapacaksınız öyleyse? diye sordum.

Evin genç hanımı, bezgin bir ifadeyle cevap verdi:

– Ne yapalım, şehirden şehire taşıyoruz işte. Nereye gönderilsek onları da oraya götürüyoruz. Başka ne yapabiliriz?

* * *

Sevgili gençler! Şahsiyetimiz olgunlaşmalı; çevreye göre değil de kendi ihtiyacımıza göre yaşamalı, faydalılığa göre elbise ve eşya tercihi yapmalı, yorganımıza göre ayağımızı uzatmayı yeterli bulmalıyız.

İnsan papatyalara koşarken,
ezdiği kır çiçeklerinin farkına
varamıyor.

Nefsini değil aklını dinle. Ulaşamadığın şeylere kafanı takma. Sana ne verilmişse ona nefsini razı et. Bol çeşitli sofralar, lüks arabalar, her zaman ve herkese hayırlı olmayabilir!

GENÇLERDE LÜKS HAYAT ÖZENTİSİ

Genç adam, son günlerde kendi kendine söylenip duruyordu:

– Sabahtan akşama kadar koşturuyorum, yürümekten iskelet haline geldim. Bedenimde tek gram yağ kalmadı. Yine de bir araba alacak para biriktiremedim. Halbuki benim de bir arabam olmalı, yürümeyi bırakmalıyım. Zengin sofram olmalı, bol çeşitli yiyecekler yemeliyim!..

Hayaline hücüm eden bu arzularla boğuşuyordu adeta. Çevresindeki lüks arabalı, zengin sofralı kimseleri görüyor; kendisinin de benzeri lüks arabaya binmesi, bol çeşitli sofraya oturması gerektiğine iyice inanıyordu. Yoksa mutsuz ve şanssız biri olarak görecekti kendisini. Cuma namazına bile bu düşünceleriyle boğuşarak gitmişti.

Gariptir ki kürsüdeki hocaefendi sanki kendisine hitap ediyor gibi konuşuyordu cemaate:

– İlle de bol çeşitli sofralara oturmayı, mutlaka lüks bir arabaya sahip olmayı hayırlı sanma! Senin istediğin sana hayırlı olmayabilir. Sen üzerine düşeni yap, çalış, gerisine karışma. "Benim hakkımda hayırlısı buymuş" diyerek haline razı ol, İlahi takdire itiraz etme!

Bu sözlerin etkisiyle birazcık rahatladı. Ama bu defa da hocaefendi ile kavga ediyordu hayalinde:

– Lüks arabaya binmek, bol çeşitli sofraya oturmak hayırsızlık mı sanki? Bu hocalar da halen 'bir lokma, bir hırka' felsefesini sürdürüyorlar.

Zihni, bol çeşitli sofrayla lüks bir arabaya kilitlenmişti sanki. Anlaşılan çok arzu ediyordu. Bir şey çok arzu edilirse Rabb'imiz de onu ihsan edermiş. Nitekim öyle de olmaya başladı. Son günlerde işleri yavaş yavaş yoluna giriyor, kazancına kazanç ilave ederek araba parasını biriktirmeye başlıyordu. Nitekim çok geçmedi, topladığı parayla hayal ettiği arabayı aldı. Artık eskisi gibi bütün gün yürümüyordu. Zaten ahdetmişti. Arabası olursa bakkala da hi arabayla gidecekti. Bu kadarla da kalmadı elbette. Hayal ettiği bol çeşitli sofrasını da kurmaya başladı. Hatta yemeklerde yediği önünde, yemediği de çöpteydi.

– Ha şöyle, diyordu. İşte hayat budur. Ne istersen beklemeden yiyorsun, nereye istersen yürümeden gidiyorsun.

Bu minval üzere günler, aylar geçerken bir ara bir rahatsızlık hissetti karnında. Hemen doktora koştu. Beyaz gömlekli doktor kalbini dinledi, ciğerlerini kontrol etti. Sonra masasına geçip teşhisini sorularla anlattı:

– Beyefendi, dedi, sofran bol çeşitli mi? İştah açıcı yemekler fazla mı sofranda? Hep arabayla mı dolaşıyorsun? Hiç yaya yürümen yok mu?

İlave etti:

– **Bu rahatsızlık, bol çeşitli sofraya oturanlarla, yürümeyi bırakanlarda olur.**

Doktor sözlerine daha da açıklık getirdi:

– Senin iç organların yağ bağlamış. Anlaşılan bol çeşitli sofraya kurmuş, fazla kalorili gıda almışsın. Üstelik yediğini de (yürümediğin için) yakmamışsın, organlarını yağ kilitlemiş.

Kısık sesle, "Çare?" diyebildi.

– Çare, bol çeşitli sofrayı hemen terk edeceksin. Çeşidi az bir sofraya oturacak, hem de az yiyeceksin. Oruç tutacaksın. Ayrıca da her gün yürüyeceksin. Arabayla gitmeyeceksin her yere. Biriken yağların eritilmesi için en tesirli ilaç: Oruç tutar gibi az yemek, teravîh kılar gibi çok namaz kılmak ve çok yürümek!..

Bu tavsiyeleri dinledikten sonra, yine cuma için camiye yöneldi genç adam.

Hocaefendi, yine kürsüden konuşuyordu:

– Ey insan! Nefsini değil aklını dinle. Ulaşamadığın şeylere kafanı takma. Sana ne verilmişse ona nefsini razı et. Bol çeşitli sofrâ, lüks araba her zaman ve herkese hayırlı olmayabilir!

Bu defa tasdik ederek dinledi onu.

– Doğru söylüyorsun hocam. Keşke daha önce böyle düşünseydim de, az yemekle yetinip, çok yürümeyi de bırakmasaydım! Şimdi göbeğim küp gibi çıkmayacak, bacağım da çöp gibi kalmayacaktı.

* * *

Sözüm, hayata atılır atılmaz hızla köşeyi dönmek, bir eli yağda bir eli balda bir hayat sürmek, son model arabalarla dolaşmak arzusuyla yanıp tutuşan gençleredir.

Hayata lüksle başlanılmaz. İnsan, hayatın darlığını, zorluğunu, yokluğunu yaşayarak olgunlaşmalı; eline geçen nimetlerle de taşkınlık ve şımarıklık içine girmemelidir.

Güzelliği bulmak için
dünyayı dolaşsak da,
onu içimizde taşımıyorsak
asla bulamayız.

~ R.W. Emerson ~

Yâ Rab, Senden dünya musibetlerini kolayca karşılayacak iman kuvveti diliyorum. Sıkıntı ve zorluklara mukabele edecek iman kuvveti ihsan eyle!

SIKINTILARA İMAN KUVVETİYLE KARŞI KONUR!..

Sevgili gençler!

Yaşadığımız hayata baktığımızda görüyoruz ki, bu âleme ayak basmış cennet adayı her insan, bazen sıkıntı ve musibetlerle imtihana çekilir, bu imtihanda göstereceği sabır ve tahammülle de talip olduğu cennetin faturasını ödemiş olur...

Ne var ki, imtihan kazandıran sabır ve tahammül, kendiliğinden oluşmamaktadır insanda. Kuvvetli bir imanla, şuurlu bir tefekkürle elde edilmektedir imtihan kazandıran sabır ve tahammüller...

Bundan dolayı Resulullah Efendimiz, yaptığı örnek duasında şöyle niyazda bulunmuştur:

– Yâ Rab, Senden dünya musibetlerini kolayca karşılayacak iman kuvveti diliyorum. Sıkıntı ve zorluklara mukabele edecek iman kuvveti ihsan eyle!

Demek ki, sıkıntı ve musibetlerin tazyikini azaltmak, ancak sahip olduğumuz iman kuvvetiyle mümkün olur... İmanı kuvvetli insanlarda zorlukların, musibetlerin baskısı azalıyor, tahammül geliyor. Şekva değil şükür duygularıyla imtihanı kazanması söz konusu olabiliyor.

İman bakımından inkişaf etmeyenlerde ise, küçük bir sıkıntı, dünya başına çökmüş gibi büyük görünüyor; geçici imtihanların tazyikine dayanamayan bu zayıf insan

hemen şikâyeteye başlıyor, bu da geçer yahu! deyip de imtihanı kazanmaya yönelemiyor...

Bu sebeple, maruz kaldıkları sıkıntılara iman kuvvetiyle mukabele edenlerin tutumları dikkatimizi çekmekte. Bunlardan ikisini arz etmek istiyorum takdirlerinize...

Devrin yönetimi, siyasetine uygun fetva alamadığı büyük müctehid Ahmed bin Hanbel'i zindana atmıştı. Hapishanenin rutubetli bodrumunda bir hayli zayıflamış olan Ahmed bin Hanbel Hazretleri, nihayet mahkemeye götürülürken yolda sevenlerinden birinin sızlanmasını duyar:

– Eyvah, böylesine zayıflamış bir bedenle bu musibete nasıl karşı koyacak hocamız?..

Sesin geldiği yana dönen Ahmed bin Hanbel, şöyle ikazda bulunur sızlanan adama:

– Dikkat et! der. Hayatta eksik olmayan musibet ve sıkıntılara, beden kuvvetiyle değil iman kuvvetiyle karşı konur. İnsanın bedeni zayıf olabilir, yeter ki imanı kuvvetli olsun... Kuvvetli iman, sahibine karşılaşılabilecek her türlü zorluğu yenme ümidi verir, zorluk çekmez...

Evet, 'büyük müctehid'in sıkıntılara beden kuvvetiyle değil iman kuvvetiyle karşı konacağı konusundaki ikazı, hep hatırdta tutulacak bir hatırlatmadır.

İmam-ı Gazali Hazretleri'nin dikkate verdiği bir iman kuvveti örneği de şöyle yaşanır:

Sahabeden Hazret-i Huzeyfe'nin azatlı kölesi Salim, savaşta derin yara almış, uzandığı kızgın kumların üzerinde susuzluktan dudakları kurumuş halde yatıyordu.

Arkadaşlarından biri, onun bu kıvranışını görünce hemen kırbasını uzattı:

– Şurada birazcık suyum kaldı, içiver de ağzındaki kuruma azalsın...

Dudaklarını hareket ettirmeye mecali kalmayan Salim, eliyle ağzını kapıyor, kaş-göz işaretiyle: 'Ben oruçluyum, uzattığın suyu içemem!' diyordu... Israr ettiler:

– Sen bu halde iken orucuna devam edemezsin, şu suyu içiver...

Bu defa da şöyle cevap verdi:

– Şu kalkanımın içine dökün. İftar vaktine kadar yaşarsam o zaman içerim. Yaşamazsam Rabb'imın huzuruna oruçlu olarak gitmeyi tercih ederim. Bu benim için dünyanın en büyük mutluluğu olur...

Salim, son anlarını yaşama derecesinde yaralıydı. Ama bu yaralar bedendeydi; ruhta, kalpte değil... Kalpte ve gönülde öyle bir iman kuvveti vardı ki, bu imanı onu maruz kaldığı zorluğun tazyikinden de, tesirinden de kurtarıyordu. Rabb'inin huzuruna oruçlu olarak varmayı, dünyanın en büyük mutluluğu olarak hissedebiliyor, uzatılan suyu içme gereği dahi duymayabiliyordu.

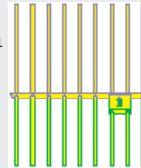
Bana maruz kaldığı şu geçici sıkıntıların zorluğunu anlatan genç-yaşlı tüm dostlarıma diyorum ki: Gelin, biz de duamızı hadisin işaret ettiği şekilde birlikte yapalım:

– Rabb'imiz, biz aciz, zayıf kullarız; aczimizi, zaafımızı açıkça itiraf ediyoruz... Bizi zorlanacağımız sıkıntılarla imtihan etme. İmtihan edeceğin sıkıntıları da kolayca karşılayacak iman kuvveti nasip eyle!..

İki adam hapisane parmaklıklarından dışarı baktı.

Biri yerdeki çamuru gördü, diğeri gökteki yıldızları.

❦

İnsan; genciyle, yaşlısıyla tüm hayatını düşünür, geçmişiyile geleceğini hesap eder. Bu hesap, ona ya bulunduğu ânın lezzetini bozan dehşet ve acı verir. Ya da sevinç ve neş'e boğar.

❦

GENCİYLE, YAŞLISIYLA İNSANLIĞI MUTLU KILAN DÜŞÜNCE, SADECE İMANDIR

İnsan ile hayvan arasındaki büyük farklardan biri de şudur:

İnsan, bulunduğu an ile birlikte geçmiş ile geleceği de düşünür. Mazi ve istikbal ile de alâkadardır.

Fakat hayvan böyle değildir. Hayvanın bütün hayatı, bulunduğu andan ibarettir. Ne geçmişini hâ-tırlar, ne de geleceğini düşünür. Herşey, o anda aldığı lezzetten ibarettir.

Bu bakımdan, hayvan, insandan daha çok lezzet ve zevkli bir ömür yaşar. Çünkü, ne geçmişin elemi, ne de geleceğin muhtemel tehlikeleri, içinde bulunduğu andaki zevkini bozmaz.

Ama insan; genciyle, yaşlısıyla tüm hayatını düşünür, geçmişiyile geleceğini hesap eder.

Bu hesap, ona ya bulunduğu ânın lezzetini bozan dehşet ve acı verir. Ya da sevinç ve neş'e boğar.

İnsanın ya neş'e ve zevk duyması, yahut elem ve dehşet alması; onun kafasında beslediği fikir ve vicdanında kökleştirdiği inancıyla alâkalıdır. Bu inanç; hem çocuklarda, hem gençlerde, hem de yaşlılarda tesirini icra eder. Şöyle ki:

- İnsanlığın temelini teşkil eden körpe ruhlu, nazik yavrular ve zayıf dimağlı küçük masumlar; etraflarında cereyan eden ölümleri, cenaze ve yetimleri görünce düşünür, izah edemezler, korku ve dehşete kapılıp, hayatlarının zevkini yitirirler.

Onların henüz teşekkül etmekte olan küçük hayâl dünyaları, ana-babalarının, kardeşlerinin veya küçük arkadaşlarının ölümüyle altüst olur. Korku ve dehşete kapılırlar.

Şayet onların bu hassas hayâllerine, fikir ve muhayyilelerine, ölen arkadaşlarının ve küçük kardeşlerinin âhrette birer Cennet kuşu olarak yaşadıkları, orada bu dünyadan daha güzel ve rahat bir hayata girdikleri, anlayacakları dille anlatılırsa, birden fikir ve hayâl âlemleri korku ve dehşetten kurtulup zevk ve neş'eli bir dünyaya çevrilir. Böylece mâsumların düşünceleri, hayâl dünyaları, kendilerine işkence âleti olmaktan çıkar; hayatın zevkini tattırır. Düşüncelerindeki Cennet inancı, ölümün izah edemedikleri dehşet ve korkusundan onları kurtarır; ölmüşlerinin hâtıralarını Cennet hayâliyle zevkle yaşarlar.

Aksi halde, birtakım yalanlarla oyalanmak mecburiyeti doğar.

- Gençlere gelince:

Gençlerin kafalarına Cennet ve Cehennem inancı yerleştirilmezse, hevesatlarının galeyanlı devrelerini teşkil eden gençlik günlerinde, vurup kırma, tecâvüz edip gasbetme duyguları onları isyana sevkeder. Davranışlarından sorumlu olacaklarına inanmadıkları için, zayıfları ve güçlerinin yettiği kimseleri, tecâvüz ve zulümleri altında inletirler. Hayatları, zulüm ve isyanla, taşkınlık ve tecâvüzle geçerken, bulundukları cemiyetin içinde de rahatsızlık unsuru haline gelirler. Böylece gençlik, başıboşluk ve anarşistliğe meyleder; onların zulmü altında inleyenler de mazlumiyet ve mağduriyete maruz kalırlar.

Gençleri, toplumda büyük bir rahatsızlık unsuru, cemiyetin baş belâsı haline getiren, mazlum ve mağdur insanların tacizcileri ve sindiricileri durumuna düşüren; kafalarındaki yanlış fikir ve düşüncelerdir.

Şayet onların zihinlerine, Cennet ve Cehennem inancı iyice yerleştirilse; haksızlık ve taşkınlıklarının bir gün hesabını vereceklerine inanacaklar, etraflarını rahatsız eden mütecâvizler olmaktan kurtulacaklar...

Böylece cemiyetin ahengi düzelecek, tadı-tuzu yerine gelecektir.

Bu takdirde gençler, zaman zaman kendi iç dünyalarına dönüp vicdanlarını dinledikçe duydukları azabdan kurtulmak için, sarhoşluğa can atıp, inkârcılıktan medet aramak ihtiyacı duymazlar. Çünkü imanları, onlara korkulu bir âkıbeti değil, müjdeli bir sonucu telkin etmektedir.

- Çocukluk ve gençlik devrelerini bitirip de yaşlılık merhalesindeki ihtiyarlara gelince, artık mezara biraz daha yakınlaşma hissi, ölüme doğru her geçen gün biraz daha sokulma duyguları; onların hayatlarını, idam mahkûmu bekleyişine benzeyen bir azaba çevirir.

Şayet onlara da, ölümün sanıldığı gibi korkunç ve dehşetli bir idam olmadığı; durumun görünüşteki gibi olmayıp, elbisesini çıkaran insanın yatağında tatlı bir uykuya daldığı gibi, cesedini kabire bırakan mü'min rûhunun da berzah âlemlerinde dünyadan daha güzel, Cennet-misâl bir hayat yaşadığı tereddütsüz telkin edildiğinde; hayata zevk gelecek, ölüm hakikatı dehşetli halden çıkıp, tatlı içyüzünü gösterecek, böylece yaşlılık günleri de idamını bekleyen hücre mahkûmunun günleri gibi olmaktan çıkıp, şu külfetli hayattan kurtulma neş'esini verecektir.

İşte insanlık, çocuğuyla, genciyle, yaşlısıyla bireylerinin, kafa ve kalbine İslâm'ın iki cihan mutluluğunu netice veren bu ebedî gerçeklerini yerleştirdiği takdirde mes'ud ve bahtiyar olacak; yoksa kafalardaki mezarı düşünme ve âkıbeti hesap etme melekesi,

onlara, sadece bulunduğu âni yaşayan hayvandan daha aşağı bir hayat yaşatacaktır. Fikirlerini uyuşturup düşüncelerini iptal etmek için, çeşitli sarhoş edici maddeler ve eğlendirici oyunlar bulmaya mecbur kalacaklardır. Tâ ki kendine dönüp de düşünme melekesini çalıştırmassın, âkıbetini hâtırlamaktan birazcık olsun gafil kalsın. Eğlenme ve sarhoş olma istekleri, çoğu zaman bu yüzden meydana gelir.

Hayatımız çeşitli dertler, belâlar ve imtihanlarla dolu geçer. Mahâret, bu imtihanları başarı ile geçmek, neticeye zaferle erişmektir.

DÜNYA DENİZİNDE İYİ BİR YÜZÜCÜ OLMALISINIZ

Sevgili gençler!

Dünya bir deniz, insan da bu denizin üzerinde yol almaya çalışan bir yüzücüdür. Bazan batıp, bazan su yüzüne çıkan insan, rüzgârı daima arzusuna uyan bir istikamette estiremez. Zaman olur ki, **“Aheste çek kürekleri, mehtap uyanmasın”** diyecek kadar sessizlik içinde, sükûnet denizinde yol alırken; bazan da büyük fırtınalar, dehşet verici kasırgalarla karşılaşır. Bu, insanoğlu için kaçınılmaz bir hayat cilvesidir. Bundan kurtulmak mümkün olmadığına göre, mümkün olanın ne olduğunu bilmeliyiz.

Hayatımız çeşitli dertler, belâlar ve imtihanlarla dolu geçer. Mahâret, bu imtihanları başarı ile geçmek, neticeye zaferle erişmektir.

Başarı ve zafer vaad eden şey: Sabır, şükür, kadere rızadan başkası değildir.

Şayet kurtulmamız mümkün olmayan hayatın acı fırtınalarına sabır gösterir, metânetimizi kaybetmez, **“bu da geçer yahu”** diyerek mukavemet hislerimizi perçinlersek yine biz kazanır, sabrımızın huzur-u ilâhîde mükâfatını görürüz. Bu takdirde, görünüşteki belâ ve üzüntü fırtınasının içinde, gerçek mutluluk ve huzur şehâdetnamesi elde edilmiş olunur.

Şayet sabır göstermez, dâima şikâyetler eder, âciz insanların acıma duygularını ve merhametlerini üzerimize çekecek vaveylâlar koparırsak ne kazanırız?

Şüphesiz ki, hiçbir şey...

Ne başımıza gelmişî üzerimizden giderir, ne de geleceği engelleriz. Sadece belâ ve musibetten alacağımız uhrevî karşılığı kaçırmış, üzüntü ve acılarımızı çifteleştirmiş oluruz.

İşte bunun içindir ki, başına bir belâ ve felâket gelen büyük insanlar, derhal feryâd edip şikâyetle başlamıyorlar; sadece **“Hakkımızda hayırlısı ne ise, o olsun.”** diyerek, şikâyetten uzak kalıyorlar.

* * *

Arzedeceğim hâdise bu konuda ne kadar mânidardır:

Kendisini sar’a hastalığı tutan bir kadın, Hazret-i Resûl’ün huzuruna gelip:

– Yâ Resûlâllah, beni sar’a tutmaktadır. Dua edin de kurtulayım, demişti.

Herşeyin içyüzünü bilen, gerçek mahiyetini izn-i ilâhî ile gören Cenâb-ı Resûlüllah, şöyle cevap verdi:

– İstersen dua edeyim, hastalığından kurtul; istersen sabret ki, karşılığını Cennet olarak alasın!..

Resûlüllah’a nasıl îman edilmesi gerekiyorsa öyle iman etmiş olan kadın:

– Yâ Resûlâllah! Madem ki sabrın karşılığı, işâret buyurduğunuz kadar büyüktür. O halde ben sabretmeye

karar verdim. Şu kadar var ki, beni sar'a tutunca üstümü başımı açıyorum. Buna dua buyurun da, elbisemi açmıyayım.

* * *

Sevgili gençler, hayat bir denizdir! Hepimiz bu denizin yüzücüsüyüz. Fırtına ve belâ bu denizin şânındandır. Şayet maruz kalırsanız, sakın dehşete kapılıp da yüzme gücünüzü yitirmeyin. "Bu da geçer yahu" deyip sabır içinde şükredin ki, karşılığı sevindirici olsun... Selâmet sahiline ulaşasınız.

GENÇLER! MADDİYATTA KENDİNİZDEN AŞAĞIYA; MANEVİYATTA KENDİNİZDEN YUKARIYA BAKIN!

Ayakkabıları eskimiş bir genç, yolda yürüyordu. Yanından, yeni ayakkabılı biri, gıcır gıcır yürüyerek geçiverdi. Onun pırıl pırıl ayakkabısını gören bu genç, kendi kendine üzüldü ve:

– Bizimki de hayat mı sanki, der gibi oldu.

Biraz ilerde, mendil sermiş dilenen birine rastladı. Bir de baktı ki dilenen adamın ayakkabısı şöyle dursun, ayakları bile yok. İki bacakları, diz kapağından kesilmiş. Bir sarsıntı geçiren genç:

– Tевbe, tevbe! dedi. Halime hamd ederim yâ Rabbi. Benim şu sağlam iki ayağımı elimden alma. Eski ayakkabılarıma çoktan razıyım, diyerek, sevinç içinde yoluna devam etti, ayakkabısının eskiliği artık onu üzmedi.

* * *

Bu hâdisenin gösterdiği gerçek şudur:

İnsanın ihtiyacı ve arzuları sınırsızdır. Hiçbir zaman en son ve nihaî arzularını bulamaz, dâima talep içindedir. Bu talep ve arzular, onu ömür boyunca ihtiraslar, beklentiler içinde

kıvrandırır. Arzularını susturması, bir türlü mümkün olmaz. Bunun için insan, evvelâ kendisine bir ölçü edinmelidir. Bu ölçüyü edinmezse, hayatı, arzular ve talepler içinde sanki mahrumiyetlerle devam eder; yaşamaktan huzur ve neş'e duymaz. İsterse milyonlara mâlik olsun...

Hadîsten öğrendiğimiz ölçü ise şudur:

– Maddi mes'elelerde kendimizden aşağıya, mânevî konularda kendimizden yukarıya bakmalıyız.

Nitekim ayakkabısı eskimiş genç adam, gıcır gıcır ayakkabılıya bakınca hayatının tadını, tuzunu kaçırmış; “biz de hayat mı yaşıyoruz, sanki?” diye bezginlik duymuştu. Ama o, biraz ilerde kendinden sıhhat noktasından aşağı olan iki ayağı kesik bir fakiri görünce, kendine bir huzur ve şükür hissi gelmiş; “halime hamd olsun ya Rabbi! diyerek iki ayak gibi büyük bir nimete sahip oluşunun zevkini, huzurunu duymuştu.

Dünyevî konularda daima kendinden aşağılara bakmayanların hayatı, ihtiraslarıyla pençeleşme içinde geçer. Binler şöyle dursun, milyonları da kazanır; fakat bazı fakirlerin yaşadığı zevkli ve huzurlu hayatı yaşayamaz. Çünkü ölçüsü, onu, daima imkânları daha iyi olanlara baktırmakta; ona yetişince önüne daha iyi imkânlı başkaları çıkmakta; bu sefer onlara yetişme hırsı içine girmektedir. Derken bir ömür, böylece heder olmakta, nihayet bir gün Azrâil'in demir pençesiyle yuvarlanıp, geride mirasçılara bolca dünya malı bırakmaktadır.

Sevgili gençler!

Hayatınızdan zevk almak, huzur duyup mutlu olmak istiyorsanız, dünyevî konularda kendinizden daha az imkânlıları düşünmeli; dinî mevzularda ise, sizden fazla hizmet edip daha fazla dindar olanları örnek almalısınız. Ta ki, ölçüsüzlerin düştükleri hataya, sizler de düşmeyesiniz; hayatınızdan huzur duyup mutlu olabilesiniz.

GENÇLERDE SORUMLULUK BİLİNCİ

Rabb'imiz kul hakkını şehitlerden bile affetmiyor. Onları bile borçları ödenmediği sürece şehitlik makamına çıkarmıyor.

KUL HAKKINDAN KORKMALISINIZ!

Sevgili gençler!

Mevtalarını mezara koyduktan sonra eve dönen mirasçılardan yapacağı ilk iş, önce merhumun üzerindeki kul haklarını araştırıp tespit ederek hemen ödemektir.

Varsa borçlu bulunduğu kimseleri bulup haklarını helal etmelerini mutlaka sağlamaktır.

Çünkü insanın üzerindeki kul borcu, borçların en büyüğü, ahiret açısından da en korkulanıdır. Denebilir ki, Rabb'imiz kul hakkını şehitlerden bile affetmiyor. Onları bile borçları ödenmediği sürece şehitlik makamına çıkarmıyor. Hak ettikleri şehitlik makamına, dünyadaki yakınları, ancak kullara olan borçlarını ödedikten sonra çıkabiliyorlar.

Nitekim Efendimiz Hazretleri, cenaze namazını kıldıracağı mevtanın üzerinde, önce kul hakkının olup olmadığını soruyor; ölenin borcu varsa, kul hakkı vardır üzerinde, diyerek namazını kıldırıyor; başkalarının kıldırmasına havale ederek insanlara borçlu gitmeme konusunda böyle uyarıcı mesajlar sunuyordu.

Bir defasında namazını kıldıracağı cenazenin borcu olduğu anlaşılınca beklemeyi tercih etmişti. Cenazeye işti-

rak edenler durumu anlayınca büyük bir vefakarlık göstererek hemen oracıkta topladıkları parayı borçlu bulunduğu kimseye vererek cenazeyi kul borcundan kurtarmışlar, bundan sonra mevtânın namazını kıldırان Efendimiz, kul hakkıyla gitmeme konusunda çarpıcı bir misalle şöyle açıklamada bulunmuştu:

– Nefsimi kudret elinde tutan Allah'a yemin ederim ki, bir insan Allah yolunda üç defa şehit olsa bile, üzerindeki kul hakkı ödenmedikçe cennetteki makamına erişemez!..

Sevgili gençler!

Kul hakkından korkmak, kul hakkıyla gitmemeye dikkat etmek gerekmektedir...

Kul hakkının böylesine ehemmiyetinden dolayıdır ki, alimlerimiz yaptıkları tavsiyelerinde ikazlarda bulunarak diyorlar ki:

– Sakın kimseyi şu, bu bahanelerle aldatarak haklarını almaya kalkmayın; mallarını üzerinize geçirmeye yönelmeyin. Şayet geçmişte üzerinizde kul hakkı kalmışsa, sahibiyile mutlaka helalleşin, hayatta değilse mirasçısına ödeme yapın. O da mümkün değilse, hak sahibi adına bir yoksula, hizmete verin... Çünkü kul hakkıyla giden insanın ruhu askıda kalır, hak sahiplerine hakları ödeninceye kadar askıdan kurtulamaz. Hatta bu kul, şehit bile olsa!..

İslam'ın kul hakkına böylesine değer verişinden dolayıdır ki, geçmişteki imanı kuvvetli, dindarlığı sağlam toplumlarda para, mal, eşya gibi dünyevi değerlerin çalınıp kaybolması konusunda bugünkü gibi kötü örnekler yaşanmıyordu. Hatta zaman zaman dükkanlar açık bırakılabiliyor; bağ, bahçeye bekçi tutma gereği de görülmebiliyordu. Kilit fabrikaları kurmaya ihtiyaç bile duyulmuyordu.

Çünkü dindarlığı kuvvetli, imanı sağlam kimse, başkasının malına el uzatma niyetine giremiyor, kul hakkını

üzerine yüklenme cesaretini kendinde bulamıyordu. “Kul hakkı şehitlerden bile affedilmiyor, kul borcunu ödemedi gidenlerin ruhları, hak ödeninceye kadar askıda kalıyor” inancı, onu her türlü gayrimeşruluklardan firenliyordu.

Böyle bilen ve inanan insanın, hiç mümkün mü birinin hakkına el uzatması, komşusunun malını gasp etmesi, bir kılıfını bularak devletin imkanlarını hortumlaması, kapkaççılığa yönelmesi?..

Nitekim savaşa giden Osmanlı askerlerinin uğradıkları bağ bahçeden aldıkları meyvenin parasını oraya bırakma titizliği göstermeleri de, kul hakkının savaşta bile ihmal edilmediğinin göstergesi oluyordu...

Ne var ki günümüzde dine karşı düşmanca tavırlar alarak kul hakkından korkma inancını sarsanlar, öylesine insan tipleri yetiştirdiler ki, başkalarının hakkını almaktan da, çalmaktan da çekinmiyor, maneviyatsızlığın insanları ne hale getirebileceğinin ibretli örneğini de gözler önüne sermekten de geri kalmıyorlar...

Demek ki din bize sadece ahiretimizi kazandırmakla kalmıyor, dünyamızı da düzenliyor, birbirimizin haklarına karşı "kul hakkı" diyerek dikkatli olmamızı da sağlıyor. "Dinin hedefi öbür dünya"dır, bu dünya ile ilgisi yoktur." diyerek dini devreden çıkarmak isteyenlerin, duymayan kulakları çınlasın, demekle yetiniyoruz.

İŞİ EHLİNE VERMEYİNCE BAŞARI GELMEZ

Sultan 3. Osman, devlet kademelerinde sık sık aziller ve tayinler yapardı. Bunu yaparken de, kabiliyet ve ehliyeti hiç gözönüne almazdı.

Bir gün Sadrazam Hekimoğlu Ali Paşaya kızarak:

– Seni azleder, hammallar kethüdası Ali Ustayı sadrazam tayin ederim, deyince Sadrazamın cevabı şu olmuştu:

– Yaparsınız! Fakat o, Hamal Ali Paşa olur. Hekimoğlu Ali Paşa olamaz.

Amellerin efdâli, vasat olanı, yâni az bile
olsa devamlı yapılanıdır.

GENÇLER, İFRATLARDAN UZAK KALMALISINIZ!

Ashâbın siyâsî dâhilerinden Amr bin Âs, oğlu Abdullah'ı evlendirmiş, normal bir hayat düzeni kurarak onları kendi hallerine terketmişti.

Bir gün, az sözden çok mânâlar anlayan bu büyük zât, oğlunun evine gitti. Maksudı, yeni geliniyle genç oğlunun nasıl geçindiklerini anlamaktı. Abdullah evde bulunmadığından rahatça sorabildi:

– Kızım, Abdullah'ı nasıl buldun, memnun musun?

Amr bin Âs'ın gelini, Amr kadar anlayışlı bir hanımefendi idi. Abdullah'ı şikâyet etmek istiyordu. Ama nasıl bir ifâdeyle şikâyet edecekti?

Nihayet şu cevabı verdi:

– Abdullah'tan çok memnunum. O, gündüzleri devamlı oruç tutan, geceleri de devamlı namaz kılan kutlu bir insandır!

Amr bin Âs, bu cümlelerin içine saklanan sitemi idrâkte asla gecikmedi. Oradan ayrılınca hemen oğlu Abdullah'ı çağırttı ve ona, oruçlarını azaltmasını, gece namazlarını da hafifletmesini tavsiye etti.

Ama Abdullah'ın kulağına girmiyordu bu tavsiyeler. O yine bütün gün oruç tutuyor, bütün gece de namaz kılmaya devam ediyordu.

Amr bin Âs, oğlunu Hazret-i Resûlüllah'a şikâyet etti. Huzûr-i Risâlet'e getirildiğinde Resûlüllah ile genç Abdullah arasında şu konuşma cereyan etti:

– Abdullah, sen her gün oruç mu tutuyorsun?

– Evet ya Resûlâllah!

– Her gece namaz mı kılıyorsun?

– Evet yâ Resûlâllah!

– Halbuki ben de oruç tutuyor, namaz kılıyorum ama, hiçbir zaman bunları âilemi ihmal edip, şikâyetle bulunduracak kadar ileriye götürmüyorum. Benim sünnetim; bir müddet oruç tutup, sonra yemek, gecenin bir kısmında namaz kılıp sonra yatağına yatmaktır!

Resûlüllah devam eder:

– Abdullah, amellerin efdâli, vasat olanı, yâni az bile olsa devamlı yapılanıdır.

Böylece, nafilé namazlarıyla, yine nafilé oruçlarını âilesini ihmal etmeyecek şekilde tutmasını isteyen Hazret-i Resûlüllah, Kur’ân-ı Kerîm’i ne kadar zamanda hatmettiğini de sorup öğrenince:

– Sen Kur’ân’ı ayda bir kere hatmet yeter, buyurdu.

Fakat, genç Abdullah bütün bunları çok az ve kolay buluyor; namazın da, orucun da, Kur’ân-ı Kerîm hatminin de çok daha fazlasını yapabileceğini ileri sürüyordu.

Bu defa Hazret-i Resûlüllah ifrata giden genç Abdullah’ı, şu fevkalâde mânâlı ikazıyla düşündürmek istedi:

– Her ibâdet edenin bir ifrat mevsimi ve hızlı devresi vardır. Bu hızlı devreyi bir hareketsiz devre tâkip eder. İşte bu devrede eski hızlı insan, (ya sünnete doğru gider, yahut da bid’ata doğru kayar.) Dikkat et, sünnete doğru gelen kurtulur, fakat bid’ata sapan helâk olur!”

Demek ki, gençler, gecenin bir kısmında nafilé namaz makamında kaza kılsalar, ayın ortalarında üç gün oruç tutup, ayda bir kere Kur’ân-ı Kerîm’i hatmetseler, ailelerine karşı yüklendikleri sorumlulukları ihmale uğratmasalar; Resûlüllah’ın yaptığı tavsiyeyi yerine getirmiş, ifrattan uzak, sünnete uygun hareket etmiş sayılabilirler.

Ne zaman ki, rahatsızlıklar bedenimizi sarar, meşguliyetler vaktimizi kaplar, işte o zaman sıhhatimizin kıymetini bilir, boş vaktimizin de değerini anlamış oluruz. Ama fırsat kaybolduktan, imkânlar elimizden uçup gittikten sonra...

GENÇLER, KIYMETİ BİLİNMEYEN İKİ NİMETE DİKKAT EDİN!

Tefsir Hocamız, rahmetli Salâhaddin Efendi, bir sabah dersinde, zamanımızı iyi değerlendirmedığımızı, vakitlerimizi boşa geçirdiğimizi tahmin etmiş olacak ki, şöyle bir soru sormuştu:

– Çocuklar, söyleyin bakalım; vakit mi değerli, nakit mi? Yani para mı?..

Yeni yetmelik işte. Bizim için o gün mühim olan paraydı. İhtiyaçlarımız şiddetli, karşılamak için imkânlarımız ise sınırlıydı. Hemen cevap verdik:

– Efendim, elbette nakit değerlidir. Nakit gibi kıymetli şey var mı? Her ihtiyacımızı onunla te'min ediyoruz. Hattâ hadîs, tefsir kitaplarımızı bile, nakitle elde ediyoruz.

Rahmetli gülümseyerek bir soru daha sormuştu:

– Peki bu sabahki, boşa geçirdiğiniz iki saatlik vaktinizi, nakitle satın alabilir misiniz? Hem de milyonluk nakitle? Düşünün bakalım!..

Çocuksu ruhumuzla düşündük. Sabah harcadığımız iki saatlik vaktimizi geri getirmek için hayâlî milyonlar bulduk, taşıyacağımız kadar nakit te'min ettik. Ama

geçirdiğimiz iki saatlik vakti, bu nakitle geri getirmek mümkün olmadı, yani nakitle vakti satın alamadık.

Rahmetli, bu defa, zıddını hatırlattı:

– Ama, vakitle nakti satın almak mümkündür. Hattâ nakitler, vakti değerlendirmekle elde edilir.

Hocamızın bu ikaz ve ızhı, pek yerindeydi. Nakitle vakti te'min etmek mümkün değildi, ama vakitle nakdi te'min etmek pekâlâ mümkündü. Hattâ bütün nakitler, vaktin değerlendirilmesiyle elde ediliyordu.

Duyduğumuz mahcubiyeti gören Hocamız, bizi teselli etti:

– Evlatlarım! Siz üzölmeyin. Bu yanılma yalnız sizde değöl, bütün insanlıktadır. Yaşlısında, gencinde, köylüsünde, şehirlişinde... Bütün insanlar, vakitle nakidin değerini tefrik edememektedirler. Bakınız size bunun delilini de arzedeşim. Hadis kitaplarına iyi bakın, orada insanların aldandıkları noktalar anlatılırken, bir de şu hadisi göreceksiniz. Buyurur ki Nebiyy-i Ekrem Efendimiz:

"- İki nimet vardır ki, insanlar kıymetini bilemezler. Biri sıhhat, diğeri de boş vakit. İnsanlar bu iki nimetin kullanımında aldanmışlardır!"

Sevgili gençler!

Gerçekten de öyledir. Sıhhatimizin kıymetini bildiğimizi söylememiz mümkün değildir. Vakitlerimizin değerini idrak ettiğimizi de söylemeyeceğimiz gibi..

Ne zaman ki, rahatsızlıklar bedenimizi sarar, meşguliyetler vaktimizi kaplar, işte o zaman sıhhatimizin kıymetini bilir, boş vaktimizin de değerini anlamış oluruz. Ama fırsat kaybolduktan, imkânlar elimizden uçup gittikten sonra...Vaktin değerini bilmeyen, bulunduğü ânın işini hemen görmeyip yarına te'hir eden adam, eğer dindar bir adamsa, bu ihmal ve tembellikten dolayı ciddi şekilde üzölmeli, müteessir olmalıdır.

Zira, bulunduğu ânın işini ma'zeretsiz geriye bırakan, tembellik ve miskinlik yüzünden vaktini iyi değerlendirmeyen dindar kişi, hem dünya, hem de âhireti bakımından ziyândadır, hüsrândadır. Çünkü bulunduğu ânın işini hemen yapmayınca, işinde başarısız olur, bulunduğu işten kovulur, yahut da başarısız, terfisiz bir eleman olarak kalır. Bu dünyevî bakımdan ceza olur. Ayrıca bu ihmal ve miskinliğiyle, Resûlullah'ın ikazına ehemmiyet vermemiş, İslâm'ın güzelliğini gösterememiş olduğundan dolayı da büyük bir mes'uliyete girer. Bu da uhrevî cezasını teşkil eder.

Bakınız, Resûl-i Müctebâ Efendimiz, bu konuda ümmetini nasıl ikaz ve irşâd etmektedir:

"– Heleke'l-musevvifûn!..." Yani yarımcılar helâk oldular! Bulunduğu ânın işini yarına bırakanlar, bugün yat, yarın yap diyenler... Yarın, yarın diye işi savsaklayanlar!...

Evet, vaktini değerlendirmeyen, bulunduğu ânın işini yarına bırakıp da "hele bakalım yarın olsun da" diyenler, Resûlullah'a göre helâk olanlardır. Bir müslümanın ise, Resûlullah'ın ihbarıyla helâk olanların içinde bulunmasından daha acı nesi olabilir, başka ne günah ve ceza bekleyebilir?

Mesâi saatlerinde ihmal ve tembellik gösterenler, bulundukları vakti nakde çeviremeyenler, aldıkları maaşı helâl ettiremeyenler.. esefle ifade etmeliyiz ki, helâk olanlardır. Biz bu ihmalimizin farkına varmasak da, tembellik ve miskinliğimizi normal görssek de, helâk olanlar zümresinden kendimizi kurtarmamız mümkün olmayacaktır.

Camdan bakan dışarıyı,
cama bakansa ondaki kiri görür...

Hiçbir yokuş zahmetsiz çıkılmaz. Hiçbir temel, zorluksuz atılmaz. Hiçbir nimet külfetsiz elde edilmez.

HAYATA LÜKS İLE BAŞLANMAZ

Bizim talebelik hayatımız tatlı bir mahrumiyet içinde geçmiştir. Tevekkül ve kanaatin zirvesinde bulunduğu-muz o günlerde bu yokluklar huzurumuzu bozmamış, her türlü mahrumiyetler baskısını devam ettirdiği halde, okumaya olan azmimizi zaafa uğratamamıştır.

Halen hatırladıkça tebessüm ettiğim bir olayı çok ibretli bulurum.

Bir ara okuduğumuz yere, askerliğini yeni bitirmiş bir genç gelmişti. Tefsir hocamızla sohbet ediyor, dini ilimleri okumak istediğini bildiriyordu. Hocamız herkese olduğu gibi ona da teşvik dolu sözler söyledi. Parasızlık, yersizlik gibi engelleri düşünmemesi gerektiğini; ilme çalışan bir talebe için bunlar söz konusu olmayacağını bildirdi. **“İlme çalışanın rızıkına Allah kefil”** diyerek de genci takviye etti. Ama o genç hâlâ diretiyordu:

– Bir kilo et şu kadar para, ben nasıl masrafımı karşılayabilirim de, bu talebelerin arasına karışırım?

Hocamızın kızdığı belli idi. Hele “bir kilo et şu kadar para” deyince iyice hiddete gelmişti. Gözlüğünün altından baktığı gence şu alaycı suali sordu:

– **Oğlum, sen kurt musun ki, hemen bir kilo eti düşünüyorsun?**

Hepimiz hem mahcup olmuş, hem de memnun kalmıştık. Çünkü, bizler böyle bir hesabın içinde talebelik yapmış olsaydık, ne okuyabilir, ne de bir baltaya sap olabilirdik.

Biz böyle bir hesabın içinde olmadık. Ama Allah tevekkülümüzün mükâfatını verdi. Hiçbir zaman da hocamızın ifadesiyle “aç, açık” kalmadık. Mahrumiyet gibi görünen kıt kanaat hayat, aslında son derece tatlı ve vecdli bir talebelik hâtırası olarak bize kaldı. Şimdi bir elimiz yağda, bir elimiz balda gibi görünen bugünkü hayatımızda o günleri hasretle arıyorum. Ama heyhât, nerede!

Sevgili gençler!

İnsan hayatının muayyen devresinde birazcık çile çekmeli, zahmetlere girmeli, yokluk ve sıkıntılara katlanmalıdır. Hayata bir eli yağda, bir eli balda başlayanlar, sonunda bu bol imkândan da usanıp, yeni şeyler arıyor; eskiden yaşamadığı sıkıntılar, ona ölçü vermediği için, pahalı alışkanlıklar peşinde koşmak durumunda kalıyor. Yahut böyle gençler küçük bir mahrumiyete düşse, basit bir sıkıntıya maruz kalsa, vaveylâ edip, bağırıyor. Tahammül ve sabır gösterme gücü duyamıyorlar. Halbuki hayatın başlangıcı birtakım mihnetler içinde olsa, meşakkat ve mahrumiyetlerle geçse, sonunda kavuşulan nimetlerin kıymeti bilinir, değeri takdir edilir. Geçmişle mukayese mümkün hale gelir.

Bu satırları şunun için yazmak gereğini duydum:

Bazı gençler görüyorum, daha hayatlarının ilk basamaklarını çıkıyorlar. Ama öyle bir ölçüye sahip olmuşlar, öylesine bir anlayışa kapılmışlar ki, sanki hayata yeni başlamıyorlar da, hayatlarının sonunu yaşıyor, artık emeklerinin karşılığını görmek istiyorlarmış gibi bir zenginlik ve refah beklentisi içindeler. Bir bakıma hayatın daha başında iken, sonunu yaşamak istiyorlar. Bir yakınından miras gibi bir imkâna kavuşmayan ve hayatını kendi kazanmak zorunda kalan bu gençlere, her zaman tekrar ettiğim hayat düsturumu söylemek isterim:

– Hayata böyle lüks ve refah içinde başlanmaz. Zenginlik ve konforla girilmez. Mahrumiyetler, çileler, meşakkatler, elem ve kederler başlangıcın ayrılmaz parçalarıdır.

Hiçbir yokuş zahmetsiz çıkılmaz. Hiçbir temel, zorluksuz atılmaz. Hiçbir nimet külfetsiz elde edilmez. Kaldı ki, sizin ayağınızda çarık yok, ceketinizde yama ise söz konusu bile değil. Cebinizde az da olsa para, istikbalinizde kanunî haklar, sosyal güvenceler söz konusu...

Öyle ise nedir bu bedbinlik, bu bezginlik ve dayanıksızlık?

Şunu unutmayın ki, hamur yumruklandıkça kalite kazanır, demir dövüldükçe kuvvet bulur. Hayat sizi yoğuracak, sosyal olaylar örsünde dövecek, değeriniz böylece yükselecektir. Bunun aksi bir düşünce, hayatı yanlış yorumlamak olur, dayanma gücünü yok eder.

Ne gereği var alın terine, göz nuruna, çaba sarfedip ömür törpülemeye...

Bul fırsatını, kullan zekânı ve sonunda dönüver köşeyi...

GENÇLERDE KÖŞE DÖNMECİLİK FİKRİ

Köşe dönmek...

Bugün hemen birçok gencin ilk hedefidir...

Bir fırsatını bulup bol imkâna kavuşmak, geniş yetkiler elde edip, lüks ve refah içinde bir hayat sürmek...

Bunun için gerekli olan alınteri, göznuru, çaba sarfı... gibi konular yoktur onun âleminde. Bu gibi yorucu ve zaman alıcı şeyler, geçmiş insanların ilkeliklerinin icabıdır onlarca...

Ne gereği var alın terine, göznuruna, çaba sarfedip ömür törpülemeye...

Bul fırsatını, kullan zekânı ve sonunda dönüver köşeyi...

Bu zihniyetten dolayıdır ki, piyangoculuk gittikçe gelişmekte, kazı kazan bedavacılığını bizzat devlet yönlendirmeye uğraşmakta, lotaryacılığı ise kitleye akıl veren basın yaygınlaştırmaya çalışmaktadır...

Böylesine kolaycılığın, bedavacılığın, köşe dönmeçiliğinin bollaştığı yerde, neden alın teri, göznuru, emek harcaması göze alınsın?..

Hemen her gencin zihninde olan şu:

**– Ah bir fırsatını bulsak da köşeyi dönüversek...
Piyangodan milyonlar çıkıverse, gazete kuponundan daireler, yarışmalardan arabalar gelse, kazı kazandan servete kavuşuversek...**

* * *

Bunlar, köşe dönmenin dünyaya ait cihazları...

Ya bir de ahirete ait köşe dönme düşüncesine ne denir?

İşin bir de uhrevî köşe dönmeçiliği geliyor günümüzde.

Biri Kadir Gecesi'nde mi vefat etmiş?

– Ne mutlu, adam Cenneti kazandı gitti!..

Mekke'de, Medine'de mi vefat edip kalmış?

– Ne şanslı insanmış meğer. Uhrevi hayatını kurtardı gitti.

Kimse bunların o güne gelinceye kadar yaşadığı hayatın ne türlü bir yaşayış olduğunu düşünmüyor, nasıl bir lakaytlık içinde ömür harcadığına dikkat etmiyor.

Kadir Gecesi'nde ölmek, Mekke-Medine'de kalmak, köşeyi dönmeye; Cenneti elde etmeye yetip de artıyor bile...

* * *

Bu köşe dönmeçilik meselesi ötedenberi zihnimi kurcalayan bir konudur. Bereket versin, araştırmacı dostum **Şemseddin Nuri, Ömer bin Abdülaziz'i** hazırlayıp neşretmiş. Medine'nin büyük âlim ve zahidi **Said bin Müseyyeb'in** vefatını da orada anlatmış. Köşe dönmeçilere çok güzel bir cevabı var büyük âlim ve zahidin. İbret olsun için arzedeceğim sizlere...

Önce Said bin Müseyyeb'in manevi hüviyetine bir göz atalım. İlk müceddid ve belki de ilk Mehdi Ömer bin Abdülaziz der ki:

– Medine'deki bütün âlimler ilimlerini göstermek, isbatlamak ve öğretmek için bana, ayağıma gelirlerdi. Ben ise öğrenmek için Said bin Müseyyeb'e, onun ayağına giderdim!

Said bin Müseyyeb budur.

İşte bu âlim Medine'de vefat edeceği son anlarını yaşarken ziyarete gelenlerden Nafi, yatağın kibleye çevrilmesini ister. Ve dediğini de yaparlar. Said bin Müseyyeb'in yatağını kibleye çevirirler. Az sonra gözünü açınca yatağının kibleye yöneltildiğini anlayan büyük âlim sorar:

– Yatağımı kibleye siz mi çevirdiniz?

– Evet, derler, biz çevirdik!

Said bin Müseyyeb'in yorumu kitaplık çaptadır. Şöyle açıklar durumu:

– Eğer benim yüzüm bugüne gelinceye kadar kibleye dönük değildiyse sizin yatağımı şu anda kibleye çevirmenizin bana hiçbir faydası yoktur!

Ve şöyle pekiştirir sözlerini:

– Ben bu güne gelinceye kadar nerede olursam olayım yüzümü Allah'a çevirmiş olmalıydım. Şayet böyle değilsem, sizin şu anda yatağımı kibleye çevirmiş olmanızdan, bana ne fayda gelir? Bu beni kurtarır mı?

Sevgili gençler, yüzlerimiz ömür boyu Allah'a yönelmiş, kıbleye çevrilmiş olmalıdır. Yoksa âhiret hayatında da son anda bir köşe dönmeçiliği düşünmek, kurtarıcı olmasa gerektir...

Bir kazanç ve bir servet ki, sahibine dinini, diyânetini unutturuyor; Müslüman mı, değil mi, belli olmayan bir kör hayata itiyor; bu servet onun hakkında bir nimet ve kazanç değil, bir nikmet ve felâkettir.

ZENGİN OLMA TUTKUSUNUN GENÇLERİ MUTSUZ ETMESİ NASIL ÖNLENİR?

Sevgili gençler, hepimiz birer nefis sahibi insan olarak, ihtiraslar sahibiyiz. Zaten ihtirastan âzâde yaratılmış insan, hemen hemen yok gibidir. Ancak, dindarlığımız ve nihayet herşeyin fânî olup, bir gün hepsinin de hesabını vereceğimize olan inancımız; bu coşkun ihtiraslarımızı gemler, bizi normal ölçüler içinde bırakır, hayatımızın tadını getirir.

Bu dinî inançtan mahrum kalanlar, yahut dindarlıkları his ve düşüncelerine istikamet veremeyecek derecede zayıflamış olanlar; benliklerine musallat olan aşırı kazanç ve servet ihtirasından dolayı, hayatlarının zevkini kaçıır; ne kazansalar, ne kadar büyük yekûnlara sahip olsalar, yine de dindar bir fakir kadar mutlu ve bahtiyar olamazlar.

Bir kazanç ve bir servet ki, sahibine dinini, diyânetini unutturuyor; Müslüman mı değil mi, belli olmayan bir kozmopolit hayata itiyor; bu servet onun hakkında bir nimet ve kazanç değil, bir nikmet ve felâkettir. Böyle servet ve kazançtan, daima Allah'a sığınmak gerekir.

İşte bunun içindir ki, beşeriyetin tek rehberi Fahr-i Kâinat:

– **Sizin için korktuğum iki şey vardır: Biri, dünya hırsı; diğeri de (riyakârlık olan) gizli şirk**tir, bu yurmuşlardır.

Kazanmak, zengin olup, servet sahibi olmak, hiçbir zaman kötü birşey değildir. Bilâkis geniş imkâna sahip olmak, Allah'ın eşsiz bir lûtf ve inâyetidir. Bir şartla ki, bu servet ve bu kazanç, sahibine dinini, diyânetini unutturmaya; elinde kala, fakat kalbine girmeye...

Evet, kazançlar ele, kasaya, keseye girmeli; kalbe, gönüle nüfuz etmemelidir.

Büyüklerin zenginliği böyleydi. Sahip oldukları bütün servetleri ellerindeydi, gönüllerine hiçbir zaman nüfuz etmemişti.

Bir misâl vermek isterim:

Büyüklüğünde hiçbir âlimin ihtilâfı olmayan, eşsiz din âlimi Ebû Hanife Hazretleri'ne, biri gelip kulağına şu haberi fısıldar:

– Efendim, Halife, Bağdat'tan zatınıza bir katar deve yükü hediye yola çıkarmış; söylendiğine göre hediyeler bir hayli değer taşımaktaymış; içinde en nâdide kumaşlar, eşsiz ev eşyası ve saray ziyneti gibi kıymetli şeyler varmış...

Hazret-i İmam, gözlerini sabit bir noktaya diker, bir-iki saniye düşündükten sonra:

– **Elhamdülillâh**, der.

Etraftakiler:

– Bak sevindi. Elbette sevinir. Halife hediyesi bu... diye söylenirler.

Ne var ki, aradan bir hafta geçtiği halde, Halife'nin gönderdiği hediyeler bir türlü gelip çıkmaz, çünkü yolda eşkiyaların baskınına uğrayan kervan talan edilmiştir.

Yine biri gelir ve mescidde ders veren büyük İmam'ın kulağına eğilerek fısıldar:

– Maalesef develeri yolda eşkiyalar zaptedip, herşeyi gasbetmişler; gönderilen servetin tamamı eşkiya eline geçmiş!..

Büyük İmam'da, yine bir-iki saniyelik suskunluk ve arkasından evvelki gibi:

– **Elhamdülillâh**, cümlesi...

Durumu görenler şaşarlar.

– Bunda bir çelişki vardır. Servet gelirken, Elhamdülillâh, dedi. Gidince de, Elhamdülillâh, dedi.

Hazret-i İmam cevap verir:

– Zıtlık ve çelişki yoktur. Hediye geliyor haberini duyunca kalbime baktım, hiç de alâka duyup sevinmedi. Ben, buna Elhamdülillâh, dedim. Şimdi de bunların yolda gasbedildiğini duyunca, yine kalbime dönüp baktım, hiç de üzülmedi. Ben buna da sevindim, Elhamdülillâh, dedim. **Benim Allah'a karşı bu hamdim, servetin kalbime girmeyişindendir.**

Hayatın başında aşırı arzuları ve tatlı hayalleri bulunan sevgili gençler!

Bu ölçüyü asla gözardı etmeyin.

Evet, servetimiz, kazançlarımız ve imkânlarımız; sadece kasalarımıza ve keselerimize girmeli; fakat kalblerimize ve kafalarımıza asla nüfuz etmemeli, ebedi hayatımızı unutturmamalıdır.

AK SAÇLARA İLAÇ

Yaşı hayli ilerlemiş olan bir kadın, girdiği eczanedeki görevlinin kulağına eğilip fısıltıyla sormuş:

– Evladım, ağarmış saçlar için bir şeyiniz var mı?

Eczacı, ceketini iliklerken aynı fısıltıyla cevap vermiş:

– Derin bir saygıdan başka bir şeyim yok efendim.

Nice paralı kimseler var ki sağlığını kaybettiği için parasız fakirlere imreniyor. 'Keşke ben de senin gibi sıhhatli olsam da kuru ekmek yesem' diye sızlanıyor.

GENÇLER! ÜZERİNİZDEKİ NİMETLERİN FARKINDA MISINIZ?

Şark'ın büyük velisi Sadi'nin sohbetini dinlemek üzere Şiraz mescidine koşuşanlar dikkat kesilmiş, ünlü hatibi dinliyorlardı.

Kulaklarına gelen ikâz sözleri şöyleydi. Diyordu ki:

– Sakın sahip olduğunuz nimetlerden gaflet etmeyin. Malî imkanımız az, üzerimizde nimet yoktur, diyecek bir takdirsizliğe düşmeyin. İsterseniz size nimetlerin en büyüğünden bir örnek vereyim de ne kadar değerli nimetlere sahip olduğunuzu anlayın...

Şunu soruyordu cemaate:

– Hep nefes alıyor, veriyorsunuz. Şayet nefes almakta zorlansanız, nasıl korkunç bir duruma girersiniz? Ya da aldığınız nefesi vermekte zorluk çekerseniz, hayatınızın ne tadı kalır, ne de tuzu. Demek ki nimetlerin en büyüğünü, her saniye bolca kullanıyoruz da haberimiz bile yoktur.

Devamla diyordu ki:

– Bundan dolayı insanlar her nefes alış verişte iki defa şükür borçlular. Biri nefesi alabildiği, öteki de verebildiği için. Sakın bunlar da nimet mi demeyin. Sonra nefes alıp vermekte zorlanırsanız, görürsünüz nimet olup olmadığını...

Evet Şark'ın büyük velisi böyle diyordu. Ben de şunu ekliyorum:

Çok zengin birini tanıyorum. Astım hastalığına yakalanmıştı. Elinde bir pompa, sık sık ağzını açıyor, boğazından aşağıya oksijenli hava pompalıyor, sonra da şöyle hayıflanıyordu:

– Ne mutlu sizlere. Nefes alıp vermede zorlanmıyorsunuz, haberiniz bile olmuyor nefes alıp verirken. Halbuki ben bu pompayı birazcık geciktirsem, boğulur gibi oluyorum, nerdeyse düşüp bayılacağım. Hemen ciğerlerime oksijenli hava pompalıyorum da nefes vermemde kolaylık oluyor...

Gerçekten de nice sağlık nimetlerine sahibiz ki, farkında olmadığımızdan ne şükürünü eda etme duygusu taşıyoruz, ne de mutluluğunu hissediyoruz.

Ancak bu nimetlerin farkına vardıracak hastaları, engellileri göreceğiz ki şükür duygusuna girelim, mutluluğu hissedelim.

Alimin biri fakirlerin barındığı düşkünler yurduna gidiyor onların fakirlikten şikayetlerini dinliyordu. Sahip oldukları sağlık nimetinin hiç farkında olmadıklarını da hayretle görüyordu.

Onlara şöyle bir teklif yaptı:

– Madem zengin olmayı çok istiyorsunuz ben size öyle bir adam getireceğim ki sizde olan bazı şeyleri satın alacak; siz de sattığınız bu şeylerinizden sonra ülkenin en zengini olacaksınız.

– İyi de var mı biz de onun satın alacağı şey? dediler. Alim teminat verdi:

– Hepinizde var. Hem de birden fazla, dedi.

Alim açıkladı neyin çok para getireceğini.

– Bakın diyordu, dünyanın en zengin adamının gözü görmüyormuş, böbrekleri de çalışmıyormuş, ayakları ise

yürümüyormuş. Diyormuş ki bana iki gözünü verene servetimin yarısını devredeceğim, böbreklerini satana da aynı şekilde servet vereceğim. İçinizde bunları satacak, böbreklerini parayla değişecek, ayaklarını servet uğruna feda edecek kim var?

Sustular... Kimse, 'ben varım' diye öne çıkamadı. Bundan sonra âlim hatırlatmasını yaptı:

– Sakın ola ki her şeyi paraya yüklemeyesiniz.

Nice paralı kimseler var ki sağlığını kaybettiği için parasız fakirlere imreniyor. Keşke ben de senin gibi sıhatli olsam da kuru ekmek yesem diye sızlanıyor.

Sevgili gençler!

Ne dersiniz bu türlü değerlendirmelere?

Farkına varmalı mıyız sahip olduğumuz nimetlerin? Yoksa şükürsüzce kullanıp fütursuzca israf mı etmeliyiz bunca ilahî ikram ve iltifatları. Elimizden alınınca mı gelmeli aklımız başımıza?

Hayır, hayır... Sizler öyle değilsiniz. Olmamalısınız da. Bütün varlığınızla şükrediyor ve diyorsunuz ki, yağmurların damlaları sayısınca denizlerin köpükleri adedince, ağaçların yaprakları miktarınca verdiği bu organ nimetlerine şükürler olsun ya Rab...

NEYİNİ KAYBETMİŞ?

İki büklüm halde yere eğilerek yürüyen bir yaşlıya sormuşlar: "Baba, demişler, neden hep yere bakarak yürüyorsun? Bir şey mi kaybettin?" Cevaben: "Evlat, demiş, gençliğimi kaybettim de onu arıyorum. Geçmişte ne gençliğimin kıymetini bildim, ne de boş vakitlerimin. Şimdi bulursam öylesine sahip çıkacağım ki, bir saniyesini dahi boşa harcamayacağım. Ama nafile... Ne uçup giden gençliğimi bulabiliyorum, ne de harcadığım boş vakitlerimi..."

❦

Makam sahiplerinin mes'uliyetsiz tutumları, neticeyi hesap etmemekten doğacak yanlışlıkları, hem maddî, hem mânevî iflâslarına sebep olabilir.

❦

GENÇLER! MAKAMA GÖRE MES'ULİYETİN ARTTIĞINI UNUTMAYIN!

Bir er, şahsının mes'uliyetini taşır. Fakat bir çavuş böyle değildir. O, mangasının da mes'uliyetini iki omuzlarında taşımak zorundadır. Ya bir de binbaşı, albay ve paşa seviyesindeki mes'uliyetleri düşünecek olursak, iş ne kadar genişler ve mes'uliyetler ne kadar büyüyüp, ağırlaşır değil mi?

Sivil hayat da böyledir.

Erat seviyesindeki halk kitlesi, sadece şahsî mes'uliyetlerini taşırlarsa da, bunların başlarında, hizmet yüklenmiş olan onbaşı, çavuş, binbaşı, general seviyesinde insanlar vardır. Makam sahibi bu kimseler, bulundukları mevkiin omuzlarına yüklediği mes'uliyetleri idrak etmek zorundadırlar. Zira öyle bir yerde bulunmaktalar ki; küçük bir dikkatsizlikleri, temsil ettikleri fertler sayısınca veballeri meydana getiriyor; hataları şahsî olarak kalmıyor, temsil ettikleri grup ve zümreler sayısınca milyonlara bile baliğ olabiliyor.

Tıpkı bir imamla cemaat gibi...

Cemaatin her biri kendi namazlarından mes'ul olurken, imam, arkasına aldığı bütün cemaatin namazından mes'ul olmakta; yanlış okuyuşundan doğan günah, sadece şahsının tek günahı değil, cemaatin sayısınca vebali getirmektedir.

Bunun içindir ki Ebû Zerr, devlet yönetiminde vazife almak istediğinde Hazret-i Resûlullah:

– Yâ Ebâ Zerr! Memuriyet ağır, sen ise zayıfsın. Bu yükün altından kalkamazsın! meâlindeki hadîsleriyle, onu düşündürüp, kitlelerin mes’uliyetini yüklenmek hususunda ikazda bulunmuşlardır.

Atalarımız, “dağına göre kış olur” sözleriyle de, bu gerçeğe işaret buyurmuş, makamına göre mes’uliyeti olur, demek istemişlerdir.

Öyle oyunca, erat seviyesindeki sıradan kimseler, sadece şahıslarından mes’ul oldukları için, korkulu yerde değillerse de; mangaları, bölükleri, taburları idare eder durumunda bulunan siviller, başında kılıç sallanan adamın ruh haletinden kurtulmamalıdır. Zira makam sahiplerinin mes’uliyetsiz tutumları, neticeyi hesap etmemekten doğacak yanlışlıkları, hem maddî, hem mânevî iflâslarına sebep olabilir.

Bu mevzûda bize ışık tutan tarihî bir misal:

Resûl-i Ekrem’in vefatından sonra, ashâb, Benî Saide’de toplanarak bir halife seçmek için müzakereye dalmışlardı. Bu müzakere o kadar hararetlenmişti ki, beşeriyetin kumandanı mevkiinde bulunan bu büyük sahâbeler bile, bir an için çeşitli fikirler etrafında gruplaşmış; Resûl-i Ekrem’in yerine geçecek olan Halife’nin kim olması mevzuunda değişik şahıslar üzerinde ısrara başlamışlardı. Öyle ki, bir an için sinirler gerilmiş, hisler coşmuş; kimi Mekkeli, kimi de Medineli birinin Halife olmasını isterken, bir başka grup da biri Mekke, biri de Medineli iki kişinin birden Halife seçilmesi fikrini ileri sürmüştü.

Onların bu keskin tutumlarını duyanlar, derhal vak’a yerine koştular. Bunların içinde Resûl-i Ekrem’in “Ümmetin emîni” olarak tavsiye ettiği Ebû Ubeyde de vardı.

Ebû Ubeyde, hiç unutamadığım şu tek, fakat tok cümleyi haykırarak işi halletti:

**– Arkadaşlar! Ne yapıyorsunuz? Bu işi servetini-
zi, hayatınızı vererek ilk defa sizler ayağa kaldırdı-
nız, sakın yine hislerinizi ve nefislerinizi karıştırı-
rak ilk defa yıkan da sizler olmayasınız!...**

Sevgili gençler!

*Her birimiz, bulunduğumuz mevkilerin yüklediği mes'uliyeti
taşımak zorundayız. Yoksa hizmeti yapan bizlerken, yıkan da
yine (Allah korusun) bizler olmak gibi bir felâkete düşebiliriz...*

*Evet, dağına göre kar, makamına göre mes'uliyet vardır. İmamla
cemaat, âmirle memur aynı seviyede değildir.*

—❁—
*Tenkidde bir zorluk ve zahmet yoktur.
Üstelik nefsin hoşuna giden bir gurur ve
abartma da söz konusudur.*
—❁—

HAYATTA TENKİDÇİ VE YERİCİ OLMAYIN; DOĞRUYU GÖSTERİCİ VE DÜZELTİCİ OLUN!

Sevgili gençler!

Size bir سوال:

– En kolay şey nedir?.. Biraz düşünün isterseniz.

**En kolay şey, yapılan şeyi beğenmemek, kötü ve
eksik taraflarını nazara verip, zaaf ve kifayetsizlik-
lerini ortaya sermektir.**

Bu durumda, **en zor şey nedir**, diye bir سوال sorsam,
ona vereceğiniz cevabı tahmin eder gibi olmuştayım.

**– En zor şey de, tenkid edilen şeyi düzeltmek,
kusursuz ve eksiksiz hâle getirmektir.**

– Acaba bizler hangisine talibiz?

* * *

Bana öyle gelir ki, çoğumuz en kolayına, en bedavasına, en zahmetsizine, hiçbir külfet ve fedakârlık istemeyenine talibiz...

Tenkidde bir zorluk ve zahmet yoktur. Üstelik nefsin hoşuna giden bir gurur ve abartma da söz konusudur.

Bunun içindir ki, münekkidlerimiz çoğalmakta, ama musahhihlerimiz (düzelticilerimiz) kolay kolay bulunamamaktadır.

Tenkidle tashih, bir kuyuya taş atmakla, o taşı çıkarmak gibidirler. Taşı bırakmakta güçlük yoktur. Eline aldığı cismi aşağıya doğru bırakıvermen yeter de artar bile. Ama onu çıkarmaya niyetlen de bak, nelere muhtaçsın...

Çaresi gösterilmeden yapılan tenkidi kuyuya taş bırakmaya benzeten büyüklerimiz:

– **Ettahrîbü eshel!..** buyurmuşlar; yıkıcı tenkidin kolay bir tahrib (yıkım) usulü olduğunu nazara vermişlerdir.

Boğaz köprüsünün kusur ve eksiklerini saymak, hattâ onu güldür güldür denizin üzerine indirmek zor bir iş değildir. Bunun için birkaç tahrip kalıbı yeter de artar bile...

Ama gel de bir Boğaz köprüsü yapmayı dene bakalım, neler çıkacak önüne...

Öyle, bir iki saatlik bir iş değildir köprü inşâ etmek.

Senelerce çalışmak, milyarlarca liralık imkân, yüzlerce işçi ve san'atkâr. En modern vasıtalar... Var mısın bunları hazırlayıp faaliyeteye geçirmeye?

Ama tahribe akıl kesiyor değil mi?

* * *

Tenkidin doğruyu göstermeden yapılan çeşidine hiç mi hiç değer vermem. Hattâ hiç de haklı bulmam...

Tenkid ettiğin konuda beğenmediğini söylerken, beğeneceğin doğrunun da nasıl olacağını mutlaka söyleyeceksin. Eğrisi bu ise, doğrusu nasıl olacak, onu göstereceksin.

– Ben bunu beğenmiyorum, bu yanlış, eksik ve kifa-yetsizdir.

– Tamam... belki de sen haklısın. Ama bu işin doğru-su, kusursuz olanı nasıl olacaktır, onu da lütfen bir anlat da görelim?..

– Onu bilmem. Bildiğim tek şey, bunun yanlış ve ku-surlu olduğudur.

– İşte bunu da ben bilmem. Bu, bencil bir feverandır, yıkıcı bir tenkididir. Kuyuya kolayca bir taş bırakmaktır.

Sevgili gençler!

Bana kalırsa çaresini gösteremediği tenkide, münek-kidin hakkı yoktur. Tenkid hakkı, tenkid ettiği şeyin doğ-rusunu gösterenlere âittir. Doğrusunu gösteremeyenin eğ-rilik iddiasında haklı olduğu kesin değildir. Böyle kolayla alışması da, onu kötü bir şahsiyetin teşekkülüne götüren haddini bilmezlikten başka bir şey değildir.

– Ne dersiniz, hayatta en kolay yol olan tenkide mi ta-libiz, yoksa çaresini gösterdiğimiz tashihe mi?

BOŞ EV

Meşhur filozof Aristo, yanında bulunan sevimli ve yakışıklı bir gençle sohbet ederken, genç çok anlamsız ve saçma şeyler konuşur.

Bunun üzerine Aristo, gence ümitsizce bakıp:

— Çok muhteşem bir ev, fakat ne yazık ki içinde kimse yok, bomboş, der.

Dilimize dikkat etmemiz, onu yalandan, gıybetten, çirkin ve kırıcı sözlerden korumamız, dostlarımızı ve yakınlarımızı üzecek kelimelerden uzak tutmamız gerek...

DİLİM, SENİ DİLİM DİLİM DİLEYDİM

Sevgili gençler!

Öyle görünüyor ki iki çenemiz arasında hapsettiğimiz dilimiz, aslında bir silahtan başka bir şey değildir. İnsan silahı yerinde kullanmasını bilemezse, tutar kendini vurur. Allah korusun onunla bir cinayet bile işleyebilir.

Demek ki kullanmasını bilemezsen, seni koruyacak silahla başına dert açar, zindanı bile boylarsın.

İşte dilimiz de tıpkı onun gibi bir silahtır anlaşılan. Kullanmasını bilmeyen, onunla başına dertler açar, belalara bile girer.

Bundan dolayıdır ki Rabb’imiz dilimizi önce kale duvarı gibi dişlerimizle ablukaya almış, sonra avlu duvarı gibi dudaklarımızla da emniyetini sağlamıştır. Öyle rastgele dili kullanmak mümkün olmasın diye. Önce dişleri aralayacaksınız, sonra da dudakları. Daha sonra ise bir hayli düşündükten sonra dilinizden namludan fırlatır gibi cümleleri fırlatacaksınız. Artık Allah sonunu hayreylesin, kimi vuracak, kime isabet edecekse kurşun gibi ağızınızdan çıkan sözleriniz.

Dilini bir namlu, sözcükleri de kurşun gibi kullandığı için dilinden canı yanan biri, kızgınlığını ifade etmekten kendini alamamış da demiş ki:

– **Ah dilim, seni dilim dilim dileydim**

Evet dilini kullanırken düşünmeyenler, hep pişmanlık duymuş, hep kendi kendilerine sitemler yağdırmışlardır:

– **Ah dilim, seni dilim dilim dileydim,** demeye mecbur kalmışlardır.

Bülbülün çektiği dili belasıdır, diyenler de bunu söylemek istemişlerdir.

Acaba Efendimiz (s.a.v.) Hazretleri ne buyurmuş bu konuda.

Bir de O'na bakalım isterseniz.

Süfeyne bin Abdullah der ki:

– **Ya Resûlallah, bana öyle bir şeyden haber ver ki, onunla amel edince vesvese ve şüphelerden kurtulayım.**

Şöyle buyurur:

– **Rabbim Allah de, istikamet çizgisinde yürüme-ye devam et.**

Bir soru daha sorar Süfeyne:

– **Ya Resûlallah, benim hakkımda korktuğun en önemli şey ne ise, onu da haber ver ki ondan çekilip dikkat edeyim.**

Eliyle dilini tutan Efendimiz işaret eder:

– **Şuna dikkat et ey Süfeyne, şuna!** der.

Evet, hepimizin meselesi budur.

Sevgili gençler!

Dilimize dikkat etmemiz, onu yalandan, gıybetten, çirkin ve kırıcı sözlerden korumamız, dostlarımızı ve yakınlarımızı üzecek kelimelerden uzak tutmamız gerek...

Hacı Bektaş-ı Veli'nin şu sözü meşhurdur:

– *Eline, beline ve diline sahip ol.*

Demek eline, beline ve diline hakim olamayanın, başı beladan, gönlü de dert ve gamdan kurtulamaz.

Nitekim Efendimiz Aleyhisselam, bir başka hadisinde de şöyle buyurmuştur:

– **Bana iki konuda söz verin, ben de size cennete girme konusunda söz vereyim.**

Sormuşlar:

– **O iki konu nedir ya Resûlallah?**

Buyurmuş ki:

– **Yukarınızla aşağınız!**

Yani, **dilinizle avret yeriniz**. Eğer dilinizi kötü sözden, giybet ve yalandan korursanız; mahrem yerinizi de haramdan, zinadan uzak tutarsanız, size şefaatom söz konusu olur.

Bir defasında da şöyle buyurmuştur:

– **Bir evladın kendi ana babasına sövmesi büyük günahlandır!**

Dediler ki:

– **Ya Resûlallah, evlat kendi ana babasına söver mi?**

Buyurdu ki:

– **Söver. Sövmesi de şöyle olur: Dilini tutmaz; birinin anasına, babasına söver. O da karşılık verir; onun anasına, babasına söver. Böylece evlat, kendi ana babasına kendi sövmüş, daha doğrusu sövdürmüş olur.**

Demek ki insan diline sahip olmalı, birinin yakınına dil uzatır duruma girmemelidir ki o da mukabele edip de onun yakınına sövmesin.

Anlaşılan odur ki, **insan hem eline, hem beline, hem de diline gerçek mânâda sahip olmalıdır.**

KÜÇÜK ŞEYLER RAHATSIZ EDER

Yahya Kemal, aleyhinde yazılanlara tahammül edemezdi. Yine bir gün hakkında bir yazı çıkınca canı sıkılır. Arkadaşı tesselli eder: “Üstat! Aldırış etmeyin gitsin, bunlar küçük şeyler.”

Y. Kemal Beyatlı, ona şu cevabı verir: “Evet ama, insanı rahatsız eden de böyle küçük şeylerdir. Sen büyük bir dağın tepesine çıkıp oturabilirsin ama, iğne üzerinde oturman mümkün mü?”

İnsan borçlanınca bazı ihtiyaçlarından feragat etmeli, bazı arzularını geriye bırakmalı, aldığı borcu iâde edinceye kadar bazı mahrumiyetleri göze almalıdır.

BORÇLANMADA İYİ NİYETLİ OLMANIN ÖNEMİ

Borçlanmada iyi niyetli olmak cümlesi, hadîsten mülhem bir ifadedir. Resûl-i Ekrem Efendimiz borçlanmada iyi niyetin esas olduğunu bildirmiş; borcunu verme kararlılık ve niyetinde olana Cenâb-ı Hakk'ın sebebler yaratıp onu borçtan kurtaracağını haber vermiştir.

Yeter ki, borçlu kimse, mes'uliyetini bilsin, borcunun mükellefiyeti altında ezilme hissini duysun.

İslâm büyüklerinden İbrahim Edhem Hazretleri borçlunun duy-ması gereken sorumluluk duygusunu şöyle anlatır:

– Hayret ederim o borçluya ki, hem borcu var, hem de sofrasında iki türlü yemek bulundurur. Hem çorba, hem de zeytinyağı yeme keyifçiliğini devam ettirir.

Demek ki, insan borçlanınca bazı ihtiyaçlarından feragat etmeli, bazı arzularını geriye bırakmalı, aldığı borcu iâde edinceye kadar bazı mahrumiyetleri göze almalıdır.

Hem borçlu olmak, hem de birtakım arzularından feragat etmemek, lüksünden geri kalmamak... Bu hal, borcun mes'uliyetini bilmemek, mükellefiyetini idrâk etmemektir. Dindarlar böyle bir anlayışsızlık içinde olamaz. Vurdum duymazlığa düşemezler.

Baksanıza İbrahim Edhem Hazretleri'ne, borçlunun sofrasında iki çeşit yemek bulundurmasını uygun bulmu-

yor. Hem çorba, hem de zeytinyağı keyifçiliğini devam ettiremez borçlu kişi diyor. Anlaşılan o gün zeytinyağı tek başına bir yemek olarak kullanılıyordu.

Borcunun altında ezilen mes'uliyet sahibi Müslümanlardan ibretli misaller vardır kitaplarımızda. Birini İmam-ı Şâfiî Hazretleri'nin talebesi Yunus bin Abdülâlâ anlatır. İbretli bulduğum için arz ediyorum:

Mısır'da muhtaçlara ödünç vermekle şöhret yapmış bir bakırcı vardı. Sıkıntıya düşen ona gider, borç alır, sonra öderdi.

Bir gün tanımadığı bir muhtaç, halini ona arzetti. İhtiyaç içinde olduğunu, bir miktar borç vermesini diledi. Bakırcı herkes gibi ona da borç verecekti. Ama bunun evi Nil'in öteki tarafındaydı. Ne zaman getirecekti borcunu. Kolayca gidip alamazdı da.

Onu tereddütlü gören adam bunun üzerine borcunu vereceği günü belli etti. Zilhiccenin onuncu günü Nil'den geçip, borcunu vereceğine söz verdi.

– Kimi kefil gösteriyorsun? diye sorulunca da, Allah'ı gösterdi:

– Ben borcumu veremezsem bil ki Allah Celle'yi kefil veriyorum. O verecektir sana.

Allah'ı kefil gösteren adam, öylesine samimi bir duygu ve ihlâs içindeydi ki, bunu gönülden söylüyordu, asla tereddüt duymuyordu.

Bakırcı onun istediği parayı verip, ödeme gününü beklemeye başladı.

Aradan zaman geçti ve Zilhicce'nin onuncu günü oldu.

Ne gelen var, ne de giden! Borçludan ses sadâ yok. Onbirinci günü ise, Nil'in kenarına varan bakırcı, borçlusunu beklemeye başladı.

Derken karşıdan bir karartı gördü. Rüzgârın etkisiyle sallana sallana gelen bu şeyin, bir sandık olduğunu anla-

dı. Yaklaşınca tutup, kenara çekti. Açıp baktı ki, verdiği kadar para ve paranın sarılı olduğu kâğıtta da şu yazı:

“– Allah’ım, görüyorsun ki, borcumun mes’uliyeti altında eziliyor, ama sahibine ulaştırma imkânı bulamıyorum. Çıkan fırtına, yolculuğuma mani oldu. Bu sandığın içine koyup, Nil’e bıraktığım borcumu sana emanet ediyorum. Sen sahibine ulaştır, kefilliğini yap!”

Bakırcı parayı alıp, neticeyi beklemeye başladı. Aradan bir müddet geçti. Borçlu bir miktar para daha kazandıktan sonra, müsait bir havada Nil’i geçip Bakırcıyı buldu. Borcunu bizzat getirememesi sebebinin şöyle arzetti:

– Ben borcumu vermek üzere Nil kenarına geldiğimde müthiş bir fırtına ile karşılaştım. Gelmem mümkün olmadı. Senin parayı da kefil gösterdiğim Allah’a emanet ederek bir sandığın içine koyup nehir yoluyla gönderdim. Ama sanıyorum para elinize geçmedi. Rüzgâr sandığı belki başka istikametlere sürükleyip götürdü. Buyur, borç verdiğin parayı al.

Bakırcı tebessüm etti:

– Evlât, sen borcunu ödeme azminde olan, samimi bir Müslümanmıydın. Bu niyet sende olduğu müddetçe senin kefilin olan Allah seni korur. Asla yalnız bırakmaz. Üzülme, kefilinden parayı aldım, borcunu da sildim.”

* * *

Sevgili gençler!

Hayatta zaman zaman ihtiyaç içine düştüğünüz, daraldığınız ve sıkıldığınız zamanlar olacaktır. Böyle durumlarda imkan sahipilerinden, dost ve tanıdıklardan borç istemeniz, borç almanız son derece doğal bir haldir.

Ancak aldığınız bu borcu ödemek konusunda bir an bile tereddüt içine düşmeyin, ödememe gibi kötü bir niyete asla girmeyin. Borcunuzun sorumluluğunu yüklenin, geri ödeme iyi niyeti ve kararlılığı içinde olun.

Buhârîden bir hadîs meâliyle konuyu bağlayalım:

– Kim insanlardan, ödemek niyetiyle borç alırsa, Allah ona ödeme sebepleri yaratır, kim bu niyetini değiştirirse, Allah da ona muamelesini değiştirir.

Gençler birbirine şaka yapmayı, esprili ve nükteli konuşmayı, birbirlerini güldürüp neşelendirmeyi severler.

ŞAKALAR ALAYCI VE İNCİTİCİ DEĞİL, DÜŞÜNDÜRÜCÜ OLMALI

En iyi vasıfların bile ölçüsü kaybolunca kötü alışkanlıklar haline geldiği muhakkaktır. Lâtife, şaka, mizah, nükte gibi insana neş'e veren sözler de ölçüsünü kaybedip, çıkırından çıktığı takdirde neş'e değil elem ve rahatsızlık meydana getirir.

Şaka yapmakta ifrat edenler, her ciddî mes'eleyi alaya aldıkları içindir ki, hem işlerinde muvaffak olamazlar, hem de çevrelerine ciddî bir insan intibai veremediklerinden itimat kaybına uğrarlar.

Bu yüzdendir ki, insan ilişkilerinin en mükemmeliyi yaşayan Cenâb-ı Resûlullah, insanlara sözlü olarak şakalar yapar, şakalaşmanın ölçüsünü de fiilen gösterirlerdi. O'nun incitici ve alaycı değil, düşündürücü şakalarından bazılarını misâl olarak ele almakta fayda vardır.

Şemâil kitapları, Resûlullah'ın şakalarının hepsinde de doğru söylediğini, bilhassa dikkatimize verir, onun şakalarının sadece neş'elendirmek maksadını gütmeyip ayrıca düşündürmeyi de hedef aldığını kaydeder.

Nitekim on yaşında iken hizmetine girip ömrünün sonuna kadar peşinden bir an bile ayrılmayan Hazret-i Enes'e zaman zaman:

– **Ne yapıyorsun iki kulaklı?** diye şaka yollu takırlırlardı.

Âlimler derler ki:

– Enes'in kulağı dinî hükümlerin menşei olan hadisleri dinlemekteydi. Öyle ise kulaklarını iyi kullanıp dinlerken asla gaflet etmemesinin kendisine hatırlatılması gerekirdi. Resûlullah bunun için Enes'e sık sık "iki kulaklı" diye lâtifede bulunurlardı ki, **dikkatini kulaklarının göreceği önemli göreve çeksin**, dinlediği hadîsleri tam zaptetsin.

Bir gün Ebû Hüreyre:

– *Yâ Resûlâllah, siz bizi şakadan menediyorsunuz. Halbuki siz de şaka yapıyorsunuz, dedi.*

Resûl-i Ekrem Hazretleri şu cevabı verdiler:

– *Ben sadece hak söylerim, siz de hak söyledığınız, yalana başvurmadığınız müddetçe şaka yapabilirsiniz!*

Köyde yaşayan Zâhir adında biri, her gelişinde Medine'ye, Allah Resûlüne çöl hediyesi getirir, Resûl-i Ekrem Hazretleri de ona şehir yapımı eşyalarla karşılık verir, sonra da latife olarak şöyle buyurlardı:

– **Zâhir bizim köyümüz, biz de onun şehriyiz!**

Zâhir, sîreti yani ahlakı güzel, fakat sûreti (yüzü) çirkin bir adamdı. Bir gün yine bu çirkin adam köyden Medine'ye gelmiş, bazı köy mahsullerini de pazarda satmak üzere yolun kenarına indirmişti. O sırada Resûlullah, arkasından gelip iki mübarek elleriyle onun gözlerini kapadı. Zâhir kurtulmaya çalışıyor, hem de bu şakayı yapanın kim olduğunu soruyordu. Bir ara gözlerinin ucuyla kendisini kucaklayanın Resûl-i Ekrem Efendimiz olduğunu

anlayınca, bu defa kurtulma çabası şöyle dursun, sırtını Resûl-i Ekrem'e iyice dayadı. Resûlüllah ise şaka yollu:

– Bu köleyi kim satın alır? diye sesleniyordu.

Zâhir:

– Yâ Resûlâllah, bana kimse para vermez, zira ben çirkin bir adamım, değerim ucuzdur, dedi. Resûl-i Ekrem ise buna şu mânâlı cümleyle karşılık verdi:

– Ama sen, Allah indinde çok pahalısın!

Bu sözden de anlaşılıyor ki, sûret güzelliği ölçü değil, sîret güzelliği esastır. Ahlâkı ve iç âlemi güzel olan kimse, Allah indinde pahalıdır, isterse kullar ona hiç değer vermesin.

Resûlüllah'ın şakalarından bir başka misâl:

Zübeyir bin Avvâm'ın yaşlı annesi Safiyye, Resûl-i Ekrem'den Cennet'e girmesi için dua istemişti. O da **"Yaşlı hanımlar Cennet'e girmeyecekler"** dediği için ağlamaya başlamıştı. Bu defa Resûlüllah:

– Yani, yaşlı hanımlar Cennet'e yaşlı olarak girmeyecekler, genç halde girecekler, diye izah edince, yaşlı kadının ağlaması gülmeye dönmüş, evine sevinerek gitmişti.

* * *

Şüphesiz gençlik, insanın en enerjik olduğu, neşeyle ve yaşama sevinciyle dolu bulunduğu bir devirdir. Gençler birbirine şaka yapmayı, esprili ve nükteli konuşmayı, birbirlerini güldürüp neşelendirmeyi severler. Bu sebeple, İslam terbiyesiyle yetişmiş gençler, Allah Resûlünün örneklik yaptığı ölçüleri dikkate alarak birbirlerine şaka yapmalıdırlar. Bu şakaların incitici ve alaycı olmamasına; düşündürücü ve neşelendirici olmasına da özen göstermelidirler.

❦

Başarının sadece sizin güç, kuvvet ve yeteneğinize bağlı olmadığını; Allah'ın da muradının ve rızasının gerektiğini, Rabbinizin başarı sebeplerini yaratıp size kolaylaştırmasına ihtiyacınız olduğunu unutmayınız.

❦

SÖZ VERİRKEN, “ALLAH’IN İZNİ OLURSA” DEMEYİ UNUTMAYIN!

Toplanıp bir araya gelen müşrikler, Resûlullah’dan şu suali sormuşlardı:

– Bize rûh’dan, Ashâb-ı Kehften ve Zülkarneyn’den haber verir misin?

Resûl-i Ekrem Hazretleri:

– **Yarın gelin, bu suallerinizin cevabını vereyim,** buyurdular.

Fakat yarın oldu, öbür gün oldu, hattâ yirmi günden fazla zaman geçtiği halde, Resûlullah, müşriklerin sordukları suallerin cevabını veremedi. Çünkü beklediği vahiy gelmemiş, sorulan soru hakkında hiçbir bilgi alamamıştı.

Müşrikler, Resûlullah’ın cevap veremeyişinden şımarmışlardı. Dedikodu ediyorlar:

– Yarın cevap vereyim dediği halde, hâlâ cevap veremedi, diyorlardı.

Neden sonra Kehf sûresinin (23)’üncü âyeti nâzil oldu. Bu âyet, Resûl-i Ekrem Hazretleri’ne, vahyin neden geciktüğünü de izah ediyordu. Allahü Azîmüştan bu âyetle buyuruyordu ki:

– Ey Resûlüm! Yarın ben şunu yapacağım, derken “İnşaallah” yani “Allah’ın izni olursa” demeyi ihmal etme... Unuttuğun zaman, Rabbini hâtırla.”

Bundan anlaşılıyor ki, Hazret-i Resûlullah, müşriklerle:

– Yarın gelin bu suallerinizin cevabını vereyim, derken “Allah’ın izni olursa” dememişlerdi. Bu ise ilâhî iradeyi düşünmemek demektir. Bu sebeble vahiy gecikmiş, bu önemli mânâyı zihinlerde iyice tesbit etmek hikmetinden dolayı, bir müddet sonra gelmişti.

İnşâallah’ın mânası; Allah müsaade ederse, izni olursa, muvaffak kılsa... demek olup kendi işimizde mutlak irade sahibi olmayıp, yine Rabbimizin izin ve yardımına muhtaç bulunduğumuzu ifade eder. Mü’min işlerinde daima bu şuur içinde bulunmalıdır. Bu yüzden bizler:

– Allah’ın izni olursa, müsaade ederse, muvaffak kılsa... gibi sözlerle aczimizi, zaafımızı hisseder; Rabbimizin yardımına sığınırız.

Kehf sûresindeki bu âyetin mânasını iyice zihinlerde tesbit için, şöyle bir nükte anlatılır:

Akşam sofrası başında oturan adam:

– Hanım! Yarın bağa gidecek, bir küfe üzüm getireceğim, demiş.

Hanım da:

– İnşâallah de yahu, demiş.

Adam:

– Bunun inşaallahı falan var mı, yarın gidip geleceğim işte, diye ısrar etmiş.

Sabah erkenden eşeğinin üzerine küfesini yükleten adam, dediği gibi bağına gitmiş. Küfenin ikisini de üzümle doldurup tam yola çıkacağı sırada, müthiş bir yağmur bastırmış. Bağın damında birazcık beklemek zorunda

kalan adam, gittikçe hızlanan yağmurun meydana getirdiği sel suları yüzünden, gece yarısına kadar bulunduğu yerden kıpırdıyamamış, hattâ bağ damında sabahlamak zorunda kalmış. Sabah erkenden, sırlıslıkla vaziyette köyüne dönen adam, evin eşğine gelip kapıyı tıklatmış. İçeriden hanımı:

- Kim o? diye seslenince de, şu karşılığı vermiş:
- Aç kapıyı hanım, inşâallah ben geldim!...

* * *

Sevgili gençler!

Birine bir söz verirken veya istikbale yönelik bir işe imza atarken, "Allah'ın izni olursa" diye düşünmekten, inşallah sözünü dillendirmekten sakın gaflet etmeyin. Başarının sadece sizin güç, kuvvet ve yeteneğinize bağlı olmadığını; Allah'ın da muradının ve rızasının gerektiğini, Rabbinizin başarı sebeplerini yaratıp size kolaylaştırmasına ihtiyacınız olduğunu unutmayınız.

ALEYHİNDE KONUŞANA NE TEPKİ VERDİ?

Bir gün, birisi Ehl-i Beyt imamlarından Zeynelabidin Hazretlerine gelip:

– Falanca senin aleyhinde konuşuyor, diye bir başkasını gam-mazladı.

Zeynelabidin Hazretleri,

– Gel, birlikte o kişinin yanına gidelim, dedi. Beraberce gıybetçinin yanına gittiler. Yolda adamın aklına, "kimbilir ona ne kötü sözler söyleyecek" yollu düşünceler gelmişti. Ama Hazret-i İmam'ın gıybetçiye sadece şu sözleri söylediğini hayretle gördü:

– Eğer benim hakkımda söylediklerin doğru ise, Allah beni bağışlayıp affetsin. Eğer dediklerin doğru değilse, Allah seni ıslah edip affetsin.

GENÇLİKTE İMAN, İBADET VE HİZMET BİLİNCİ

Geçmişte, gençlerin zihnini ideolojik fikirlerle bozup İslam'dan uzaklaştırmaya çalışan çevreler, şimdilerde İslamî gelişmelere engel olarak, gençlerimizin başına sefahet ve eğlenceyi musallat etmeye çalışmaktalar.

GENÇLİĞİMİZİN İNANCINI NASIL BOZDULAR?

İslam'ın insanların yegane kurtuluş yolu olduğunda ittifak edilecek olayların yaşandığı devredeyiz galiba.

Hatta âhiretimizden önce, dünyamızı kurtarmak için dahi dine, dindar olmaya mecbur olduğumuz günleri yaşıyoruz.

Yoksa alışkanlıklar, bağımlılıklar alıp götürüyor, haram helal tanımayan, maneviyattan mahrum edilen gençleri, insanları, hatta yöneticileri.

Sadece imanını kurtaran, inancını muhafaza edenlerdir ki, toplumu ahtapot gibi saran kötülüklerden, sefahet ve bağımlılıklardan kendilerini koruyup uzaklaştırabiliyorlar.

Artık fikir adına İslam'a muhalefet edeceklerin sayıları azalmış, etki alanları küçülmüştür. Komünizmin kurtuluş kalesi olmadığının anlaşılmasından sonradır ki, insanlığın yüzü hızla İslam'a yönelmiştir.

Geçmişte, gençlerin zihnini ideolojik fikirlerle bozup İslam'dan uzaklaştırmaya çalışan çevreler, şimdilerde İs-

lamî gelişmelere engel olarak, gençlerimizin başına sefa-
het ve eğlenceyi musallat etmeye çalışmaktalar.

O günlerde öğrencilerimizin zihnine fikir adına öylesi-
ne inkâr ve inançsızlıklar boca ediyorlardı ki şaşıp kalma-
mak mümkün değildi.

Bir tanesini, geçtiğimiz günlerde sohbet ettiğimiz
muhterem **Prof. İrfan Bey**'i dinlerken hatırladım. Şöyle
anlatıyordu hatıralarını:

“1980 öncesi kaosu senelerde sınıfta ders verirken öğ-
rencinin biri ayağa kalkarak şöyle diyor:

– **Hocam, bana ‘insan görmediği şeye inanma-
malıdır.’ diyorlar. Ben de doğrunun bu olduğunu
kabul ediyorum. Siz de sık sık Allah’tan söz ediyor-
sunuz. Ben görmediğim Allah’a nasıl inanacağım?
Bazen gözümü iyice açıyor, bakıyorum, göremiyo-
rum sizin dediğinizi. Olsaydı görecektim şu gözle-
rime.**

İrfan Bey şöyle cevap veriyor bu gence:

– Sen görmeyi sadece gözle görme olarak mı biliyor-
sun? Gözün dışında da görme olduğunu düşünmelisin.
Mesela koklayacağın kokuyu nasıl göreceksin? Gözünle
kokuyu göremezsin. Ama burnunla koklar, kokuyu böyle
tespit edersin. Demek ki bazı şeyleri burunla görmek söz
konusudur. Gözle değil.

– Yemeğin tadına ne ile bakarsın? Gözünle mi, yoksa
dilinle mi? Demek yemeğin tadına da dille bakılmaktadır.
Gözle değil.

– Güzel bir sesi ne ile anlayacaksın? Gözünle mi, yok-
sa kulağınla mı? Demek ki bazı şeyleri de kulakla görü-
yorsun.

Bunlardan sonra **İrfan Bey** sorusunu şöyle soruyor:

– **Şimdi diyebilir misin, “Ben yemeğin tadını gö-
zümle göremiyorum, öyle ise bu yemeğin tadı yok-
tur. Kokusunu gözümle görmüyorum, öyle ise koku-**

su da yoktur. Boşlukta dolaşan sesleri gözümle görmüyorum, öyle ise sesler de mevcut değildir.”

Sınıfta bir sessizlik başlar. Neden sonra soruyu soran gençten şöyle bir itiraf gelir:

– Hocam, özür dilerim, beni bağışla. Ben Müslüman olmak istiyorum.

– Ne demek oğlum, sen zaten Müslüman’sın.

– Hayır hocam, bana ‘İnsan, gözüyle görmediğine inanmamalıdır.’ diyerek Allah’ı inkâr düşüncesi aşılamışlardı. Şimdi anlıyorum ki bundan daha saçma bir iddia olamaz. Görmek sadece göze mahsus değilmiş. Nice şeyler var ki gözümüzle görmesek de onlar var... Gözün görmeyişi onunla yokluğuna delil olmamaktadır.

Evet, işte böylesine basit fikir aldatmacalarıyla, o ideolojik savaş döneminde, nice gençlerin imanlarını çalmış, inançlarını yıkmışlardı; ama bunlar artık tarihe geçiyor, gençlik fikir kılıflı tuzaklara düşürülemiyor. Ancak bu sefer de gençlerin önlerine sefaheti seriyor, kötü alışkanlıkları sürüyorlar. Bir de bakıyorsunuz ki, kitleler halinde okul çocukları bir şarkıcının karşısında kendilerinden geçiyor, bedenlerini jiletlerle doğrayarak feryadı basıyorlar:

– Kurtar bizi baba!..

İşte bu acı manzara, uygulanan eğitim ve öğretimin gençliği ne hale getirdiğinin resminden başkası değildir. Bilmem utanmaları gerekenlerin hiç yüzleri kızarır mı?

İnşallah bunlar da geçecek, fikirlerle aldatamadıkları gençliğimizi sefahetle, eğlencelerle de bozamayacaklardır. Yeter ki bizler gençliğimizi inancımıza döndürelim, maneviyatımızın kurtarıcı iklimine sığınmalarını sağlayacak zemini hazırlayalım.

DUADA AĞIZ VE KALP BİRLİĞİNİZ OLSUN!

Bir adam sahrada el açmış Allah’a duâ ediyordu.

Oradan geçmekte olan Mûsâ Aleyhisselâm adamın duâsını işitip memnun oldu. Aradan zaman geçti; tekrar aynı yerden geçen Hazret-i Mûsâ, adamın yine el açmış halde, duâsına devam ettiğini gördü. İsteğinin hâlâ verilmediğini düşünerek o da yalvarmaya başladı:

– Yâ Rab, bu adamın uzun zamandır böyle ısrarla duâ ettiğini görünce duâsının kabûl edilmediğini anladım. Şayet benden bu kadar ısrarlı bir istekte bulunsaydım, ben onun isteğini geri çevirmez kabul ederdim. Öyleyse, sen bunun duâsını geri çevirme, kabûl buyur artık.

Rabbimizden gelen cevap şöyle oldu:

– Yâ Mûsâ, o ısrarcı kulumun duâsı dilindedir, kalbinde değil. Dilini alıştırmış öyle yalvarmaya, hepsi ondan ibaret. Kalbi ise koyunlarıyla meşgul. Diliyle bana duâ edip, kalbiyle de koyunlarını gütmeyi sürdüren adamın duâsını kabûl etmem ben.

Bu, duaların kabulüyle ilgili bir altın kuraldır. Resûl-i Ekrem Efendimiz de:

– **Gafil kalbin duâsı kabûl olmaz**, hadîsiyle buna işarette bulunurken, bizzat kendisi de yaptığı duâsında:

– **Yâ Rab, ağzı sana duâ yaptığı halde kalbi senden gafil halde olmaktan sana sığınırım**, diye niyaz etmiştir.

* * *

Sevgili gençler!

Demek ki, yaptığınız duâlarda ağzınızdan çıkanı kalbinizin tasdik etmesi lâzımdır. Ağız birşey söylerken kalb başka bir şeyle meşgul bulunmamalıdır.

İSLAM'A GERİ DÖNMEK İSTEYEN TÜRK GENÇİ DAVUT'UN AVRUPA'DAN FERYADI!

– Ben Avrupa'daki gençlerin arasında maruz kaldığım yoğun telkinlerle Hristiyan olan bahtsız bir Türk genciyim.

Benim içine düştüğüm durumumu gören Müslüman arkadaşlarım çok üzüldüler, bilgilendirmek için kitaplar, gazeteler getirdiler. Bazıları da sizin, misyonerlerle ilgili yazılarınızı getirip okuttular. İtiraf etmeliyim ki, yazılarınızda işaret ettiğiniz noktalar beni çok etkiledi. Halen de etkisini sürdürmektedir. Bu yazıları okuduktan sonra ne büyük bir yanılgıya düştüğümü acı şekilde anladım. Okuya okuya ezberlediğim şu satırlarınız zihnimde yankılanmaya halen devam etmektedir. Diyorsunuz ki:

– Müslüman'ın Hristiyan olması aklen, ilmen, mantıken mümkün değildir. Çünkü, diyorsunuz, Müslümanlığın içinde gerçek manada Hristiyanlık vardır. Ama Hristiyanlığın içinde Müslümanlık yoktur. Öyle ise Müslüman neden Hristiyan olacak? Müslümanlıkta hangi sorusunun cevabını bulamamış, hangi kutsalın inkar edildiğini görmüş ki, Hristiyan olsun da onu kazansın? Biz Hz. İsa'yı da Hz. Musa'yı da, Allah'ın gönderdiği yüce peygamberler olarak bilir, İncil'i de Tevrat'ı da yine Rabb'imizin gönderdiği ilahi kitaplar olarak kabul ederiz. Böyle inanan Müslüman neden Hristiyan olma gereği duysun? İnkâr etmiyor ki, tasdik etmek için Hristiyan olsun. Hatta biz Müslümanlar daha ilerisine gidiyor, ta baştan Hazret-i Adem'den başlayarak gelip geçmiş tüm peygamberleri hem de hiç ayırım yapmadan (Bakara, âyet 285) muhabbetle bağımıza basıyor, sevgiyle selamlıyoruz. İslam'ın tüm kutsalları kucaklayıcı bu evrenselliğini inceleyen Hristiyanlar kendi kutsallarının da burada yer aldığını görünce benim yerim burasıdır, diyerek mutlu şekilde İslam'a girmekteler. Gerçek bu iken, Müslüman neden tüm kutsalları kucaklayan dinini bırakıp da sadece bir tanesini kabul eden eksik dine geri dönsün? Bunu ne ilim, ne akıl, ne de mantık kabul eder... Allah'ın (haşa) baba, İsa'nın da Allah'ın oğlu olduğu şeklindeki iddia ise bugün artık ilim erbabı Hristiyanların birçoğu

tarafından da kabul görmemektedir. Nerede kaldı her inancını akla, mantığa tasdik ettiren Müslüman tarafından makul kabul edilsin!.."

Sayın hocam, ezberlediğim bu gibi ikaz dolu yazılarınızdan sonra beni derin bir pişmanlıktır aldı. Konuyu bu yanlarıyla hiç düşünmediğimi acı şekilde anladım. Şimdilerde geceleri uyku uyuyamıyor, kıvraniyorum. Bir an evvel tüm İlahi dinleri saygıyla kucaklayan yüce İslam'a dönmek istiyorum. Ama çok da korkuyorum, İslam beni kabul etmez diye! Lütfen bana, "İslam seni kabul eder." diye müjdeli bir cevap verin. Verin de ben de bu kâbustan bir an evvel kurtulayım, aynı kâbusu yaşayan arkadaş ve ailemin arasına tekrar döneyim.

Avrupa'dan feryat eden Davut adındaki Türk genci Davit!.."

* * *

Aklını, mantığını kullanma kabiliyetini kaybetmemiş olan sevgili Davut! Senin İslam'a geri gelmen için hiçbir engel ve zorluk yoktur. Bu satırları okuyunca dakika kaybetmeden şahadet kelimesini olanca içtenliğiyle seslendir ve de ki:

– Eşhedü en lâilâhe illellah ve eşhedü enne Muhammeden abdühü ve Rasûlüh. Şahitlik ederim ki Allah birdir (oğul baba gibi beşeri iddialardan uzaktır) Hazret-i Muhammed de O tek olan Allah'ın kulu ve son peygamberidir. Ben Müslüman olarak doğdum, Müslüman olarak yaşayacak, yine Müslüman olarak öleceğim.

Ruhlar aleminde Rabbime verdiğim sözüme sadık kalarak imanla yaşamaya, imanla ölmeye Rabbime bir daha söz veriyorum!..

Böylece bir an evvel inkardan kurtulup imana kavuş. Meşhur sözdür: Hatadan dönmek fazilettir. Zararın neresinden dönersen orası kârdır. **"İslam kendine dönen hiçbir mensubunu bırakmaz, mensubu İslam'ı bırakmadıkça"** gerçeğini hep hatırla, ümitsizliğe kapılma. Senin doğruyu bulmana sebep olan arkadaş çevreni ve yazıları da ihmal etme!

*Fıkıhtaki ölçü genç, ihtiyar ölçüsü değildir.
İmkan ölçüsüdür. Hangi yaşta eline hacca
götürecek imkan geçerse müslümanın, işte
o yaşta kendisine hac farz olur.*

HAC GÖREVİNİ GENÇKEN Mİ YAPMAK GEREK?

Ziyaretçimle birlikte oturmuş çaylarımızı yudumlar-ken önce bir takdirini, sonra da bir teklifini dinliyorum.

Diyor ki:

– Hacılarımızla ilgili yazınızı istifade ile okudum. Gerçekten de hac, sabır gerektiren bir ibadettir. İşaret ettiğiniz gibi ziyaret mekanları sabit, ama ziyaretçi sayısı sabit değil her sene çoğalmakta, bu çoğalmalardan dolayı da yer yer izdihamlar kaçınılmaz hale gelmektedir. Bu sebeple Türk hacılarına bir teklifte bulunsanız da, bir köşe yazınızda deseniz ki:

– **Hac görevini, gençken yapmak gerekir. Yaşlı hacılar görevini layıkıyla yerine getiremiyorlar, zorluklar söz konusu oluyor. Türk hacıları, yaşlanmayı beklemeden, haclarını gençken yapmalılar...**

Teklif sahibi ziyaretçiye diyorum ki:

– Bu teklifinize aklen uygundur desem dahi, fıkıh di- liyle böyle yazamam. Çünkü fıkıhtaki ölçü genç, ihtiyar ölçüsü değildir. İmkan ölçüsüdür. Hangi yaşta eline hacca götürecek imkan geçerse müslümanın, işte o yaşta kendisine hac farz olur. Hacca gitme mecburiyeti de o yaştan itibaren başlar. Mazereti olmadan haccını tehir edemez...

Böyle bir imkana sahip olmayan kimseye ise, "yaşla- nınca hac zor yapılıyor, gençken hacca git" denemez. Çün- kü hac, farz olmamıştır kendisine.

Demek mesele, haccın farz olup olmaması meselesidir... Hac farz olmuşsa, genç de olsa gidecek; olmamışsa ihtiyar da olsa bekleyecek.

Bence burada esas mesele şu olsa gerektir:

Hac kendisine genç yaşlarda farz olanlar, hemen gitmeyip de tehir ederlerse, sonraki senelerde ise gitme imkanını kaybederlerse işte tehlike burada oluşur, hac borcuyla kalabilirler...

Öyle ise kendisine hac farz olan kimseler, mazeretsiz haclarını tehir etmemeli, borçlu kalma tehlikesiyle karşı karşıya kalmamalı, hemen haclarını yapmalılar.

Ziyaretçimizle hac sohbetimizi bu şekilde sürdürürken telefonun öbür ucundan, genç bir okuyucumdan bir hac sorusuna daha muhatap oluyorum. Bakın o da hac konusunda nasıl bir teklifle karşılaşmış. Şöyle soruyor:

– Hanımla birlikte bu sene Rabbimiz nasip ederse hacca niyet ettik. Ancak hanım sohbetlerinde bazı kadınlar bizimkini ikaz ederek demişler ki:

– **Kızım sen daha gençsin. Böyle genç yaşta hacca gidilir mi? Bu yaşta hacı olursan, gelince haccını elinde tutamazsın. Hacılığın boşa gider. Sen gençken gitme, bekle, yaşlan. Dünya işlerini bırakacak yaşa gelince git. İşte o zaman her şeyi terk edersin, haccını da elinde tutmuş olursun...**

Hocam, hanımın genç yaşta hacca gitmesinde mahzur olabilir mi? Var mı böyle hacdan dönünce haccı elinde tutma, tutamama olayı?.."

Demek ki, kimileri de, gençken değil yaşlandıktan sonra hacca gidilmesini doğru buluyor, gençken gitmeyi (tutamayacakları gerekçesiyle) mahzurlu bile görebiliyor.

Bizim Yozgat'ın bazı köylerinde de benzeri söylentiler duymuştum çocukluğumda. Genç adam hacca gitmemeliydi, giderse dönünce eliyle dünya işi tutmamalıydı. Çünkü terazi tutarsa, hak geçer, böylece hacılığı da boşa giderdi.

Hele muhtarlık yaparsa büsbütün işi bitikti. Hacılığından eser kalmazdı...

Elbette bunlar halk söylentisidir. Sudaki balığı tutma, tutamama diye bir mefhum vardır. Ama haccı tutma, tutamama diye bir mefhum yoktur. **Hacca giden borcundan kurtulur. Gitmeyen de (farz olmuşsa) borcuyla kahr. Hepsi bundan ibarettir.**

– Gençken mi yoksa yaşlanınca mı gitmeli? sorusuna kestirmeden cevap verecek olursak şöyle özetleyebiliriz konuyu:

– Kendisine hac hangi yaşta farz olmuşsa, o yaşta gitmelidir!..

Şayet o senede gitmez de, tehir ettiği sonraki senelerde gitmeye muvaffak olursa, geç de olsa hac borcundan kurtulmuş olur. Sonraki senelerde gitme imkanını kaybeder de gidemezse işte tehlike o zaman söz konusu olur. Farz olduğu ilk senelerde mühimsemeyerek yapmadığı haccının borcuyla kalabilir. Bence asıl dikkate alınacak nokta burasıdır...

Bizler ibadetlerimizle gelecek nimet beklentisine girmemeli, belki geçmişte kullandığımız nimetlerin borcunu ödemeyi düşünmeliyiz.

GENÇLER İBADETLERİNİ NE NİYETLE YAPMALI?

Telefondaki genç kız sesi oldukça heyecanlıydı:

– Böyle bir soruyu şimdiye kadar kimse sormadı sanırım size. Hata yapıyorsam özür dilerim, diyerek başladı.

– Soruda özür dilemeye gerek yok, dedim. Çünkü doğrusu bilinseydi, zaten sorma gereği duyulmazdı. Siz sorunuzunuzu endişesiz sorun.

Rahatlamış olacak ki bakın ne dedi:

– Ben ailesi içinde dini hayata tek başıma giren bir kıyım. Ailemin itirazına rağmen tesettüre girdim, hatta Kur'an'ı da öğrenerek ibadetime başladım. Ne var ki, ibadete başladıktan sonra beklentilerim gerçekleşmedi, düşündüğüm nimetlere kavuşamadım. Yanlış mı yapıyorum acaba diye de şüpheye düştüm..

– Düşündüğün nimetler neydi ki, ona kavuşamadığın için ibadetinden şüpheye düştün?

– Bana anlatanlar, sen dediler, tesettüre girip, ibadetine başlayınca gelecek günlerinde işlerinde iyileşmeler olur, istediğin nimetlere ulaşırsın, beklentilerin gerçekleşir. Bunun üzerine ben de beklentiye girdim, ama öyle bir nimete falan nail olmadım. Ruhen rahatlasam da, işlerim açısından beklediğim gelişme olmadı.

– Bana öyle geliyor ki, size eksik bilgi vermişler. Bizler ibadetlerimizle gelecek nimet beklentisine girmemeli, belki geçmişte kullandığımız nimetlerin borcunu ödemeyi düşünmeliyiz. Çünkü geçmişte çok nimet kullanmış, nimetleri verene borçlu hale gelmişiz. Bakın ayaklarımız yürüyor, gözlerimiz görüyor, ellerimiz tutuyor, kalbimiz, midemiz çalışıyor, saniye şaşırmadan nefes alıp verebiliyoruz.. Bunlar basit nimetler mi? Birkaç dakikalık nefes almama tehlikesiyle karşı karşıya kalsak sadece bu nimet için ömür boyu ibadet yapmaya razı oluruz? Bundan dolayıdır ki, Bediüzzaman Hazretleri sorunuzun cevabını çok açık şekilde vermiştir Sözler kitabında.

– Ben o zata çok itimat ediyorum, ne diyor benim gibi ibadetlerinden dolayı beklentiye girenlere?

Diyor ki:

– **İbadetlerimiz, mukaddeme-i mükafat-ı lahika değil, netice-i nimeti sabıkadır!.**

– Ne demek?

– Şu demektir:

“İbadetlerimiz gelecek nimetlerin alacaklısı olmak için değil, geçmiş nimetlerin borucunu ödemek içindir! Biz ücretimizi peşin almışız, borçlu haldeyiz!. Hizmetimizle, ubudiyetimizle borcumuzu ödüyoruz!..”

– Bu açıklama bana çok çarpıcı geldi, lütfen bir daha tekrar eder misiniz?.

– İbadetlerimiz gelecek nimetlerin alacaklısı olmak için değil, geçmiş nimetlerin borcunu ödemek içindir!. Biz ücretimizi peşin almışız, borçlu haldeyiz! Hizmetimizle, ubudiyetimizle borcumuzu ödüyoruz!”

Telefonda bir sessizlik oldu.. Neden sonra hayret sesleri duymaya başladım.

– Aman Allah'ım, bu ne muhteşem açıklama!. Keşke bunu baştan duysaydım da haksız bir beklentiye girmeseydim. Şimdi anladım ibadetin gerçek sırrını... Hakikaten bizler Rabb'imizin ikram ettiği bunca eşsiz nimetlerini kullanmış, borçlu hale gelmişiz. İbadetlerimizle bu borçlarımızı ödemeye çalışıyor durumda olmalıyız aslında. Ama ne gariptir ki, bunu hiç böyle anlatmadılar bize. İbadetlerimizle hep beklentilere girdik. Sanki geçmişte hiçbir nimet kullanmamışız da gelecekteki nimetlerin alacaklısı durumuna geçmişiz gibi bir anlayış içine ittiler bizi. Bu yüzden ibadetlerimizin karşılığını alamıyoruz gibi bir ümitsizliğe kapıldık. Ne kadar haksız bir beklenti. Allah sizden razı olsun, beni fevkalade yanlış bir düşünceden kurtardınız. Bundan sonra ibadetlerimi borcumu ödeme niyetiyle, hem de büyük bir şevkle yapacağım. Ödeyebilirim tabii..

– Bununla beraber, dedim, Rabb'imiz ibadetlerini borcunu ödeme niyetiyle yapan ihlaslı kullarından razı olduğundan dolayı, onları asla mahrum da bırakmıyor, her türlü yeni nimetiyle birlikte cennetini de karşılıksız ikram ediyor. Bu sebeple alimlerimiz, "**Cehennem kulun işle-**

diği günah karşılığıdır; ama cennet doğrudan doğruya Rabbi'mizin ikramıdır." derler. Çünkü kulun bütün ibadet ve iyilikleri sadece bir nefes alıp verme nimetine bile karşılık olamaz. Verilen diğer sayısız nimetler hep Rabb'imizin karşılıksız ikramıdır, ihsanıdır!..

Muhatabım olan genç kız: "Ben bu orijinal açıklamayı epeyce düşüneceğim herhalde!.." diyerek telefonu kapattı. Şimdi düşünme sırası bize geldi galiba...

Bu hayatı inkarla değil de, imanla yaşayan insan için ölüm de kabir de korkulacak son olmayacaktır.

İMANLI İNSANIN KABİR HAYATI KORKULU OLMAYACAKTIR!

Genç bir okuyucum soruyor:

– **Ölümden ve kabirdeki dar mekandan aşırı derecede korku duyuyorum. 'İmanlı insanın böylesine korku duymaması gerekir' diyenler de oluyor.**

Bana bu konuda bilgi verebilir misiniz? Gerçekten imanlı insan için ölüm de, dar bir mekan olan kabir de farklı mı olacak? Korkulacak bir zorluk ve darlık olmayacak mı kabirde?

Cevap: Gece yatağımızda upuzun yatmaktayız. Halbuki gördüğümüz rüyalarla dünyanın öbür ucuna kadar gidebiliyor, en geniş mekanlarda çeşitli güzellikleri seyredebiliyoruz. Bedenimizin yatakta olması bu türlü seyahatimize engel olmuyor...

Daracık mezardaki halimiz de aynıdır. Bedenimiz

kabirdeki daracık yerinde upuzun yatmakta iken, ruhumuz amelimize göre gökleri geçmekte, melekleri seyretmekte, cennetteki makamını görmekte, sonra gelip kendine ait özel yeri olan cenneti seyredecek köşküne yerleşmektedir! Bu konuda Efendimiz'in müjdeli çok hadisleri Kütüb-ü Sitte'de mevcuttur. Mümini mutlu etmeye yetecek kadar bilgilerle dolu olan bu müjdeli hadislerden bir tanesinin mealini birlikte gözden geçirelim isterseniz.

Bir defasında Efendimiz (sas) namazını kıldırıldığı cenazeyi kabrine koyduktan sonra mezarlıkta yaptığı konuşmasında, imanlı insanın ölümüne, kabir hayatına ait bilgiler vererek buyurmuş ki:

– Mümin insanın dünyadan ayrılma zamanı geldiğinde, güneş gibi parlayan nur yüzlü melekler cennet kokulu kefenle gökten iner, müminin görebileceği yakınına otururlar. Ölüm anı gelince görevli melek kalkıp başucuna gelir ve:

– **Ey tertemiz bir hayat yaşayan ruh, Allah'ın affına ve mükafatına kavuşmak üzere artık çık yuvandan!** der.

İmanlı kulun ruhu bir damla su gibi kolayca akıverir meleğin elindeki koruyucu cennet kabının içine. Böylece melek onu şefkatle teslim alır. Hiçbir yerde görülmedik güzel kokularla süsleyerek göklere yukarı yükselirken, yanlarından geçtikleri diğer melekler, bu güzel kokunun sahibinin kim olduğunu sorarlar. Dünyada yaptığı iyiliklerini anlatarak, "Falan hizmetin, iyiliğin, ibadetin sahibi falan kimsedir." diyerek tanıtır. Yedinci kat göğü geçinceye kadar her katın melekleri o mümini sevgiyle karşılar, saygıyla da uğurlarlar. Nihayet Rabb'imizin manevi huzuruna varır, orada kendisine korkmaması, İlahi teminat altında olduğu hissi ilham edilir. Bundan sonra Rabb'imiz:

– Dünyada iken itaat ve ibadetten geri kalmayan bu sadık kuluma, amelime münasip düşen cennetin güzel yerini gösterin, sonra da onu tekrar yeryüzüne indirin, ben

insanı topraktan yarattım, tekrar toprağa döndüreceğim, sonra yine topraktan çıkaracağım! buyurur.

Cennetteki yerini gören müminin rahatlamış ruhu, tekrar yeryüzüne getirilip cesedine iade edilir. Hemen iki sorgu meleği gelir. Kendisine sorular sorarlar. O da dünyada iken yabancıları olmadığı bu soruların cevaplarını kolayca vererek der ki:

– **Rabb'im Allah, dinim İslam, kitabım Kur'an, Peygamberim Muhammed aleyhisselam'dır!..**

Rabb'imizden tasdik gelir:

– Kulum doğruyu söyledi. Gerçekten de dünyada böyle biliyor, böyle yaşıyordu. Şimdi bu sadık kuluma cennet elbiseleri giydirin, bulunduğu dar mekandan cennetteki yerini seyredeceği köşküne götürün!..

Bundan sonra imanlı insanın ruhu, köşk misali bir geniş yere taşınır. Açılan pencerelerden cennet rüzgarları esmeye, cennet kokuları gelmeye, cennet manzaraları görülmeye başlar. Bu sıralarda dünyada iken yaptığı tüm ibadetleri, iyilikleri, hizmetleri birer sevimli dost şeklinde temessül ederek gelirler; kendisini yalnızlıktan kurtaracak munis bir arkadaş olarak tebrikte bulunurlar!..

Sevgili gençler!

Kısaltarak arz ettiğimiz bu hadisin müjdeli bilgisinden de anlaşılıyor ki, bu hayatı inkarla değil de, imanla yaşayan insan için ölüm de kabir de korkulacak son olmayacaktır.

Yaşadığı imanlı hayatın mükafatını herkes orada açıkça görecektir.

Sözün özü:

– **İnsan nasıl bir hayat yaşıyorsa burada, onun gereğini görecektir orada!**

Namaz borcundan kurtulmanın tek çaresi, vaktinde kılmak, kılamadıklarını da ilk fırsatta kaza etmektir.

"GENÇLİKTE KILMADIĞIMIZ NAMAZLARIMIZ ŞİMDİ NE OLACAK?.."

Soru: "Gençliğimizde duyarsızlık devreleri yaşadık. İbadetlerimizde ihmal ve tembelliklerimiz oldu. Şimdi ise yaşımızla birlikte aklımız da başımıza geldi.

On beş yaşımızdan itibaren namaz borçlusu olduğumuzu yazılarınızı okurken fark ettik. Kılmadığımız bunca namazlarımızın vebalinden şimdi nasıl kurtulacağız, diye merak etmekteyiz? Ya bunları kılmaya ömür yetmez de borçlarımızı ödemedен gidersek gerçek dünyaya, halimiz ne olur, diye de bazen ümitsizlik duygusuna kapıldık. Bize bilgi verebilir misiniz kılmayı terkettiğimiz bu namazlarımız konusunda?"

* * *

Efendim, namaz, gerçekten de en geç on beş yaşlarında, farz olur insanlara. O günden itibaren her namaz, borç olarak zimmetine yazılır gencin. Farz olduğu günden itibaren, genç, bu namazları kılsa mutluluk duyar, kulluk görevini yapmış olur. İhmal eder de kılmazsa, bu defa hem namaz borçlusu olarak kalır, hem de tehir etme günahı başlar. Bu tehir etme günahı, namaz kılınmadığı müddetçe devam edip gider! Ne zaman kılsa o zaman geciktirme günahı da sona ermiş olur kıldığı namazın...

Namaz borçlusu olanlar, Allah'ın verdiği sayısız nimetleri peşin olarak kullanıp da ibadet borçlarını veresiyeye bırakmamalı, her vaktin girişinde üzerlerine farz olan namazlarını hemen kılma titizliği göstermeli, tehir etme günahını yüklenmeyi asla göze almamalıdır.

Şurası da unutulmamalı ki, namaz borcundan kurtulmanın tek çaresi, vaktinde kılmak, kılamadıklarını da ilk fırsatta kaza etmektir.

Kaza etme niyeti öyle zor ve karışık değildir.

'Niyet ettim vaktinde kılamadığım en son sabah namazının, (öğle, ikindi, akşam, yahut da yatsı) farzını kılmaya...' diyerek, en son kılamadığı namazlardan borç ödemeye başlayabilir. "En önce kılamadığım" diyerek de niyet edebilir. Bu takdirde de gençlik devresindeki ilk farz namaz borçlarını ödemiş olur.

Aslında üç kerahet vakti dışında günün bütün saatleri kaza kılmaya müsait vakitlerdir. Bu sebeple, bulunan her fırsatta kaza kılmalı, tehir etme günahına son veremeyi önemli bir kazanım olarak görmelidir. Özellikle evde, camide vakit namazlarının önünde ve sonunda mutlaka kaza namazı kılma alışkanlığı kazanmalı, bunu ihmal edilmez âdet haline getirmelidir ki, bunca namaz borçlarından kurtulma mümkün hale gelsin...

Böylece her fırsatta kaza kılmaya başlayarak namaz borcunu tümüyle ödeme niyetine giren samimi insan, ömrü vefa etmeyip de ebedi âleme borçlu olarak gitse bile inşallah kalan borçlarını da Rabb'imiz bu samimi kaza etme niyeti hürmetine bağışlayabilir, diye ümit etmek de mümkündür. Hatta kıldığı sünnetleri de kaza borcu yerine geçeceği yolunda müjdeli rivayetler de söz konusudur.

Yeter ki aklı başına gelen borçlu insan, büyük bir samimiyetle kaza namazlarını kılmaya başlamış bulunsun, ümitsizliğe kapılmadan fırsatları değerlendirmeye yönelmiş olsun. Şurası da bir gerçektir ki, namaz başka ibadetlere benzemez. Sevabı da günahı da diğerlerinden çok farklı olur. Nitekim Efendimiz (sas) Hazretleri'ne **"Sevabı en çok amel hangisidir?"** diye sorulduğunda cevabı şöyle olmuştur: **"Sevabı en çok amel, vaktinde kılınan namaz ile ana babaya yapılan hizmettir..."**

Öyle ise bu büyük olayın artık farkına varılmalı, daha fazla tehir günahına girmeden borcu bir an önce ödemeye yönelmelidir. Çünkü namaz borcu, ancak kılınarak ödenir, başka türlü ödeme şekli yoktur.

Akıl o kadar eşsiz bir nimettir ki, din bile akıl sahiplerine indirilmiştir.

GENÇLER, AKLINIZIN DEĞERİNİ BİLİN!

Allah'ın insanlara verdiği nimetlerin en büyüğü akıldır. Hattâ akıl o kadar eşsiz nimettir ki, din bile akıl sahiplerine indirilmiştir. Hadîste, “Akı olmayan için dini sorumluluk da yoktur” buyurulmuştur.

Nevadir-i Kaylubî’de, akılsız bir adamın, sakladığı parasını nasıl aradığı şöyle anlatılır:

Fakir bir genç, çölde gidiyordu. Yolda bir yandan da fakirliğini düşünüyor, kendini bedbaht hissediyordu. Sanki üzerinde hiçbir nimet yokmuş gibi büyük üzüntüye kapılmıştı.

Bu sırada yolun kenarında birini gördü. Sıcaklığın altında bir yandan buram buram terlerken, bir yandan da durmadan kazma sallayarak toprağı eşiyordu.

Yaklaşıp sordu:

– Ey Allah'ın kulu, bu kocaman çukuru ne için açtın?
Ne arıyorsun burada?

– Ne olacak, paramı arıyorum!

– Anlamadım!

– Anlamayacak ne var. Köye eşkiyâ gelecek, dediler.

Ben de paramı getirip buraya çukur açıp saklamıştım. Şimdi bir haftadır aynı yeri eşiyorum, ama bir türlü paramı bulamıyorum.

– Peki, paramı koyduğun yere herhangi işaret koymuş muydun? Yanlış yere kazıyor olmayasın sakın.

– Koymaz olur muyum hiç? Rastgele bir yere para saklayacak göz var mı bende?

– Neydi işaretin? Hangi işaretin altına koymuştun paramı?

– Siyah bir bulut vardı o sırada gökyüzünde. Onun tam altına gelen yere gömmüştüm.

Bunun üzerine fakirliğinden şikayet edip durmakta olan genç, kendi kendine tevbe, istiğfar etmeye başladı:

– **Yâ Rab, hâlîme hamd olsun. Sen benim aklımı benden alma, gerisi kolay.**

Sevgili gençler!

Allah size kullanacağınız pırıl pırıl bir akıl, ışıltılı bir zeka, kuvvetli bir muhakeme vermişken; başarı ve mutluluk elde etmeyi, mad-di bazı imkanlara, şans ve tesadüflere bağlı sanmak yanlışına düşmeyin. Aklınızı doğru şekilde ve yerinde kullanmanız; irade-nize de azim ve kararlılık kazandırmanız gerektiğini unutmayın.

YAŞ GÜNÜ

Adam, yaş gününü kutlamazmış. Bunun nedenini soranlara verdiği cevap çok ilginçmiş:

– Yaşlanmamak için...

Bazıları 'ya hep ya da hiç' diyorlar. Hepsini birden yapamayınca hepsini birden terk etmeye kendilerini mecbur sanıyorlar.

İSLÂM'DA 'YA HEP YA HIÇ'ÇİLİK YOKTUR!..

Hayatını, inandığı İslam'a uygun şekilde yaşamak isteyen gençlere ümitsizlik veren anlayışlardan biri de:

– Ya hep ya hiç'çiliktir!..

Evet, bazıları 'ya hep ya da hiç' diyorlar. Hepsini birden yapamayınca hepsini birden terk etmeye kendilerini mecbur sanıyorlar. Bu defa hepsinden de mahrum kalma gibi bir çıkmaza giriyorlar...

Ya hep ya da hiç'çilik bir ifrattır. Her ifrat gibi o da sahibine hayır getirmez, sonunda ya ifratta bırakır ya da tefrite düşürür, bir uçtan öteki uca uçurur. Hepsini birden yapmak isterken hiçbirini de yapamaz hale getirebilir.

İslam'ın koyduğu, insanı ifrat ve tefritten koruyan itidalli kaidelerden biri şöyle ifade edilir:

– **Tamamı yapılamayan bir hayrın tamamının da terk edilmesi gerekmez!..**

– **Ma la yüdrekü küllühu, la yütrekü küllühu..** kaidesi bunu ifade eder...

Sevgili gençler!

Öyle ise dini mükellefiyetlerinizi hayalinizde zorlaştırıp da hakkından gelinemez görevler olarak düşünmeyiniz...

Siz önce yapabildiklerinizden başlayın. Sonra yapamadıklarınızı da yapma azim ve kararında olun. Görecek-

siniz ki, zamanla hayalinizde zorlaşan konular yavaş yavaş kolaylaşacak; hem de çok zevkli ve lezzetli şekilde yerine getirip huzur ve saadetinize vesile olacaktır.

Zaten peygamberler müstesna hiçbir kişi, baştan en mükemmel şekilde başlamış değildir dini hayatına. Bizim gibi sıradan insanların hemen hepsinin dini hayatı, baştan eksikli ve noksanlıdır. Yapamadıklarımız olmuş, zaman zaman hata ve kusurlarımızdan feryat da etmişiz. Ancak bir şey kurtarmıştır bizi... Bugün yapamıyorsam yarın mutlaka yapacak, o görevimi de yerine getirmeye muvaffak olacağım inşaallah, azmi ve kararlılığı...

Bu niyet ve azim hepimizi, hatta herkesi kurtaracak güçte ve kutsiyette bir can simidi olmuştur. Mesela:

– **Şikayetçi olduğunuz kötü alışkanlıklarınız mı var?**

Korkmayın, önce kurtulma niyetine girin, elinizden gelen irade gücünü gösterin. Hemen olmasa bile zamanla alışkanlığınızın baskısı azalacak, sonra da tümüyle kurtulacaksınız...

Zira Allah, samimi olarak kendine yönelenlere, kurtarmak için sebepler yaratır.

– **Bana doğru bir adım atana ben on adımla yaklaşırım**, buyuran Rabbimiz'dir.

– **Tesettürde eksdiğiniz mi var?** Ümidinizi yitirmeyin, niyetinizi bozmayın, samimi olun. Göreceksiniz ki Rabbimiz, sizi engelleyen şartları kaldıracak, huzur bulacağınız giyime karşı sevgi ile dolduracak, uygulamada kolaylıklara kavuşturacaktır. Böylece gerçek huzuru, Yaratıcı'nın emrine uygun şekilde giyinmekte bulacaksınız...

– **İbadetlerinizde kusurlarınız, ihmalleriniz mi var?** Vicdan azabı mı çekiyorsunuz?

Azminizi azaltmayın. Bu eksiklerinizi de tamamlayacak, beğeneceğiniz ibadetli mümin haline geleceksiniz.

Yeter ki, ya hep ya da hiç'çilik gibi bir ifrat ve tefritin peşine düşmekten kendinizi koruyun, istikbalinize ümitle bakın... Şunu da unutmayın ki:

– *Servetini kaybeden yine kazanabilir. Savaşı kaybeden yine zafer elde edebilir. Ama ümidini kaybeden her şeyini kaybeder. Çünkü, bunları kazanmak ümitle olur. Ümidini yitirmiş insan başlama azmini ve iradesini bulamaz ki, kaybettiğini yeniden kazanmaya yönelebilir.*

Ayet-i kerime, bunun için ikazını net şekilde yapmak-tadır:

– **Allah'ın rahmetinden ümidinizi kesmeyiniz!**

Bunlara ilave edilecek mühim bir nokta da (çevre) meselesi...

Evet, çevreye dikkat etmeli, bu konularda örnek olacak şekilde yaşayanlarla yakınlık kurmalı, yalnız kalmamalıdır.

Ne dersiniz? Arz ettiğim konularda düşünüp kendimi-ze şöyle bir yol haritası çizmeye ihtiyaç var mıdır? Yoksa siz bu konuları çoktan geçmiş, çok daha ilerilerde çevreni-ze örneklik eder hale mi gelmişsiniz? Öyle ise şükürler olsun sizin için de, örneklik ettiğiniz peşinizden gelenler için de...

İSTEMEK YETMEZ ÇALIŞMAK GEREK

İslâm bilginlerinden Ebu Bekir Nessac, insanın maddî manevî her konuda başarılı olmasını çalışmaya bağlar ve şöyle derdi:

– Suyu düşünmek, susuzluğu gidermez.

Odunu düşünmek, insanı ısıtmaz.

Bu misaller gibi, insanın bir şeyi sadece düşünmesi ve isteme-si de, insanı hedefine ulaştırmaz.

Başarı için,

• Çok gayret etmek, • Çok çalışmak, • Uyulması gerekli tüm şartlara riayet etmek lâzımdır.

Her insan; imkânı, kabiliyeti, makamı ve mevkii nisbetinde hizmet etmeli, içinde bulunduğu şartların elverdiği nisbette hayırlı bir işin ucundan bucağından tutmalıdır.

SİZİN YOKLUĞUNUZ HANGİ HAYIRLI HİZMETİ AKSATIR?

Hekimoğlu İsmail'in kıymetli eseri "Maznun"da, din-dar adam lâubali dostuna sorar:

– Şu anda sen ölsen hangi hayırlı iş yarıda kalır, nasıl bir faydalı hizmette aksama meydana gelir?

Bu sual, benim kafamda şimşekler çakmasına sebep oldu. Bence dağ kadar büyük, terazi kadar hassas bir su-al bu... Herbirimiz kendi kendimize bu suali sormalı, yine kendi kendimize de cevabını vermeliyiz:

– Şu anda bir emr-i hak vâki olsa da teslim-i rûh ey-lesek, acaba hangi hayırlı hizmet bizim yokluğumuzdan aksamaya maruz kalır; nasıl bir cemaat, ayrılığımızdan üzüntü duyup bizi hayırla yâd eder?

Sevgili gençler!

Eğer bizim yokluğumuzdan dolayı hayırlı hizmetlerde bir boşluk meydana gelecekse, faydalı işlerde eksikliğimiz belli olacaksa; demek ki bizler imkânlarımız nisbetinde bir hayırlı işin ucundan, kıyısından tutmuş; kudretimizin elverdiği kadarıyla faydalı olmaya gayret etmişiz ki, yok-luğumuz hissediliyor; hizmetlerimiz yâd edilerek duaya lââyık görülüyoruz.

Ama, bunca imkânlarımıza, kabiliyet ve kudretimize rağmen, hiçbir hayırlı işin ucundan, bucağından tutma-mış, bütün gayret ve himmetini sadece şahsî hayatını

yaşamaya sarfeden bir egoist olmuşsak; kimse bizim yaşayışımızla ölümümüz arasında bir fark görmüyor, ölümümüz için âdeta “uğurlar olsun öldüyse” diyecek hale geliyorlarsa; bu demektir ki, biz hiçbir hayırlı işin ucundan bucağından tutmamış, varlığımızla yokluğumuzu âdeta eşit hale getirmiştir.

İşte, Rabbimize sığınmamız gereken hayat da, böyle bir hayattır.

Dünyada ot gibi bitip yine dünyadan hiçbir ürün ve meyve vermeden ot gibi gitmek; bütün imkân ve kabiliyetlerini, sadece şahsı için seferber edip, herhangi hayırlı bir hizmetin ucundan bucağından tutma ihtiyacı duymamak!...

Gençler! Asıl korkulacak, dehşet duyulacak hayat budur işte!..

Denebilir ki:

– Ben ot gibi bitip yine ot gibi giden bir hayat sürmek istemiyorum. Ama böyle hizmetler için, şu kadar zenginlik, bu kadar kabiliyet, şöyle makam, böyle mevki ister. Halbuki, ben bunların hiçbirine sahip değilim. Dolayısıyla ben nasıl hizmet edeyim?

Bu yanlış düşünceye cevabımız kesindir:

– Böyle bir muhakeme, asla İslâmî değildir. Bu, şeytanî vesvesenin ta kendisidir. Zira her insan; imkânı, kabiliyeti, makamı ve mevkii nisbetinde hizmet etmeli. İçinde bulunduğu şartların elverdiği nisbette hayırlı bir işin ucundan bucağından tutmalıdır.

Kimse kendi hizmetini, başkalarının hizmetiyle, bütün mevki sahiplerinin gayretiyle kıyaslayıp da küçük göremez. Bana burada iş düşmez, diyemez.

Bu noktayı bir olayla izah etmek isterim:

Meşhur hizmet ve himmet ehli Hâtem-i Tâî, kendisini misafir eden bir fakirin, (onbeş) koyunu birden kestğini

görünce, tutup ona (yüz elli) deve hediye ile mukabele etmiş; sonra da (onbeş koyun) kesen o adamın, kendisinden çok daha cömert bulunduğunu ifade etmiş. Kendisinin ona yüz elli deve ile mukabele ettiği hâtırlatılınca da, şöyle cevap vermiş:

– O fakir, onbeş koyun kesmekle, malının tamamını kesmiş oldu, ben ise, yüz elli deve vermekle, malımın çok azını hediye etmiş oldum. Bunun için o benden daha cömerttir!

* * *

Sevgili gençler! Evet, hizmetin şekli ve miktarı dondurulmuş değildir. Herkes kendi imkân ve durumuyla mütenasip hizmet edecektir. Hizmette makbuliyetin ölçüsü; azlık - çokluk değil, imkânların elverdiği her türlü fırsatın, hizmet lehine değerlendirilmesidir. Bu da adamına, servetine, mevkiine, makamına göre değişir. İşte bu ölçü ile kendi kendimize şu suali tekrarlayabiliriz:

– Şu anda bir emr-i Hak vâki olsa, hangi hayırlı hizmette, bizim yokluğumuzdan bir aksama olur!..

Geleceğimizin güvencesi, istikbalimizin teminatı; genç nesillerin akıllı, imanlı ve hayalî bir şekilde yetiştirilmesine bağlıdır.

İMAN, AKILDAN; HAYA DA İMANDAN AYRILMAZ

Rabbimiz topraktan Âdem'i yaratmış, O'nu diğer varlıklarda bulunmayan vasıflar ve değerlerle de teçhiz etmeyi murad etmişti.

Bu sebeple Cebrail Aleyhisselam'a buyurmuş ki:

– Ey Cebrail, ben yarattıklarımın içinde bir farklısını yarattım. Adı Âdem olan bu varlıkta birçok üstün vasıflar mevcut olacak. Bu üstün vasıflarıyla diğerlerinden farklı hale gelecektir. Bunun için şu değerleri al, Âdem’e götür ve de ki:

– Rabbim sana şu üç şeyi gönderdi, bunların içlerinden birini tercih edeceksin. Kalan ikisini geri götüreceğim.

Cebrail Aleyhisselam bakar ki götüreceği üç şeyin birincisi akıl, ikincisi iman, üçüncüsü de haya, yani utanma hissi.

Henüz topraktan bir heykel olan Âdem’e bunları götürmüş ve emri tebliğ etmiş:

– Ey Âdem, Rabbim sana selâm etti ve buyurdu ki: Şu üç şeyden birini tercih etsin, kalan ikisini geri getir. İşte tercih edeceğin üç nimet şudur. Hangisini tercih ediyorsan et, kalanı geri götüreyim?

Âdem bakmış, tercihini yapmış:

– Ben akıllı istiyorum, akıl gelsin bana.

Akıl hemen kalkıp Âdem’in bedenine girmiş. Böylece Âdem Aleyhisselam akılla mücehhez hale gelmiş.

Bundan sonra Cebrail Aleyhisselam imanla hayaya:

– Haydiyin geri gideceğiz. Demek ki Âdem’in bedeninde sizin yeriniz yokmuş, demiş.

Buna iman itiraz etmiş:

– Hayır, ben gitmem!

– Neden?

– Çünkü ben akılla birlikte yaratıldım. Akıldan bir an olsun ayrılmam. Akıl nerede, ben iman da oradayım. Kimde akıl varsa onda iman da olur. Akıl olsun da iman olmasın, mümkün değil! Beni akıldan kimse ayıramaz!

Bu defa Cebrail Aleyhisselam hayâ'ya dönmüş:

– Ey haya! Öyle ise gel, seninle gidelim bari.

O da itiraz etmiş:

– Hayır, ben de gelemem. Çünkü **ben imanla birlikte yaratıldım. İman neredeyse haya da oradadır. Bir insanda iman olsun da utanma olmasın, kabil değil.**

Zor durumda kalan Cebrail Aleyhisselam bu defa Rabbi'na yalvarmış:

– Ey Rabbim, durumum sana malum. Âdem akli tercih etti. İman da akıldan ayrılmam dedi, haya ise imandan ayrılamayacağını söyledi. Böylece aklın yanında iman, imanın yanında da haya kaldılar. Âdem'den ayrılmadılar!

Rabbimizin hitabı şöyle olmuş:

– Ben onları birlikte yarattım zaten. Kimde tam akıl vardır, onda iman da mevcuttur. Kimde iman vardır, onda utanma hissi de yer almıştır. Âdem işte bunlarla Âdemdir.

* * *

Verilen bu temsili maneviden anlaşılan o ki, akıl, iman ve haya birbirinden ayrılmaz üçlüdür.

Akıllı insan imanlı olur. İmanlı insan da utanma hissine sahip bulunur. Utanma duygusunu yitiren, iman duygusunu da kaybetmiştir. İman duygusunu kaybeden, aklını da yitirmeye namzettir. İnsanı insan yapan da bu üç değerın birarada bulunmasıdır.

Şu halde insanımıza, bilhassa gençlerimize bu üç değer, şahsiyetinin ayrılmaz ve kaybolmaz bir parçası olarak işlenmelidir. Geleceğimizin güvencesi, istikbalimizin teminatı; genç nesillerin akıllı, imanlı ve hayalî bir şekilde yetiştirilmesine bağlıdır.

*Hayatımızda aklın mı, ilmin mi, sıhhatli
 olmanın mı daha büyük önemi vardır?*

AKIL, İLİM VE SİHHATIN TARTIŞMASI, ŞUURUN HAKEMLİĞİ

İslâm büyükleri, sahip olduğumuz insanî melekelerimizin kıymetini bilip, değerini takdir etmemiz için çeşitli misaller vermiş, düşündürücü vak'alar sunmuşlardır. **Misallerden maksat, sahip olduğumuz o nimetleri iyi bilmek, yanlış yerlerde kullanmaktan uzak kalıp yerli yerinde değerlendirmektir.**

Bahsinde bulunduğumuz, Akıl, İlim ve Sıhhat'in münakaşası da böyle bir faydayı sağlamak için kaydedilmiştir. Büyük âlim İmam-ı Birgivi Hazretlerinin eserlerinden özetliyoruz.

Akıl, İlim ve Sıhhat, bir yerde sohbete dalarlar.

Akıl kendini şöyle takdim eder:

– Ben olmasam, insan deli olur, insanlıktan çıkar. Hattâ benim yer almadığım bir insan, dinî emirlerle de mükellef olamaz. Ben böylesine değerli bir varlığımdır. Zira dost da, düşman da, kâr da, ziyan da ancak benimle bilinir.

İlim de söze karışır:

– Benim olmadığım insan, câhilin kendisi olur. Kimse ona itibar etmez, değer vermez. Hattâ câhilin ibâdeti âlimin uykusu kadar da hayırlı olmaz. Câhil adamdan herkes yüz çevirir, hayranlık duymaz. Ben bir tâc gibiyim. Hangi kimsenin başına konsam, onu sultanlar gibi yüceltir, büyüklerin arasında yer aldırırım...

Söz sırası sıhhate gelir. O da konuşur:

– Benim yer almadığım bünyede dünyanın tadı tuzu yok olur. Hattâ o insana bütün servetleri bağışlasanız, benim yokluğumdan dolayı değer vermez, lezzetini duymaz. Herşeyden önce “sıhhat” der, başta beni arar. Zaten ibâdetler de benimle mümkündür. Benim olmadığım bir bünye, kulluk vazifesini bile doğru dürüst yerine getiremez.. “Olmaya devlet cihanda, bir nefes sıhhat gibi.”

Herkes kendinin çok değerli varlık olduğunu iddia edince anlaşmazlık çıkar, mes’ele ortada kalır. Düşünüp taşınırlar, mes’eleyi şuûra götürmek isterler. Kalkıp üçü de şuûra mürâcaat eder, kendilerine hakemlik etmesini isterler.

Şuûr, onlar gibi heyecanlı ve taraflı olmaz. Üçünün de durumunu tarafsız bir dille anlatır, değerlerine mukabil zaafılarını da nazara verir. Bunu şöyle ifade eder:

– Ey akıl! Senin dediğin doğrudur. Sen olmazsan eğer, insan deli olur, mecnun sayılır. İnsanlık değerinden bile kayıplara uğrar. Ancak senin bir zaafın var, o zaaftan uzak kalsan?...

Akıl sorar:

– Neymiş benim zaafım?

Şuûr cevap verir:

– **Senin zaafın öfke karşısında tutunamaman.** Öfke gelince çıkıp gitmen. Öfkeli adamı mecnûn halde bırakman. Eğer öfke gelince hemen tası tarağı toplayıp da gitmesen, o adama hâkimiyetini devam ettirsen, o da, bir anda ortalığı târumâr etmiyecek, en akılsızların bile yapamayacağı yanlışları yapamayacaktır.

Ne var ki sen böyle yapmıyorsun. Öfke gelince pırr diye uçuyorsun, sahibini delilerin yapamayacağı işleri yapar halde bırakıyorsun. O da bunun farkında olmuyor, her şeyi yapıyor. Ortalığı yıkıyor.

Sıra ilme gelir.

– Ey ilim, senin dediğin de doğrudur. Sen insanların başına tâc gibi konar, onları sultan gibi yaparsın. Seninle insanlar itibar kazanır, değer bulur. Dost düşman, kâr ziyan hep senin sâyende bilinir. Ne var ki senin de bir zaafın var, bir aczin söz konusu.

İlim irkilir:

– Neymiş benim zaafım?

Şuûr sâkince cevap verir:

– **Senin zaafın da rakiplerini çekememen, senin gibi ilim adamlarına hased duymaktan uzak kalaman.** Şayet başkalarına hased duymasan, onların da senin gibi itibar ve hürmete lâayık olduğunu düşünüp, kıskançlığa girmesen; ilim olarak değerini eşsizleşir, sahibini itibardan düşüren bir duruma inmemiş olursun. Ne yazık ki çoğu ilim adamlarında bunu göremiyor, çekememezliklerine şâhid olmaktan kurtulamıyoruz.

Son söz sıhhatte gelir. Şuûr sıhhatte de seslenir:

– Ey sıhhat, senin sözlerin de doğrudur. Sen olmasan ne hayatın, ne servetin ne de başka nimetlerin değeri bilinir.

Ancak senin de bir zaafın var.

Sıhhat hemen sorar:

– Neymiş benim zaafım?

– **Senin zaafın yerleştiğin insanı gaflete atman, sanki bir daha hastalanmayacak, sağlığını yitirecek gibi bir tenbelliğe itmendir.** Sıhhatli insan sahip olduğu nimetlerin kıymetini ancak seni kaybedince anlıyor, sıhhati yok olunca idrâk ediyor. Halbuki sen varken de bunu bilse, düşünüp tefekkür etse, senin değerini daha da yükselir, lezzetini daha da artar. Ne var ki sen sıhhat, insana bunu düşündürmüyor, gaflete atıyorsun...

Sevgili gençler!

Ne dersiniz?

– Aklımız başımızda iken öfke gelirse, hemen durup düşünerek tedbir alıyor, öfkeli anda “akılsız” gibiyiz, diyerek, ciddi karar almaktan uzak kalıyor muyuz? O anda sanki bir deli gibi olduğumuzu hatırlayarak öfkemizi yenip aklımızı başımıza getirmeyi hesap ediyor muyuz?

– İlim sahiplerimiz de kendileri gibi başka ilim sahiplerinden rahatsız olmayı bırakıyor, çekememezlikten uzak kalıyorlar mı? Başkalarının da izzet ve itibara hakları var, onları neden zemmedip, küçük görelim, diyerek saygı ve hürmet telkin edebiliyorlar mı? Hasedi atıp, rekabeti reddedip, ilmin izzetini koruyabiliyorlar mı?..

– Sıhhatimizin kıymetini biliyor, değerini takdir ediyor muyuz? Günün birinde bu sıhhatin uçacağını hatırlayarak sağlığımız yerindeyken hizmet ediyor, amel işliyor muyuz?

İsterseniz bu suâlleri içimizdeki şuûrumuza soralım, biz de birer cevap alalım. Bakalım bize ne diyecek, ne karşılıklıta bulunacaktır?

BAŞARI İRADE KUVVETİNE BAĞLI

Ünlü bir İngiliz yazarı soruyor:

– Hayatta muvaffak olmak için ne lâzımdır?

Sıhhat mı? Hayır. Para mı? Hayır. Zekâ mı? Hayır. Yüksek bir ilgi mi? Hayır. Ve ilave ediyor:

– Hayatta muvaffak olmak için, her bakımdan beslenmiş, bü-yütülmüş bir irade kuvveti lâzımdır.

Bu irade kuvvetine biz, fizikteki tabiriyle enerji diyoruz. Ruh enerjisi: Sıhhati de, refahı da, kültürü de, o oluşturun.

Alelâde bir baba öğüdü:

– Uğraş, didin, düşün, ara bul, atıl, bağır; durmak zamanı geçti, çalışmak zamanıdır.

(Peyami Safa)

Lûgatımızda "mağlûbiyet" diye bir kelime yoktur, sadece "hizmet" vardır. Çünkü Kur'ân-ı Kerîm'de tekrarlanan âyetler, ye-gâne ilham kaynağımızdır:

"Netice, Allah için hizmet eden müttekîlerindir!"

GENÇLER! HİZMETTE ÜMİTSİZLİĞE KAPILMAYIN!

İnsanların hepsi doğru düşüncede değildir. Kendi insiyatif ve arzularıyla başbaşa kalan birtakım hassas kişiler, bazan yeis ve ümitsizliğin en boğucu girdabına düşer, etrafına da aynı şekilde yeis ve ümitsizlik telkin etmekten geri kalmazlar.

İşte böylesi bedbin kimseleri ikaz ve irşad eden bir hadîs-i şerîfi, İhyâü'l-Ulûm'dan meâlen naklediyorum. Resûl-i Ekrem Hazretleri buyurur ki:

"Kim ki bütün insanlar bozuldu, felâkete gitti diye vâveylâ koparırsa; bilin ki, o kimsenin kendi bozulmuş, kendi felâkete gitmiştir..."

Evet, etrafına böyle bir vâveylâ ile yeis telkin eden kimse; topyekün kitlenin bozulduğunu, sağlam insanın kalmadığını iddia ederken; dostlarına, konuşup tanıştığı yakınlarına da ümitsizlik ve yeis telkin eder, onların çalışma ve hizmet aşkını söndürür, faydalı olma niyetlerini yok eder.

Böyle zararlı bir telkinin sahibi ise, evvelâ kendi kendini yeis ve ümitsizlik girdabında öldürüp azmini yok ettiği içindir ki, kendi helâke düşmüş, bizzat kendisi bozulmuş olur. Çünkü telkin ettiği fikir ve yaydığı düşünce, ancak kendini yeise atmış kimseler tarafından yayılır ve kötü maksatlı kimseler tarafından ileri sürülür.

Ama bu demek değildir ki, içinde yaşadığımız cemiye-
tin bunca kötülüklerine kulaklarınızı tıkayın, gözlerinizi
kapayın, cereyan eden vicdan sızlatıcı hâdiselerin üstüne
unutma perdesini örterek, kendinizi hayâl dünyanıza
hapsedin.

Belki demek istediğim şudur:

– Şahit olduğumuz bütün bu kötülük ve bozukluğa,
bunca sapıklık ve kozmopolitliğe karşı tavrımız ne olacak?
Hizmet etmek için, uygun şartları ve müsait ortamı mı
bekleyeceğiz? Yoksa içinde bulunduğumuz şartlar ne olur-
sa olsun ona göre bir şekil ve usûl bulup hizmetimize de-
vam mı edeceğiz? İşte mes’ele buradadır.

* * *

Evet, biz ne toplumun şu veya bu şekilde gidişini, şu
veya bu tarafa akışını durdurmak için çalışıyor; ne de ka-
der-i İlâhî’nin, belki de kıyâmetin kopması için gerçekleş-
mesini takdir buyurduğu bozuluşların önüne geçmek için
çırpıyoruz.

Eğer gayretlerimiz böyle peşin bir neticenin elde edil-
mesine kilitlenmiş olsaydı, bu neticeyi alamadığımız tak-
dirde üzülecek, yeis ve ümitsizliğe düşecek ve hattâ hiz-
met sahasından da çekilecektik. Çünkü, bunca zahmetler
boşa gitmiş, bunca emekler heba olmuş olacaktı. Bize ise,
mağlûbiyet ve mahcubiyet düşecekti.

Halbuki biz, Müslümanın hiçbir devirde mağlûp ol-
mayacağını düşünmekteyiz. Çünkü Müslüman, gayret ve
çalışmasını peşin bir netice ve kesin bir sonuç için yap-
maz. Hizmetini dünyevî bir maksat için ayarlamaz.

*Müslümanın asıl hedefi ve nihaî maksadı, uhrevî neticedir. Neti-
ce uhrevî olduktan sonra, mükâfatını da Âdil-i Mutlak olan Rab-
bimiz âhirette vereceğine göre, hizmetimizin karşılıksız kalması
söz konusu olmaz. Dünyevî muvaffakiyet, hikmetler sahibi Rab-
bimizin takdir ve tensibine bağlıdır. Diler ve hikmeti iktiza ederse,
hizmetlerimizin karşılığını dünyada da verir, cemiyyetin bünyesini*

hizmetimiz vasıtasıyla temizler. Dilemez ve hikmeti iktiza etmezse, bizim bunları kaldırmaya teşebbüs etmemiz, neticesiz kalmaya mahkûmdur. Ancak bizler çalışmamızın mükâfatını âhirette alırız.

Bu yüzdendir ki bizler, sadece hizmet eder, neticesine bakmayız. Netice, ilâhî takdirindir.

Böyle düşündüğümüz için de, lûgatımızda “**mağlûbiyet**” diye bir kelime yoktur, sadece “**hizmet**” vardır. Çünkü Kur’ân-ı Kerîm’de tekrarlanan âyetler, yegâne ilham kaynağımızdır:

“Netice, Allah için hizmet eden müttekîlerindir!”

Sevgili gençler!

Demek oluyor ki, herkesin bozulması, bizim için bir hizmet engeli değildir. **Çünkü biz, herkesi düzeltmekle değil, sadece hizmetle mükellefiz.** İnsanları şu veya bu istikamete sevk etme mecburiyetimiz yoktur.

Bu ölçüyü esâs kabul ettiğimiz takdirde, hem hizmetimiz her halükârda devam eder, hem de ibadet hükmüne geçer. Yeis ve ümitsizlik, hiçbir zaman elimizi kolumuzu bağlayıp bizi atalete atamaz.

Bu kaidenin doğruluğu, her türlü şartlar içinde hizmete devam inancını telkin edişinden de bellidir.

Hizmetinin karşılığını peşin olarak görmek isteyen nice hizmet ehli görmüşümdür ki, istediği neticeyi hemen alamayınca ye’s’e düşmüş ve hizmet sahasından da çekilmiş, böylece ebedî saâdeti kazandıran kudsî faaliyetinden uzak kalmıştır.

Anlaşılan odur ki, dünyâda tek Müslüman kalsa, o da biz olsak, yine hizmetimize devam etmemiz gerekir. Çünkü hizmet, bizim ibadet değerinde daimî vazifemizdir. Başkalarının, yaradılış hikmetini unutup hedeflerini şaşırmış olmaları, istikametten bozulup sapmaları, bizim bu ibadetimize mani olmaz, mükellefiyetimizi kaldırmaz.

Ümitsizlik telkin eden kimselere, Şeytanın sözcülüğünü yapan kişiler gözüyle bakılmalıdır.

ÜMİDİNİ KAYBEDEN HER ŞEYİNİ KAYBEDER!

Genç bir adam yolda ağlayarak gidiyordu. Karşıdan gelen bir maneviyat büyüğü sordu:

– Neden ağlıyorsun, bir felakete mi uğradın?

– Sorma dedi, ağlayan genç. Mahvoldum, dükkanım yandı, bu yetmiyormuş gibi kasadaki paralarım da yandı; bütün servetim gitti, geriye sadece borç senetlerim kaldı!.

Maneviyat büyüğü, gencin başını okşayarak konuştu:

– Bunlar, dedi, ağlanacak kayıplar değildir. Ben de ümidini kaybettin de onun için ağlıyorsun sandım!..

Sözlerine şunları da ekledi:

– Ümidini kaybetmeyen adam yeniden teşebbüse geçer, şimdi kaybettiklerinin hepsini de zaman içinde kazanabilir. Ama ümidini kaybeden adam bir daha teşebbüse geçemez ki kaybettiklerini kazanma ihtimali söz konusu olsun. Sen ümidini kaybetme ümidini...

İşte bütün mesele burada, ümidini kaybetmemekte... Bundan dolayı İslam büyükleri şurada burada ümitsizlik telkin edenleri hiç iyi karşılamamışlar, şeytanın sözcülüğünü yapıyor gözüyle bakmışlar ümitsizlik telkin eden adamlara...

Kıyamete kadar hakkı yaşayanlar mutlaka bulunacaktır. Nitekim yaşamayanların da bulunacağı gibi. Ancak bazen hakkı yaşayanlar çoğalacak, bazen de batılı yaşayanlar. Burada mühim olan bizlerin hangi tarafta yer

aldığımızdır. Hakkı yaşayanların arasında mı, yoksa batı-
la meyledenlerin içinde miyiz?.. Şayet biz batıda isek
dünya hakkı yaşasa bize faydası olmaz. Biz hakta isek
dünya batıla kaysa bize zarar veremez.

Maide Sûresi ayet 105'te Rabb'imiz bizi böyle ikaz edi-
yor: **"Ey iman edenler! Siz hakta olsanız batılda olan-
lar size zarar veremezler."** Mefhum-u muhalifi ile: Siz
batıda kalsanız hakta olanlar size fayda veremezler..

Unutulmaması gereken bir gerçek şudur ki, **Allah ya-
nında değerli olan sayı çokluğu değil, kalite yüksek-
liği, yani ihlastır.** Üç ümmetli iki ümmetli peygamberler
gelmişlerdir. Ümmetlerinin azlığını hiç düşünmemişler-
dir. Sadece görevini yapıp yapmadıklarını düşünmüşler,
ona göre sorumluluk duygusu taşımışlardır. Çünkü bili-
yorlar ki, inanmışların çokluğu azlığı Yaratan'ın hikmetli
takdirine bağlıdır. Dilerse o, hakka iman edenleri çoğal-
tır, dilemezse insanları layık oldukları yerde bırakır. Meş-
hur tabirle **"Allah'a teslim olan ihlaslı insanlar kendi
vazifelerini yapar, vazife-i İlahiye'ye karışmazlar.."**

Bu sebeple de ümitsizlik onların lügatinde bulunmaz.
Hep ümit ve şevk içinde hizmet ve himmetlerini sürdürür-
ler. Şeytan ise bunun zıddını fısıldar, hep ümitsizlik telkin
eder..

ÜZÜNTÜYÜ YENME SANATI

Kûfe Valisinin bir kız çocuğu olmuştu. Erkek çocuk bekleyen
Vali, bu hale çok üzüldü. Meczûp maneviyet büyüklerinden
Behlül-ü Dâna, onun yanına giderek şu ikazı yaptı:

– Bu üzüntü niye ey Vali'm?

Alemler Rabbinin sapasağlam verdiği kızıdan dolayı mıdır bu
hüzün?

Ya benim gibi mecnûn bir oğlun olsaydı, daha mı iyi olurdu?

Üzülmeyi bırakıp sevinmelisin aslında.

İşlediğiniz sevaptan ne kadar seviniyor,
maruz kaldığınız günahtan da ne kadar
üzülüyorsunuz?

GENÇLER! DİNDARLIK DERECENİZİ ÖĞRENMEK İSTER MİSİNİZ?

Sevgili gençler!

Nasıl bir Müslüman'sınız öğrenmek ister misiniz? Yoksa kendinizden şüpheli, yaşayışınızdan endişelisiniz de, nasıl bir mümin olduğunuzu kontrol etmekten kaçınırmısınız?

Diyebilirsiniz ki:

– **Nasıl bir Müslüman olduğumu öğrenmek istesem dahi, bunu tespit etmek mümkün mü? Kim bilebilir kendisinin ne türlü Müslüman olduğunu? Gaybı Allah'tan başkası bilemez ki.**

– Doğrudur. Böyle kesin bir tespitte bulunmak elbette mümkün olmaz. Şu kadar var ki Resulullah Efendimiz'in bildirdiği kadarıyla bilir, verdikleri ölçüleriyle bir tespitte bulunabiliriz.

Yine sorabilirsiniz:

– **Resulullah Efendimiz böyle bir ölçü mü vermiş, tespitte mi bulunmuştur?**

– Evet, söylemek istediğim de odur zaten. Onun bildirdiğini bildirmek, haber verdiğini haber vermek... O ölçülerle kendimize bakıp bir tespitte bulunmak!..

Öyle ise sabrınızı daha fazla zorlamayayım. Hemen Efendimiz'in haber verdiği ölçüyü arz edeyim. İşte size kendinizi tartmanız, manevî derinliğinizi ölçmeniz için verilen ölçü:

– İşlediğiniz sevaptan ne kadar seviniyor, maruz kaldığınız günahtan da ne kadar üzüldüğünüz?

Buyurun size dinî derinliğinizi gösteren ölçü, İslami ağırlığınızı anlatan tartı...

– İşlediğiniz sevaptan ne kadar seviniyorsanız o kadar müminsiniz. İrtikap ettiğiniz günahtan da ne kadar üzüldüğünüz pişmanlık hissediyorsanız o kadar iman kuvvetine sahipsiniz...

Gençler!

Diyelim ki, isteyerek, yahut da istemeyerek bir hata işlediniz, bir günaha maruz kaldınız. Allah'ın emrine aykırı, Resulü'nün sünnetine muhalif bir harekette bulundunuz. Bundan sonra da bir üzüntü, bir pişmanlık alıp götürdü sizi...

İşte duyduğunuz bu üzüntünün derecesi, pişmanlığınızın şiddeti; dindarlıktaki derecenizin göstergesidir. Ne kadar üzülmüşseniz o kadar imana sahipsiniz. İmanınız o kadar kuvvetli, dindarlığınız da o nispette köklüdür!..

Mesela, İslami bir hizmette bulundunuz, bir fedakarlığınız söz konusu oldu. Hatta bu fedakarlıkta bulunurken biraz da zorlandınız. Nefisiniz size itiraz etti. Ama sonunda nefsinizi yendiniz, özveride bulundunuz. Bundan sonra da içinizde derin bir sevinç ve mutluluk hissetmeye başladınız...

İşte sonunda duyduğunuz bu sevinç nispetinde, Müslüman'sınız. Hissettiğiniz mutluluk ölçüsünde dindarsınız.

Yani sevabınızdan ne kadar seviniyorsanız o kadar iman kuvvetine sahipsiniz. Günahınızdan da ne kadar vicdan azabı çekiyorsanız o nispette İslam'a bağlı, inancınıza sadıksınız.

Bu durumda siz, sevaplarınızdan dolayı şükrediyor, günahlarınızdan dolayı da hemen tövbe, istiğfara yöneliyorsunuz demektir... Bunlar sahibini kurtaran duygu ve düşüncelerdir...

Bakınız Efendimiz Hazretleri ne buyuruyor:

- Mümin günahını, üzerine yıkılacak dağ gibi büyük görür.
- Münafık ise günahını, burnu üzerine konmuş sinek gibi basite alır, korkmaz, üzüntü duymaz..

Korkulup üzüntü duyulan büyük günah tekrar edilmez, küçülür; korkulmayıp ısrar edilen küçük günah ise aynı kalmaz büyür!..

Sevgili gençler!

– Bilhassa siz kendinizi kontrol ediniz. Günahınızdan dolayı korkup üzüntü duyuyor musunuz? Sevabınızdan dolayı da sevinip mutluluk hissediyor musunuz?

Bu duygular, aslında bize bizi anlatmakta, böylece kendimizi de kontrol imkanı vermektedir!..

*Ahlâk ve âdet anarşisinin kol gezdiği bir
asırdaki ve bunun rahatsızlığını ızdırapla his-
settiğimiz bir mevsimde yaşanacak Müslü-
manlık ve dindarlık, Allah indinde makbul
olan tam bir Müslümanlık ve dindarlıktır.*

BUGÜNÜN MÜSLÜMANLIĞI NİÇİN DAHA DEĞERLİ?

Üçüncü Sultan Mustafa Camii'nde namazı beklemek üzere bir köşeye çekilmiş, temiz halıların üzerinde, bir bad-i saba kadar insana huzur veren serin cami havasını teneffüs etmeye başlamıştım.

Bu sırada nûranî çehreli bir zat girerek selâm verip yanıma oturdu. Bir-iki kelimelik tanışmadan sonra bir “Ah!” etti ve içini çeke çeke konuşmaya başladı:

– **Beyefendi, sokaklara çıkılmıyor. Müslüman, ecnebi fark edilmeyecek kadar iş çıkırından çıkmıştır. Gözlerimi mi kapatacağım? Yoksa sokağa mı çıkmayacağım? Bir türlü kestiremiyorum!**

Orta yaşlı bu zatın şikâyetlerinin sonu şöyle bitiyordu:

– İnsan bu vaziyete bakınca dünyasından beziyor, mâneviyatı iyice sarsılıyor. Böyle seviyesizlik içinde çoluk çocuğumuzu kurtaramıyoruz, çoğu zaman onların da ayıpladığımız bu şahsiyetsizliğe düştüklerini görüyoruz. Biz burada namaz kılarken çocuklarımız da sefahetlerde boğuluyorlar. Bu nasıl Müslümanlık? Böyle Müslümanlığın bir kıymeti olur mu?

Bu Müslüman şikâyetlerinde haklıydı, söyledikleri doğrudu. Ancak:

– **Böylesine bozulmuş bir vasatta bizim Müslümanlığımızın bir kıymeti olmaz, şeklindeki kanaatinde isabet edemiyor, yanlış düşünüyordu.**

Aslında, ahlâk ve âdet anarşisinin kol gezdiği bir asırda ve bunun rahatsızlığını ızdırapla hissettiğimiz bir mevsimde yaşanacak Müslümanlık ve dindarlık, Allah indinde makbul olan tam bir Müslümanlık ve dindarlıktı.

Kendisine dedim ki:

– **Şehid kime derler, biliyor musunuz?**

Cevap verdi:

– Silâhlı bir çarpışmada din uğruna al kanlarını akıtarak ölen insanlara şehid derler...

– **Şu şehidlere kul hakkından başka hiç bir sual sorulmaz. Allah diğer günahlarını affeder, değil mi?**

– Evet.

– Öyleyse dinle! Senin bir kıymeti olur mu ki, diye küçük gördüğün bugünün (Sünnet üzere yaşayan) bir

Müslümanı'na, Allah, işte bu şehid makamını ihsan ediyor. İslâmiyet'i nefsinde yaşayan bu asrın alâlede Müslümanı, Allah huzuruna şehidlere mahsus bir mükâfatla çıkıyor. Hem de öyle tek şehid mükâfatı ile değil, tam (yüz şehid derecesinde bir mükâfat ile) mükâfatlanarak takdir görüyor. Hazret-i Resûlullah'ın beyan buyurdıkları bu hakikat, kitaplarımızda şu şekilde yazılıdır:

– Kim ki (ümmetimin) fesada gittiği sıralarda benim sünnetime sarılır, (şahsî hayatını İslâmî emir ve yasaklara dikkat ederek yaşarsa), o Müslümana (YÜZ ŞEHİD) derecesi verilecektir.

İşte bu hadis-i şerif bizlere, ümmetin fesada gittiği bu günlerdeki Müslümanlığın kıymetini pek veciz bir ifadeyle açıklamaktadır.

Şehidlik makamı deyip de geçmeyin. İman eden bah-tiyar insanlar için bu makam öylesine yüksek bir makamdır ki, bu makama erişmek için asırlar boyunca Müslümanlar al kanlarını kara toprak üzerine akıtmaktan asla çekinmemişlerdir. Hazret-i Resûlullah bile:

– **Şehid olarak öldükten sonra tekrar dirilerek yine şehid olmayı arzu ederdim**, sözünüle şehidliğin ulviyetini ifade etmiştir:

Sevgili gençler!

Sokak ve caddelerin insanı böylesine rahatsız eden şu haline karşı, şahsî hayatımızı İslâmî emirlere riayet ederek yaşarsak, İslâm'a hizmet için kudretimiz dahilindeki hizmetleri ifa gayretinde olursak; başkalarının fesada gitmesi bizim kıymetimizi düşürmek değil, bilâkis yükseltir. Onlara uymamak için nefsimizle ettiğimiz cihad ve savaş sebebiyle Allah indinde yüz şehid makamına lâayık oluruz.

Beni dinleyen sohbet arkadaşım bu defa:

– **Doğru söylediniz, hakikaten asıl Müslümanlık, bugünün Müslümanlığıdır. Bana yeniden bir ümit ve şevk verdiniz**, diyerek yanımdan ayrıldı.

En büyük hizmeti yapacak, en geniş faaliyeti tahakkuk ettireceğiz derken, kendimizi en küçüğünü de yapamaz, en basitini de tahakkuk ettiremez hale getirmemeliyiz.

GÜCÜNÜZÜN YETTİĞİNİ YAPIN, YETER

Şöhret insana malı olmayanı da mal eder. Doğrudur. Diyelim ki, güldürücü bir nükte buldunuz, fakat sahibini bilmiyorsunuz, oturup da kara kara düşünecek değilsiniz ya, atınız imzayı altına: Nasreddin Hoca dedi ki diye...

Yalnız Nasreddin Hoca'mız için mi sözkonusu bu? Meşhur olan her sima için söylerler bu gibi fıkraları.

Biz de Hârûn Reşid için söyleyeceğiz bu defa. Ama onun haberi varmış, yahut yokmuş bize ne? O da böyle olaylarda meşhur olmayaydı.

Sarayın bahçesinde göklere yukarı ser çekmiş servile-rini kesmişler. Çayırın üzerine doğru upuzun yatıyormuş. Halife önce denemiş birini. Ortasından kucaklamış, güya kaldıracakmış minare misâli servi-yi. Ama ne mümkün? Tabî ki kaldıramamış. Ama vaz da geçmemiş, uğraşıyormuş kaldırmak için.

Onun bir bakıma meczubu, bir bakıma da meczub rolünde mürşidi Behlül görünmüş ortalarda. Şöyle ters ters bir bakmış Halife'ye. Arkasından da şu nasihati vermiş:

– Ey Hârûn, gücün yetmeyecek şeylerle uğraşma. Hem kendin tâkattan düşer, hem de sonra gücün yeteni de kaldıramaz hale gelirsin!

Sevgili gençler!

Ben şimdi bu misâli burada bırakıyor ve bir tedaî yaparak diyorum ki :

– Siz de gücünüz yetmeyecek hizmetlerle uğraşıp, kaldıramayacağınız yüklerle kendinizi yıpratmayın; ümidinizi yitirip, gayretinizi yok etmeyin. Gücünüz yetecek, elinizden gelecek hizmetlerle meşgul olun, kudretiniz dahilinde olanla vazifeli olduğunuzu hatırlayın!.. Bu yeter sizze!..

Bunu şunun için söylüyorum: Nice hizmet ehli, cev-vâl, gayretli gençleri görüyorum. Herbiri büyük emellerle dolu, tâkatı yetmeyecek isteklerle yüklü...

İyi bir şey... Ama bir de kendi tâkatımıza bakacak, yük kaldıracak kuvvetimize göz atacağız. Ya kaldırmak istediğimiz yükün altında ezileceksek! Sonunda hiçbir iş yapamaz, hiçbir hizmeti ifâ edemez hale gelirsek!

En büyük hizmeti yapacak, en geniş faaliyeti tahakkuk ettireceğiz derken, kendimizi en küçüğünü de yapamaz, en basitini de tahakkuk ettiremez hale getirmemeliyiz.

Tanıdığım bir genç, daima büyük hizmetler peşinde, küllî faaliyetlerin arkasındaydı. Saygı duyarım, hattâ dua da ederim, böylesi büyük hizmetlerin ifâsı yolunda harcanan emeklere... Şirketler, sendikalar kurmak... Aylık, haftalık mecmualar çıkarmak... Film şirketleri, milli tiyatrolar faaliyete geçirmek... Daha birçok hizmetler, bunun gibi...

Bilmem, bunlar için kudreti kifayet edecek, tâkatı tahammül edecek miydi?

Bana öyle gelir ki bu kadar geniş sahayı kucaklama arzusu, çok dar sahada da muvaffak olamayayı netice verir çoğu zaman...

İnsanın hayali geniş, tasavvurları hudut tanımaz, ama kudreti, sadece elinin eriştiği mesafe kadar. Bakınca alabildiğine uzanan ufuklar görüyoruz, lâkin elimizi uzatınca ancak bir metre mesafeye hâkim olduğumuzu anlıyor ve ayılıyoruz...

İyisi mi, kaldıramayacağımız yükün ortasından değil, sadece bir ucundan tutmalı; başkalarının da ortasından ve öbür ucundan tutmalarıyla hizmetimizi birlikte ifâ etmeliyiz. Nitekim Hârûn Reşîd de öyle yapmış. Bakmış ki ortasından tuttuğu koca ağacı yerinden bile kımıldatamıyor, hemen baş tarafına geçmiş, en kalın ucundan tutup kaldırmış, bir başkası da ortasından tutmuş, bir diğeri de ince ucundan.. derken, birlik olunca en ağır yükü bile kaldırmakta güçlük çekmemişler.

Sevgili gençler!

Tek başınıza büyük yükler kaldırıp, ağır hizmetler yapacağınızı sanmayın. Ne varsa, birlikte, ittifakta, beraber hizmette ve gücünüzün yettiğinde vardır.

Hadîs bunu emreder :

— Birlikte rahmet, ayrılıkta ise azab vardır!

SEN VERDİN Mİ İMTİHANINI?

Gönenli Mehmet Efendi, bir gün camiye girerken, eline bir not tutuşturulmuş.

Notta şunlar yazılmış:

– İmtihanları var, oğlumuzun veya kızımızın muvaffak olmaları için dua buyurun da, sınıflarını geçsinler.

Gönenli Hocaefendi, dua isteyen not sahiplerine şöyle seslenmiş:

– Kardeşim, sen geçtin mi sınıfını acaba? Sen kendin verdin mi hayat imtihanını, biz geçtik mi?

Neyse...

Haydi herkesin sınıfını geçmesi, imtihanını başarıyla vermesi için bir dua ediverelim:

“Ya muîn, ya muîn, ya muîn. Amin, amin, amin.”

GENÇLERLE BAŞBAŞA (Nefis Muhasebesi)

Her çürümüş, çevresinin de çürümesi halinde huzur bulur, rahat eder. Bu yüzden bizi de çürütmek istiyorlar. Kendileri gibi yapmayı hayal ediyorlar.

BİZİ ÇÜRÜTEMEYECEKLER

Bizi çürütmek istiyorlar!

Gençlerimizi, ailemizi ve yeni yetişen nesillerimizi çürütmeyi plânlıyorlar. Bunu günlük hayatımızda gözümüzle görüyor, nefsimizle yaşıyor, ruhumuzla hissediyoruz.

Bizi çürütmek istiyorlar.

Bizim de kendileri gibi olmamızı isteyenler, neye inandığını bilemez, neye bağlandığını anlayamaz hale sokmayı düşünüyorlar.

Bunu yapamayacaklar.

Bizi çürütemeyecekler.

Bunlar aslında azınlıktadırlar. Ancak bulundukları yüksek yerler, ele geçirdikleri selâhiyetler, çok gibi gösteriyor onları. Sızdıkları basınları, yuvalandıkları okulları, zihniyetlerine avukat yaptıkları eğitimcileri var.

Bütün bunlarla üzerine çullandıkları Müslüman milletimizin yeni yetişen neslini çürütmeyi esas alıyor, faaliyetlerini bu can alıcı noktaya yoğunlaştırmış bulunuyorlar...

Ama bizi çürütemeyecekler.

Çürütmelerine seyirci de kalmayacağız. Çürümek

istemeyenlerin imdadına koşacak, kurtulmalarına yardım edeceğiz.

Biz çürümeyeceğiz...

İdeolojik basın organlarıyla, tekelleşen medya kurumlarıyla üzerimize yürüseler de, müstehcen neşriyatlarıyla zihinleri, hayalleri istilâ ve işgale kalkışsalar da çürümeyeceğiz...

Sinema ve televizyon filmleriyle üstümüze gelseler de, ekran ve mikrofon oyunları ile saldırsalar da, irtica ve lâiklik düşmanlığı maskeleriyle hücumla geçseler de çürümeyeceğiz...

Çürümüş gibi görünenlerimiz dahi çekirdek gibi olacaklar. Bir de görecekler ki, çürüttüklerini sandıkları çekirdeklerden fidanlar fışkırmış, çınarlar yükselmiş.

Bizi çürütemeyecekler.

Çünkü bizi çürütmek isteyenlerin sefil durumlarını biliyor, çürüttükleri genç neslin acıklı hallerini görüyor... İçki, kumar, uyuşturucu ve sefahet âlemlerin, madî ve manevî zararlarının farkındayız.

Bunların aile hayatları birer ibret tablosu, çoluk çocuklarının yaşayışları birer utanç aynası...

Binbir gayrimeşruluk var yaşayışlarında, Buna rağmen bizi neye davet ediyor, ne gibi olmamızı, kime benze-memizi tavsiye ediyorlar? Şu anda kendileri ne haldeler ki?

Hayır ve asla! **Bizi çürütemeyecekler...**

Aziz gençler!

Bunların çağırdıkları, çağıracakları bir hakikat yoktur! Bunların kendileri çürümüş, aile hayatları çürümüş, âhiretleri çürümüştür.

Her çürümüş, çevresinin de çürümesi halinde huzur bulur, rahat eder. Bu yüzden bizi de çürütmek is-

tiyorlar. Kendileri gibi yapmayı hayal ediyorlar.

Hayır ve asla!

Bizi çürütemeyecekler.

Biz Müslümanız, yaşayışımızla, örfümüzle, âdetimizle, aile yapımızla, samimiyet ve ihlâsımızla!..

Camiye gider, Rabbimize ibadet ederiz. İnancımızın gereklerini yerine getiririz.

Biz çürümeyeceğiz. İnanmışlar el ele vererek, gönül gönüle gelerek, kol kola girerek, Kâbe'nin etrafındaki gibi saf saf olarak... Çürütmeye de müsaade etmeyeceğiz.

Tükettiğiniz eski senenin sonunda, tüketmeye başladığınız yeni yılın başında, kendinizi hesaba çekmeye var mısınız?

YILBAŞINDA NE YAPMALIYIZ?

Bağdat halkı ona "Ebu Bekr-i Şibli" yerine "İmam" unvanı vermiş, "İmam-ı Şibli" demişti.

Zira, İmam-ı Malik'in hadis kitabı Muvatta'yı baştan sona ezberlemiş olan Cüneyd-i Bağdadi'nin bu değerli talebesi Şibli Hazretleri, sadece lafla ikaz eden bir hatip değil, aynı zamanda fiilen yaşayarak örneklik eden bir imamdı. Hicri 334'te Bağdat'ta vefat etmiş olan İmam, konuşmalarına hep aynı cümle ile başladı:

– Müslümanlar! Hesaba çekilmeden önce dünya da kendinizi hesaba çekin!

Her vaazına bu cümleyle başlayan İmam'a bir gün bir hürmetkârı sordu:

– Her konuşmanızın başında **"Hesaba çekilmeden önce kendinizi hesaba çekin!"** buyuruyorsunuz. Biz burada kendimizi hesaba çekersek, sanki ahirette bir daha hesaba çekilmeyecek miyiz?

İmam'ın cevabı ümit kırıcı değil, ümit vericiydi:

– **Evet, burada kendini hesaba çekerek yaşayan, orada hesaba çekilmeyebilir,** dedi ve ekledi:

– Efendimiz, "Hasibu kable en tühasebu!" buyurmuştur. Yani, "Hesaba çekilmeden önce kendinizi hesaba çekin!.."

Şibli Hazretleri'nin verdiği bu cevaba iyice bağlanan genç bir öğrenci, başlar kendini hesaba çekerek yaşama-ya. İbadetlerini daha bir dikkatle yerine getirme gayretine girer. Günahlardan daha çok kaçınma titizliği gösterir. Her fırsatta kendini hesaba çekerek daha temiz bir dinî hayat yaşamaya başlar. Yani, ahirette hesabını veremeyeceği işleri dünyada yapmamaya daha çok ehemmiyet verir... İşte böylesine bir titizlik içinde iken bir gece rüyasında gönül verdiği hocasını görür. Bakar ki, Şibli Hazretleri, bindiği beyaz bir atla göklere uçup gidiyor. Peşine düşerek bağırır:

– Dur! Ne olur birazcık dur da ben de geleyim seninle!

İmam'ın cevabı manidar:

– Ben bu hapishaneden nihayet kurtuldum, bir daha bekler miyim burada?

Bu rüyanın manasını öğrenmek için sabah ilk olarak üstadını ziyarete giden genç öğrenci, hocasının kapısında cenaze hazırlığını görünce, onun dünya hapishanesinden kurtulup ahiret saraylarına doğru uçtuğunu anlamakta gecikmez. Ama çok üzülür bu ani gidişine, o günün akşamında Rabb'ine niyaz ve tazarruda bulunur. Üstadını mutlaka rüyada görmeyi gönülden diler. Dua ve niyazla yatağına uzanır ve daldığı rüyada, hocasını karşısında bu-

lur. İlk suali, vaazlarında tekrar ettiği konu olur:

– **Dünyada kendini hesaba çekerek yaşıyorsun, orada hesaptan kurtuldun mu?**

İmam cevap verir:

– *Melekler beni hesaba çekmek üzere karşıma geçtiler. Bu sırada Rabb'imden bir hitap geldi:*

– *O kuluma hesap sormayınız. Çünkü o hesabını hayatta iken kendisi yaptı. Buraya tertemiz bir amel defteriyle geldi!*

Bu hitaptan sonra sorgu melekleri kayboldular...

Şibli Hazretleri genç talebesine son sözünü söyler:

– Siz de, ahirette hesaba çekilmek istemiyorsanız, kendinizi dünyada hesaba çekmeyi ihmal etmeyin. Hesabını veremeyeceğiniz işlerle gelmeyin buraya. Size de, "O kulum hesabını yaparak yaşamıştır. Yeniden hesaba çekilmeye gerek yoktur, amel defteri temizdir." denebilir. Yeter ki, bunu dedirtecek bir muhasebeyle gelin buraya!

Sevgili gençler! Ne dersiniz? Biz de tükettiğimiz eski sene sonunda ve tüketmeye başladığımız yeni senenin başında kendimizi bir hesaba çeksek mi? En azından hesabını veremeyeceğimiz yanlışlarımız olduysa, onları terk etme kararı alsak mı?

Yapamadığımız hizmetlerimiz kaldıysa onları da yapma niyetine girsek mi?

Hiç olmazsa yılbaşlarında bari kontrol etsek mi kendimizi? Yoksa boş mu versek?

Ömrümüzden bir sene daha gittiği halde, sanki bir sene daha kazanmış gibi vur patlasın çal oynasın düşüncesizliğine devam mı etsek?

Gafilane ve cahilane bir yılbaşı çılgınlığına biz de mi katkıda bulunsak? Böylece çocuklarımıza ve genç nesle kendi kültürünü yaşayarak örnek olan kimse, hiç kalmasa mı bu toplumda?

Araf Suresi'ndeki ayetin ikazı geliyor aklıma:

– **İçimizdeki sefihlerin işledikleri yüzünden, bizi felakete atma ya Rabbî?**

Kimse kendi halinden başkasını sorumlu tutamaz; kendi durumundan, birilerini it-hama niyetlenemez! Hemen hepinizin bu-lunduğunuz hal, yaşadığınız tavır; kendi fi-ilinizin eseri, kendi iradenizin gereği, ken-di tercihinizin hedefidir.

HALİNİZ NE İSE LÂYIKINIZ ODUR!

Cemiyete bakın, insanlara şöyle bir nazar edin... Kimi öyle, kimi de böyle. Bazısı bu seviyede, bazısı da şu seviyede. Zengin var, fakir var. Mes'ud var, bedbaht var. Mü'mince yaşayan var, münkirce yaşayan var. İslâmî hayatı yegâne kurtuluş çaresi gören var, tamamen batış sebebi bilen var...

Din, deyince ürken, dudaklarını büken, suratını asan, gönlünü karartıp ruhunda rahatsızlıklar duyan var...

Hayatın gayesi; İslâm'ı yaşamak, imanı elde etmek, Kur'an'ı hayat düsturu yapmak, diyen var.

İşte bütün bu zıt anlayışlar, birbirine aykırı istek ve tavırlar, hep kulun kendi arzusu, kendi tercihi, kendi gayret ve faaliyetinin gereğidir. Öyle arzu etmiş, öylesine kavuşmuş, böyle tercih etmiş, böylesine lâayk olmuş.

Sakın şu sefahette yüzen adama haksızlık edildiğini, zulme maruz kaldığını sanma! Yine sakın şu bahtiyar

adamin kayrıldığıını, lâıık olmadığı halde müsamaha gör-
düğünü vehmetme. Sefih kendi isteğıyle girmiş o hale.
Kendi arzusuyıa düşmüş o tavra. Mutlu da kendi niyeti-
le, gayretiyle erişmiş o nimete, kendi tercihiyle lâıık ol-
muş o saadete...

*Sevgili gençler! Kulun başına gelen bütün hâdiseler, saadet ol-
sun, sefahet olsun, nimet olsun, nikmet olsun... Hepsi, kendi is-
teğıyle, özel arzusuyıadır. Kendi hali dâvetiye çıkarmış, kendi
tavrıyla liyakatini ilân etmiştir.*

*İşte onun bu hak edişinden sonradır ki, Rabbimiz onu isteğıne
kavuşturmuş, arzusunu ihsan etmiş, lâıığını buldurmuştur. Yağ
mumu isteyeneye yağ mumu, bal mumu isteyeneye de bal mumu...
Adetullah böyledir, tekvinî kanunlar bunu emretmektedir.*

İsterseniz bir de kazandıkça kazanma hırsı artan, ka-
zanma hırsı arttıkça huzuru kaçan, rahatı uçan şu adama
bakın... O da kendi fiiliyle işlemiş bunu, kendi haliyle ar-
zu etmiş o âkıbeti. Fikrini ona tahsis etmiş, eylemini o yol-
da harcamış, istihkakını isbat etmiş, liyakatını ilânda bu-
lunmuş...

İşte bu istihkak neticesidir ki, Rabbimiz ona da istedi-
ğini vermiş, lâıığını reva görmüş...

Sevgili gençler!

Kimse kendi halinden başkasını sorumlu tutamaz;
kendi durumundan, birilerini ithama niyetlenemez! He-
men hepinizin bulunduğumuz hal, yaşadığınız tavır; ken-
di fiilinizin eseri, kendi iradenizin gereğı, kendi tercihinin-
zin hedefidir.

Saadette iseniz liyakat kesbetmişsiniz de ihsan edil-
miş... Felâkette iseniz lâıık olmuşsunuz da reva görül-
müş, musallat kılınmış...

Dilerseniz konuyu ilmi şeıle sokalım, biraz daha ke-
sin noktaya götürelim.

Akâid imamlarından Sa'deddin-i Teftazâni, insanın

imanı nasıl elde ettiğini anlatırken şu dikkatli tarifi yapar:

“İman, kulun kendi cüz’î irâdesini sarfettikten sonra, Allah’ın onun kalbine ihsan ettiği bir nurdur.”

Demek ki, iman bile kulun kendi iradesini sarfettikten sonra ihsan edilmekte, fikren ve fiilen liyakat kesbettikten sonra lâıyk görülmekte; kul kendi iradesini sarfetmeden ona “ille de sen imana gireceksin” şeklinde bir zorlama olmamaktadır!

Genç dostum!

Kimse kendi halinden, kendi durumundan şikâyet etmesin, ben şuna lâıyktım, buna münasiptim, gibilerden müşteki duruma girmesin.

Ne hal ve ne tavır üzere ise, o hal ve o tavıra kendi lâıyk olduğunu kabul etsin, daha iyisine lâıyk olmayı kendine hedef alsın. Önce fikren, sonra da fiilen arzu ettiği şeyi hak eder duruma girsin.

Dilerseniz bahsimizi bir âyet meâliyle bitirelim:

“Allah kuluna verdiği nimetini değıştirmez, kul kendi halini değıştirmedikçe.”

KILICIN HAKKI

Avnî mahlasıyla şiirler yazmış bulunan Fâtih Sultan Mehmed, İstanbul’u fethetmiş olarak şehre giriyordu.

Halk arasından bir derviş fırlayıp önüne çıktı ve atın yularından tutarak:

“Padişahım, dedi. Sakın unutma, sen İstanbul’u biz dervişlerin duaları sayesinde fethettin!”

Fatih hafifçe gülümsedi. Kılıcını da yarıya kadar sıyrıp:

“Doğru söylersin derviş, ama şu kılıcın hakkını da unutma!” dedi.

Siz gençler, geçmişlerinizin düştüğü aynı hataya düşmeyin. Hayatınızı gaflet içinde geçirmeyin. Bir gün âhiret âlemine geçeceğinizi hesap ederek orada makbûl olacak hizmetleri dünyada iken mutlaka yapın.

GAFLET, GELECEĞİMİZİ DÜŞÜNMEYE FIRSAT VERMİYOR MU?

Bir zamanlar dedelerimiz, onların da baba, dede ve ninelere yaşamışlardı bu âlemde. Ama şimdi, bu geçmişlerimizden bir eser yoktur dünyada.

Amelleriyle baş başa kalıyorlar gittikleri yerlerde. Şu anda imkanımız olsa da onlara sorular sorarak desek ki:

– Biz de sizin gibi hayatı tüketiyoruz burada. Bir gün geleceğiniz yanınıza. Oradan ne tavsiye edersiniz bizlere?

Bana öyle geliyor ki cevapları feryaddan başkası olmayacaktır:

– Bizler hayatımızı tam değerlendiremedik, siz bari yaşınız gençken, aldanmayın, sayılı günlerinizi günahlardan korunarak, sevaplarla doldurarak değerlendirin, hayırlı hizmetlerin ucundan bucağından tutarak yaşayın. Şunu unutmayın ki, gafilce ve dalgınca tüketilen bir hayatın sonu burada pişmanlıktır. Biz bu fırsatı kaçırdık, bu pişmanlığı olanca üzüntümüzle yaşıyoruz. Siz bari kaçırmayın fırsatı, doğru değerlendirin hayatınızı... Yoksa buradaki pişmanlığın hiç faydası olmuyor sonunda.

Sevgili gençler!

Ne dersiniz varacağımız yerden gelen bu hatırlatmalara? Biz de böyle bir pişmanlık duymaya aday olarak mı yaşıyoruz hayatımızı? Hep bu hayatı düşünüyor, uhrevi geleceğimizi hatırlamaya fırsat dahi bulamıyor muyuz?

Eğer böyle ise aylar, seneler boşa gidiyor, sınırlı ömür sermayesi kazançsız bitiyor demektir. Biz de önce gidenlerin ikazlarından ders almamış, geleceğe iman gözüyle bakamamış sayılırız. Gidenlerin pişmanlık duyduğu gaflet, bizi de pençesine almış, geleceğimizi düşüncemize hale getirmiştir...

Hayatımızdaki bu dalgınlığa, Kur'ani tabirle 'gaflet' adı verilmektedir. Düşünmemek, hatta düşünmeye fırsat bulamadan bir hayatı tüketip buradan bomboş gitmek... İmam-ı Gazali Hazretleri'nin verdiği misali hatırlıyoruz burada.

Çok sevdiği hocasının vefatından derin üzüntü duyan öğrenci genç, bir gece rüyasında feyiz aldığı değerli hocasını görür. Çok merak ettiği sorusunu da şöyle sorar:

– Siz, der, bizim de varacağımız yere bizden önce vardınız. Orada durum nasıldır, ne diyorlar oradakiler? Ben vefatınızdan sonra da, sizin irşadınızdan istifade etmek istiyorum.

– Evladım, der hocası, buradakilerin istisnasız hemen hepsi hayatı gaflet içinde geçirmenin pişmanlığı içindeler. **Herkes dalgın yaşadığını, düşünmeyi ihmal ettiğini, bir gün buraya geleceğini hesaba katmadan bir ömür tükettiğini düşünüyor.**

Siz gençler, bari aynı hataya düşmeyin. Hayatınızı gaflet içinde geçirmeyin. Bir gün buraya geleceğinizi hesap ederek burada geçerli olacak hizmetleri orada iken mutlaka yapın. Sonra siz de, bizim gibi pişmanlık duyarsınız, ama hiç faydası olmaz bu pişmanlığın!..

Sevgili gençler!

Ne dersiniz? Bizler de gafletle mi yaşıyoruz? Hayatımızın muhasebe ve muhakemesini tam yapamıyor muyuz? Şayet durum böyle ise içimize dönüp de hayatımızı ve geleceğimizi şöyle bir düşünssek mi? Yaşayışımızı ona göre mi değerlendiresek, yoksa pişmanlık duyacağımız bir gafletli hayatı bizde mi yaşasak?

GENÇLERİ ŞAHSİYETLİ VE BAŞARILI KILACAK ÖLÇÜLER

Mâneviyat büyüklerinden Mısırlı Zünnûn'a sorarlar:

– İnsanların maddî ağırlığını kantar ile tesbit etmekte. Aca-
ba, zihnî ve fikrî ağırlıklarını da tesbite yarayacak bir ölçü var
mıdır ki insan kendini tanınsın, seviyesini anlasın?

Zünnûn Hazretleri bu suale şöyle karşılık verir:

– İnsanın maddî cesedini tartan ölçü bulunur da, amelî ve ru-
hî seviyesini tesbit eden ölçü bulunmaz mı? Vardır elbette. İster-
seniz ben bu mihengi anlatayım sizlere de, dinleyiniz.

Hazret-i Zünnûn benimsediği şu dört prensibi sayar:

- 1- Rahata fazla düşkün müsünüz?
- 2- Yanınızda bulunan azdan verebiliyor musunuz, yoksa ço-
ğalsın da öyle mi vereyim diyorsunuz?
- 3- Sahip olduğunuz mevkiden düşmekten korkuyor musu-
nuz?
- 4- Etrafınızın sizi beğenip, övmesinden çok mu memnun olu-
yorsunuz?

Şayet bu suallere (evet) şeklinde cevap veriyorsanız, bilin ki
amelî seviyeniz çok hafif olarak tesbit edilmiştir. Yâni mihenkte
hafif gelmiş, zayıf kalmış olursunuz.

Kuvvetlenmek, şahsiyet kazanmak istiyorsanız, bu dört pren-
sibin zıddı olan şu dört ölçüyü kesinlikle benimseyin:

- 1- Gerçek rahat âhirettedir. Dünyada rahat yoktur.
- 2- Sahip olduğunuz malınızın azından verirsiniz, çoğundan
da vereceğinizin delilidir. Azından veremeyen çoğundan asla ve-
remez. Yüz lirası varken bir lirayı veremezse, bin lirası olduğun-
da yüz lirayı hiç veremez.
- 3- Makam ve mevkiinizden mutlaka düşeceksiniz. Ona bağ-
lanmayın, onunla Hakk'a hizmete bağlanın. Korkunuz, makamı-
nızdan düşmekten değil; makamınızla Hakk'a hizmet etmekten
mahrum kalmaktan olsun.
- 4- Halkın övmesi değil, Hakk'ın övmesi esastır... Kendinizi
Hakk'a övdürmeye bakın.

Sevgili gençler! İşte sizi hayatta şahsiyetli kılacak, başarıya
ulaştıracak, istikrara kavuşturacak ölçüler.

GELİN BERABER DÜŞÜNELİM!

Hadis-i Şerif bize şöyle bir hatırlatmada bulunmaktadır: **Kısa bir müddet düşünerek tefekkür etmek, uzun bir zaman nafile namaz kılmaktan hayırlıdır.**

Sevgili gençler!

Öyle ise gelin, hep birlikte kısa bir müddet düşünelim. Yani uzunca bir zaman nafile namaz kılmaktan hayırlı bir iş yapalım. Ama nasıl?

Her biri adeta kitaplık çapta orijinal bazı kısa sözleri okuyarak. Nasıl okuyarak? Düşünerek. ...

* * *

1- Bir kimse kendi davranışlarındaki ayıbını görmeye başlarsa, başkasının ayıbıyla meşgul olmaktan uzak durur.

2- Bir kimse de kendi ayıbından gaflet ederek görmezden gelirse, başkasının ayıbıyla meşgul olmaktan zevk alır, konuşma konusu yapmaktan lezzet duyar.

3- Bir kimse Allah'ın kendisine ihsan buyurduğu hadsiz rızıkları düşünüp farkına varırsa, başkasına ihsan ettiği rızık hasedini çekmez. Şayet kendisine ihsan ettiği rızık küçümserse, başkasına ihsan ettiği rızık büyütür, haset etmekten kendini bir türlü kurtaramaz..

4- Bir kimse hep kendini çok akıllı bilir ve kendine çok güvenerek, kimse ile istişare etmezse, Allah ona en akılsızların yapmacağı hataları yaptırarak haddini bildirir.

5- Bir kimse kendini çok akıllı bilmez, şüphe ettiği konuda çevresindeki ehil insanlarla istişare ederse, Allah ona çoğu akıllıların bile düşünemeyeceği doğruları ilham ederek, başarıya giden bütün kapıları ardına kadar açar.

6- Bir kimse herhangi bir nedenden dolayı haset ederek başkası için bir kuyu kazarsa, çok vakit geçmeden, kendisi de kazdığı o kuyuya düşer.

7- Bir kimse başkasını bir kusurla ayıplarsa, kendisi ölmeden aynı kusurla ayıplanır!.

8- Bir kimse haya (utanma) perdesini atarsa, onu başka hiçbir perde gizleyemez.

9- Bir kimse başkasının perdesini açarak ayıplarını ilan ederse, bir gün kendisinin de perdesi açılır, ayıpları ilan edilir.

10- Bir kimse ahlaken düşüklerle arkadaşlık ederse, kendisi de ahlaken düşüklerden sayılır.

11- Bir kimse sürekli alimlerle, salihlerle bulunur, onların meclislerinden zevk alıp huzur duyarsa, kendisi cahil de olsa alim gibi ilgi ve alaka götür, her yanda itibar kazanır.

12- Bir kimse geçmişini düşünürse sabırlı olur, geleceğini düşünürse tedbirli davranır.

13- Bir kimse çevresinde bulunan insanlara karşı büyüklük taslarsa, Allah onu küçültür; mütevazî görünürse Allah onu aziz eder, büyütür.

14- Bir kimse dini hafife alırsa kendisi de hafife alınır. Dine hürmet gösterirse kendisine de hürmet gösterilir, itibar kazanır.

15- Bir kimse başkasının malını kendisi için mubah görürse, bir gün birileri de çıkararak onun malını kendisi için mubah görür.

16- Bir kimse dininin insanlara sunduğu kolaylığı beğenmeyip de aşırıya kaçarsa, bir gün kendi eliyle kendini soktuğu zorluklara dayanamayarak, aşağılara düşer.

17- İfrat ile tefrit oldukça keskin iki uçtur. İtidalle davranıp orta yolu tercih etmek varken, uçlarda yer almak, gövdeden uzak kalmak demektir. En doğrusu, uçlarda değil de ortada olmak, gövdeyi temsil etmektir.

18- İbadet ve iyilikleri bir anda istenenden çok yaparak kısa bir zaman sonra bırakmaktansa, o ibadetleri istenen kadar yapıp ömür boyu devam ettirmek çok daha hayırlıdır.

19- Adalet ile zulüm karşılıklı iki yol gibidirler. Birine yönelen ötekine arkasını dönmüş olur. Siz adalet yoluna girin ki, zulüm sizden kendiliğinden uzaklaşsın.

20- İslamda ya hep, ya da hiç'cilik yoktur. Yapabildiğini hemen yap, yapamadıklarını da ileride yapma azim ve niyetinde ol.

– *Doğru düşünüp düşünmediğinizi mi anlamak istiyorsunuz. Bakın kendinize. Sizi övenle yeren sizce birse, siz doğru düşünüyorsunuz demektir. Öveni seviyor, yerene soğukluk duyuyorsanız, siz henüz doğru düşünceye kavuşamamışsınız.*

DOĞRU DÜŞÜNEBİLİYOR MUSUNUZ?

Sevgili gençler!

Size bir şey söyleyeyim mi?

Hiç kendi kendinize düşündünüz mü?

Neyi mi?

Doğru düşünüp düşünmediğinizi.

Sahiden siz doğru düşündüğünüzden emin misiniz?

Hayatınıza ait her konuda, tek başınıza doğruyu bulduğunuzdan, doğruyu yakaladığınızdan, kimseye muhtaç bulunmadığınızdan emin misiniz?

Şayet böyle ise, siz çok yetenekli, çok olgun birisiniz. Nasıl oldu da böylesine erişilmesi güç yeteneğe ulaştınız, kimseye muhtaç olmayacak kadar doğrulara, kendi başınıza mı eriştiniz? Hep doğru karar veren biriym mi diyorsunuz?

Tabiri mazur görün, şeyhin kerameti kendinden menkul gibi olmayasınız?

Bütün bunlara rağmen ben yine de hüsnüzan ediyor, sizi tek başına hep doğruyu bulan ve doğru karar veren biri olarak görüyor ve size bu konuda kendinizi test etmeniz için bir iki soru sormayı düşünüyorum. Ne dersiniz? Sorayım mı? Var mısınız bir denemeye?

Bakalım, doğru mu düşünüyorsunuz, yoksa kendinizi doğru düşünüyor mu sanıyorsunuz?

Soru: 1

Biriyle iddiaya girişseniz, sonunda siz iddiayı kaybetmeniz, sizin dediğiniz gibi değil de karşıdakinin dediği doğru çıksa, üzülür müsünüz, sevinir misiniz?

Üzülürsünüz değil mi? Çünkü bilmediğiniz meydana çıktı. Bak demedim mi size. Siz doğru düşünemiyorsunuz diye. Siz henüz doğruların âşıkı, meftunu filan da değilsiniz. Siz kendinizin âşıkı, meftunu ve hayranısınız.

Şayet doğrunun hayranı olsaydınız, sizin dediğiniz gibi çıkmayıp da başkasının dediğinin doğruluğu ortaya çıkınca sizin sevinmeniz lazım gelirdi. Çünkü siz bilmediğiniz birşeyi öğrendiniz. Yanlış bırakıp doğruyu yakaladınız bu vesile ile. Dediğiniz çıksa, birşey öğrenmiş olmayacaksınız. İlminiz artmayacaktı.

Buna çok sevinmeli, memnuniyetinizi izhar etmeliydiniz. Çünkü siz doğrunun âşıkı ve hayranıydınız.

Ama böyle olmuyor değil mi? Dediğiniz çıkmadığı, başkalarının yanında mahcup düştüğünüz için üzülüyor; hatta direnmeye, şöyle böyle bahanelerle kendinizi haklı çıkarmaya filan da çalışıyorsunuz.

İşte size bir terazi. Tartın kendinizi.

Diyelim ki buradan kazandınız, bilmediğinizi öğrendiğiniz için memnuniyet duydunuz. Ben o zaman suizanda bulunup sizi itham eder bir ifade kullanmış oldum.

* * *

Soru: 2

Biri kalkıp sizin bir kusurunuzu söylese, bir hatanızı ifade etse, yanlışınızı bulup düzeltmeye yönelse, sizin şu şu kusurunuz var dese, memnun mu olursunuz, yoksa mahzun mu?

Hatta bunu biraz da sertçe söyleyip, damara dokunursa haliniz nice olur ikazcı adama karşı? Gönlünüzdeki sevgi aynen devam eder mi, yoksa bakışınız değişir mi?

Kararı siz verin, çünkü sizi en iyi siz bilirsiniz.

*Eğer doğru düşünen biriyse sert de olsa kusurlarınızı söyleye-
ne karşı sevgi duyacaksınız. Hatta kusur ve noksanlarınızı sizi
ısırmak üzere olan akrebiniz kabul edip, “zehirlenmeden haber
verdi, akrebimi boynumdan attım, sağ olsun” diyebileceksiniz.*

Bunu diyebiliyor musunuz? Yoksa soğuk bir bakış mı söz konusu?

Sevgili gençler!

Ne diyor büyük âlim Yahya bin Muaz:

– Doğru düşünüp düşünmediğinizi mi anlamak istiyorsunuz. Bakın kendinize. Sizi övenle yeren sizce birse, siz doğru düşünüyorsunuz demektir. Öveni seviyor, yerene soğukluk duyuyorsanız, siz henüz doğru düşünceye kavuşamamışsınız.

Buyurun, siz sizi kontrol edin. Ben beni kontrol etmeye gayret ediyorum, başardığımı söyleyemiyorum.

EN BÜYÜK NİMET SİZCE NEDİR?

Ayakları total, elleri çolak, gözleri de görmeyen bedensel engelli, yoksul bir genç, mescidin bir köşesine oturmuş, büyük bir mutluluk için-
de dua etmektedir:

– Verdiğin nimete sayısız şükürler olsun ya Râb!

Arkasındaki adam ise bakar ki dua edenin ayakları total, elleri çolak, gözleri de görmüyor.

– Ey Allah'ın kulu, der, sende ne nimet var ki şükrediyorsun?

El yok, ayak yok, göz yok. Bir de 'verdiğin nimete sonsuz şükürler,' diyorsun.

Sesin geldiği tarafı kulağıyla tayin ederek cevap verir engelli genç:

– Behey gafil, der, Allah bana öyle bir kalp vermiş ki, o kalple ona inanmış olmanın mutluluk ve huzurunu yaşıyorum.

❦

Bilhassa gençler, yalnızlıktan kaçınmalı; iman ve İslâm'ı, hayatın gayesi bilen birden fazla arkadaş ve dostlar edinmeli; onların atmosferi içinde bulunmaya gayret etmelidir.

❦

YALNIZ KALMAYIN!

Sevgili gençler!

Bize ölçü veren kudsi ifadelerden öğrendiğimize göre, **öyle bir zaman gelecek ki, bizi kurtaran İslâmiyetimiz elimizde tuttuğumuz ateş gibi olacaktır. Bırakırsak sönecek, tutarsak yakacak...**

Demek böyle bir devreyi yaşıyoruz şimdilerde. Fert olarak, aile olarak, toplum olarak.

İslâmiyetimizi elimizden düşürmeye kesinlikle razı olamayacağımıza göre, elimizde tutmanın yolunu arayacağız. Bizi yaksa da, kor haline getirse de...

Kaldı ki, bu yakış, bizim zayıflığımızdan olacaktır. Biz iman bakımından kuvvetlenince; ne yakış olur, ne de zorlanış. Aksine, İslâm'la hayat bulur, İslâm'da rahat ederiz, onun sıcak ikliminde huzura ereriz.

İslâm'sız yaşayanların düştükleri buhranları, sefalet ve sefahetleri ibretle görüyor, tiksindirici hayatlarını esefle seyrediyoruz.

Öyle ise bizi kurtaracak olan yine iman, yine İslâmiyet'tir.

İslâm'ı yaşama mücadelesinde şunları görmekteyiz:

- Fert olarak mücadele.
- Aile olarak mücadele.

Fert olarak mücadelede dikkat edeceğimiz ilk şey, arkadaş ve dost edinmek...

Arkadaş ve dost edinme konusu meselemizin yarısı, hatta bazen üçte ikisidir. İyi bir arkadaş, ehliyetli bir doktor gibidir. Senin sosyal hayatta hastalığa yakalanmana imkân vermez. Hatta yakalandığın hastalıktan da kurtulmana yardımcı olur, destek sağlar.

Sonra bu arkadaş tek de olmamalıdır. En azından (cemaat) miktarını bulmalı; siz fert iken de bir cemaat şuuru ve kuvveti kazanmalısınız.

Tek kişinin şeytanın tasallutuna maruz kalacağını bildiren Efendimiz (s.a.v.), iki kişinin de benzeri tesirlerden korunamayacağına işaret ederken üç kişinin bir cemaat olacağına, kötülükte ve şerde birleşemeyeceklerine işaret buyurmuştur.

Öyle ise, bilhassa gençler, yalnızlıktan kaçınmalı; iman ve İslam'ı, hayatın gayesi bilen birden fazla arkadaş ve dostlar edinmeli; onların atmosferi içinde bulunmaya gayret etmelidir.

Bu, fert için böyle olduğu gibi, aileler için de böyledir.

İyi bir komşu, İslâmî hayatınız için kuvvetli bir destektir. Siz onlardan kuvvet alırsınız, aynı zamanda onlara da kuvvet verirsiniz. Millî, manevî değerlerinizi birlikte yaşarken, cesaretiniz gelişir, ürkekliğiniz yok olur. Yalnız olmadığınızı, sizin gibilerin çok olduğunu düşünür, içe kapanma değil, dışa dönme cesareti bulursunuz.

"Cemaatta rahmet vardır" hadisinin işaretine mazhar olursunuz.

* * *

Yalnız kalan fertler ve aileler, bazen kendi içinde bunalmaya düşer, karanlıklara girer. Herkesin ferahlık ve mutluluk içinde, kendilerinin ise aksine bir durumda kaldığını zanneder.

Bu bir kabz (ruhî darlık) halidir. Hemen herkeste olabilir. Bu kabz haline dikkat edilmeli, geçici olduğu bilinmeli, ümitsizliğe düşülmemelidir. Ve bilinmelidir ki:

– Allah (c.c.) kulunu unutmaz, kulu ümitsizliğe düşüp de O'nu unutmadıkça.

Bizler ne ile meşgul oluyoruz? Hayatımızı nelerle oyalıyoruz? Sineklerin ısırmasından kurtulmaya çalışmakla mı iktifa ediyoruz, yoksa yılanların, akreplerin sokmasına mani olma yolunda belli bir gayretin ve hizmetin ucundan, bucağından tutuyor muyuz?

NE İLE MEŞGULÜZ?

Sevgili gençler!

Dedenizi, onun da dedesini hatırlıyor musunuz? Daha doğrusu geçmişlerinizi hayâl ediyor, şu anda onları hiç düşünüyor musunuz?

Bir zamanlar onlar da bizim gibi yaşıyorlardı bu dünyada. Onlar da meşgul olmuşlardı hayatın geçici işleri, istilâ edici gulglesi ile...

Ama şu anda mümkün olsa da onlarla bir sohbet yapıp, yaşadıklarıyla ilgili fikir sorsak ne derler acaba?

Desek ki: **“Bulunduğunuz ruhlar âleminde bize nasihat edin, doğruyu anlatın. En değerli bir ömür yaşayıp, en verimli bir hayat sürmemiz için ne yapmalıyız?”**

Ne derler acaba? Bana öyle gelir ki, feryad edecekler, yalvarırcasına ikaz etmeye uğraşacaklar.

– *Sakin, biz aldandık, siz aldanmayın. Biz o hayatı ebedî, meşguliyetlerini daimî, kazandırdıklarını nihayetsiz zannettik.*

Bari siz olsun, düşmeyin aynı gaflet ve ihmale!

Bir defa dünyanın için çalışırsanız, bin defa âhiretiniz için meşgul olun. Bir saat muvakkat ömrünüz için düşünürseniz, birçok saat ebedî ömrünüz için tefekküre dalın. Geleceğinizin hazırlığı ile meşgul olun.

Ne dersiniz? Biz de öyle mi yapıyoruz? Bir saat dünyamızı düşünürsek, birkaç saat âhiretimizi mi tefekkür ediyoruz?

Yoksa biz de dalmış mıyız fânî âlemin hayhuyuna, dedikodusuna, faydasız konularına? Hiçbir maddî kazançla satın alınmayacak ömür günlerimizi heder etmeye?..

Siyasi mevzular, bitmek tükenmek bilmeyen aktüel olaylar, günlük hâdiseler, şunlar bunlar hep fikrimizi istilâ edip zihnimizi te'siri altına mı alıyor, böylece ebedî âleme ait hizmetlerimizi ikinci plâna mı attırıyor?

Her geçen gün dindarlığımızı kuvvetlendirip fikrimizi ve zihnimizi takviye edeceğimiz yerde; iman hakikatlarına ilgi duyamaz, cazibesine giremez, nefsimizi imanî ölçülerle dizginleyemez mi oluyoruz? Kahve müdavimi, sokak sohbetçileri gibi mi düşünüyoruz yoksa?

Eğer böyle ise, ömür günleri gidiyor, hayat sermayesi bitiyor demektir. Biz de geçmişten ibret alamamış, geleceğe iman gözüyle bakamamışız demektir. Herkesin düştüğü gaflete biz de düşmüş, faydasız mevzularla fikrimizi, zihnimizi biz de yormuş, kafamızı ve gönlümüzü biz de kozmopolitleştirmiş sayılırız âdeta...

Hazin bir tecelli değil mi?

İbretli bir misal:

Nasıl değerlendirmesi lâzımsa, hayatını öyle değerlendiren bir mâneviyat büyüünü ziyarete giden bazı ticaret erbabı, o zattan ticaretlerinde çoğalma, kazançlarında genişlik temin etmek için dua isteyip, yardım talebinde bulunmaya niyet ederler.

Mâneviyat büyüğü bu maksadı anlayınca üzülür. Kendisinin insanlara ebedî hayatlarıyla ilgili hizmet etmeye çalıştığını, böyle dünyevî şeylerle meşgul olacak vaktinin bulunmadığını ima eder. Şöyle bir misal verir:

– Biz yılanların, akreplerin ısırmasıyla meşgulüz. Onların savuşturulması için uğraşıyoruz. Sizler ise sinek ısırmasından şikâyet ediyorsunuz. Sinek ısırmasından kurtarmamız için bizi yardıma çağırıyorsunuz. Bizim ona vaktimiz var mı?

Evet, maddî konulardaki sıkıntılar bizi sinek gibi ısıırıyorsa, mânevi konulardaki ihmal ve zaaflarımız yılan gibi sokuyor, akrep gibi zehirliyor.

Bu iki büyük fark karşısında biz ne ile meşgul oluyoruz? Hayatımızı nelerle oyalıyoruz? Sineklerin ısırmasından kurtulmaya çalışmakla mı iktifa ediyoruz, yoksa yılanların, akreplerin sokmasına mani olma yolunda belli bir gayretin ve hizmetin ucundan, bucağından tutuyor muyuz?

Cevabı siz verin, vicdanen kendinizle barış içinde olun!

NASİHAT

Bir gün Sultan İzzeddin Keykavus:

– Bana bir nasihat verir misin? deyince Mevlânâ:

– Ben sana ne diyeyim. Sana çoban ol demişler, sen kurtluk ediyorsun. Sana bekçilik yapmayı emretmişler, sen hırsızlığa çıkıyorsun, demiş.

Kişinin servetine göre hizmeti, şükrü olacaktır. Onca imkâna sahip olandan, herhalde o imkana uygun hizmet, yardım ve hayır beklenecektir.

NASILSINIZ, İYİ MİSİNİZ?

Karşılaştığınız dostunuza soruyorsunuz:

– **Nasılsınız, iyi misiniz?**

Hemen aklına ilk geleni ile cevap veriyor:

– **Hamd olsun iyiyim, bugünlerde işimiz fena değil.**

Şayet ticarî meşguliyeti yolunda gitmiyor, dünyevî kazancında bir sıkıntı bahis konusu ise cevap değişik oluyor:

– **Sorma, işler bozuk, gidişat fena!**

Demek ki, **iyilik kötülük ölçüsü, insanların ticarî durumuna göre oluyor. Kazancı iyi ise kendi de iyi. Kötü ise kendi de kötü.**

Sevgili gençler!

Bu ölçü sağlam mı, bu düşünce sıhhatli mi acaba?

Ne dersiniz, mesele sadece maddî kazançla mı alâkalı, yalnızca ticarî durumla mı ilgili?

Şayet böyle ise yandı fakirler, yoksullar, kazancı yerinde olmayanlar. Ve yaşadı, servet babaları...

Rivayete göre, Harun Reşid'in bir bakıma mürşidi sayılan Behlûl, ellerini açıp yalvarırken:

– **Ya Rab, diyormuş. Harun'a servet ver, ona imkan lutfeyle!**

Duayı işitenler şaşırılmışlar:

– Ey meczub, demişler.

Ne için Harun’a istiyorsun, kendine istesen ya? Kendin servet sahibi olsan ya?

Gülümsemiş:

– Ben, demiş, kendime değil Harun’a istiyorum. Çünkü Harun da bana veriyor sonunda. Böylece servetin vebali Harun’a, yararı bana oluyor, ben hesabından kurtuluyorum.

İlâve etmiş Behlül:

– Siz sahip olduğunuz servetin hesabını vereceğinizi düşünmüyorsunuz galiba. Her kuruşun, her imkânın hesabı var sonunda.

* * *

Bana öyle gelir ki, kazancın peşinde hırsla koşanlar, kazandıkça kazanma hırsının daha da arttığını hissedenler, biraz düşünmeli, bu kazancın kuruş kuruş hesabının sorulacağını hatıra getirmeliler. Böyle bir hatırlama onlara da huzur verecek; helal rızıkla yaşamayı, İslâm’a yardım için harcamış olmayı, iyilik-kötülük ölçüsü olarak görecekle. İşte o zaman:

– Nasılsınız, iyi misiniz, deyince, şayet imkânlarından hayra harcamış, İslâm’a vermişlerse:

– İyiyiz, elhamdülillah! diyecekler. Vermemişlerse; hırs kendilerini tutmuş, kazanç arzusu zihinlerini kilitlemişse:

– Kötüyüz maalesef, diye üzülecek, bu üzüntü ile olsun tevbe, istiğfar durumuna girmiş olacaklar.

Sorumluluk duygusu taşıyan bazı zenginleri görüyoruz. Nimete sahip oldukça, korku ile karışık ürpertiye dalyorlar:

– Yoksa bütün isteklerim dünyada veriliyor da âhirete bir şeyim kalmıyor mu, diye düşünüyorlar. Böylece kazanç arzuları, zengin olma istekleri kendilerini gayr-i meşru yollara sürüklemesinden kurtulmuş oluyorlar.

İnsanları aldatan şey, tek tarafı düşünme hırsıdır.

Sevgili gençler!

Nimetin çokluğu, şükrün de çokluğunu gerektirir. Atalarımız, **dağına göre kışı, adamına göre de işi olur,** demişler.

Demek kişinin servetine göre hizmeti, şükrü olacaktır. Onca imkâna sahip olandan, herhalde o imkana uygun hizmet, yardım ve hayır beklenecektir.

İsterseniz bir daha dostlara soralım:

– Nasılsınız, iyi misiniz?

Allah hepimizi iyi etsin inşaallah...

Hangi meziyetin sahibi, hangi servet ve büyüklüğün mâliki var ki, ona ölüm erişmesin. Yaptığı yanına, ettiği önüne kalsın da, müstesna tutulsun bu âkıbetten?..

ÖLÜM VAR VE BİR GÜN SIRA BİZE DE GELECEK

– Hatırlıyor musunuz o güç sahiplerini? Yürüdüklerinde toprağı sarsar, konuştuklarında kulakları çınlatırlardı.

Fakat öyle bir an geldi ki, ruhsuz birer ceset oldular. Artık bir sineğı dahi kışalayamaz, bir köpek yavrusunu bile korkutamaz hale geldiler.

– Hayal edebiliyor musunuz o güzel çehreleri?. Sahip oldukları güzellikleriyle etraflarına hayranlıklar toplar, yücelerden baktıkları çirkinliklerin yanında gurur ve kibir âbidesi halinde yürürlerdi.

Şimdi o nazik çehreler topraklar altında çürümüş, ruhsuz kalan cesetleri kurtlara yem olmaktan kurtulamamış...

– Tarihi okudunuz, işittiniz mi? Nice Cebbâr'lar, nice Haccâclar gelip geçmiş bu dünyadan. Üzerine yürüdükleri kavmi kılıçtan geçiren bu dehşet sembolleri, istilâ ettikleri ülkeleri yerle bir etmiş, taş üstünde taş, omuz üstünde baş bırakmamışlar...

Gel gör ki, şimdi onların mezarları da kedi köpeklerin ayakları altında çiğnenmekte!..

– Büyük camilerde namaz kılıyor, musalla taşına konmuş nice kimselerin son yolculuklarını görüyor musunuz?.

O halde, bütün bunları görüp biliyor, hepsine şeksiz şüphesiz aklımız eriyor da, neden düşünmüyoruz ki, **bu dünyada ölüm vardır ve bir gün bu sıra bize de gelecektir?**

* * *

Vaazları dinliyoruz, nasihatları işitiyoruz, cenazeleri takip ediyor, mevtaları kabre indiriyoruz. Fakat bunların hepsinin de başkaları için geçerli olacağını sanıyor, neden bir türlü kendi nefsimize mal etmiyoruz?..

Gözlerimizin önünde cereyan eden trafik kazalarını, kalb krizlerini, çağın getirdiği hastalıkları biliyoruz, beş dakika önce sohbet ettiğimiz dostumuzun beş dakika sonra bu dünya ile ilgisinin bittiğini hatırlıyoruz. Buna rağmen yine de ihtiraslarımızın pençesinde inliyor, doyup usanmak bilmeyen dünyevî arzularımızın istilâsından kurtulamıyoruz?..

– **Neden zengin, servetiyle mağrur oluyor; sağlam, sıhhatiyle gaflete dalıyor; genç, dinçliğiyle eğlenceye gidiyor, kuvvetli ceberutuyla, arkası olan sultasıyla övünüyor?..**

Tarihtekiler bunlardan daha zengin, daha kuvvetli değiller miydi? Onlardan bir eser mi kaldı şimdi? Kedi köpeklerin dolaştığı mezarlarını koruyan mı var sanki?

Hangi meziyetin sahibi, hangi servet ve büyüklüğün mâliki var ki, ona ölüm erişmesin, yaptığı yanına, ettiği önüne kalsın da, müstesna tutulsun bu âkıbetten?..

Yıkılmayan bina, kurumayan çiçek, sararmayan yaprak mevcut değildir bu âlemde...

Gençler yaşlanacak, yaşlananlar sinekleri korkutamaz hale gelecek, en sonunda bu dünya topyekûn kesin âkıbetine uğrayacak ve işte ondan sonra kâinatı titreten son nidâ bütün âlemi velleve verecek:

– Bu mülkün sahibi kimdir?

Cevab tektir:

– Ebedî ve dâîmi olan Allah!

Aziz dostlar, sevgili gençler! Bugünün akşamı, bu gecenin şafağı mutlaka olacaktır. Gelin, akşam gelmeden, fırsat bitmeden tevbenizi yapın, kendinizi hazırlayın. Kim kalmış ki şu âlemde, siz kurtulasınız bu âkıbetten?..

Sen zengin olabilirsin, makam ve mevki sahibi olabilirsin, milletlerarası şöhrete, devletlerarası itibara mâlik olabilirsin. Mevkiin mühim, makamın yüksek olabilir. Tuttuğunu koparıp, attığını vurursun. Şerrinden herkes korkar, tehdidinden cümle âlem çekinebilir.

Bunların hiçbiri gıptaya vesile olmaz, imrenilecek yüksek seviye sayılmaz.

Sana imrenebilmem, gıpta ile seyretmem için bir tek vasıf ararım:

– Sen, İslâm'ı yaşıyor, yaşanması için de kendi çapında hizmette bulunuyor musun?

*Soyadı (Kavgalı) olan birine:
– Kiminle kavgalısın, denilince, cevap ver-
miş:
– Nefsimle, sadece nefsimle! demiş.*

GENÇLER! KİMINLE KAVGALISINIZ?

Bir araya gelince aramızda hep kötüləri konuşuyor, devamlı yanlışların aleyhinde bulunup duruyoruz.

Bu, bana bir huzur vermiyor, bir şey yaptığımız hissi- ne giremiyorum. Hatta kızıyorum kendi kendime.

– Ne bu hal, oturup aleyhte konuşmakla yetiniyor, bir şeyler yapmaya yönelmiyoruz, diye söylenmekten kendimi alamıyorum.

Bir ara ata sözü söyleyenler hatırıma geldi. Sanki o sözün sahiplerine minnettarlık duyar gibi oldum. Kendimden intikam alır gibi söyledim o sözleri.

– **Leyleğin ömrü laklakla geçermiş...**

Hayret! Rahatlamış gibiydim. Demek kendimden ancak böyle intikam alıyordum.

İki kişi bir araya gel, sadece kötülükleri konuş, kötülerini anlat, sonra da vakit geçti diye kalk git. Hepsi o kadar.

Evet evet.

– **Leyleğin ömrü laklakla geçermiş...**

Bak yine rahatlar gibi oldum bu sözle.

Allah razı olsun bu sözleri söyleyenlerden.. Hiç olmazsa rahatlatıyorlar beni... İntikam alıyorum kendimden..

İşte biri daha hatırıma geldi:

– **Oturup karanlığı zemmedeğine bir mum yaksana!**

Sanki bana söylemişler bu sözü...

Kızınca kendi kendime söylüyorum bunu da.

– Ne konuşuyor, ne söylenip duruyorsun böyle. Eline ne geçiyor kötülerini anlatıp tahkir ve teşhir etmekle?

Hemen ekliyorum arkasından. Hem de kendimden intikam alırcasına:

– **Karanlığı zemmedeğine bir mum yaksana?**

* * *

İyi güzel de... Bu defa da bir araya gelince ne konuşacağız, ne anlatacağız meselesi çıkıyor. Konu bitiyor, sohbet son buluyor...

Halbuki ne güzeldi. Söz sırası gelmeden lafı kapıyor, taşı bir güzel gedğine koyuyorduk. Münafıkları, münkirleri sıralıyorduk...

Şimdi ise taşı gedğine değil, ağzımıza tıkıyoruz.

– **Leyleğin ömrü laklakla geçermiş.**

– **Karanlığı zemmedeğine bir mum yaksana!**

* * *

Soyadı (Kavgalı) olan birine:

– Kiminle kavgalıydın, denilince, cevap vermiş:

– Nefsimle, sadece nefsimle! demiş.

Anlaşılan, ben de nefsimle kavgalıyım bu günlerde.

Aklım mantığım ve imanım, şahin gibi iniyor boşboğazlığımın tepesine. Başlıyor bir kavga burada.

– **Leyleğin ömrü laklakla geçermiş.**

– **Karanlığı zemmedeğine bir mum yaksana.**

Büyük Yunus meğer doğru söylüyormuş:

– Bir ben var bende benden içerû...

Bende, benden içerû benle kavga sürüyor, şahin gibi tepesine inip pençesini vuruyor...

Şimdi kimleri merak ediyorum biliyor musunuz?

– Acaba siz aziz okuyucularım, sevgili gençler, nasılsınız (sizden içerû) sizle?

Var mı kavganız, cedelleşmeniz nefsinizle, kötü alışkanlıklarınızla?

Müjdeler olsun denilecek bir faydalı hizmetin ucundan bucağından mı tutuyorsunuz, yoksa eyvahlar olsun dedirtecek bir ilgisizlik ve bilgisizlik içinde mi tüketiyorsunuz günlerinizi, hayatınızı?..

KENDİNİZE BÖYLE BİR SORU SORDUNUZ MU HİÇ?

Sevgili gençler! Ne ile uğraşmaktasınız? Hayır kapılarını açmakla mı meşgulsünüz, şer kapılarını zorlamakla mı?

'Bu soru da nereden geldi?' diyebilirsiniz. Hemen arz edeyim nereden geldiğini. Okuduğum Tenbihül-gafilin kitabında bir hadisın izahı yapılırken böyle bir soru sorulmakta ve şöyle de bir tasnif yapılmaktadır:

– İnsanlar iki sınıftırlar: Ya hayır kapılarını aralayanlardan olurlar ya da şer kapılarını zorlayanlardan... Müjdeler olsun o kimseye ki, hayır kapılarını aralayanlardan olur, yahut da onların arasında bulunur, onlara yardım edip destek verir.

Eyvahlar olsun o kimseye ki, şer kapılarını zorlayanlardan olur ya da onların içinde bulunur, onlara yardım edip destek verir!

İşte bunun için soruyorum ben de size bu soruyu:

– Hayır kapılarını açanlardan mısınız, onlara yardım edip destek mi veriyorsunuz? Yoksa şer kapılarını açanlardan, yahut da onlara yardım edip destek olanlardan mısınız?

Birine hadiste, müjdeler olsun denilirken, ötekine eyvahlar olsun diye acınmakta, ikaz edilmektedir.

Denilebilir ki:

Ne bileceğiz hayır kapılarını açanların arasında mıyız, yoksa şer kapılarını zorlayanların içinde mi?

Sevgili gençler!

Bunu anlamak kolaydır. Meşgul olduğunuz işe bakın, yakınlık duyup ilgi gösterdiğiniz insanlara nazar edin. İşte o zaman anlarsınız kimlere yardım edip destek verdiğinizizi. Müjdeler olsun denilecek bir faydalı hizmetin ucundan bucağından mı tutuyorsunuz, yoksa eyvahlar olsun dedirtecek bir ilgisizlik ve bilgisizlik içinde mi tüketiyorsunuz günlerinizi, hayatınızı?..

* * *

Kendi kendinize yapacağınız bu nefis muhasebesini basite alıp da dudak büküp geçemezsiniz. Ciddiye almalı, üzerinde durmalı, hayatınızı şöyle bir gözden geçirmelisiniz. Zira **hayatınızın değeri, günlerinizin kıymeti, meşgul olduğunuz işle anlaşılır.**

Hayırla meşgulseniz hayatınız değerini buluyor, hedefine varıyor demektir. Hayırla ilginiz yoksa, meşgul olmuyor, hizmete değer vermiyorsanız hayatınızı ne ile değerlendiriyor, ne ile hedefine vardığını kabul ediyorsunuz, bunun da izahını yapacaksınız! Kalbinizi, gönlünüzü, vicdanınızı susturamazsınız. İçinizdeki müftü sizi ikaz eder:

– Hayatın boşuna gidiyor, hedefini bulmuyor, bir hayırlı işin ucundan bucağından tutmuyor, Hakk'a yarar bir

hatırdan çıkarmayan insan korkar, ürperir. Zira makam yükseldikçe mes'ûliyeti de yükselmekte, vebâli de çoğalmaktadır.

Bundan gafil olan insan ise, sâdece mevkiin sağladığı kazanç ve itibarı düşünmekte, bunun verdiği sevinçle de şımarıp havalanmaktadır.

Bu gerçekleri çok iyi bilen bir zat, yüksek makamlara namzet olarak yetiştirdiği oğluna nasihatta bulunurmuş:

– Oğlum, devlet başkanı da olsan geçmişini unutma, çıktığın yüce makamın geçiciliğini hatırlından çıkartma! O mevkide ebedî kalacakmış gibi bakma!

Allah'ın takdirine bakın ki, az bir zaman geçmiş, iyi bir terbiye ile yetişmiş oğul, genç yaşta ülkenin sultanı olmuş.

Sıradan bir adamken, bir gün ansızın ülkenin sultanı olmak kolay hazmedilir bir makam değildir elbette. İnsan genç yaşta âniden çıktığı makamın sağladığı itibar ve selâhiyetin te'sirine de kapılabilir, münâsip olmayan ifrat ve tefritlere düşebilir.

Bunu önlemek için derhal ülkenin en iyi kuyumcusunu yanına çağıran genç sultan, kesin emrini vermiş:

– Bana yapacağın yüzüğün taşına öyle bir yazı yazacaksın ki, onu her okuduğumda düşünecek, bulunduğum mevkiin şımartıcı te'sirinden kurtulacağım.

Kuyumcu, san'atkâr olduğu kadar da tecrübeli insanmış.

Söz vermiş:

– Sultanım, sana öyle bir yüzük yapacak ve taşına da öyle bir cümle yazacağım ki, onu her gördüğünde düşünecek, bulunduğun mevkiin baş dönüren te'sirinden kurtulacaksın.

Aradan birkaç gün geçmiş. Kuyumcu getirdiği yüzüğüyle Sultanın sarayında görünmüş. Elini uzatan Sulta-

nın parmağına yüzüğü takarken de ricâda bulunmuş:

– Sultanım, demiş, lütfen yüzüğün taşındaki cümleyi sesli olarak okuyun da, maiyetinizdekilerle birlikte duyayalım.

Sultan, tam bir el işçiliği harikası olan yüzüğün akik taşına hakkedilmiş cümleyi heybetli bir sesle, tek nefeste okumuş:

– Bu da geçer yâ hû!

–

Ortalıkta bir sessizliktir başlamış. Zira Sultanın maiyetinde bulunanların her biri yüksek mevkide, itibarlı makamdaymışlar. Bulundukları makamın sağladığı itibar ve selâhiyet ile seviniyor, şımarıkça işler yapıyor, zaman zaman yakınlarını koruyan icraatlarda da bulunuyorlarmış. Bu defa herkes başını önüne eğip düşünmeye başlamış:

– Bu da geçer yâ hû!

Nitekim öyle de olmuş... Aradan aylar, yıllar geçmiş. Makam ve mevkilere atanıp atılan pek çok kimse olmuş.

Bütün bu değişmelerden yıpranmayan bir kişi varmış. O da, parmağındaki yüzüğün üzerindeki cümleyi, parmağına geçirdiği ilk günkü gibi hep tekrar edip duran Sultanmış.

– Bu da geçer yâ hû!

* * *

Sevgili okuyucularım, bilhassa yarın çok yüksek makam ve mevkilere namzet genç muhataplarım... Size diyorum size! İçinde bulunduğunuz duruma sakın fazla üzülüp, çokça sevinmeyin. Unutmayın:

– Bu da geçer yâ hû!

Gençler! Bize düşen, kendimizin garantide olmadığıımızı hatırlayarak, göz açıp yumuncaya kadar olsun nefsimizle başbaşa bırakmaması için, Rabbimize yalvarıp, Allah'a sığınmak; başkalarının kusurlarını ve hatalarını fırsat bilir duruma düşmekten uzak kalmaktır.

PEYGAMBERİMİZİN BİZE ÖRNEK DUASI

Kur'ân-ı Kerîm'in nâzil olmaya başladığı günlerde, bir kısım yabancı kimseler:

– Bu Kur'an, içimizden bizim gibi birine değil de, bir meleğe gelseydi; bize melek tebliğde bulunsaydı... dediler.

İman etmekte güçlük çektikleri için bu bahaneye baş vuranların heveslerini, Rabbimiz kabûl buyurmadı. Çünkü, İlâhî emirleri tebliğ eden zat bizim cinsimizden biri değil de, bir melek olsaydı; aramızda çok farklı bir durum meydana gelecekti.

Nefis taşımayan, dünyevî arzulara sahip olmayan, benliğinde hiçbir beşerî hırsıla yüklü bulunmayan melek; bunlarla dolu bulunan insanlara nasıl rehber olacaktı?

Halbuki Peygamber odur ki, zatına gelen ilâhî emirleri diliyle tebliğ ederken, bizzat kendi nefsinde onu yaşayarak, bir nevi tebliğlerinin modelliğini de yapacaktır. Âdeta:

– Benim tebliğ ettiğim İslâmi hayat işte böyle yaşanır... der gibi bir mâna ile, bize hayatıyla rehber ve lider olacaktır.

Eğer bu rehberlik işi bir meleğe verilseydi, melek, nefis ve ihtiraslar taşımadığı için, İlâhî emirleri yaşarken

bizim gibi zorluklarla karşılaşmayacak; bizim duyduğumuzu duymayıp, hissettiğimizi hissetmeyecek, böylece lider ve rehber olma vasfını da kaybetmiş olacaktı.

İşte bunun içindir ki, Muhammed sûresinde mealen:

– Allah'ın Resûlü, sizin için örnek ve rehberdir. O'nun hayatını takip edin. O'nu bütün halleriyle örnek alın. Zira O, tebliğ ettiği İlâhî emirleri, bizzat yaşayarak, sizin için fiilen imam ve rehber olmaktadır, buyurulmuştur.

Sevgili gençler!

Öyle ise geliniz, Resûl-i Ekrem'in bize örnek hayatından, sadece dualarını hâtırlayalım. Bize nümûne ve rehber olarak yaptığı dualarında ne diyor; nasıl dua edip Rabbine yalvarıyor? Ona bir göz atalım.

Onun duası bize de birşeyler söylemiş, nasıl düşünmemiz gerektiğini ifâde etmiş olur.

Bakın nasıl yalvarıyor:

“Allahümme lâ tetrük-nî ilâ - nefsi tarfete-aynin!..”

– Allahım, göz açıp yumuncaya kadar beni nefsimle başbaşa bırakma!

Evet, göz açıp yumuncaya kadar nefsiyle başbaşa kalmaktan dehşet duyup ürken bu kimse, Allah'ın Resûlü'dür. Bu yalvarışıyla ve tekrar ettiği duasıyla da, bize birşeyler söylüyor ve herbirimizin her an nefsimizle başbaşa olduğumuzu, hiçbirimizin nefsimizin ezici ve yıkıcı tesirinden, hiçbir zaman âzâde olmayacağımızı açıkça ifâde buyurmuş oluyor.

Öyle ise, nefis ve çeşitli ihtiraslar taşıyan herbirimiz, bilhassa da gençlerimiz, asla birbirimizi itham etmeyelim; nefsimize ve şeytanımıza uyduğumuz görüldüğü takdirde, o kusur ve hatâmızı tefe koyup çalmak yerine, Allah'a sığınalım; âleme yayma yolunu tercih eder duruma düşme-

yelim. Çünkü hiçbirimiz bu yolda garanti altında değiliz. Nefsimiz bizi de tuzağa düşürmek için, her an fırsat kollamaktadır.

Bize her cihetiyle rehber olan Resûl-i Ekrem Hazretleri:

“Kim kardeşini bir şeyle ayıplarsa, aynıyla kendisi de ayıplanır” buyurmuş; kusurlu ve hatalı kimsele-
rin bu hallerini bayraklaştırıp etrafa yaymaya çalışanla-
rın, bir gün ayıpladıkları âkıbete uğrayabileceklerini ihtar
etmişlerdir.

*Aslında hata ve kusur sahibi tanıdık ve dostlarımız; tamamen te-
fessüh etmiş, vicdânen bozulmuş oldukları için bu hatayı işlemiş,
bu günaha girmiş değillerdir. Ancak, bir kere alışmış; bu alışkan-
lık ve ülfet sebebiyle de bu günah ve kusurun kötülük ve çirkinli-
ği gözlemlerinden silinmiştir.*

Nitekim devamlı içki içken bir alkolik, halinden mem-
nun mu? Asla! Fakat bir defa içe içe vücutta hücreler alış-
mıştır. Artık o, bunu içmeden rahat edemeyeceği gibi, iç-
menin çirkinliği de, içmeyenlerde olduğu kadar gözünde
büyümekten kurtulmuştur. Alışkanlık, iptilâ hâline gel-
miş, iptilâ da dert durumuna intikal etmiştir.

Gençler! Bize düşen, kendimizin garantide olmadığını
hatırlayarak, göz açıp yumuncaya kadar olsun nefsi-
mizle başbaşa bırakmaması için, Rabbimize yalvarıp, Al-
lah’a sığınmak; başkalarının kusurlarını ve hatalarını fir-
sat bilir duruma düşmekten uzak kalmaktır.

*Büyük Velî İbrahim Edhem Hazretleri, duydukları bir günah ve
ayıbı her tarafa yayanlara şöyle dermiş:*

*– Vah sizlere, vah!.. Bunca pislikleri karnınızda beklettiğiniz hal-
de, şu iki satırlık haberi dilinizde saklayamadınız değil mi?..”*

Suallerinden öyle anlaşıyordu ki, bu masum ve temiz dimağlar, televizyonda seyrettikleri programların tesiri altındaydılar. Nitekim bunu inkâr da etmiyorlardı.

TV'DE SEYRETTİKLERİ PROGRAMLAR, GENÇLERİ NASIL ETKİLİYOR?

Telefonda bir ses:

– Hocam, bizim, liseli gençler olarak bazı dinî müşküllerimiz oluyor, bunları size sormak istiyoruz. Acaba bizim için vakit ayırmanız mümkün mü?..

– Hay hay, buyurun, Pazartesi günü sizi bekliyorum...

Konuştüğümüz saatte, ellerinde kalem ve defter, not ettikleri suallerini sormaya hazır, pırl pırl bazı gençler geldiler. Takıldıkları şeyleri sordular, ilmî takatimiz nisbetinde bildiğimizi arz etmeye çalıştık...

Ancak, suallerinden öyle anlaşıyordu ki, bu masum ve temiz dimağlar, televizyonda seyrettikleri programların tesiri altındaydılar. Nitekim bunu inkâr da etmiyorlardı.

Biri sordu:

– **Hocam, bazı filmlerde, hatta bir kısım eğlence programlarında eski medreseden söz ediliyor, sarıklı, cübbeli din adamları sahneye getirilip, çarşaf-lı kadınlara muska yazdırılıyor... Yani, samimiyetsiz kişiler olarak takdim ediliyor. Siz bunlara ne diyorsunuz, gerçekten de o din adamları böyle miydiler? Samimiyetsiz miydiler, sırf menfaat için mi din adamı rolünde görünüyorlardı?**

Bunlara dedim ki:

– Bir dane-i hakikat, bir harman yalanı yakar! derler. İsterseniz size bizzat şahit olduğum bazı olayları anlatayım da, medrese mezunu din adamlarının samimiyet ve ihlâslarına âit bir fikre sahip olabilirsiniz...

– Buyurun, merakla bekliyoruz, dediler.

Talebelik devreme âit şu iki hâdisemi anlattım.

– Ben de sizin gibi öğrenci iken, bir seçim sonunda talebe başkanı olmuştum. Kuzât (Osmanlı’da Hukuk Fakültesi muadili yüksek okul) mezunu hocamızın şöhreti yaygındı. Müslümanlar ona yardım ederlerdi. O da gelen yardımı derhal bana teslim eder, öğrenciler içinde yoksul olanlara taksimini sağlardı.

Bir gün ak sakallı hocama şöyle bir سوال sordum:

– Hocam, size verilen parayı alır almaz hemen beni aratıp parayı teslim ediyorsunuz. Halbuki namazda buluşacağız. Bu parayı bana namazda buluştuktan sonra verebilirsiniz; adam gönderip beni aratmaya hiç te gerek yoktur!

Medresenin son mezununun cevabı şöyle oldu:

– Evlâdım, ben de biliyorum, namazda sizinle buluşacağımı...

Ancak, biri bana bir miktar para yardımı yapar da, onu cebime koyarsam, bu para sırtımda bir değirmen taşı gibi ağırlık veriyor bana. Ne zaman seni buldurur da emaneti sana verirsem, sanki bu değirmen taşı sırtımdan iniyor, rahatladığımı hissediyorum. Seni hemen aratmamın sebebi budur...

Medrese mezunlarından birinde gördüğüm mesuliyet anlayışı ve İslâmî titizlik, işte böyle idi.

İzin verirseniz bir de Süleymaniye Camii baş imam ve hatibi Hacı Sadık Efendi’den söz edeyim. O da medresenin son mezunlarından biriydi.

Süleymaniye’de talebe okuttuğum günlerde cereyan eden bir hâdisedir bu.

Tefsir okuttuğum talebeler çıkmış, ben de imam odasında mütalâama devam ediyordum. Namaz için gelen Hoca Efendi, ahlaya pufloya içeri girdi ve şu ricada bulundu:

– Evlâdım, lütfen, odanın dışında okur musun? Ben birazcık uzanacağım, fazla yorulmuşum.

– Hocam buyurun, burası müsait.

– Hayır hayır! Sen burada iken ben uzanamam.

– Neden?

– Çünkü sen Kur’an-ı Kerim’i ezberlemiş bir hafız-ı kelâmsın. Sana karşı ayağımı uzatamam!

İşte medresenin bir mezunu da böyle bir samimiyette idi.

Sevgili gençler! Bu örnekler karşısında Televizyon programlarının değerlendirmesini, artık siz yapın.

YAZAR'IN YAYINEVİMİZDE ÇIKAN KİTAPLARI

- 1- Tarihin Şeref Levhaları
- 2- Hayatın Gerçekleri ve Biz
- 3- Aile Hayatımız
- 4- Sünnet Işığında Hayat
- 5- İnsan ve Din
- 6- Sohbetler
- 7- İbretli Bakışlar
- 8- Onlar Böyleydi
- 9- İslâm Büyükleri
- 10- Bir Oku Bin Düşün
- 11- Fetvalar
- 12- Nasıl Sahabe Oldular
- 13- Aile İmtihanı
- 14- Günlük Hayatımızda Dualarımız
- 15- Ne Haldeyiz
- 16- Dini Hikâyeler
- 17- İslâmı Böyle Yaşadılar
- 18- Meğer Biz Neymişiz
- 19- Esas Nokta
- 20- Sualli Cevaplı Dini Bilgiler
- 21- İmanda Birlik, Vatanı Dirlik
- 22- Ateşte Yanmayanlar
- 23- Hayatın Gayesi
- 24- Olaylar Konuşuyor
- 25- Hayatınız Hedefini Buluyor mu?
- 26- Herkesi Kucaklayan İslam
- 27- İslam Adaleti
- 28- Yeni Âile İlmihali
- 29- Güncel Sorunlara Çözümler
- 30- Sırlı Olaylar
- 31- Günlük Hayatımızda Peygamberimizle Yaşamak